Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi

Azərbaycan Milli Kitabxanası

Azərbaycanın görkəmli şəxsiyyətləri

ƏBDÜRRƏHİM BƏY HAQVERDİYEV

(Əbdürrəhim bəy Əsəd bəy oğlu Haqverdiyev)

Biblioqrafiya

Bakı – 2020

Tərtib edənlər: **Lalə Şirinova,**
Xeyransa Abbasova

Ön sözün müəllifi: **İsa Həbibbəyli,**
Akademik

Elmi redaktor: **Kərim Tahirov,**
P*rofessor,*
Əməkdar mədəniyyət işçisi

Redaktor: **L.Miryaqubova**

Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev (Əbdürrəhim bəy Əsəd bəy oğlu Haqverdiyev)**:** Biblioqrafiya /Tərt. ed. L.Şirinova, X.Abbasova; ön söz.müəl. İ.Həbibbəyli; elmi red. K.Tahirov; red. L.Miryaqubova – Bakı, 2020. – 336 s.

Azərbaycan Milli Kitabxanasının "Azərbaycanın görkəmli şəxsiyyətləri" seriyasından tərtib etdiyi "Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev" biblioqrafiyası görkəmli yazıçı-dramaturq, ədəbiyyatşünas, tənqidçi, tərcüməçi, ictimai xadim Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin anadan olmasının 150 illiyinə həsr edilmiş ilk fundamental biblioqrafiyadır. Biblioqrafiyada ədibin kitabları, dövri mətbuatda, dərsliklərdə, məcmuələrdə çap olunmuş əsərləri, həyat və yaradıcılığını əks etdirən zəngin materiallar öz əksini tapmışdır.

Biblioqrafiya ədəbiyyatşünas alimlər, tədqiqatçılar, kitabxanaçı–biblioqraflar və geniş oxucu kütləsi üçün nəzərdə tutulmuşdur.

ISBN 978 9952 542 16 5

©Azərbaycan Milli Kitabxanası, 2020

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi

Azərbaycan Milli Kitabxanası

Выдающиеся деятели Азербайджана

АБДУРРАГИМ БЕК АХВЕРДИЕВ

(Абдуррагим бек Асад бек оглы Ахвердиев)

Библиография

Баку – 2020

Составители: **Лала Ширинова,**
Хейранса Аббасова

Вступительное слово: **Иса Габиббейли,**
Академик

Научный редактор: **Керим Тахиров,**
профессор,
Заслуженный деятель культуры

Redaktor: **Л.Мирягубова**

Абдуррагим бек Ахвердиев (Абдуррагим бек Асад бек оглы Ахвердиев): Библиография /Сост.: Л.Ширинова, Х.Аббасова; вступит. слово И.Габиббейли; науч.ред. К.Тахиров; ред. Л.Мирягубова– Баку, 2020. - 336 с.

Подготовленная Азербайджанской Национальной Библиотекой им. М.Ф.Ахундова из серии «Выдающиеся деятели Азербайджана» библиография «Абдуррагим бек Ахвердиев» посвящена 150-летию со дня рождения выдающегося литературоведа, критика, переводчика, писателя-драматурга Абдуррагима бека Ахвердиева.

В библиографию вошли книги и рукописи Абдуррагим бека Ахвердиева, его труды опубликованные в периодической печати и различных сборниках, научно-публицистические статьи, а также материалы о жизни и творчестве драматурга. Библиография предназначена для ученых-литературоведов, библиотекарей-библиографов и широкого круга читателей.

ISBN 978 9952 542 16 5

©Национальная Библиотека Азербайджана, 2020

"Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin 150 illik yubileyinin qeyd edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

2020-ci ilin may ayında Azərbaycan ədəbiyyatının görkəmli nümayəndəsi, böyük dramaturq, nasir, publisist və teatr təşkilatçısı, tanınmış ictimai xadim Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin anadan olmasının 150 illiyi tamam olur.

Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev öz məşhur sələflərinin ədəbi ənənələrinin layiqli davamçısı və geniş erudisiyaya malik müasir dünyagörüşlü maarifpərvər ziyalı kimi çoxşaxəli fəaliyyət göstərmiş, Azərbaycan realist ədəbiyyatını və maarifçi–demokratik fikrini yeni mərhələyə qaldıraraq milli düşüncənin inkişafında əhəmiyyətli rol oynamışdır. Ustad sənətkarın dramaturji irsi ölkəmizdə teatr mədəniyyətinin yüksəlişinə yol açmışdır. Onun canlı həyat lövhələri ilə son dərəcə zəngin hekayələri nəsr tariximizin ən qiymətli nümunələri sırasında xüsusi yer tutur. Vətənpərvər ədib sevdiyi və təmənnasız xidmətində dayandığı xalqın arzu və istəklərini əsərlərində dolğun əks etdirmiş, maarifçiliyin alovlu təbliğatçısı olaraq daim mədəni oyanışa və tərəqqiyə səsləmişdir. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev Azərbaycanın ictimai həyatında fəal iştirak etmiş və sosial-mədəni quruculuq işlərində yorulmadan çalışmışdır.

Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin adının UNESKO-nun 2020-2021-ci illər üçün görkəmli şəxslərin və əlamətdar hadisələrin yubileyləri siyahısına daxil edilməsi çoxəsrlik ədəbiyyatımızın parlaq siması olan ədibin mənəvi sərvətlərimizi və ali ümumbəşəri dəyərləri özündə təcəssüm etdirən humanist ruhlu yaradıcılığının lazımınca və yüksək qiymətləndirilməsinin aydın təzahürüdür.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, Azərbaycan xalqının ədəbi-bədii

və mədəni-ictimai fikir xəzinəsinə töhfələr bəxş etmiş qüdrətli söz ustası Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin 150 illiyinin qeyd olunmasını təmin etmək məqsədilə qərara alıram:

1.Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi və Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası ilə birlikdə, Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin təkliflərini nəzərə almaqla, böyük ədib Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin 150 illik yubileyinə dair tədbirlər planı hazırlayıb həyata keçirsin.

2.Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham Əliyev,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti
Bakı şəhəri, 31 yanvar 2020-ci il.

Распоряжение Президента Азербайджанской Республики «О проведении 150-летнего юбилея Абдуррагим бека Ахвердиева»

В мае 2020 года исполняется 150 лет со дня рождения выдающегося представителя азербайджанской литературы, видного драматурга, прозаика, публициста и театрального организатора, известного общественного деятеля Абдуррагим бека Ахвердиева.

Абдуррагим бек Ахвердиев осуществлял многогранную деятельность как достойный продолжатель литературных традиций своих знаменитых предшественников, интеллигент, обладавший широкой эрудицией и современным мировоззрением, подняв азербайджанскую реалистическую литературу и просветительско-демократическую мысль на новый уровень, сыграл значимую роль в развитии национального сознания. Драматургическое наследие мастера открыло путь прогрессу театральной культуры в нашей стране. Его богатые картинами реальной жизни рассказы занимают особое место среди самых ценных образцов нашей прозы. Писатель-патриот во всей полноте отразил в своих произведениях желания и чаяния народа, который любил и которому безвозмездно служил, как пламенный пропагандист просветительства всегда призывал к культурному пробуждению и прогрессу. Абдуррагим бек Ахвердиев принимал активное участие в общественной жизни Азербайджана, неутомимо трудился в сфере социально-культурного созидания.

Включение имени Абдуррагим бека Ахвердиева в список юбилеев выдающихся лиц и знаменательных событий ЮНЕСКО на 2020-2021 годы – наглядное проявление заслуженной и высокой оценки творчества писателя-гуманиста

как яркой личности нашей многовековой литературы, олицетворяющей наши духовные и высшие общечеловеческие ценности.

Руководствуясь пунктом 32 статьи 109 Конституции Азербайджанской Республики, в целях обеспечения 150-летия могучего мастера слова Абдуррагим бека Ахвердиева, внесшего вклад в сокровищницу литературно-художественной и культурно-общественной мысли азербайджанского народа, постановляю:

1.Министерству культуры Азербайджанской Республики совместно с Министерством иностранных дел Азербайджанской Республики, Министерством образования Азербайджанской Республики и Национальной Академией Наук Азербайджана с учетом предложений Союза писателей Азербайджана подготовить и осуществить план мероприятий, связанных со 150-летним юбилеем выдающегося писателя Абдуррагим бека Ахвердиева.

2.Кабинету Министров решить вопросы, вытекающие из настоящего Распоряжения.

Ильхам Алиев,
Президент Азербайджанской Республики
город Баку, 31 января 2020 года.

Göstərici haqqında

M.F.Axundov adına Azərbaycan Milli Kitabxanasının "Azərbaycanın görkəmli şəxsiyyətləri" seriyasından tərtib etdiyi "Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev" biblioqrafiyası görkəmli ədəbiyyatşünas, tənqidçi, tərcüməçi, yazıçı-dramaturq Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin anadan olmasının 150 illiyinə həsr olunmuşdur.

Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev haqqında ilk biblioqrafiya dramaturqun anadan olmasının 94 illik yubileyi münasibətilə Azərbaycan Dövlət Kitab Palatası tərəfindən 1964-cü ildə (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: biblioqrafiya / Tərt. ed.: V.Mirzəyeva; redaktor: R.Kazımov. – Bakı, 1964. – 72, [4] s.) çap olunmuşdur.

Azərbaycan Milli Kitabxanasının yubiley münasibətilə tərtib etdiyi bu yeni biblioqrafiya daha da təkmilləşdirilmiş, yeni bölmələr və yarımbölmələr əlavə edilmişdir. Biblioqrafiyanın əvvəlində Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 31 yanvar 2020-ci ildə imzaladığı "Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin 150 illik yubileyinin qeyd edilməsi haqqında" Sərəncamı, "Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin həyat və yaradıcılığının əsas tarixləri", "Görkəmli şəxsiyyətlər Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev haqqında", "Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin müdrik fikirləri" bölmələri verilmişdir.

Biblioqrafiya 1892-2020-ci illərə aid Azərbaycan, rus və digər dillərdə çap olunmuş materialları əhatə edir. Biblioqrafiyada Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin kitabları, əlyazmaları, dövri mətbuatda, məcmuələrdə çap olunmuş əsərləri, elmi və publisistik məqalələri, habelə dramaturqun həyat və yaradıcılığını əks etdirən materiallar öz əksini tapmışdır. İlk dəfə olaraq "Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev dünya kitabxanalarında" və "Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev dünya universitet kitabxanalarında" bölmələri də tərtib edilərək biblioqrafiyaya daxil edilmişdir.

Biblioqrafiyada ədəbiyyat xronoloji qaydada qruplaşdırılmış, daxildə isə əlifba sırası gözlənilmişdir.

Vəsaitdən istifadəni asanlaşdırmaq məqsədilə biblioqrafiyanın sonunda Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin əsərlərinin və haqqında yazan müəlliflərin əlifba göstəriciləri tərtib edilmişdir.

Göstərici haqqında rəy və təkliflərini bildirən mütəxəssislərə və oxuculara əvvəlcədən minnətdarlığımızı bildirərək, təklif və rəylərini Azərbaycan Milli Kitabxanasına göndərmələrini xahiş edirik.

Ünvan: AZ– 1000, Bakı şəh., Xaqani küç. 57.
E– mail: contact@anl.az

Об указателе

Подготовленная Азербайджанской Национальной Библиотекой им.М.Ф.Ахундова из серии «Выдающиеся деятели Азербайджана» библиография «Абдуррагим бек Ахвердиев» посвящена 150-летию со дня рождения выдающегося литературоведа, критика, переводчика, писателя-драматурга Абдуррагима бека Ахвердиева.

Первая библиография об Абдуррагимбеке Ахвердиеве приуроченная к 94-летнему юбилею драматурга была издана Азербайджанской Государственной Книжной Палатой в 1964 году (Абдуррагим бек Ахвердиев: библиография/ сост. В.Мирзоева; редактор: Р.Кязимов. – Баку,1964. – 72, [4] с.)

Новая библиография, подготовленная Азербайджанской Национальной Библиотекой к 150-летному юбилею писателя, усовершенствована и дополнена новыми разделами и подразделами. В самом начале библиографии приводится Распоряжение Президента Азербайджанской Республики от 31 января 2020 года «О проведении 150-летнего юбилея Абдуррагим бека Ахвердиева», а также разделы: «Основные даты жизни и творчества Абдуррагима бека Ахвердиева», «Выдающиеся личности об Абдуррагиме беке Ахвердиеве», «Цитаты и афоризмы Абдуррагима бека Ахвердиева»

В библиографии отражены материалы на азербайджанском, русском и других языках за 1892-2020 гг. В библиографию вошли книги и рукописи Абдуррагим бека Ахвердиева, его труды опубликованные в периодической печати и различных сборниках, научно-публицистические статьи, а также материалы о жизни и творчестве драматурга. Впервые были разработаны и включены в библиографию разделы «Абдуррагим бек Ахвердиев в библиотеках мира» и

«Абдуррагим бек Ахвердиев в библиотеках университетов мира.»

Литература в библиографии представлена в хронологическом порядке, внутри же разделов соблюдается алфавитный порядок.

Для облегчения работы с библиографией в конце приводится алфавитный указатель произведений Абдуррагим бека Ахвердиева и алфавитный указатель авторов, писавших о нем.

Считаем необходимым также отметить, что в некоторых источниках на русском языке фамилии А.Ахвердиева и Н.Везирова приводятся как Ахвердов и Вазиров. Это связано с вариативностью передачи на русском языке специфических букв азербайджанского алфавита и в таких случиях фамилия А.Ахвердиева приведено как в оригинале.

Заранее благодарим читателей за предложения и замечания и просим направлять их в Национальную Библиотеку им. М.Ф.Ахундова.

Адрес: AZ-1000, г.Баку., ул. Хагани,57.
E-mail: contact@anl.az.

TƏNQİDİ-REALİST ƏDƏBİYYATDA FƏRQLİ SİMA: ƏBDÜRRƏHİM BƏY HAQVERDİYEV

Görkəmli Azərbaycan yazıçısı Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev milli ədəbiyyatımızın və ictimai fikrimizin inkişafında böyük rolu olan bənzərsiz sənətkardır. Əsasən şeir və publisistika üstündə köklənmiş "Molla Nəsrəddin" məktəbində və ümumən tənqidi-realist ədəbiyyatda fərqli ədəbi simadır. O, Azərbaycan ədəbiyyatının tarixinə yumoristik bədii nəsrin, astral dramın, memuar pyesin, hekayələr və felyetonlar silsiləsinin yaradıcısı kimi daxil olmuşdur. Azərbaycanda ictimai fikrin və mədəni hərəkatın inkişafında da Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin böyük xidmətləri olmuşdur.

Əbdürrəhim bəy Əsəd bəy oğlu Haqverdiyev 17 may 1970-ci ildə Qarabağın inzibati və mədəni mərkəzi olan Şuşa şəhərinin yaxınlığındakı Ağbulaq kəndində doğulmuşdur. Fars və rus dillərini yaxşı bilən və qəza idarəsində tərcüməçi vəzifəsində işləyən atası Əsəd bəy Əbdürrəhimin üç yaşı olduğu vaxt dünyasını dəyişmişdir. Bundan sonra Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev bir müddət əmisi Əbdülkərim bəyin himayəsində yaşamalı olmuşdur. Lakin Əbdülkərim bəy 1875-ci ildə vəfat etdikdən sonra Əbdürrəhim bəy artıq Həsənəli bəy Sadıqbəyova ərə getmiş anası Hüsnücahan xanımın yanına qayıtmışdır. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev sonralar təlim-tərbiyəsində mühüm rolu olmuş Həsənəli bəy Sadıqbəyovun ona bəslədiyi doğma münasibətindən çox razı qaldığını bildirmişdir. Həmin xeyirxah insanın yaratdığı imkanlar sayəsində onun ailəsi ilə birlikdə Şuşa şəhərində yaşamış, burada əvvəlcə 1880-ci ildə Yusif bəy Məlikhaquəzərovun yay hazırlıq məktəbində, daha sonra isə 1881-ci ildən – 1890-cı ilədək Şuşa realnı məktəbində təhsil almışdır. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev Yusif bəy Məlikhaquəzərovun məktəbində oxuyarkən həyatında ilk dəfə olaraq məktəbdə müəllimlər və şagirdlər

tərəfindən hazırlanmış Mirzə Fətəli Axundzadənin "Xırs quldurbasan" tamaşasına baxmış, bu hadisə onun gələcək yaradıcılıq həyatına müsbət təsir göstərmişdir. Şuşa real məktəbinin şagirdi kimi isə o, ilk qələm təcrübəsi olan "Hacı Daşdəmir" pyesini yazmış, görkəmli rus şairi İvan Krılovun "At və eşşək" təmsilini Azərbaycan dilinə tərcümə etmişdir. Tiflis realnı məktəbində təhsil aldığı cəmi bir il ərzində Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev Avropa və Rusiya yazıçılarının əsərlərini mütaliə etmək imkanı qazanmış, Qafqazın mərkəzi şəhərinin mədəni həyatının imkanlarından faydalanmış, "Nahaq qan" adlı dram əsərini bitirmişdir. Bunun ardınca 1991-ci ildə təhsilini davam etdirmək üçün Peterburqa gedərək Dağ-Mədən İnstitutuna qəbul olmaq arzusu baş tutmasa da, orada yaşaması onun dünyagörüşünün inkişafında mühüm rol oynamışdır. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin 1894-cü ildən 1999-cu ilə qədər əvvəlcə Peterburq Yol Mühəndisləri İnstitutunda, sonra isə Peterburq Universitetinin Şərq fakültəsində keçən tələbəlik illəri onun ideya-mənəvi inkişafında xüsusi bir mərhələyə çevrilmişdir. Bütün Rusiyada ad-san qazanmış və Avropa ölkələrində də tanınan məşhur Peterburq Aleksandrinski teatrı Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev üçün ikinci bir universitet funksiyasını yerinə yetirmişdir. Gənc tələbə-yazıçının həyatının Peterburq dövründə "Yeyəsən qaz ətini, görəsən ləzzətini" pyesini (1892) və "Dağılan tifaq" faciəsini (1896) yazmasında buradakı ədəbi-mədəni mühitin özünəməxsus təsiri ayrıca qeyd edilməlidir.Yay tətili zamanı, 1897-ci ildə Şuşa şəhərində Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin rejissorluğu ilə "Məcnun Leylinin qəbri üzərində" səhnəciyinin tamaşaya qoyulması da artıq onun istedadlı gənc yaradıcı şəxsiyyət kimi formalaşdığını göstərir.

Ali təhsil aldıqdan sonra Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev vətənə qayıdaraq Şuşada müəllimlik etmiş və "Bəxtsiz cavan" faciəsini yazıb səhnəyə çıxarmışdır (1900). Bakı şəhərində 1901-1904-cü illərdə pedaqoji fəaliyyətlə məşğul olan cavan maarifçi yazıçı bir çox ədəbi-mədəni tədbirlərin əsas təşkilatçısı kimi çıxış etmişdir. Bu dövrdə o, ilk dəfə olaraq Bakıda Birinci Şərq

konserti təşkil edib keçirmiş, “Müsəlman Dram Truppası”nı yaradaraq teatr tamaşalarına rejissorluq etmişdir. Azərbaycanın ilk qadın aktyoru Minurə xanım Davidovanın teatra cəlb edilməsi də Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin adı ilə bağlıdır. Cavan yazıçının 1901-ci ildə Bakıda yazıb tamamladığı “Pəri cadu” dramı ədəbi mühitdə yeni ədəbi hadisə kimi qarşılanmışdır.

Şuşa şəhər idarəsinə üzv seçildiyi üçün Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev 1904-cü ildə yenidə Qarabağa qayıtmışdır.

Birinci Dövlət Dumasına Gəncə Quberniyasından deputat seçilməsi ilə əlaqədar olaraq 1906-cı ildə qısa bir müddət Peterburqda yaşayan Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev Dumanın dağılması ilə əlaqədar olaraq Vətənə dönməli olmuşdur. O, 1909-1911-ci illərdə Hacı Zeynalabdin Tağıyevin Gəmiçilik idarəsində çalışaraq Zaqafqaziyanın Xəzər hövzəsinin və İranın bir çox şəhərlərində olmuş, Həştərxanda Nəriman Nərimanovla görüşmüşdür. Görkəmli Azərbaycan dramaturqa Mirzə Fətəli Axundzadənin anadan olmasının 100 illiyi münasibəti ilə 1911-ci ildə Bakıda keçirilmiş təntənəli mərasimdə məruzəçi kimi çıxış etmiş Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin həm də “Xəyalət” tamaşası tədbir iştirakçılarına təqdim olunmuşdur.

Bədii yaradıcılığını da ardıcıl olaraq davam etdirən Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev “Həyat” qəzetində çap olunmuş “Ata və oğul”,“Ayın şəhidliyi” hekayələrini (1906), “Molla Nəsrəddin” jurnalının hissə-hissə oxuculara təqdim etdiyi “Xortdanın cəhənnəm məktubları” (1907), “Ağa Məhəmməd şah Qacar” pyesini (1907), məşhur “Bomba” hekayəsini (1909), “Marallarım” silsiləsini (1909), “Ac həriflər” məzhəkəsini (1911), “Şeyx Şəban” hekayəsini (1914) yazmış, istedadlı bir yazıçı kimi məşhurlaşdırmışdır.

Bu dövrdə Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev həm də Tiflisdə çıxan “Molla Nəsrəddin” jurnalı ilə yaxından əlaqə saxlamış, böyük demokrat yazıçı Cəlil Məmmədquluzadə ilə tanış olub dostlaşmışdır. Ədib “Molla Nəsrəddin” jurnalının fəaliyyətinə yüksək qiymət vermiş, ədəbi hərəkatın inkişafında Cəlil

Məmmədquluzadənin rolunu diqqət mərkəzinə çəkərək yazmışdır: "Molla Nəsrəddin" jurnalı və xüsusən Cəlil Məmmədquluzadə haqqında yazmaq… 25 il dolanmaqda davam edən bir çarxı nəzərə gətirmək deməkdir. Bu çarxın məhvəri Mirzə Cəlil və onun jurnalı idi… Hesabsız hədə kağızlarına, həcvlərə, maddi və mənəvi vədlərə etina etməyərək öz tutduğu məqsəddən, məsləkdən bir zərrə qədər geri durmamaqla Mirzə Cəlil öz azacıq dostları ilə birlikdə axırda qalib gəlib, həmişəlik bir ad və Azərbaycan ədəbiyyatında xüsusi bir cığır – "Molla Nəsrəddin" dövrü qoya bildi".[1]

Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin 1908-ci ildə Üzeyir Hacıbəyovun Bakıda tamaşaya qoyulmuş Şərqin ilk operası olan "Leyli və Məcnun" operasına rejissorluq etməsi Azərbaycan mədəniyyət tarixinin mühüm və əlamətdar hadisəsidir.

Həyatının sonrakı illərində Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev "Şəhərlər İttifaqın Qafqaz Şöbəsinin Əxbarı" məcmuəsinin redaktoru (Tiflis, 1916) Borçalı qəzasında komissar (1917), Gürcüstan Parlamentin üzvü (1918-1919), Dağıstanda və Ermənistanda səfir (1919-1920) vəzifələrində çalışmış, bədii yaradıcılığını davam etdirmişdir.

Sovet hakimiyyəti illəri Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin tərcümeyi-halının məsuliyyətli bir mərhələsini təşkil edir. Bu dövrdə o, həm pedaqoji fəaliyyətlə və həm də teatr sahəsində çalışmış, ədəbiyyat və mədəniyyətin inkişafı yollarında yorulmadan xidmət göstərmişdir. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev 1921-1931-ci illərdə Azərbaycan Dövlət Universitetində ədəbiyyatdan dərs demişdir. Azərbaycan Tədqiq və Tətöbbə Cəmiyyətinə və Yeni Əlifba Komitəsinə rəhbərlik etmişdir. Bundan başqa ədib 1929-cu ildə Azərbaycan yazıçılarının Gürcüstan səfərinin rəhbəri olmuşdur. O, 1932-ci ildə yaradılmış Azərbaycan Şura Yazıçıları İttifaqının məsul katibi seçilmişdir.

[1] Cəlil Məmmədquluzadə. Məqalələr və xatirələr Bakı, "Elm", 1967, səh.277.

Bədii yaradıcılığını davam etdirən Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev sovet hakimiyyəti dövründə "Ağac kölgəsində" (1921), "Ədalət qapıları" (1926), "Köhnə dudman" (1927), "Yaddaş Koroğlu" (1932) pyeslərini və bir çox hekayələrini yazmış, əsərləri ölkə teatrlarında böyük uğurla tamaşaya qoyulmuşdur.

Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin xidmətləri yüksək qiymətləndirilmişdir. Böyük ədibin ədəbi fəaliyyətinin 30 illiyinə həsr olunmuş təntənəli gecə təşkil olunmuş (1922), o, Rusiya Elmlər Akademiyası Diyarşünaslıq Bürosunun üzvü seçilmiş (1924), Əməkdar incəsənət xadimi fəxri adına layiq görülmüşdür (1928).

Görkəmli yazıçı və ictimai xadim Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev 11 dekabr 1932-ci il tarixində Bakı şəhərində vəfat etmişdir.

Çoxcəhətli yaradıcılıq fəaliyyətinə malik olan Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev bədii nəsr, dramaturgiya və publisistika sahələrində uzun illər yorulmadan xidmət göstərmişdir. O, Azərbaycan realist-satirik ədəbiyyatının əsas yaradıcılarından biri olmuş, tənqidi realizm ədəbi cərəyanını təmsil etmişdir. Böyük ədib "Molla Nəsrəddin" ədəbi məktəbinin əsas simalarından biri idi.

Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev bədii yaradıcılığa dramaturgiya ilə başlamışdır. Mirzə Fətəli Axundzadədən sonra Azərbaycan dramaturgiyasının əsas yaradıcılarından biri olan Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev milli dram sənətimizi yeni ideya-sənətkarlıq xüsusiyyətləri ilə zənginləşdirmişdir. Əvvəla, Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev ustadı Mirzə Fətəli Axundovdan fərqli olaraq komediya deyil, daha çox dram və faciə janrlarında bənzərsiz səhnə əsərləri yazmışdır. İlk dram yaradıcılığına 1883-cü ildə Şuşada Yusif bəy Məlikhaquəzərovun məktəbində təhsil alarkən "Hacı Daşdəmir" adlı bir komediya ilə başlasa da, sonralar o, əsasən dram və faciə janrlarında dramatik əsərlər yazmağa üstünlük vermişdir.

Mirzə Fətəli Axundzadə Azərbaycan ədəbiyyatında komediya, Cəlil Məmmədquluzadə tragikomediya, Hüseyn Cavid mənzum faciə janrlarının baniləri olduqları kimi, Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev də dram və faciə janrlarının əsas yaradıcılarından-

dır. Ədib özünün yazdığı tərcümeyi-halında 1891-ci ildə Tiflis gimnaziyasının şagirdi ikən yazdığı "Nahaq qan" əsərini dram adlandırmışdır. Onun orijinal bədii dühasının işığında yaranmış "Yeyəsən qaz ətini, görəsən ləzzətini","Ədalət qapıları","Köhnə dudman","Yoldaş Koroğlu" və başqa əsərləri dram janrının yaddaqalan nümunələridir. Onun dram əsərləri komediya ilə faciə arasında olub, yaşadığı dövrü üçün səciyyəvi hadisələrin və insan talelərinin canlandırılmasına həsr edilmişdir. O, Azərbaycan cəmiyyətindəki zəmanədən geridə qalan həyat tərzini tənqid etmiş, yeniləşmə meyllərinin zəruriliyini diqqət mərkəzinə çəkmişdir. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin dramaturgiyası üçün səciyyəvi olan dilə-məişət mövzusu əslində mövcud Azərbaycan cəmiyyətinin simasını müəyyən edən hadisələri özündə cəmləşdirirdi. Eyni zamanda, ədibin dram əsərlərinin əsas iştirakçıları da komik deyil, dramatik obrazlardan ibarətdir. Mirzə Fətəli Axundzadənin komediyalarında gülüş hədəfi olan obrazlar Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin dramlarında həyatın gerçək problemlərini yaşayan surətlərdir. Avamlıq, cəhalət, ictimai-mədəni gerilik, savadsızlıq, köhnəlmiş müsəlman adətlərinin tənqidi Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin əsas hədəfi olan mövzulardır. Ayrı-ayrı dram əsərlərindəki Hacı Mehdi ("Yeyəsən qaz ətini, görəsən ləzzətini"), Pərviz xan ("Köhnə dudman"), Rizvan ("Ədalət qapıları"), Mustafa bəy ("Ağac kölgəsində"), Molla Kazım ("Vaveyla"), Salman ("Yoldaş Koroğlu") obrazları hərtərəfli surətdə işlənmiş kamil surətlər və hər biri özünəməxsus səciyyəvi xüsusiyyətləri ilə seçilən xarakterlərdir. Təbiilik, daşıdığı sosial funksiyaya uyğun davranış, obrazların danışıqlarındakı həyatilik Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin dramaturgiyasının fərdi simasını müəyyən edir. Yazıçının dram əsərlərində bir-birini təkrar edən obrazlar yoxdur. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev bədii nəsrində olduğu kimi, dram əsərlərində də təbii, aydın və fərqli xarakterlər ustası kimi çıxış edir.

Məlum olduğu kimi, Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev Azərbaycan ədəbiyyatında faciə janrının da əsas yaradıcılarından biridir.

Onun 1896-cı ildə yazdığı "Dağılan tifaq" faciəsi Nəcəf bəy Vəzirovun "Müsibəti-Fəxrəddin" faciəsindən sonra ədəbiyyatımızda bu janrda qələmə alınmış ikinci faciə əsəridir. Yeri gəlmişkən deyək ki, Nəcəf bəy Vəzirov hələ 1895-ci ildən üzərində işlədiyi faciə əsərini "Çəkmə, çəkə bilməzsən, bərkdi fələyin yayı" adlandırmış və təsadüfən bir yerdə Tiflisdən Bakıya gələrkən faciənin əlyazmasını qatarda qarşılaşdığı Əbdürrəhim bəyə oxumuşdur. Onun təklifi ilə Nəcəf bəy Vəzirov əsərini "Müsibəti-Fəxrəddin" adlandırmışdır.[2]

"Dağılan tifaq" əsəri XIX əsrin sonlarına doğru Azərbaycanda mülkədar həyatında baş verən iflasauğrama proseslərini əks etdirir. Dramaturq tipik mülkədar obrazı olan Nəcəf bəyin simasında bu təbəqənin işrətəuyma və israfçılıq sayəsində artıq çökməkdə olduğunu göstərir. Fikrimizcə, mülkədar həyatının dağılma prosesinin başlanmasının əsl səbəblərindən biri də Nəcəf bəy kimi mal-mülk və sərvət sahiblərinin elm və təhsildən malik olmamalarıdır. XIX əsrin sonlarında dünyada və ölkədə baş verən yeniləşmə meylləri, cəmiyyət həyatının dəyişməsi prosesləri ilə hələ də köhnə qaydalarla yaşayan və idarə edən mülkədarlığın həyat tərzi və iş üsulundakı təzad təkcə Nəcəf bəyin deyil, bütövlükdə bu mülkədar-kəndli idarə üsulunun məhvə məhkumluğunu qaçılmaz bir hala gətirmişdir. "Dağılan tifaq" faciəsində mülkədarlığın həyatındakı həmin çökmə prosesləri bütün təbiiliyi ilə təsvir edilmişdir. Beləliklə, "Dağılan tifaq" iflasa uğramış, çökməkdə olan Azərbaycan mülkədarlığının faciəsini əks etdirən əsər kimi meydana çıxmışdır. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin həyatının Peterburq dövründə yazılmış "Dağılan tifaq" faciəsi o zaman həmin şəhərdə yaşamış azərbaycanlı sahibkar Mirzə Maqsudovun maliyyə dəstəyi ilə nəşr edilmişdir. "Dağılan tifaq" faciəsi uzun müddət Azərbaycan teatrlarının repertuarında geniş yer tutmuşdur.

Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin 1900-cü ildə yazdığı "Bəxt-

---

[2] Bax: İ.Həbibbəyli. XX əsrin əvvəlləri Azərbaycan ədəbiyyatı, Bakı, "Nurlan", 2004, səh.47

siz cavan" faciəsi mövzu baxımdan "Dağılan tifaq"dan sonrakı prosesləri əhatə edir. Əgər "Dağılan tifaq"da mülkədar həyatının dağılmağa başlaması o idarəetmə üsullarındakı köhnəliklə, var-dövlətdən başı gicəllənmiş sərvət sahibləri ilə yeniləşmə meylləri arasındakı uyğunsuzluq, maarifdən uzaq qalmış varlı təbəqənin düzgün çıxış yolları tapa bilməməsi kimi təqdim olunmuşdursa, "Bəxtsiz cavan" faciəsində "daxildən çökmə" proseslərini açıq şəkildə köhnəliklə yenilik arasındakı konflikt əvəz etmişdir. Əsərdə Hacı Səməd ağa artıq köhnəlmiş idarə üsulunun, Fərhad isə yenicə ictimai həyat meydanına çıxmış Azərbaycan maarifçi qüvvələrinin dövrünə görə ən səciyyəvi cəhətlərini özlərində əks etdirirlər. Hacı Səməd ağaya görə "rəiyyət nə qədər avam olsa, bir elə bəy üçün məsləhətdir. Əgər bunlara biz elm oxutsaq gərək gedib dilənək. Hərəsi gedib başına bir şapka taxıb, deyəcək ki, mən abrozovannıyam... Ondan sonra hünərin var onnan danış"[1]. Hüquq təhsili almış Fərhad isə bu qənaətdədir ki, "öz alnının təri ilə çörək qazanan heyvan deyil, bəlkə xalis insandır... Hər kəs öz hüququnu tanısa yaxşıdır"[2]. Yeni düşüncəyə malik olmasına baxmayaraq, Fərhad Hacı Səməd ağaların cəbhəsini dağıda bilməyib, məğlub olur. Lakin Fərhadların cismən dünyalarını dəyişmələri onların mənəvi qələbəsi kimi səslənir. Cəmiyyətin sonrakı dialektik inkişafı Fərhad kimi azlıqda qalan yenilikçi ayıq, xalqına bağlı, onun gələcəyini xoşbəxt görmək istəyində olanların arzularının həyata keçirilməsinə yol açdı. Göründüyü kimi, Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin faciələri tənqid hədəfləri baxımından Mirzə Fətəli Axundzadənin komediyalarına, cəmiyyətə təlqin etdikləri ideyaları etibarilə isə Cəlil Məmmədquluzadənin tragikomediyalarına yaxındır. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin Azərbaycan dramaturgiyasındakı özünəməxsus yeri Mirzə Fətəli Axundzadə komediyaları ilə Cəlil Məmmədquluzadənin tragikomediyaları arasında

[1] Əbdürrəhm bəy Haqverdiyev. Seçilmiş əsərləri, 2 cilddə, I cild. Bakı, Azərnəşr, 1971, səh. 95.
[2] Yenə orada, səh. 61-62.

olub, heç kəsi təkrar etmədən, fərqli mövzuları və obrazları təqdim etməklə müəyyən olunur. Doğrudur, "Bəxtsiz cavan"dakı Fərhad obrazı funksiyalarına görə Cəlil Məmmədquluzadənin "Ölülər" tragikomediyasındakı İskəndər obrazına yaxındır. Lakin "Bəxtsiz cavan"ın 1900-cü ildə yazıldığını nəzərə alsaq, Fərhad Azərbaycan ədəbiyyatındakı İskəndərlərin başlanğıcıdır.

Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin "Pəri cadu" dramı Azərbaycan ədəbiyyatında ilk masal-dramdır. Əslində Mirzə Fətəli Axundzadənin "Aldanmış kəvakib" povesti və Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin "Pəri cadu" masal dramı ədəbiyyatımızda magik realizmin dərin köklərə malik olduğunu göstərir. Əsərdə şərin simvolu olan İblis obrazına müraciət olunması, hadisələrin gedişatını tənzimləmək üçün cadugərlikdən istifadə olunması, dərvişliyə müraciət "Pəri cadu"nun masal-dram janrının ən yaxşı xüsusiyyətlərini özündə əks etdirdiyini göstərir. Bu, təkcə Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin yaradıcılığında deyil, ümumən XX əsrin əvvəllərində mülkədar-kəndli, varlı-yoxsul təbəqələrin həyatının təsvir edilməsi çərçivəsindən çıxıb, sadə adi həyat adamlarının talelərini əks etdirən bədii əsər kimi də mühüm əhəmiyyətə malikdir. Bu həm də o deməkdir ki, Azərbaycan tənqidi realizmi üçün xarakterik olan "kiçik adam"ların talelərinin ədəbiyyatını əsas mövzusuna çevrilməsində də Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin özünəməxsus xidmətləri vardır.

Bundan başqa, Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev Mirzə Fətəli Axundzadənin anadan olmasının 100 illik yubileyi münasibəti ilə yazdığı "Xəyalat" pyesi ilə janr baxımından Azərbaycan dramaturgiyasını zənginləşdirmişdir. Bu, ədəbiyyatımızın tarixində Mirzə Fətəli Axundzadənin və onun obrazlarının simasında ayrıca bir yazıçının və onun əsas qəhrəmanlarının iştirakı ilə yazılmış nadir dram əsərlərindən biridir. Hələlik xalq yazıçısı Anarın Cəlil Məmmədquluzadə və onun müasirlərinin və qəhrəmanlarının iştirakı ilə yazdığı "Sizi deyib gəlmişəm" dramından başqa belə xüsusiyyətlərə malik olan ikinci bir əsərə rast gəlinmir. "Xəyalat"

əsəri Mirzə Fətəli Axundovun həyatı və yaradıcılığı, mühiti və müasirləri haqqında mənbələrdən biri kimi də qəbul olunur.

Əlbəttə, Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevi Azərbaycan ədəbiyyatında ən çox məşhurlaşdıran onun nəsr əsərləridir.

Azərbaycan ədəbiyyatında tarixi dram janrının inkişafında da Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin xidmətləri vardır. Ədibin "Ağa Məhəmməd şah Qacar" tarixi dramın bu janrın ən mükəmməl nümunələrindən biri hesab olunur. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin bu dram əsərini yazmaq üçün Rusiyanın Peterburq və Həştərxan arxivlərində və İranda axtarışlar aparır, real tarixi faktlarla tanış olur. "Ağa Məhəmməd şah Qacar" pyesi bu mövzuda yazılmış əsərlər içərisində tarixi gerçəkliyə daha çox uyğun olan bədii əsər hesab edilir. Bu dram əsərində Ağa Məhəmməd şah Qacarın Azərbaycana hərbi yürüşləri, şəxsiyyəti və xarakteri özünün bədii əksini tapmışdır.

Bundan başqa, XIX əsrin axırlarına yaxın ilk nümunələri yaradılmış vedovil janrı Əbdürrəhim Haqverdiyevin həmin janrda yazdığı yığcam pyeslərlə ədəbiyyatda mövqeyini daha da möhkəmləndirmişdir. Müxtəlif illərdə yazılmış "Millət dostları" (1905), "Kimdir müqəssir" (1909), "Ac həriflər" (1911), "Qırmızı qara" (1921), "Padşahın məhəbbəti" (1921), "Qoca tarzən" (1922), "Səhnə qurbanı" (1926), "Qadınlar bayramı" (1928), "Sağsağan" (1931) kiçik pyesləri miniatür dramın təkamülünə öz təsirini göstərmişdir.

Bədii yaradıcılığa dram əsərləri yazmaqla başlayan və dramaturgiyada iz qoya bilən Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev hekayə və povestləri ilə şöhrət qazanmışdır. Azərbaycan oxucusu onu ilk növbədə dadlı-duzlu hekayələrin, məsələn, "Şeyx Şəban","Mirzə Səfər" kimi yadda qalan və təsirli hekayələrin müəllifi kimi tanıyır. Obrazlı şəkildə desək, "Bomba" hekayəsi 2 iyun 1908-ci il tarixdə "Molla Nəsrəddin" jurnalında çap olunarkən ədəbi-ictimai mühitdə bomba kimi partlamışdır. Cəlil Məmmədquluzadə ilə birlikdə Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev də Azərbaycan ədəbiyya-

tında kiçik hekayə janrının formalaşdırılması və inkişaf etdirilməsi yollarında əzmlə çalışmışdır. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin ilk hekayələri olan "Ayın şahidliyi","Ata və oğul" 1906-cı ilin mart ayında "Həyat" qəzetində çap olunmuşdur. Tipik realist hekayələr olan bu bədii nəsr nümunələrində milli-məişət tərzinin təbii təzahürləri təsvir edilmişdir. Yazıçı "Ata və oğul" hekayəsinin adında ifadə olunduğu kimi, heç də ənənəvi "atalar və oğullar" problemini deyil, əksinə övladların qayğılarına diqqət göstərən atalarla müqayisədə ailənin imkanlarından əyləncə və avaraçılıq üçün istifadə etməyə meyilli olan oğullar təqdim edərək, cəmiyyətin nəzərlərini məsələyə yönəltmək istəmişdir. "Ayın şahidliyi" hekayəsində realist və romantik təsvirlər vasitəsilə nahaq qanın yerdə qalmaması motivi üstündə qurulan ədalətin təsvir edilməsi və ləkəsiz yaşamaq qayəsi diqqət mərkəzinə çəkilmişdir.

"Molla Nəsrəddin" jurnalı çap olunmağa başladıqdan sonra Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin yaradıcılığındakı, xüsusən də hekayələrindəki tənqid notları tədricən satirik-yumoristik təsvirlərlə əvəz olunmuşdur. XIX əsrin doxsanıncı illərindən maarifçi realist yazıçı kimi çıxış edən sənətkarın əsərlərində cəmiyyət hadisələrinə münasibətdə didaktikadan satiraya doğru dönüş baş vermişdir. "Dağılan tifaq" faciəsinin finalında tərbiyəvi tezis kimi verilmiş "Ey əziz, bir baxın, dünya bir ibrətxanədir, axırın fikir etməyən aqil deyil, divanədir" nəsihətamiz misraların yerini Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin hekayələrindəki az qala atalar sözünə çevrilmiş "Həsən adamın qohumusan, gəl, min boynuma" tipli satirik bədii ümumiləşdirmələr tutmuşdur.

Nəsr əsərlərindəki satiranın xarakterinə görə də Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin mövqeyi digər mollanəsrəddinçilərlə müqayisədə fərqlənir. Ümumiyyətlə, "Molla Nəsrəddin" gülüşü əsasən şiddətli, təsvirli ifşaedici satiradan ibarətdir. Mollanəsrəddinçilər köhnəliyin bütün təzahürlərinə qarşı mübarizə apardıqları üçün və hətta ölkədəki çar üsul-idarəsinin və müstəkəmləçilik siyasətinin aradan qaldırılmasına çalışdıqlarına görə onların əsərlərində əsa-

sən ciddi, ifşaedici gülüş, yəni satira aparıcılıq təşkil edir. Cəlil Məmmədquluzadənin "Rişədən başlamalı" çağırışı "Molla Nəsrəddin"in mübarizəsinin xarakterini və mollanəsrəddinçi satiranın mahiyyətini aydın surətdə ifadə edir. Cəlil Məmmədquluzadə, Mirzə Ələkbər Sabir, Əli Nəzmi, Əliqulu Qəmküsar və başqalarının yaradıcılığında şiddətli gülüş-satira üstün mövqeyə malikdir. Lakin mollanəsrəddinçi gülüş üçün həm də satirik-yumoristik gülüş də xarakterikdir ki, Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin yaradıcılığı bədii gülüşün məhz bu formasından istifadə edilməsi ilə səciyyələnir. "Molla Nəsrəddin" ədəbi məktəbində Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev əsasən yumor ustası kimi tanınır. XX əsrin əvvəlləri Azərbaycan ədəbiyyatının görkəmli tədqiqatçısı Mir Cəlal Paşayev də Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin hekayələrinin fərqli cəhətinin onun yumorunda olduğunu xüsusi olaraq qeyd etmişdir: "Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin hekayələri sənətkarlıq cəhətdən bitkin və mükəmməldir. Ədib canlı, iti müşahidəsi sayəsində, obyektiv təsvir üsulu ilə fakta, hadisəyə heç bir şey əlavə etmədən, bəhs etdiyi məsələ haqqında fikir və mülahizələrini bildirmədən yazır… Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin nəsrində təbii, şirin, məzmunlu bir yumor var… Real hadisə və faktlara əsaslanan, oxucunun diqqətini zəruri səhnələrə cəlb edən bu mənalı gülüşün təravət və incəliyi haqqında izahata ehtiyac yoxdur. Bəzən belə incəlikdə deyilən ikicə kəlmə söz tam bir səhnə verir, bir adamı tanıdır".[3]

Bununla belə, Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin nəsr yaradıcılığını iki istiqamətə ayırmaq olar:

1. Satirik-yumoristik əsərlər
2. Yumoristik hekayələr.

Satirik-yumoristik əsərlər qrupuna Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin "Şeyx Şəban", "Mirzə Səfər" kimi hekayələrini, "Marallarım" silsiləsini və "Xortdanın cəhənnəm məktubları" povestini

[3] Mir Cəlal, Firidun Hüseynov. XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı. Bakı, "Maarif", 1982, səh.175

aid etmək olar. Bu hekayələrdə və povestdə həm hadisələrə və tiplərə sərt tənqidi münasibət ifadə olunmuş həm də incə yumor vasitəsi ilə islahedici mövqe nümayiş etdirilmişdir. Məsələn, məşhur "Mirzə Səfər" hekayəsində Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev həm satiradan, həm də yumordan istifadə etməyin mükəmməl bir nümunəsini nümayiş etdirir. Belə ki, yazıçı hekayədəki Həsən ağa ilə əlaqədar məqamlardan danışanda daha çox satirik mövqe tutduğu halda hekayədəki mütərcim Mirzə Səfəri və saatsaz Zeynalı yumoristik planda təqdim edir. Çünki Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin əsas məqsədi bir nəfəri – Mirzə Səfəri və ya saatsız Zeynalı deyil, həyatdakı qoluzorluğu, yekəxançılığı, tutduğu mövqedən sui-istifadə halları ilə haqsızlıq törədənləri tənqid etmək olduğu üçün satirik tipə – Həsən ağaya ciddi tənqidi münasibət bəslədiyi üçün onu ifşa etməyə çalışır. Yazıçının təqdimatında Cəmiyyəti-xeyriyyənin sədri olan Həsənağa özündən müştəbeh, başqalarına yuxarıdan aşağı baxmağı həyat normasına çevirən, ətrafındakıların ona təzim edilmələrini zəruri hesab edən bir məmur kimi oxuculara çatdırılır. Müəllif hər məqamda onun insana yaraşmayan mənfi hərəkətlərini təsvir etməklə Həsən ağanı gülüş hədəfinə çevirməyə çalışır. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev satirik gülüşün bütün imkanlarından istifadə etməklə onu ifşa edir.

Lakin yazıçının mütərcim Mirzə Səfərə və saatsaz Zeynala münasibətində şiddətli tənqid və ifşa deyil, yumşaq, islahedici bir yanaşma vardır. O, bütün vasitələrlə Mirzə Səfəri ayılmağa, cəmiyyət hadisələrinə daha ayıq baxmağa çalışır. Çünki Mirzə Səfərdə insanlıq üçün zəruri olan ən vacib əxlaqi-mənəvi keyfiyyətlərin hamısı vardır. O, cəmiyyəti-xeyriyyə sədri olan Həsən ağanın ayağına getmədiyi üçün haqsız yerə "cəzalandırılmışdır". Təzim etmədiyi üçün Mirzə Səfərin uşaqlarını məktəbdən çıxartdırması Həsən ağanın qoluzorluğun və yekəxanlığını göstərmək üçün yaxşı tərəfindən düşünülmüş uğurlu bədii detaldır. Lakin ətrafdakı yaxın adamların onu məzəmmət etməsinə baxmayaraq, Mirzə Səfərin Həsən ağanın yanına gedib üzr istəməməsi bu kiçik

məmurun böyük mənəviyyat sahibi olduğunu göstərir. Mirzə Səfərin "acından ölməyə razı olaram, …amma gedib Həsən ağa kimi adama yalvarmaram" - kimi sözləri bu sadə adamın yüksək mənəviyyatından xəbər verir. Mirzə Səfərin uşaqlarına bir ata kimi tövsiyələrində də insani dəyərlərin uca tutulması onun sabit bir mövqeyə malik olduğunu nümayiş etdirir. Bütün bunlara görə Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev Mirzə Səfəri incə yumor vasitəsilə həm də ayıq olmağa, haqqını tələb etməkdən çəkinməməyə çağırır. Burada yumor Mirzə Səfərin xarakterindəki həddindən artıq nəzakətli olmaq kimi natamamlıq kompleksini tənqid etməyə ünvanlanmışdır.

"Şeyx Şəban" hekayəsində də satirik və yumoristik gülüş birbirini tamamlayır. Daxili dialoqdan istifadə yolu ilə Şeyx Şəbanın mənfi keyfiyyətlərini diqqət mərkəzinə çəkməsi və ifşa etməsi Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin orijinal sənətkarlıq priyomu sayılmağa layiqdir. Bu mənada aşağıdakı daxili dialoq Azərbaycan ədəbiyyatında təkrarı olmayan sənətkarlıq üsuludur:

- "Toylarda hamıdan yaxşı oynayan kim idi?

- Başmaqçı oğlu Şeyx Şəban!

- Qumarbazlar arasında ürəkli aşıq atan kim idi?

- Başmaqçı oğlu Şeyx Şəban!

- …Hər il məhərrəm ayında məhəllə dəstəsinin başını çəkən kim idi?

- Başmaqçı oğlu Şeyx Şəban!

Bağışlayın, mən Sizin gözləriniz də sual işarəsi görürəm. Guya siz sual edirsiniz ki: "aya, bu cavan ki, avara idi, bəs bu haradan pul qazanırdı ki, toylarda, qumarda, səyahətlərdə xərc edirdi?"

Mən də sizdən sual edirəm:

- Bəs Xoca Sərkisin ki, evi yarıldı, yüz put ipəyi getdi, o inəyin pulu necə oldu?

Hacı Qafarın …on beş min manatlıq malı getdi, o malın pulu kimin cibinə doldu?

Xülasə, nə ərz edim, mədaxil yolu bir deyildi, beş deyildi”[4].

Göründüyü kimi, Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev nəinki satirik tipi orijinal bədii vasitələrlə ifşa etmiş, hətta onun bənzərsiz və eybəcər mənəviyyatını açıb göstərmiş və portretini çəkmişdir.

“Xortdanın cəhənnəm məktubları” povestində də satira və yumordan paralel olaraq istifadə edilmişdir. Azərbaycan realist-satirik ədəbiyyatında xüsusi yer tutan bu nəsr əsərində Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev Fazil Dərbəndi, Hacı Mirzə Əhməd ağa kimi zülümkar, müftəxor, həris insanları sərt satira atəşinə tutmuş, bəd əməllərini açıb göstərmiş və onları ifşa etmişdir. Bu tiplərə münasibətdə yazıçının mövqeyi qəti və barışmazdır.

Bunun əksinə olaraq, yazıçı sadə və zəhmətkeş insanların nümayəndəsi olan Fərman və Gövhərtac kimi saf-qəlbli insanların ürək ağrısı ilə təsvir etmiş, onların çətin həyatı və məişətini göz özünə gətirmiş, dözülməz vəziyyətləri oxuculara çatdırmışdır. Fərman və Gövhərtacın məhəbbətini təsvir edərkən müəllifin onlara bəslədiyi rəğbət hissi aşkar şəkildə müşahidə olunur. Lakin Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev bu müsbət insanları öz haqlarını dərindən başa düşməməkdə məzəmmət edir, yol açmağa çalışır. Belə məqamlarda yazıçının gülüşü yumor xarakteri daşıyır və islahedici xarakterə malik olur.

Məşhur “Bomba” hekayəsi də Əbdürrəhim bəyin satirik-yumoristik hekayələrin sırasına daxil olan orijinal bədii nümunədir. “Bomba” hekayəsi Azərbaycan hekayəçiliyinin şedevridir. Bu hekayədə yazıçının dövrün hadisələrinə, ictimai proseslərin təsvirinə münasibətləri satirik xarakter daşıyır. Ümumiyyətlə, bütün mollanəsrəddinçilər kimi, Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev də mövcud ictimai quruluşa, müstəmləkəçilik zülmünə qarşı mübarizədə sərt satirik mövqe tutmuşlar. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev də daxil olmaqla onların hamısı, Azərbaycan xalqının zülm və əsarətdən xilas olması və milli istiqlal istiqlala qovuşması uğrun-

[4] Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev. Seçilmiş əsərləri, 2 cilddə, I cild, Bakı, Azərnəşr, 1971, səh.72.

da dönmədən mübarizə aparmış, bu yolda mane olan bütün məsələlərə qarşı münasibətdə satiranın bütün gücündən bacarıqla istifadə etmişlər.

Ancaq insanlara münasibətdə mollanəsrəddinçilər qəddarlığı, zülmkarlığı, haqsızlığı təmsil edən yuxarı zümrə nümayəndələrini kəskin tənqid və satiraya məruz qoymuş, sadə, zəhmətkeş insanları müdafiə etmiş, onları oyatmağa, ayılmağa səy göstərmişlər. “Bomba” hekayəsindəki Kərbəlayi Zal da hakim idarə üsuluna aid sistemdə çalışsa da, haqq-hüquq sahibi olmayıb, buyruq yerinə yetirən zümrəyə daxil olduğu üçün satirik vasitələrlə deyil, yumoristik tərzdə təqdim olunmuşdur. Yazıçı onun düşdüyü gülməli vəziyyəti incə yumorla təsvir etmişdir. “Bomba” hekayəsi Azərbaycan ədəbiyyatında kiçik hekayənin mükəmməl bir nümunəsidir.

“Molla Nəsrəddin” jurnalında çap olunmuş “Marallarım” silsiləsi də satirik-yumoristik əsər kimi mühüm əhəmiyyətə malikdir.

Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin hekayələrindən böyük bir qismi yumoristik əsərlərdir. Bu əsərlərdə oxucu incə, yumşaq, islahedici, tərbiyəedici gülüşün şahidi olur. Yazıçı yumor vasitəsilə öz qəhrəmanlarını düşündürməyə, düşdükləri çətin vəziyyətdən çıxış yolları tapması üçün onlara bələdçilik etməyə çalışmışdır. Bu qəbildən olan “Diş ağrısı”, ”Acından təbib”, ”Dəcəlabad”, ”Şəbih”, ”Qiraət”, ”Tənqid” və sair kimi hekayələrdə məharətlə istifadə olunmuş incə yumor ”kiçik janrın” duzlu-məzəli, oxunaqlı və düşündürücü nümunələrinin meydana çıxması ilə nəticələnmişdir. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev ədəbiyyatda böyük yumor ustası olduğunu isbat etmişdir. Mollanəsrəddinçi ədəbiyyatda, tənqidi realizm ədəbi cərəyanında Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin fərdi yazıçı siması, fərqli yeri onun əsl yumor yaradıcısı olması ilə müəyyən edirlər. Bədii yaradıcılığı ilə yanaşı Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin publisistik əsərləri də satirik-yumoristik publisistikanın ən yaxşı nümunəsidir.

Ədəbi-ictimai fikrin digər sahələrində də Əbdürrəhim bəy

Haqverdiyevin mühüm xidmətləri vardır. Böyük ədibin ilk dəfə olaraq yazdığı Azərbaycan teatrının tarixi milli mədəniyyət tariximizin bu qoluna həsr edilmiş əhəmiyyətli elmi-ədəbi əsəridir. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin ədəbi-tənqidi məqalələrində klassik ədəbiyyatımızın görkəmli nümayəndələrinin xidmətləri, xüsusən müasiri olduğu yazıçılarının yaradıcılığı obyektiv mövqedən və peşəkarlıqla təhlil edilib qiymətləndirilmişdir.

Ümumiyyətlə, Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev çoxəsrlik Azərbaycan ədəbiyyatının inkişaf yollarında böyük xidmətləri olmuş görkəmli yazıçı və ictimai xadimdir. Onun adı ilə bağlı olan ədəbi ənənələrin ədəbiyyatımızın sonrakı inkişafında böyük rolu olmuşdur.

İsa Həbibbəyli,
AMEA-nın vitse-prezidenti, akademik

Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin həyat və yaradıcılığının əsas tarixləri

Əbdürrəhim bəy Əsəd bəy oğlu Haqverdiyev 1870-ci il may ayının 17-də Şuşa şəhəri yaxınlığında Ağbulaq kəndində anadan olmuşdur.

1880	– Ailəsi Ağbulaq kəndindən Şuşaya köçmüşdür; – İbtidai təhsilinə Şuşada Yusif bəyin müvəqqəti yay məktəbində başlamışdır.
1881	– Şuşa Realnı məktəbində təhsilini davam etdirmişdir.
1884	– M.F.Axundzadənin təsiri ilə ilk dəfə “Hacı Daşdəmir” adlı kiçik pyesini yazmışdır.
1890	– Şuşa Realnı məktəbinin altıncı sinfini bitirmişdir; – Tiflis Realnı məktəbinin sonuncu sinfinə daxil olmuşdur. – “Nahaq qan” faciəsini yazmışdır.
1891	– Tiflisdə Realnı məktəbini bitirmişdir; – Avqust ayında ali təhsil almaq üçün Peterburqa getmişdir; – Peterburqda Yol Mühəndisləri İnstitutuna qəbul edilmişdir.
1892	– Peterburqda “Yeyərsən qaz ətini, görərsən ləzzətini” adlı ilk orijinal komediyasını yazmışdır.

1895 – İyul ayında Tiflisdən Bakıya gedərkən qatarda Nəcəf bəy Vəzirovla qarşılaşmış, onun "Çəkmə çəkə bilməzsən, bərkdi fələyin yayı" faciəsinin əlyazmasını oxumuş və əsərin "Musibəti-Fəxrəddin" adlandırılmasını təklif etmişdir.

1896 – Azərbaycan klassik dramaturgiyasının ən yaxşı nümunələrindən sayılan "Dağılan tifaq" əsərini bitirmişdir;
– Azad dinləyici kimi Peterburq Universitetinin Şərq fakültəsində təhsilini davam etdirmişdir.

1897 – Avqust ayında Şuşada onun rejissorluğu ilə "Məcnun Leylinin qəbri üzərində" musiqili səhnəciyi tamaşaya qoyulmuşdur
– Peterburqda "İslam xeyriyyə Cəmiyyəti" yaratmışdır.

1899 – "Dağılan tifaq" dramatik faciəsini ilk dəfə Peterburqda nəşr etdirmişdir;
– Peterburqda Yol Mühəndisləri İnstitutunu bitirmişdir;
– Ali təhsil aldıqdan sonra Şuşaya qayıtmış, burada müəllimlik etmişdir.

1899-1900 – Şuşada "Bəxtsiz cavan" faciəsini yazmışdır;

1900 – "Bəxtsiz cavan" pyesi Şuşada tamaşaya qoyulmuşdur;
– Tükəzban xanımla ailə həyatı qurmuşdur.

1901 – Rəhbərliyi ilə Şuşada "Xandəmirovun teatrı"nda ilk dəfə "Şərq konserti" təşkil edilmişdir;

– Şuşadan Bakıya gəlmişdir;
– İlk dəfə Bakıda "Xalq çalğı alətləri ansamblı"nı yaratmışdır;
– Bakıda "Müsəlman dram truppası"nı təşkil etmişdir;
– Mövzusu və süjeti xalq yaradıcılığından alınmış "Pəri cadu" əsərini bitirmişdir.

1902 – 11 yanvarda Bakıda "Şərq konserti" təşkil edilmişdir.

1904 – Bakıdan Şuşaya qayıtmışdır;
– Şuşa Şəhər İdarəsinə üzv seçilmişdir;

1905 – "Millət dostları" adlı ilk mətbu əsəri çap olunmuşdur.

1906 – Gəncə qəzasından Dövlət Dumasına üzv seçilmişdir;
– "Ata və Oğul", "Ayın şahidliyi" hekayələrini "Həyat" qəzetində dərc etdirmişdir.

1907 – "Ağa Məhəmməd şah Qacar" adlı tarixi dram əsərini yazmışdır;
– "Ağa Məhəmməd şah Qacar" əsəri Bakıda səhnəyə qoyulmuşdur;
– "Molla Nəsrəddin" jurnalında "Ceyranəli", "Xortdan", "Həkim-Nuni-səğir", "Lağlağı", "Mozalan", "Süpürgəsaqqal" imzaları ilə hekayə, felyeton və publisistik məqalələr çap etdirmişdir;
– V.Q.Korolenkonun "Qoca zəng çalan" əsərini tərcümə etmişdir.

1908	– "Bomba" hekayəsini "Molla Nəsərddin" jurnalında çap etdirmişdir; – Ü.Hacıbəylinin "Leyli və Məcnun" operasına dirijorluq etmiş və Azərbaycan mədəniyyət tarixinə ilk dirijor kimi daxil olmuşdur. – Şekspirin "Hamlet", Şillerin "Xəyanət və Sevgi", "Soyğunçular", "Vilhelm Tell", Volterin "Sultan Osman" əsərlərini Azərbaycan dilinə tərcümə etmişdir.
1909	– İki məclisdən ibarət olan "Kimdir müqəssir" vodevilini yazmışdır; – Çirikovun "Yəhudilər" adlı 4 məclisdən ibarət olan faciəsini tərcümə edərək Bakıda çap etdirmişdir.
1909-1910	– "Marallarım" ümumi başlığı altında yazdığı hekayələrinin ilk nümunələrini "Molla Nəsrəddin" jurnalında çap etdirmişdir; – Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi İdarəsində işləyib, Həştərxanda Nəriman Nərimanovla görüşmüşdür.
1911	– M.F.Axundovun anadan olmasının 100 illiyi münasibətilə "Xəyalat" avtobioqrafik pyesini yazmışdır. – "Ac həriflər" pyesini yazmışdır.
1912-1913	– Ağdamda teatr qrupu yaratmış, burada müxtəlif əsərləri tamaşaya qoymuşdur; – M.Ə.Sabirin vəfatının ildönümü ilə əlaqədar "Molla Nəsrəddin" jurnalında "İki il" məqaləsini çap etdirmişdir.

1913, 24 may	– "Səfa" Maarif Cəmiyyətinin sədri seçilmişdir.
1914	– Ağdamda "Şeyx Şəban" hekayəsini yazmışdır, əsəri ilk dəfə Cəlil Məmmədquluzadə və İbrahim Tahir üçün oxumuşdur.
1915, noyabr	– "Şeyx Şəban" hekayəsi "Açıq söz" qəzetində çap olunmuşdur.
1916	– Tiflisdə rus dilində çıxan "Şəhərlər İttifaqının Qafqaz şöbəsi əxbarı" adlı aylıq məcmuənin müdiri vəzifəsinə təyin olunmuşdur.
1917	– Fevral İnqilabından sonra Tiflis İcraiyyə Komitəsinə və onun Mərkəzi Şurasına üzv seçilmişdir; – Mart ayında Borçalı qəzasının Şulaver qəsəbəsinin müvəkkili təyin olunmuşdur; – "Röya" və "Həmşəri pasportu" hekayələrini yazmışdır.
1918	– "Mirzə Səfər" ("Şair") adlı hekayəsi ilk dəfə Tiflisdə "Tartan-partan" jurnalında çap edilmişdir.
1920	– Maarif Nazirliyində İncəsənət şöbəsinin müdiri vəzifəsində işləmişdir; – Eyni zamanda Dövlət teatrlarında müfəttiş vəzifəsində çalışmışdır. – "Pəri cadu", "Dağılan tifaq" və "Bəxtsiz cavan" pyeslərini tamaşaya qoymuşdur.
1921-1931	– Azərbaycan Dövlət Universitetində ədəbiyyatdan mühazirələr oxumuşdur.

1922	– "Padşahın məhəbbəti" əsərini yazmışdır; – Azərbaycan Darülfününunda yerli komitə sədri işləmişdir.
1923-1925	– "Azərbaycanı Tədqiq və Tətəbbö cəmiyyəti"-nin sədr müavini və sədri vəzifəsində işləmişdir.
1924	– Rusiya Elmlər Akademiyasının nəzdində olan ölkəşünaslıq bürosunun beşinci elmi sessiyasında yekdilliklə akademiyanın ölkəşünaslıq bürosuna müxbir üzv seçilmişdir; – Azərbaycan Dövlət Akademik Dram Teatrında "Pəri cadu" faciəsi rejissor Mirseyfəddin Kirmanşahlı tərəfindən tamaşaya qoyulmuşdur.
1925	– Hüseyn Ərəblinskiyə həsr etdiyi "Səhnə qurbanı" pyesini yazmışdır.
1926	– "Ağac kölgəsində" və "Vaveyla" pyeslərini yazmışdır.
1927	– "Köhnə Dudman" əsərini bitirmişdir; – Ədəbi-ictimai fəaliyyətinin 35 illik yubileyi dövlət səviyyəsində qeyd edilmişdir; – M.Alekseyeviçin "Bolşeviklər" romanını tərcümə edərək "Azərnəşr"də çap etdirmişdir.
1928	– Azərbaycan SSR Ali Sovetinin Rəyasət Heyətinin qərarı ilə Azərbaycan mədəniyyətinin inkişafındakı xidmətlərinə görə "Əməkdar incəsənət xadimi" fəxri adına layiq görülmüşdür; – "Qadınlar bayramı" pyesini yazmışdır. – M.Qorki və A.P.Çexovdan etdiyi tərcümələri "İzergil qarı və qeyri-hekayələr" və "Dəhşətli gecə" adı ilə kitab halında çap etdirmişdir.

1929 – Azərbaycan yazıçılarının nümayəndə heyətinin başçısı kimi Gürcüstan və Ermənistanda ezamiyyətdə olmuşdur.

1932 – Azərbaycan Yazıçılar Birliyinə üzv qəbul edilmişdir;
– Azərbaycan Şura Yazıçıları cəmiyyətinin məsul katibi vəzifəsində çalışmışdır.
– "Yoldaş Koroğlu", "Çox gözəl", "Sağsağan" pyeslərini yazmışdır.
– Ədəbi və ictimai fəaliyyətinin 40 illik yubileyi dövlət səviyyəsində qeyd edilmişdir.

1933 – May ayının 15-də Azərbaycan Mərkəzi İcraiyyə Komitəsi tərəfindən Fəxri Fərmanla təltif edilmişdir;
– Dekabr ayının 11-də Bakıda vəfat etmiş və Birinci Fəxri Xiyabanda dəfn olunmuşdur.

1936 – "Seçilmiş əsərləri" köhnə latın qrafikasında Mir Cəlalın redaktorluğu ilə "Azərnəşr"də çap olunmuşdur.

1938 – "Pyeslər və hekayələr" kitabı köhnə latın qrafikasında "Azərnəşr"də çap olunmuşdur.

1948 – İbtidai məktəb uşaqları üçün nəzərdə tutulmuş "Hekayələr və tərcümələr" kitabı "Uşaqgəncnəşr"də çap olunmuşdur.

1950 – Kamran Məmmədovun "Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev" adlı kitabı "Azərbaycanın görkəmli adamları" seriyasından Bakıda çap olunmuşdur.

1951 – Orta və böyük yaşlı uşaqlar üçün nəzərdə tutulmuş "Hekayələr" kitabı "Uşaqgəncnəşr"də çap olunmuşdur.

1956 – İki cildlik "Seçilmiş əsərləri" "Azərnəşr"də çap olunmuşdur.

1963 – "Marallarım" başlıqlı hekayələri əsasında eyniadlı film çəkilmişdir.

1964 – Respublika Kitab Palatası tərəfindən "Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev" adlı biblioqrafiya tərtib edilmişdir.

1968 – Azərbaycan SSR Nazirlər Sovetinin Fərmanı ilə Ağdam Teatrına Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin adı verilmişdir.

1971 – İki cildlik "Seçilmiş əsərləri" "Azərnəşr"də çap olunmuşdur.

1975 – İnqilab Kərimovun "Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev və teatr" adlı kitabı Bakıda "Elm" nəşriyyatında çap olunmuşdur.

1983 – "Mirzə Səfər", "Papaq" və "Bomba" hekayələrinin motivləri əsasında rejisor Cahangir Mehdiyev tərəfindən "Evlənmək istəyirəm" filmi çəkilmişdir.

1988 – Təhsin Mütəllimovun "Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin poetikası" adlı kitabı "Yazıçı" nəşriyyatında çap olunmuşdur.

1993 – Rejissor Ramiz Həsənoğlu Ə.Haqverdiyevin "Ac həriflər" əsəri əsasında eyniadlı film-tamaşa hazırlamışdır.

2005	– Əsərləri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin "Azərbaycan dilində latın qrafikası ilə kütləvi nəşrlərin həyata keçirilməsi haqqında" 12 yanvar 2004-cü il tarixli sərəncamı ilə nəşr olunmuş və ölkə kitabxanalarına hədiyyə edilmişdir.
2012	– Mehri Məmmədovanın nəşrə hazırladığı "Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev arxivinin izahlı təsviri" kitab nəşr edilmişdir.
2014	– "Ac həriflər" adlı film-tamaşa rejissor Ramiz Həsənoğlu tərəfindən "Sabah" eksperimental yaradıcılıq emalatxanasında istehsal edilmişdir; – Adına poçt markası hazırlanmışdır.
2019, 7 may	– Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 211 nömrəli Qərarı ilə əsərləri dövlət varidatı elan edilmişdir.
2020	– 31 yanvarda Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev "Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin 150 illik yubileyinin qeyd edilməsi haqqında" Sərəncam imzalamışdır; – Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin adı UNESKO-nun 2020-2021-ci illər üçün görkəmli şəxslərin və əlamətdar hadisələrin yubileyləri siyahısına daxil edilmişdir. – M.F.Axundov adına Milli Kitabxana tərəfindən "Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev-150" adlı elektron məlumat bazası hazırlanmışdır. – M.F.Axundov adına Milli Kitabxana tərəfindən "Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: daycest" tərtib olunmuşdur.

– F.Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanası “Böyük ədibin böyük yaradıcılığı” adlı mərkəzi kitabxanaların uşaq şöbələri, MKS-nin şəhər, qəsəbə, kənd kitabxana filialları üçün metodik vəsait tərtib etmişdir.

– M.F.Axundov adına Milli Kitabxana tərəfindən “Azərbaycanın görkəmli şəxsiyyətləri” seriyasından “Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev” fundamental biblioqrafiyası tərtib olunaraq nəşr edilmişdir.

Основные даты жизни и творчества Абдуррагим бека Ахвердиева

Абдуррагим бек Ахвердиев родился 17 мая 1870 года в селе Акбулаг, в шести километрах от города Шуша.

1880 – Семья писателя переехала из села Агбулаг в Шушу. Абдуррагим поступает в школу Юсифбека Меликхагназарова и паралеллельно учится в моллахане.

1881 – Успешно сдает экзамены и 10 октября зачислен в Шушинскую реальную школу.

1884 – Увидел поставленную в Шуше Юсифбеком Меликхагназаровым комедию М.Ф.Ахундова «Медведь, победитель разбойника»;
– Под влиянием комедий М.Ф.Ахундова пишет пьесу «Гаджи Дашдемир», рукопись которой не сохранилась.

1890 – 8 июня окончил шестой класс Шушинской реальной школы. В августе поступил в седьмой класс Тифлисской реальной школы. Год учится здесь;
– Пишет трагедию «Нахаг ган» («Напрасная кровь»).

1891 – 14 июня окончил Тифлисскую реальную школу. Поступает в Петербургский Институт Дорожного Строительства.

1892 – Посещает спектакли Александринского театра в Петербурге, пишет произведение "Yeyərsən qaz ətini, görərsən ləzzətini" («Попробуешь гусятину, узнаешь вкус»)

1895 – В июле по пути из Тифлиса в Баку в поезде знакомится с Наджафбеком Везировым (1854-1926), читает рукопись его трагедии «Çəkmə çəkə bilməzsən, bərkdi fələyin yayı» («Не тяни, не хватит сил, крепка узда судьбы»), предлагает переименовать произведение «Мусибети-Фахреддин» («Трагедия Фахреддина»).

1896 – Слушает лекции на восточном факультете Петербургского университета;
– Будучи студентом, пишет трагедию «Дагылан тифаг» («Разоренное гнездо»).

1897 – В Петербурге создается «Исламское благотворительное общество». В августе в Шуше в постановке А.Ахвердиева показана сценка «Меджнун у могилы Лейли».

1899 – «Дагылан тифаг» издается в Петербурге отдельной книгой;
–Заканчивает институт.
– Преподает в Шуше.

1900 – Пишет пьесу «Бехтсиз джаван» («Несчастный юноша»). В том же году пьеса сыграна на сцене.

1901 – Переезжает из Шуши в Баку, занимается здесь педагогической деятельностью;

– Завершает пьесу «Пери-джаду» («Прекрасная волшебница»).
– Организует в Баку «Мусульманскую драматическую труппу».
– Впервые в Баку создал Ансамбль народных инструментов.
– В Шуше проходит «Восточный концерт» исполнителей народной музыки.

1902 – 11 января в Баку проходит Первый восточный концерт.

1904 Возвращается из Баку в Шушу, где живет семь лет;
– Избран членом Шушинской городской управы.

1905 – Пишет пьесу «Друзья нации». Работа опубликована в газете «Хаят».

1906 – Был избран депутатом Государственной Думы от Гянджинского района;
– Уезжает в Санкт-Петербург
– Публикует в газете «Хайят» рассказы «Отец и сын», «Свидетельство луны».

1907 – В журнале «Молла Насреддин» по частям печатается повесть «Письма из ада». Пишет пьесу «Ага Мухаммед шах Гаджар»;
– Переводит на азербайджанский язык рассказ В.Г.Короленко «Старый звонарь».

1908 – В журнале «Молла Насреддин» печатается новелла «Бомба»;

– Руководит в Баку постановкой оперы Узеира Гаджибекова «Лейли и Меджнун».
– Переводит на азербайджанский язык пьесы: «Гамлет» Шекспира, «Коварство и любовь», «Разбойники». «Вильгельм Телль» Шиллера, «Султан Осман» Вольтера.

1909-1910 – Пишет несколько рассказов из цикла «Маралларым», которые публикует в журнале «Молла Насреддин»;
– Поступает на службу в Управление Каспийского пароходства, едет в Астрахань, где встречается с Нариманом Наримановым.

1911 – Переезжает в Агдам. В связи с 100-летием со дня рождения М.Ф.Ахундова пишет автобиографическую пьесу «Утопия», которую издает в Баку;
– Написана пьеса «Голодные персонажи».

1912-1913 – Живет в Агдаме, создает театральную группу, осущестляет различные театральные постановки;
– Пишет статью «Два года» посвященную годовщине смерти М.А.Сабира, которая публикуется в журнале «Молла Насреддин».

1914 – Пишет в Агдаме рассказ «Шейх Шабан», читает его Джалилу Мамедкулизаде и Ибрагиму Тахиру.

1915 – Рассказ «Шейх Шабан» опубликован в газете «Ачыг соз».

1916	– Переезжает из Агдама в Тифлис. Руководит издающимся в Тифлисе альманахом «Вестник Кавказского отделения Союза городов».
1917	– В дни февральской революции исполняет обязанности комиссара в Борчалинском уезде. В альманахе «Гардаш кемеги» («Братская помощь») под псевдонимом «Эфенди» печатает рассказ «Ройя». В журнале «Молла Насреддин» печатается его рассказ «Хемшери паспорту» .
1918-1919	– Проживает в Тифлисе, Дагестане и в Баку; – Публикует первый вариант рассказа «Мирза Сафар» в журнале «Тартан-партан».
1920	– Работает заведующим художественным отделом Министерства образования; – Работает инспектором в Государственном театре. – Ставит пьесы «Пери-джаду», «Дагылан тифаг» и «Бехтсиз джаван».
1921	– Читает лекции по литературе в Азербайджанском Государственном Университете (1921-1931).
1922	– В Азербайджанском Государственном театре проходит торжественный вечер посвященный 30-летию его литературной деятельности, представлены отрывки из его произведений; – Пишет пьесу «Падишахын махаббати» («Любовь падишаха»).

1923 – Руководит комиссией по организации 50-летнего юбилея азербайджанского театра. Избран заместителем председателя, а затем председателем Общества по Исследованию и Изучению Азербайджана.

1924 – В газете «Коммунист» от 14 марта опубликована статья А.Ахвердиева «Беш ил» («Пять лет») посвященная годовщине смерти Аликули Гямкусара. На первом съезде азербайджанских краеведов избран председателем этого общества. Избран членом Бюро краеведения Российской академии Наук.

1926 – Пишет пьесы «Агадж колгесинде», «Вавейла», «Адалет капылары».

1927 – Пишет пьесу «Кехне дудман» («Старый очаг»);
– Отмечается 35-летие его литературной деятельности.

1928 – Удостоен звания «Заслуженный деятель искусства»;
– Пишет статьи: «Жизнь и деятельность М. Ф. Ахундова», «Мирза Фатали и арабский алфавит», «Трагедия Мирза Фатали».
– Написал пьесу «Женский день».
– Опубликовал свои переводы из произведений М.Горького и А.П.Чехова в виде книг «Белоснежка» и «Страшная ночь».

1929 – Руководит делегацией азербайджанских писателей в поездке по Грузии и Армении.

1931-1932	– Работает ответственным секретарем Азербайджанского Совета Союза писателей; – Пишет пьесы «Йолдаш Кероглы» («Товарищ Кероглы»), «Очень красиво», «Сагсаган». – Отметил 40-летие своей литературной деятельности.
1933	– Скончался в Баку 11 декабря. Похоронен на Аллее почетного захоронения.
1936	– «Избранные произведения» Ахвердиева были опубликованы старым латинским шрифтом в издательстве «Азернешр» под редакцией Мир Джалала.
1938	– В издательстве «Азернешр» старым латинским шрифтом издана книга «Пьесы и рассказы».
1948	– В «Детюниздат» вышла книга «Рассказы и переводы» для детей начальных школ.
1950	– В Баку издана книга Кямрана Мамедова «Абдуррагимбек Ахвердов» из серии «Выдающиеся люди Азербайджана».
1951	– В «Детюниздат» была опубликована книга «Рассказы» для детей среднего и старшего возраста.
1956	– Двухтомник «Избранные сочинения» опубликован издательством «Азернешр».
1963	– По мотивам рассказов «Мои олени» снят одноименный фильм.

1964 – Республиканской Книжной Палатой составлена библиография «Абдуррагим бек Ахвердов».

1968 – Постановлением Совета Министров Азербайджанской ССР Агдамскому театру было присвоено имя Абдуррагим бека Ахвердиева.

1971 – Двухтомник «Избранные сочинения» опубликован издательством «Азернешр».

1975 – Книга Ингилаба Каримова «Абдуррагим бек Ахвердов и театр» была опубликована в издательстве «Элм».

1983 – Фильм «Хочу жениться» снят режиссером Джахангиром Мехтиевым по рассказам «Мирза Сафар», «Шляпа» и «Бомба».

1988 – В издательстве «Язычи» вышла в свет книга Тахсина Муталлимова «Поэтика Абдуррагим бека Ахвердова».

1993 – Режиссер Рамиз Гасаноглу снял одноименный фильм-спектакль по пьесе А.Ахвердиева «Голодные персонажи».

2005 – Произведения А.Ахвердиева, изданные по Распоряжению Президента Азербайджанской Республики Ильхама Алиева от 12 января 2004 года «Об осуществлении массовых изданий латинской графикой на азербайджанском языке», были переданы в дар библиотекам страны.

2012	– Мехри Мамедова издала книгу «Пояснительное описание архива Абдуррагим бека Ахвердиева».
2014	– Фильм-спектакль «Голодные персонажи» был поставлен режиссером Рамизом Гасаноглу в экспериментально-творческой мастерской «Сабах»; – Была выпущена именная почтовая марка А.Ахвердиева.
2019	–7 мая Постановлением №211 Кабинета Министров Азербайджанской Республики произведения писателя объявлены государственной собственностью.
2020	– 31 января Президент Азербайджана Ильхам Алиев подписал Распоряжение «О праздновании 150-летнего юбилея Абдуррагим бека Ахвердиева»; – Имя Абдуррагим бека Ахвердиева включено в список юбилеев выдающихся лиц и знаменательных событий ЮНЕСКО на 2020-2021 годы. – Электронная база данных «Абдуррагим бек Ахвердиев-150» подготовлена Национальной Библиотекой имени М.Ф.Ахундова. – Национальной библиотекой имени М.Ф.Ахундова в виртуальном режиме представлен дайджест под названием «Абдуррагим бек Ахвердиев-150». – Республиканской Детской Библиотекой имени Ф.Кочарли составлено методическое пособие «Великое творчество великого писа-

теля» для детских отделов центральных библиотек, городских, поселковых, сельских библиотечных филиалов ЦБС.

– В Национальной Библиотеке имени М. Ф. Ахундова из серии «Выдающиеся деятели Азербайджана» составлена и издана фундаментальная библиография «Абдуррагим бек Ахвердиев».

Görkəmli şəxsiyyətlər
Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev haqqında

Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev öz məşhur sələflərinin ədəbi ənənələrinin layiqli davamçısı və geniş erudisiyaya malik müasir dünyagörüşlü maarifpərvər ziyalı kimi çoxşaxəli fəaliyyət göstərmiş, Azərbaycan realist ədəbiyyatını və maarifçi-demokratik fikrini yeni mərhələyə qaldıraraq milli düşüncənin inkişafında əhəmiyyətli rol oynamışdır. Ustad sənətkarın dramaturji irsi ölkəmizdə teatr mədəniyyətinin açılışına yol açmışdır. Onun canlı həyat lövhələri ilə son dərəcə zəngin hekayələri nəsr tariximizin ən qiymətli nümunələri sırasında xüsusi yer tutur. Vətənpərvər ədib sevdiyi və təmənnasız xidmətində dayandığı xalqın arzu və istəklərini əsərlərində dolğun əks etdirmiş, maarifçiliyin alovlu təbliğatçısı olaraq daim mədəni oyanışa və tərəqqiyə səslənmişdir. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev Azərbaycanın ictimai həyatında fəal iştirak etmiş və sosial mədəni quruculuq işlərində yorulmadan çalışmışdır.

İlham Əliyev,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin nəsr dili bu dövr realist nəsrimiz üçün çox səciyyəvidir. Bu dildə sünilik, ibarəçilik, zahiri bəzək, əcnəbi təsir, demək olar ki, yoxdur. Canlı danışıq dilimizi, onun gözəl xüsusiyyətlərini, zəngin əlvan söz ehtiyatını, xalq məsəllərini, hakimanə sözlərini bu qədər cəsarətlə yazıya, bədii ədəbiyyata gətirən iki ədibimiz varsa, biri Haqverdiyevdir. Ona görə də ədibin dili əlvan, söyləmə üsulu şirin, ədası xoş, təsvirləri səlisdir... Yeknəsəklik, yoruculuq Haqverdiyevin hekayələrinə yaddır. Onun ifadə, nağıl, söyləmə üsulu müxtəlif və əlvandır...

Xalq danışıq dilinin zənginliklərini, canlı, şirin söz və ifadə-

ləri cürətlə yazıya gətirir. Əbdürrəhim bəyi, müəyyən mənada, yeriyən Azərbaycan adlandırmaq olar.

Mir Cəlal,
Əməkdar elm xadimi, professor, yazıçı-publisist, ədəbiyyat tənqidçisi, dramaturq, tərcüməçi

Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev hər şeydən qabaq "Molla Nəsrəddin" məcmuəsinin ibtidasından... məcmuənin ən yaxın əməkdaşlarından və məsləhətçilərindən hesab olunur. Qoca əməkdaşımızın bu günlərdə təhiyyə olunan yubileyini "Molla Nəsrəddin" öz bayramı kimi alqışlayacaqdır.

Cəlil Məmmədquluzadə,
Yazıçısı, dramaturq, ictimai xadim; "Molla Nəsrəddin" ədəbi məktəbinin banisi.

Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev əsası Mirzə Fətəli Axundov tərəfindən qoyulan yeni, realist Azərbaycan ədəbiyyatının ən görkəmli simalarından biridir. Ədəbiyyat tariximizə böyük dramaturq, ustad, nasir və mahir bir mühərrir kimi daxil olub qırx illik zəngin yaradıcılıq yolu keçmişdir. Onun yaradıcılıq yolu – bütün ömrü boyu sonsuz məhəbbətlə sevdiyi doğma xalqına, ana yurduna yorulmadan xidmət edən vətənpərvər bir sənətkarın yaradıcılıq yoludur.

Abbas Zamanov
Əməkdar elm xadimi, Azərbaycan EA müxbir üzvü, filologiya elmləri doktoru, professor

Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev M.F.Axundov ədəbi məktəbini yeni şəraitdə davam və inkişaf etdirərək, XIX əsrin sonu və XX əsr Azərbaycan həyatı əks olunan dolğun məzmunlu dram əsərləri, yumorist-satirik hekayələri ilə şöhrətlənmiş, həm də ictimai bir xadim kimi realist ədəbiyyatımızın və sənətimizin inkişafında mühüm rol oynamışdır. Öz xalqının yeni həyata olan istəyini bədii yaradıcılığında məharətlə əks etdirən humanist sənətkar yaşa-

dığı dövrün mütərəqqi ideyalarından ilham almış, inqilabi-demokratik məfkurələrin təbliğatçısı olan məşhur "Molla Nəsrəddin" jurnalının fəal əməkdaşlarından biri kimi geniş xalq kütlələrinin məhəbbətini qazanmış, həmin jurnalda tək satirik ruhlu hekayələri ilə deyil, həm də təsirli publisistik əsərləri ilə Azərbaycan xalqı və mədəniyyətini inkar etməyə çalışan əksinqilabçı burjua jurnalistlərinə qarşı mübarizənin qabaqcıl iştirakçılarından biri olmuşdur.

Kamran Məmmədov,
Filologiya elmləri doktoru, professor

Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev XIX əsrin sonu-XX əsrin əvvəlləri Azərbaycan ictimai-ədəbi və mədəni fikri tarixində özgün yeri olan şəxsiyyətlərdəndir. O, dramaturq, rejissor, dirijor, nasir, publisist, pedaqoq, tədqiqatçı alim kimi çoxcəhətli səmərəli fəaliyyəti ilə milli-mədəni şüurumuzun və sosial-siyasi düşüncəmizin inkişaf edib formalaşmasında xüsusi rol oynamış, duma üzvü, xalq komissarı və digər vəzifələr daşımaqla dövlətçilik və idarəçilik işinin təkmilləşdirilməsi sahəsində öz xidmətlərini əsirgəməmişdir.

Alxan Bayramoğlu,
Filologiya elmləri doktoru, professor

Ə.Haqverdiyev zəngin yaradıcılığa, geniş həyat təcrübəsinə malik bir sənətkardır. O dramaturq, nasir, mühərrir və eyni zamanda yüksək mədəniyyətli teatr xadimi, istedadlı alim və mütərcim olmuşdur. Onun qoyub getdiyi ədəbi irs Azərbaycan ədəbiyyatının heç zaman öz təravətini itirməyən unudulmaz, şanlı səhifələrindən biridir.

***

Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev ictimai həyatdan tutmuş məişət həyatınadək bütün məqamlarda azərbaycanlını yüksəkdə görmək arzusu ilə yazıb-yaratmışdır. O, əsərlərində mollanəsrəddinçiliyə daim sadiq qalmış, vətənin azadlığına, xalqın oyanışına,

müstəqil düşünməsinə, haqqı nahaqdan seçməsinə, ana dilinin geniş yayılmasına yardımçı olmağa səy göstərmişdir.

Allahverdi Məmmədli,
Filologiya elmləri doktoru, professor

Ruhən xalqa yaxın, xalq həyatını, məişətini dərindən bilən Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev bütün hekayə və dramlarında, publisist yazılarında şifahi xalq yaradıcılığından, onun müxtəlif məna çalarlarından bol-bol istifadə etmişdir.

Nizami Xəlilov,
Filologiya elmləri doktoru, professor

Yığcamlıq, təsvir və surətlərin təbiiliyi, obrazı konkret cizgilərlə canlandırmaq, dilin oynaqlığı və lakoniklik Ə.Haqverdiyev hekayələrinin əsas xüsusiyyətlərindəndir. Ədibin hekayə dili, obrazı təsvir üsulu dolğun və hərtərəflidir. Bütün əsərlərində obrazı təsvir üsulunda bu dolğunluğu görmək mümkündür. Hər bir qəhrəmanın özünəməxsus geyimi və geyiminə uyğun da hərəkətləri, fərdi keyfiyyətləri var.

Günay Qarayeva,
Filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent

Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev xalqını böyük məhəbbətlə sevən, onun övladlarını daim tərəqqidə görmək istəyən alovlu vətənpərvər yazıçı və ictimai xadim idi.

Nadir Vəlixanov,
Filologiya elmləri namizədi

Haqverdiyevin dramaturguyası həm ideya-estetik məzmun, həm də forma-struktur baxımından zəngindir. Onun dram, faciə, vodevil janrlarında yazdığı əsərlər Azərbaycan dramaturgiyasının bədii inciləri sırasına daxildir. Tarixi və müasir mövzularda yazılmış bu əsərlərdə doğma xalqın həyat və məişəti, sevinc və kədəri, arzu və istəkləri, maddi azadlıq uğrunda mübarizəsi, vətənpərvər-

lik hisləri, qəhrəmanlıq duyğuları sənətkarlıqla göstərilir. İctimai mənşəyindən, sinfindən və təbəqəsindən asılı olmayaraq, ədibin dramaturgiyasında təsvir olunan surətlərin hər biri ayrılıqda və hamısı birlikdə XIX əsrin sonları, XX əsrin birinci çəyrəyində yaşayıb fəaliyyət göstərmiş azərbaycanlının milli xarakterini bütöv təqdim edir.

Zaman Əsgərli,
Ədəbiyyatşünas, Filologiya elmləri doktoru

Haqverdiyev ucaboy, xoşsima, xalq ədəbiyyatını, adət-ənənələrini çox yaxşı bilən, hazırcavab, çox məzəli söhbətləri olan birisi idi. Yaman məzəli lətifələr bilirdi. Hərdən bu qədər lətifəni necə yadında saxladığına heyrət edirdim. Bir sözlə, Əbdürrəhim bəy anadangəlmə mollanəsrəddinçi idi.

Qulam Məmmədli,
Publisist, teatrşünas, salnaməçi

Xalq üçün alışıb yanan, sadə, lakin olduqca işgüzar gözəl ədib və gözəl müəllim. Bir sözlə, əsil insan!..

Əfrasiyəb Bədəlbəyli,
Xalq artisti

Azərbaycan ədəbiyyatında əlçatmaz zirvə hesab olunan Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin yaradıcılığı çoxəsrlik ədəbiyyatımızda ən orijinal, təkrarolunmaz, zəngin söz xəzinəsi ilə yaddaşlara həkk olunub. O, öz vicdanının pıçıltısı ilə yazan, heç vaxt sənətkar vicdanına zidd getməyən sözün əsl mənasında yazıçı, gözəl bir insan idi.

***

Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin ədəbi-nəzəri görüşləri onun yaradıcılığında əsas mövqedə dayanır. Onun bütün yaradıcılığında, elmi məqalələrində və hətta məktublarında ədəbiyyatımızın inkişafına xidmət edəcək fəlsəfi, ədəbi-elmi fikir dayanır.

Solmaz Həyatova,
Ədəbiyyatşünas, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru

Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev Azərbaycan ədəbiyyatı tarixində dramaturq, nasir, teatr xadimi, istedadlı alim və mütərcim kimi məşhurdur. Onun ədəbi irsi ədəbiyyatımızın xəzinəsini zənginləşdirən qiymətli mirasdır. Xalqını mədəni, xoşbəxt və azad görmək arzusu Haqverdiyevin yaradıcılığında mərkəzi yerlərdən birini tutur.

Əbdül Əzizov,
Filologiya elmləri namizədi

50 illik fəaliyyəti müddətində bir çox ədəbi və mədəni izlər buraxıb gedən Haqverdiyev daim tərəqqipərvər olmuş, yalnız yeniliklə maraqlanmaqla kifayətlənməyib, bu yeniliklərin həyata keçməsi uğrunda mübarizə aparmışdır.

Hacıbala Nəzərli,
Yazıçı

Yüksək mədəniyyət və istedad sahibi yazıçı Haqverdiyev teatrın böyük dostu idi. O, teatrı gözəl bilirdi. Teatr bütün sənət məsələləri haqqında ondan ətraflı məlumat alırdı, onun pyesləri həmişə müvəffəqiyyətlə tamaşaya qoyulurdu. O, teatrı sevirdi, teatrda vicdanla işləyirdi, onunla müsahibələr uzun zaman yaddan çıxmırdı. O, dil, söz uğrunda, onun dürüstlüyü uğrunda möhkəm mübarizə aparır və bayağı heç bir şeyə yol vermirdi. O, teatrın, tam mənası ilə, bir əsgəri idi və həmişə realist sənət bayrağını yüksək tuturdu.

Aleksandr Tuqanov,
Teatr xadimi

Azərbaycan realist nəsrinin görkəmli nümayəndəsi sayılan Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin əsərləri Azərbaycan ədəbiyyatına yeni nəfəs və şöhrət gətirdi.

Flora Xəlilzadə,
Əməkdar jurnalist, şair, publisist

Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin müdrik fikirləri

…Mənim ədəbiyyata ciddi surətdə girişməm 1890-cı illərdəndir ki, Tiflis realnı məktəbində olan vaxt rus ədiblərindən Qoqol və Ostrovskini, Avropa ədiblərindən Şekspir, Şiller, Molyeri və sairələri tanımağa başladım və müntəzəm olaraq teatrlara gedib həqiqi səhnənin nə olduğunu anladım.

***

…Dünyada insaniyyətə, millətə və mədəniyyətə ən böyük xidmətlərdən biri artistlikdir. Artist üzünü unluyub acı həqiqətləri sənətin şəkəri ilə şirinləşdirib camaata yedirdir. Bu cəhətdən artistliyin yolları nə qədər ağır, tikanlı olsa da, qiymətlidir. Çünki nəticəsi parlaqdır.

***

...Əgər Mirzə Fətəliyə qəbirdən bir dəqiqəliyə baş qaldırıb ətrafa bir nəzər salmaq mümkün olsaydı, o vaxt cəmi arzularının həyata keçməsini, yeritmək istədiyi ideyalarının tətbiqini görüb, dərin bir nəfəs çəkib həmişəlik rahat yatardı.

***

"Cəhənnəm məktubları" əsərini yazmaqda məqsəd mövhumatın avam türk xalqının başında nə dərəcədə möhkəm bir mövqe tutmasını göstərmək idi.

***

Sən musiqiçisən, [Ə.Bədəlbəyli] ədəbiyyatı da yaxşı bilirsən. Məsləhət görərdim ki, poetik söz və musiqi problemi ilə məşğul

olasan. Avropada bu mövzu çoxdan və dərindən işlənib, rus musiqişünasları da bu sahədə öz işlərini davam etdirirlər. Niyə Azərbaycanda belə bir mühüm məsələyə aid elmi əsərlərimiz olmasın.

***

"Hesabsız hədə kağızlarına, föhşlərə, həcvlərə, maddi və "mənəvi" vədlərə etina etməyərək öz tutduğu məqsəddən, məsləkdən bir qədər geri durmamaqla Mirzə Cəlil öz azacıq dostları ilə birlikdə axırda qalib gəlib, həmişəlik bir ad və Azərbaycan ədəbiyyatında xüsusi bir cığır – "Molla Nəsrəddin" dövrü qoya bildi.

***

"... Gözəl natiq, şirin zəban, dərin fikirli, geniş məlumat sahibi Əliqulu Nəcəfzadəyə dəyən güllə "Molla Nəsrəddin" məcmuəsinin ürəyinə dəydi. Ona mən "Molla Nəsrəddin" məcmuəsinin ürəyi adı qoymaqda səhv etmirəm və cürətlə də bu sözü deyirəm.

I HİSSƏ

ƏSƏRLƏRİ

Kitabları

1899

1. Dağılan tifaq: [Keyfiyyətdir ki, dörd məclisdə tamam olur. Üçüncü məclis iki nimməclisdən bəhəmə gəlir] / Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev. – Sankt-Peterburq: İlyas Mirzə Buraqanski və kompaniyasının mətbəəsi, 1899. – 46 s. – *Mətn Azərbaycan dilində ərəb qrafikasındadır.*

Əsər Azərbaycanda mülkədarlığın tənəzzülə uğraması, patriarxal-feodal münasibətlərin burjua münasibətləri ilə əvəz olunmağa başlamasından bəhs edir.

"Dağılan tifaq" kəskin dramatik konfliktə malik bir faciədir. Konflikt elə məharətlə qurulmuşdur ki, əsas surətlər pərdədən-pərdəyə keçdikcə dolğunlaşır, öz səciyyəvi xüsusiyyətlərini aşkara çıxarır. Əsas qəhrəman və onun ailəsi get-gedə fəlakətə yaxınlaşır və nəhayət pyes acınacaqlı, faciəli bir sonluqla bitir. Pyesin dili təbii, səlis və aydındır.

1907

2. Millət dostları: [Bir məclisdə xırda milli teatr] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev. – Tiflis: Qeyrət şirkət mətbəəsi, 1907. – 22 s. – *Mətn Azərbaycan dilində ərəb qrafikasındadır.*

Əsərdə bir sıra riyakar, boşboğaz ziyalılar gülüş hədəfinə çevrilmişdir. Komik planda işlənmiş beş ziyalı surətinin hərəsi bir peşədən götürülmüşdür. Əsərin qəhrəmanı Əsgər bəy dava vəkili, onun dostları Firudin bəy mühəndis, Səfər bəy meşəbəyi, Vəli bəy həkim, Mürsəl bəy isə silistçidir. Bu beş surət birlikdə ədibin

istehza ilə "millət dostları" adlandırdığı bəzi ziyalıların bədii ümumiləşməsi kimi görünür və tənqidi gülüş daha kəskin ictimai məzmun kəsb edir. Onlar dildə millət haqqında yanıqlı, bərbəzəkli nitqlər söyləyir, işdə isə heç bir ağıllı, mütərəqqi tədbir həyata keçirə bilmirlər. Çünki onların zahirən aldadıcı görünən nitqləri, xalqın geriliyinə guya təəssüflənmələri, kədərlənmələri əslində riyakarlıqdan başqa bir şey deyildir.

1909

3. İki hekayət: Ata və oğul; Ayın şahidliyi /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev. – Bakı: Orucov qardaşları, 1909. – 62 s. – *Mətn Azərbaycan dilində ərəb qrafikasındadır.*

4. Kimdir müqəssir?: [vodevil iki məclisdə: məzmun əxz olunub] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; naşirləri: Məhəmmədbağır Əliyev və Ağadadaş Həsənov. – Bakı: Kaspi şirkəti mətbəəsi, 1909. – 51+2 s. – *Mətn Azərbaycan dilində ərəb qrafikasındadır.*

Əsərdə tənbəllik və ətalət hissləri tənqid edilir, halal zəhmət, əməksevərlik təlqin olunur. Əsərdə cəmi üç surət vardır. Bütün əsər Mahmudla Baharın söhbətləri və əsasən mübahisələri üzərində qurulmuşdur. Əsas qüsur da ondadır ki, bu deyingən ər-arvadın mübahisələrində uzunçuluq və yeknəsəklik vardır. Surətlərin fəaliyyəti isə zəifdir.

1911

5. Ac həriflər: [Elektron resurs]: məzhəkə bir məclisdə /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev. – Bakı: Nəşriyyati-bəradəran Orucov, 1911 [1329 h.] Orucov qardaşlarının elektrik mətbəəsi.– 31 s. CD formasında olan sənəd DVD–395-in 2-2992 şifrəli qovluğunda yerləşdirilmişdir.

6. Xəyalat: [Mirzə Fətəli Axundovun 100 illik yubileyi (jovmi-alisi) münasibətilə yazılmış "Xəyalat": bir məclisdə] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev. – Bakı: Orucov qardaşlarının elektrik mətbəəsi, 1911. – 23 s. – *Mətn Azərbaycan dilində ərəb qrafikasındadır.*

Pyes böyük mütəfəkkir M.F.Axundovun anadan olmasının 100 illiyi münasibətilə yazılmışdır. Əsərdə ilk növbədə M. F. Axundovun öz zəmanəsi ilə, mühiti və müasirləri ilə dərin ixtilafını göstərmək, onun həyat faciəsini açmaq məqsədi izlənmişdir. Pyesdə M.F.Axundovun oğlu Rəşidlə, kitab paylayanla söhbətlərində, habelə komediyalarındakı bəzi surətlərlə dialoqunda bu cəhət çox qabarıq şəkildə nəzərə çatdırılmışdır. Pyesdə M. F. Axundov üç komediyasının satirik surətləri ilə qarşılaşdırılmış, hər surətin xarakterindəki ən səciyyəvi, ən gülünc cəhətlər bir daha kəskin gülüş obyektinə çevrilmişdir.

1912

7. Ağa Məhəmməd şah Qacar: [faciə beş məclisdə 9 pərdədə] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev. – Bakı: Orucov qardaşlarının mətbəəsi. – 1912. – 71 s. – *Mətn Azərbaycan dilində ərəb qrafikasındadır.*

Faciənin mövzusunu müəllif İranda Qacar sülaləsi hakimiyyətinin başlandığı dövrdən almışdır. Pyesi yazmadan əvvəl müəllif uzun müddət Peterburqda və İranın Mazandaran şəhərində arxivləri araşdırıb, qələmə almaq istədiyi hadisələri diqqətlə tədqiq etmişdir. Pyesdə tarixi hadisələr mümkün qədər düzgün və ardıcıl verilmişdir. Müəllif tarixi həqiqətə sadiq qalaraq, Qacarın qəddarlığını, müstəbidliyini, vəhşiliyini tam çılpaqlığı ilə təsvir etmiş, onun ölümünü təsadüfi bir qətl deyil, qanuni bir cəza kimi vermişdir.

1923

8. Padşahın məhəbbəti: [bir məclisdə pyes] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev. – Bakı: Azərbaycan Xalq Maarif Komissarlığı, Ali-siyasi maarif idarəsinin nəşriyyatı, 1923. – 16 s. – *Mətn Azərbaycan dilində ərəb qrafikasındadır.*

Miniatür pyes nağıl-dram janrında yazılmışdır. Sosial hüquqsuzluğa etiraz motivi çox qüvvətli olan bu əsərlərdə dramatik forma ilə nağıl motivləri və nağıl üslubunun orijinal sintezi diqqəti

cəlb edir. Müəllif inqilabi ideyaların uğurlu, sərrast bədii təcəssümü və ictimai mətləblərin aydın, emosional ifadəsi üçün orijinal dramatik formalar seçməyə çalışır. Müasir, tamaşaçılara müasir ideyaları daha effektli çatdırmaq üsullarını, formalarını axtarır.

1925

9. Padşahın məhəbbəti: [bir məclisdə pyes] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev. – Bakı: Azərbaycan Xalq Maarif Komissarlığı, Ali-siyasi maarif idarəsinin nəşriyyatı, 1925. – 16 s. – *Mətn Azərbaycan dilində ərəb qrafikasındadır.*

1926

10. Ağa Məhəmməd şah Qacar: [faciə 5 məclisdə 9 pərdədə] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev. – Bakı: Azərnəşr, 1926. – 87 s. – *Mətn Azərbaycan dilində ərəb qrafikasındadır.*

Faciənin mövzusunu müəllif İranda Qacar sülaləsi hakimiyyətinin başlandığı dövrdən almışdır. Pyesdə tarixi hadisələr mümkün qədər düzgün və ardıcıl verilmişdir. Müəllif tarixi həqiqətə sadiq qalaraq, Qacarın qəddarlığını, müstəbidliyini, vəhşiliyini tam çılpaqlığı ilə təsvir etmiş, onun ölümünü təsadüfi bir qətl deyil, qanuni bir cəza kimi vermişdir.

11. Ağa Məhəmməd şah Qacar /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev. – Bakı: Bakı işçisi, 1926. – 23 s. – *Mətn Azərbaycan dilində ərəb qrafikasındadır.*

12. Ağac kölgəsində: [2 şəkildə] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev. – Bakı: Bakı işçisi, 1926. – 20+15 s. + [1] çarx mikrofilm. – *Mətn Azərbaycan dilində ərəb qrafikasındadır.*

13. Ağac kölgəsində: [pyeslər] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev. – Bakı: Bakı işçisi, 1926. – 23 s. – *Mətn Azərbaycan dilində ərəb qrafikasındadır.*

Kitabın içindəkilər: Ağac kölgəsində; Ədalət qapıları.

14. Ağac kölgəsində: Kəndli həyatından: [2 pərdəli dram]/ Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev. – Bakı: Bakı işçisi, 1926. – 15 s. – *Mətn köhnə latın qrafikasındadır.*

Pyesdə Azərbaycan kəndlilərinin zülm və əsarətə son qoyması, kəndlilərin bəylərdən intiqam alması təsvir edilir. Mustafa bəylə kasıb kəndli Cəfər kişi arasındakı konflikt həyatın özündəki konfliktdir. Bu konflikt inqilabdan əvvəlki həyat üçün tipikdir və yazıçı da tipik olan bu hadisəni əsərin mərkəzində təsvir etmişdir.

15. Bəxtsiz cavan: [5 məclisdə faciə] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev. – Bakı: Azərnəşr, 1926. – 64 s., portr. 21 sm.+ [1] çarx mikrofilm. 1 mikrofilm çarxında müəllifin 7 əsəri toplanmışdır. – *Mətn Azərbaycan dilində ərəb qrafikasındadır.*

Pyes, iki qütbün – köhnəliklə yeniliyin mübarizəsini təsvir edir. Köhnəliyin nümayəndəsi, ixtiyarında olan kəndlilərin dərisini soyan mülkədar və sələmçidir. Yeni nəsli isə mülkədarın qardaşı oğlu, kəndlilərin torpaq hüququnu müdafiə edən gənc bir sosialist – inqilabçı tələbə təmsil edir.

16. Dağılan tifaq: [faciə. 4 məclisdə beş pərdədə] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev. – Bakı: Azərnəşr, 1926. – 62 s. – *Mətn Azərbaycan dilində ərəb qrafikasındadır.*

"Dağılan tifaq" kəskin dramatik konfliktə malik bir faciədir və sənət əsəri kimi ustalıqla yazılmışdır. Konflikt elə məharətlə qurulmuşdur ki, əsas surətlər pərdədən-pərdəyə keçdikcə dolğunlaşır, öz səciyyəvi xüsusiyyətlərini aşkara çıxarır. Əsas qəhrəman və onun ailəsi get-gedə fəlakətə yaxınlaşır və nəhayət pyes acınacaqlı, faciəli bir sonluqla bitir. Pyesin dili təbii, səlis və aydındır.

17. Ədalət qapıları: [iki şəkildə dram] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev. – Bakı: Bakı işçisi kooperativ nəşriyyatı, 1926.– 15 s. – *Mətn Azərbaycan dilində ərəb qrafikasındadır.*

18. Şeyx Şəban: [hekayə] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev.– Bakı: Bakı işçisi, 1926. – 19 s. 22 sm. + [1] çarx mikrofilm.– *Mətn Azərbaycan dilində ərəb qrafikasındadır.*

19. Vaveyla: [2 pərdə dram]/Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev.- Bakı: Bakı işçisi, 1926. – 18 s. – *Mətn Azərbaycan dilində ərəb qrafikasındadır.*

20. Vaveyla: [2 pərdə drama] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev.–Bakı: Bakı işçisi, 1926. – 22 s.+ [1] çarx mikrofilm. 1 mik-

rofilm çarxında müəllifin 7 əsəri toplanmışdır. – *Mətn Azərbaycan dilində ərəb qrafikasındadır.*

1927

21. Ac həriflər: [məzhəkə bir məclisdə] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev. – Bakı: Azərnəşr, 1927. – 20 s. – *Mətn köhnə latın qrafikasındadır.*

22. Xəyalat: [bir məclisdə: Mirzə Fətəli Axundovun 100 illik yubileyi (jovmi-alisi) münasibətilə yazılmışdır] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev. – Bakı: Azərnəşr, 1927. – 16 s.

23. Köhnə dudman: [2 hissə və 9 şəkildən ibarət pyes:1 mikrofilm çarxında müəllifin 7 əsəri toplanmışdır] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev. – Bakı: Azərnəşr, 1927. – 99 s. 21 sm.+ [1] çarx mikrofilm. – *Mətn Azərbaycan dilində ərəb qrafikasındadır.*

Əsərdəki hadisələri XVIII əsrə aid etmək olar. Bu əsərdə ədib Azərbaycan xanlarının harın və azğın həyatını, dəhşətli istismar üsullarını, habelə xalq intiqamına məruz qalmalarını və süqut etmələrini çox maraqlı, xarakter lövhələrdə göstərmişdir. Pyesdə on səkkizinci əsr feodallarından olan Pərviz xanın vəhşilikləri, adam alıb-satması, kəndlilər üzərindəki zülm və istibdadı təsvir edilmişdir. Pyesin sonunda azadlığa çıxmış Azərbaycan kəndindəki ilk inqilabi tədbirlərdən, zəhmətkeş insanların səadətli günlərindən bəhs edilmişdir.

24. Köhnə dudman: [2 hissə və 9 şəkildən ibarət pyes] / Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev. – Bakı: Azərnəşr, 1927.– 99 s.– Mətn köhnə latın qrafikasındadır.

25. Marallarım: [kiçik hekayələr] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev. – Bakı: Azərnəşr, 1927. – 109,[2] s.+ [1] çarx mikrofilm. 1 mikrofilm çarxında müəllifin 7 əsəri toplanmışdır.-*Mətn Azərbaycan dilində ərəb qrafikasındadır.*

Kitabın içindəkilər: Mütrüb dəftəri; Şikayət; Qiraət; Dəccalabad; Şəbeh; Pir; Tənqid; Acından təbib; Bomba; Həmşəri pasportu; Keçmiş günlər; Uca dağ başında; Seyidlər ocağı; Çeşmək; Haqq mövcud; İt oyunu; Diş ağrısı. – Mirzə Fətəli Axundov: [“Xəyalat”: 1 məclisdə pyes].

26. Marallarım: [kiçik hekayələr] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev. – Bakı: Azərnəşr, 1927. – 86 s. – *Mətn köhnə latın qrafikasındadır.*

Kitabın içindəkilər: Mütrüb dəftəri; Şikayət; Qiraət; Dəccalabad; Şəbeh; Pir; Tənqid; Acından təbib; Bomba; Həmşəri pasportu; Keçmiş günlər; Uca dağ başında; Seyidlər ocağı; Çeşmək; Haqq mövcud; İt oyunu; Diş ağrısı.

27. Mirzə Fətəli Axundov: [“Xəyalat”: 1 məclisdə pyes] / Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev. – Bakı: Azərnəşr, 1927. – 16 s.– *Mətn köhnə latın qrafikasındadır.*

1928

28. Qadınlar bayramı 8 mart: [iki pərdəli pyes] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; red. A.Sultanov. – Bakı: Azərnəşr, 1928. – 31s. – *Mətn Azərbaycan dilində ərəb qrafikasındadır.*

1930

29. Xortdanın cəhənnəm məktubları: [1-ci çapı]/ Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; red. Ə.Qərib. – Bakı: Azərnəşr, 1930. – 124 s. – *Mətn köhnə latın qrafikasındadır.*

Kitabın içindəkilər: Bir neçə söz; Müqəddimə; Cəhənnəm; Odabaşının hekayəsi.

1932

30. Şəbih /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; red. Ə.Aslanov. – Bakı: Azərnəşr, 1932. – 34 s. – *Mətn köhnə latın qrafikasındadır.*

1935

31. Dağılan tifaq /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; red.: S. Rəhman. – Bakı: Azərnəşr, 1935. – 81 s. – *Mətn köhnə latın qrafikasındadır.*

“Dağılan tifaq” kəskin dramatik konfliktə malik bir faciədir. Sənət əsəri kimi ustalıqla yazılmışdır. Konflikt elə məharətlə qurulmuşdur ki, əsas surətlər pərdədən-pərdəyə keçdikcə dolğun-

laşır, öz səciyyəvi xüsusiyyətlərini aşkara çıxarır. Əsas qəhrəman və onun ailəsi get-gedə fəlakətə yaxınlaşır və nəhayət pyes acınacaqlı, faciəli bir sonluqla bitir. Pyesin dili təbii, səlis və aydındır.

1936

32. Seçilmiş əsərləri /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; redaktor və müqəddimə Mir Cəlal. – Bakı: Azərnəşr, 1936.– 723 s.– *Mətn köhnə latın qrafikasındadır.*

***Kitabın içindəkilər*: Mir Cəlal.** Bioqrafiyası. – Pəri cadu; Dağılan tifaq: (faciə: dörd məclisdə, beş pərdədə); Bəxtsiz cavan: (beş pərdədə); Ağa Məhəmməd şah Qacar: (faciə: beş məclisdə, doqquz pərdədə); Xəyalat: Mirzə Fətəli Axundovun təvəllüdünün yüz illiyi münasibətilə yazılmış: (drama bir pərdədə); Baba yurdunda: (dram beş pərdədə); Ağac kölgəsində: (drama: 2 pərdədə); Ədalət qapıları: (drama iki pərdədə); Köhnə dudman: (faciə: iki hissə və doqquz pərdədən ibarət); Qadınlar bayramı: 8 mart: (iki pərdəli dram). – Marallarım: müqəddimə əvəzinə; Mütrüb dəftəri; Şikayət; Qiraət; Dəccalabad; Şəbih; Pir; Tənqid; Acından təbib; Bomba; Həmşəri pasportu; Keçmiş oyunlar; Uca dağ başında; Seyidlər ocağı; Çeşmək; Haqq mövcud; İt oyunu; Diş ağrısı. – Xortdanın cəhənnəm məktubları: Bir neçə söz; Müqəddimə; Cəhənnəm; Odabaşının hekayəsi. – Şeyx Şəban.

33. Şeyx Şəban /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; red.: Əbülhəsən. – Bakı: Azərnəşr, 1936. – 16 s. – *Mətn köhnə latın qrafikasındadır.*

1937

34. Dağılan tifaq: [foto-albom] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev. – Bakı, 1937. – 13 v. :fotoşək. – *Mətn köhnə latın qrafikasındadır.*

35. Xortdanın cəhənnəm məktubları: [2-ci çapı] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; red. Ə.Aslanov. – Bakı: Azərnəşr, 1937. – 145 s.

36. Marallarım: [kiçik hekayələr] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev. – Bakı: Azərnəşr, 1937. – 135 s. – *Mətn köhnə latın qrafikasındadır.*

Kitabın içindəkilər: Diş ağrısı; İt oyunu; Haqq mövcud; Çeşmək; Seyidlər ocağı; Uca dağ başında; Keçmiş günlər; Həmşəri pasportu; Bomba; Acından təbib; Tənqid; Pir; Şəbeh; Dəcəl–abad; Qiraət; Şikayət; Mütrüb dəftəri.

37. Şəbih: [hekayələr] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; red. Ə.Aslanov. – Bakı: Azərnəşr, 1937. – 34 s. – *Mətn köhnə latın qrafikasındadır.*

***Kitabın içindəkilər*:** Şəbih; Pir; Uca dağ başında; Seyidlər ocağı.

1938

38. Marallarım: [kiçik hekayələr] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; məsul burax.: İ. Əliyev. – Bakı: Azərnəşr, 1938. – 111 s. – *Mətn köhnə latın qrafikasındadır.*

Kitabın içindəkilər*:** ***Hekayələr: Diş ağrısı; İt oyunu; Haqq mövcud; Çeşmək; Seyidlər ocağı; Uca dağ başında; Keçmiş günlər; Həmşəri pasportu; Bomba; Acından təbib; Tənqid; Pir; Şəbeh; Dəcəlabad; Qiraət; Şikayət; Mütrüb dəftəri.

39. Pyeslər və hekayələr /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev.– Bakı: Azərnəşr, 1938. – 116 s. – *Mətn köhnə latın qrafikasındadır.*

***Kitabın içindəkilər*:** Dağılan tifaq; Xəyalat; Mütrüb dəftəri; Bomba; Uca dağ başında; Şeyx Şəban.

1940

40. Hekayələr /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; red. Ə. Sadıq; müqəddimə M.Rzaquluzadə. – Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1940. – 128 s.

Kitabın içindəkilər: Müsibət; Sarı toyuq; Yeni təbabət; İanə; Pristav və oğru; Ovçu Qasım; Qisas; Qəndil; Kapitalizmlə mübarizə; Mirzə Səfər; Qurban; Qoca Tarzən; Söhbət.

1941

41. Əsərləri /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; tərt. ed. Mir Cəlal; red. H.Səmədzadə; SSRİ Elmlər Akademiyası Azərbaycan filialı Nizami adına Ədəbiyyat və Dil İnstitutu.–Bakı: EAAzF nəşriyyatı, 1941. – Cild 3: Proza.-321 s.

***Kitabın içindəkilər*:** **Nəsr:** Ata və oğul; Ayın şahidliyi.– **Xortdanın cəhənnəm məktubları:** Bir neçə söz; Müqəddimə; Cəhənnəm; Odabaşının hekayəsi; Cəhənnəm məktubları; Bomba. – **Marallarım:** Müqəddimə əvəzinə; Mütrüb dəftəri; Şikayət; Dəcəlabad; Şəbih; Yaşılbaş sona; Qiraət; Pir; Acından təbib; Tənqid; Həmşəri pasportu; Keçmiş günlər; Uca dağ başında; Seyidlər ocağı; Çeşmək; Haqq mövcud; İt oyunu; Diş ağrısı. – **Şeyx Şəban. – Yeni təbabət**: Yeni təbabət; Qəndil; Pristav və oğru; Ovçu Qasım; Mirzə Səfər; Söhbət; Sarı toyuq; Kapitalizmlə mübarizə; Qoca tarzən; İanə; Müsibət; Qisas; Qaban**. – Röya.**

42. Hekayələr /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; Mir Cəlalın müqəddiməsi ilə. – Bakı: Azərnəşr, 1941. – 112 s. – *Mətn Azərbaycan dilində ərəb qrafikası ilə verilmişdir.*

Kitabın içindəkilər: Odabaşının hekayəsi; Acından təbib; Diş ağrısı; Şeyx Şəban.

1948

43. Hekayələr və tərcümələr: [ibtidai məktəb uşaqları üçün] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; red. M. Kamran. – Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1948. – 112 s.

***Kitabın içindəkilər*:** **Hekayələr:** Acından təbib; Qaban; Çeşmək; Bomba; Qoca Tarzən; Ovçu Qasım; Haqq mövcud. – **Tərcümələri:** V.Qorki. İzergil qarı və qeyri-hekayələr; Arxip baba və Lyonka. – A.Çexov. Şadlıq. – H.Andersen. Padşahın təzə libası; Bülbül.

1949

44. Xortdanın cəhənnəm məktubları: [3-cü çapı] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; red. İ.Əfəndiyev.– Bakı: Azərnəşr, 1949. – 142 s.

45. Qoca tarzən /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; burax. məs. C.Məcnunbəyov. – Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1949. – 16 s.

1950

46. Mirzə Səfər:[hekayələr] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; red. Ə.Vəliyev. – Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1950. – 88 s.

Kitabın içindəkilər: Qəndil; Kapitalizmlə mübarizə; Şeyx Şəban; Diş ağrısı; Seyidlər ocağı; Qaban; Müsibət; Qoca Tarzən; Bomba; Mirzə Səfər.

1951

47. Hekayələr: [orta və böyükyaşlı uşaqlar üçün] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; red. Ə.Babayeva. – Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1951. – 40 s.

***Kitabın içindəkilər*:** Bomba; Pir; Mirzə Səfər; Qoca Tarzən.

1952

48. Hekayələr: [orta yaşlı uşaqlar üçün] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev. – Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1952. – 40 s.

***Kitabın içindəkilər*:** Bomba; Pir; Mirzə Səfər; Qoca Tarzən.

49. Qoca tarzən /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev.–Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1952. – 16 s.

1953

50. Xəyalat: [bir pərdəli pyes] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; red. T.Kazımov; Respublika Xalq Yaradıcılığı Evi və Respublika Mədəni-Maarif İşləri Metodkabinəsi. – Bakı: Qızıl Şərq, 1953. – 20 s.

1954

51. Hekayələr /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; red. G.Həsənzadə. – Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1954. – 40 s.

***Kitabın içindəkilər*:** Şikayət; Pir; Şəbih; Seyidlər ocağı; Pristav və oğru.

1955

52. Xortdanın cəhənnəm məktubları: [4-cü çapı] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; red. S.Qafarlı. – Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1955. – 116 s.

Kitabın içindəkilər: Bir neçə söz; Müqəddimə; Cəhənnəm; Odabaşının hekayəsi.

1956

53. Seçilmiş əsərləri: [iki clddə] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; tərtib, müqəddimə və qeydlər: A.Zamanov; redaktor: B. Cəfərov; bədii redaktor: M.Aslanov. – Bakı: Azərnəşr, 1956. – Cild 1: Pyeslər. – 552 s.

Kitabın içindəkilər: **Pyeslər**: Yeyərsən qaz ətini, görərsən ləzzətini; Dağılan tifaq; Bəxtsiz cavan; Pəri-cadu; Millət dostları; Ağa Məhəmməd şah Qacar; Kimdir müqəssir; Ac həriflər; Xəyalat; Padşahın məhəbbəti; Ədalət qapıları; Ağac kölgəsində; Vaveyla; Köhnə dudman; Qadınlar bayramı; Yoldaş Koroğlu; Çox gözəl; Sağsağan.

1957

54. Seçilmiş əsərləri: [iki cilddə] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; tərtib edən: A.Zamanov; redaktor: M.Mirzəyev; bədii redaktor: M.Aslanov. – Bakı: Azərbaycan Dövlət Nəşriyyatı, 1957. – Cild 2. – 416 s.

Kitabın içindəkilər*: *Hekayələr*:** Ata və oğul; Ayın şahidliyi. – Xortdanın cəhənnəm məktubları; Bomba; Marallarım. – Müqəddimə əvəzinə; Mütrüb dəftəri; Şikayət; Dəcəlabad; Yaşılbaş sona; Qiraət; Şəbih; Pir; Acından təbib; Tənqid; Həmşəri pasportu; Keçmiş günlər; Uca dağ başında; Seyidlər ocağı; Çeşmək; Haqq mövcud; İt oyunu; Diş ağrısı; Şeyx Şəban; Röya; Qəndil; Kapitalizm ilə mübarizə; Mirzə Səfər; Qaban; Qoca tarzən; Söhbət; Ovçu Qasım; Qisas; Pristav və oğru; İanə; Yeni təbabət; Sarı toyuq; Müsibət; Koroğlu. – ***Məqalələr: İki il; Beş il; Mirzə Fətəli Axundovun həyat və fəaliyyəti; Mirzə Fətəli və ərəb əlifbası; Mirzə Fətəlinin faciəsi; Maksim Qorkinin həyatı və yaradıcılığı; Azərbaycanda teatr.

1958

55. Şeyx Şəban: [hekayələr: 4-cü çapı] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; redaktor: Ə.Əhmədov; bədii redaktor: F.Quliyev.– Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1958. – 47 s. – Mətn köhnə latın qrafikasındadır.

***Kitabın içindəkilər*:** Şeyx Şəban; Mirzə Səfər; Qoca tarzən.

1959

56. Bəxtsiz cavan: [faciə] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; müqəddimə K.Məmmədov; red. R.Şıxəmirova.–Bakı: Uşaq-gəncnəşr, 1959. – 68 s.

1960

57. Marallarım: [hekayələr] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; red. Y.Məmmədov; rəssam R.Babayev. – Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1960. –108s.

Kitabın içindəkilər: Diş ağrısı; İt oyunu; Haqq mövcud; Çeşmək; Seyidlər ocağı; Uca dağ başında; Keçmiş günlər; Həmşəri pasportu; Bomba; Acından təbib; Tənqid; Pir; Şəbeh; Dəcəlabad; Qiraət; Şikayət; Mütrüb dəftəri.

1961

58. Xortdanın cəhənnəm məktubları /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; red. Y.Məmmədov. – Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1961.– 144 s.

59. Mozalanbəyin səyahətnaməsi /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; Müqəddimə, tərt. ed. və red. K.Məmmədov. – Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1961. – 40 s.

1965

60. Diş ağrısı /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; red. Y.Məmmədov. – Bakı: Azərnəşr, 1965. – 108 s.

Kitabın içindəkilər: Pir; Haqq mövcud; Yeni təbabət.

61. Xortdanın cəhənnəm məktubları [hekayələr] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; red. İ.Abbasov. – Bakı: Azərnəşr, 1965. – 72 s.

Kitabın içindəkilər: Şikayət; Şəbih; Pir; Seyidlər ocağı.

1967

62. Qoca tarzən: [hekayələr]/Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; rəs. R.Babayev; red. S.Tahirova. – Bakı: Gənclik, 1967. – 72 s.

Kitabın içindəkilər: Bomba; Qiraət; Uca dağ başında; Seyidlər ocağı; Çeşmək; Mirzə Səfər; Qoca tarzən; Yeni təbabət.

1969

63. Xortdanın cəhənnəm məktubları /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; tərtib edəni S.Məmmədova. – Bakı: Gənclik, 1969. – 144 s.

Kitabın içindəkilər: Bir neçə söz; Müqəddimə; Cəhənnəm; Odabaşının hekayəsi.

64. Marallarım: [hekayələr] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; red. R.Hacıyeva. – Bakı: Gənclik, 1969. – 138 s.

***Kitabın içindəkilər*:** Mütrüb dəftəri; Şikayət; Dəcalabad; Şəbih; Yaşılbaş sona; Qiraət; Pir; Acından təbib; Tənqid; Həmşəri pasportu.

1971

65. Seçilmiş əsərləri: [iki cilddə] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; tərtib və izahlar: Kamran Məmmədov; redaktor: S.Hüseynova; bədii redaktor: H.Nəsirov. – Bakı: Azərnəşr, 1971.– Cild 1: Dramlar. – 552 s.

Kitabın içindəkilər: Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev. Müqəddimə). – ***Dramlar:*** Yeyərsən qaz ətini, görərsən ləzzətini; Dağılan tifaq; Bəxtsiz cavan; Pəri cadu; Millət dostları; Ağa Məhəmməd şah Qacar; Kimdir müqəssir; Ac həriflər; Xəyalat; Qırmızı qarı; Ədalət qapıları; Ağac kölgəsində; Qoca tarzən; Vaveyla; Səhnə qurbanı; Köhnə dudman; Baba yurdunda; Məşədi Qulam qiraət öyrənir; Qadınlar bayramı; Kamran; Sağsağan; Yoldaş Koroğlu; Çox gözəl; Daşçı.

66. Seçilmiş əsərləri: [iki cilddə] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; tərtib və izahlar: Kamran Məmmədovundur; redaktor: S.Hüseynova; bədii redaktor: H.Nəsirov. – Bakı: Azərnəşr, 1971. – Cild 2: Bədii nəsr və məqalələr. – 492 s.

***Kitabın içindəkilər*: *Bədii nəsr*:** Ata və oğul; Ayın şahidliyi; Xortdanın cəhənnəm məktubları; Mozalanbəyin səyahətnaməsi;

Bomba; Marallarım; Müqəddimə əvəzinə; Mütrüb dəftəri; Şikayət; Dəccalabad; Yaşılbaş sona; Qiraət; Şəbih; Pir; Tənqid; Acından təbib; Şeyx Şəban; Həmşəri pasportu; Röya; Mirzə Səfər; Keçmiş günlər; Uca dağ başında; Seyidlər ocağı; Qəndil; Çeşmək; Haqq Mövcud; İt oyunu; Diş ağrısı; Qoca tarzən; Kapitalizmlə mübarizə; Qaban; Söhbət; Müsibət; Ovçu Qasım; Qisas; Pristav və oğru; İanə; Yeni təbabət; Sarı toyuq; Koroğlu. – ***Məqalələr:*** Bizim yabılığımız; Tənqidə tənqid; İki il; Təcəttüri– nisvana dair; Müsəlmanlarda teatro; Beş il; "Pəri cadu" haqqında qeydlər; Artistlik sənəti haqqında; Abbas Mirzə Şərifzadə haqqında; Mirzə Fətəlinin faciəsi; M.F.Axundovun həyat və fəaliyyəti; Mirzə Fətəli və ərəb əlifbası; Maksim Qorkinin həyat və yaradıcılığı; Azərbaycanda teatr; Molla Nəsrəddin haqqında xatiratım; Keçmiş günlərdən; Ədəbi dilimiz haqqında; ***Məktublar:*** Qurbanəli Şərifova; Nəcəf bəy Vəzirova; Hüseyn Mamayevə; "Qruziya" qəzetinə; Əziz Şərifə; Qrişa Avetyana; Müxtəsər tərcümeyi-halım.

1973

67. Ovçu Qasım: [hekayələr] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; red. T.Cəlilova; rəssam R.Babayev. – Bakı: Gənclik, 1973. – 15 s.

Kitabın içindəkilər:Ovçu Qasım; Hacıleylək; Sərçə.

1974

68. Hekayələr /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; red. T. Cəlilova; bədii red. S.Şatikov; rəss. R.Babayev. – Bakı: Gənclik, 1974. – 208 s.

Kitabın içindəkilər: Ata və oğul; Xortdanın cəhənnəm məktubları; Mozalanbəyin səyahətnaməsi; Bomba; Mirzə Səfər; Qəndil; Çeşmək; Diş ağrısı; Qoca tarzən; Sarı toyuq.

1976

69. Seçilmiş əsərləri /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; tərtib edəni K.Məmmədov; red. S.Məmmədova; bədii red. A.Ələkbərov. – Bakı: Maarif, 1976. – 244 s.

Kitabın içindəkilər*: *Dramlar: Dağılan tifaq; Bəxtsiz cavan; Pəri cadu; Ağac kölgəsində; Qadınlar bayramı. – ***Hekayələr:*** Bomba; Şəbih; Pir; Şeyx Şəban; Fərman və Gövhərtac; Mirzə Səfər; Qoca tarzən; Ovçu Qasım.

1977

70. Mirzə Səfər: [Hekayələr]/Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; red. S.Məmmədova. – Bakı: Gənclik, 1977. – 40 s.

Kitabın içindəkilər: Bomba; Çeşmək; Mirzə Səfər; Qəraət.

1980

71. Qoca tarzən /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; red. Məmməd Namaz; bədii red. S.Şatikov. – Bakı: Gənclik,1980. – 68 s.

***Kitabın içindəkilər*:** Bomba; Mirzə Səfər; Qoca tarzən; Ovçu Qasım; Hacıleylək: (Ovçu Qasımın hekayətlərindən); Sərçə: (Ovçu Qasımın hekayətlərindən); Çeşmək; Kapitalizmlə mübarizə; İanə; Qəndil.

1981

72. Xortdanın cəhənnəm məktubları /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev. – Bakı: Gənclik, 1981. – 152 s.

Kitabın içindəkilər: Bir neçə söz; Müqəddimə; Cəhənnəm; Odabaşının hekayəsi.

1982

73. Seçilmiş əsərləri /Cəlil Məmmədquluzadə, Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; tərtib, müqəddimə və qeydlər Kamran Məmmədov; red. M.Zeynalova; bədii red. İ.Quliyev.– Bakı: Gənclik, 1982. – Cild 1.-372 s.

Kitabın içindəkindən*: Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev. *Hekayələr: Ata və oğul; Ayın şahidliyi; Mozalanbəyin səyahətnaməsi; Bomba; Marallarım: Müqəddimə əvəzinə; Mütrüb dəftəri; Şikayət; Dəcəlabad; Yaşılbaş sona; Qiraət; Şəbih; Pir; Tənqid; Acından təbib. – Şeyx Şəban; Həmşəri pasportu; Röya; Mirzə Sə-

fər; Keçmiş günlər; Uca dağ başında; Seyidlər ocağı; Çeşmək; Diş ağrısı; Qoca tarzən; Kapitalizmlə mübarizə; Qaban; Söhbət; Ovçu Qasım; Yeni təbabət. – Qeydlər. – [S.200–369].

1985

74. Ovçu Qasım: [hekayələr] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; red. E.Fərruxzadə; rəss. R.Babayev. – Bakı: Gənclik, 1985. – 14 s.

Kitabın içindəkilər**:** Ovçu Qasım; Bomba.

1987

75. Xortdanın cəhənnəm məktubları /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; red. Sona Məmmədova; bədii red. M.Quliyev; rəss. Ə.Məmmədov. – Bakı: Gənclik, 1987. – 96 s.

Kitabın içindəkilər**:** Bir neçə söz; Müqəddimə; Cəhənnəm; Odabaşının hekayəsi.

76. Qoca tarzən /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; rəs. A.Hüseynov. – Bakı: Gənclik, 1987. – 12 s.

77. Seçilmiş əsərləri /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; tərtib ed.: Kamran Məmmədov; red. C.Nəcəfova; bədii red. E.Cəlilov.– Bakı: Maarif, 1987. – 182 s.

Kitabın içindəkilər: Hekayələr: Bomba; Qiraət; Şəbih; Pir; Acından təbib; Şeyx Şəban; Fərman və Gövhərtac; Mirzə Səfər; Çeşmək; Qoca tarzən; Qaban; Ovçu Qasım; Hacıleylək; Sərçə.– ***Dramlar***: Dağılan tifaq; Bəxtsiz cavan.

1992

78. XX əsr Azərbaycan nəsri /Tərtib edən və ön sözün müəllifi: Xeyrulla Məmmədov; red. Fəridə Bakıxanova; bədii red. A.Volovik; rəss. S.Kamilov. – Bakı: Yazıçı, 1992. – Cild 78. – 512 s. – *Dünya ədəbiyyatı kitabxanası: 100 cilddə.*

Kitabın içindəkindən**: Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev**. Marallarım: Müqəddimə əvəzinə; Mütrüb dəftəri; Dəcəlabad; Qiraət; Həmşəri pasportu; Şeyx Səban. – [S.61–86.]

2001

79. Marallarım /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; bədii red. və rəss. R.Məmmədova. – Bakı: Turan, 2001. – 40 s.

Kitabın içindəkilər: Müqəddimə əvəzinə; Mütrüb dəftəri; Şikayət; Dəcəlabad; Yaşılbaş sona; Qiraət; Şəbih; Pir; Tənqid; Acından təbib.

2005

80. Seçilmiş əsərləri: [2 cilddə] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; tərtib edən və ön sözün müəllifi: K.Məmmədov; buraxılışa məsul: Əziz Güləliyev. – Bakı: Lider, 2005. – Cild 1: Dram əsərləri. – 504 s.

Kitabın içindəkilər: Məmmədov, K. Ön söz. – ***Dram əsərləri***: Yeyərsən qaz ətini, görərsən ləzzətini; Dağılan tifaq; Bəxtsiz cavan; Pəri cadu; Millət dostları; Ağa Məhəmməd şah Qacar; Kimdir müqəssir; Ac həriflər; Xəyalat; Qırmızı qarı; Padşahın məhəbbəti; Ədalət qapıları; Ağac kölgəsində; Qoca tarzən; Vaveyla; Səhnə qurbanı; Köhnə dudman; Baba yurdunda; Məşədi Qulam qiraət öyrənir; Qadınlar bayramı; Kamran; Sağsağan; Yoldaş Koroğlu; Çox gözəl; Daşçı.

81. Seçilmiş əsərləri: [2 cilddə] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; tərtib edəni: K.Məmmədov; buraxılışa məsul: Əziz Güləliyev.– Bakı: Lider, 2005. – Cild 2: Hekayə, məqalə və məktubları. – 408 s.

Kitabın içindəkilər: Hekayələr: Ata və oğul; Ayın şahidliyi; Xortdanın cəhənnəm məktubları; Mozalanbəyin səyahətnaməsi; Bomba; Marallarım; Müqəddimə əvəzinə; Mütrüb dəftəri; Şikayət; Dəcəlabad; Yaşılbaş sona; Qiraət; Şəbih; Pir; Tənqid; Acından təbib; Şeyx Şəban; Həmşəri pasportu; Röya; Mirzə Səfər; Keçmiş günlər; Uca dağ başında; Seyidlər ocağı; Qəndil; Çeşmək; Haqq mövcud; İt oyunu; Diş ağrısı; Qoca tarzən; Kapitalizmlə mübarizə; Qaban; Söhbət; Müsibət; Ovçu Qasım; Qisas; Pristav və oğru; İanə; Yeni təbabət; Sarı toyuq; Koroğlu. – ***Məqalələr:*** Bizim yabılığımız; Tənqidə tənqid; İki il; Təcəttüri-nisvana dair; Müsəl-

manlarda teatro; Beş il; "Pəri cadu" haqqında qeydlər; Artistlik sənəti haqqında; Abbas Mirzə Şərifzadə haqqında; Mirzə Fətəlinin faciəsi; M.F.Axundovun həyat və fəaliyyəti; Mirzə Fətəli və ərəb əlifbası; Maksim Qorkinin həyat və yaradıcılığı; Azərbaycanda teatr; Molla Nəsrəddin haqqında xatiratım; Keçmiş günlərdən; Ədəbi dilimiz haqqında; ***Məktublar*:** Qurbanəli Şərifova; Nəcəf bəy Vəzirova; Hüseyn Mamayeva; "Qruziya" qəzetinə; Əziz Şərifə; Müxtəsər tərcümeyi-halım; Tərcümeyi-halım.

2007

82. "Molla Nəsrəddin" jurnalında səyahətnamələr /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev, S.Mümtaz, Q.Şərifov; tərt., transliterasiya və ön söz müəl. D.Məmmədova; red. Ə.Saraçlı.–Bakı: Elm, 2007. – 75 s.

Ə.Haqverdiyev, S. Mümtaz, Q. Şərifovun müştərək müəllifliyi ilə yenidən oxuculara çatdırılan "Mozalanbəyin səyahətnaməsi" əsərləri verilmişdir.

Kitabın içindəkilər: Ön söz (Dilarə Məmmədova); Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; Salman Mümtaz; Qurbanəlibəy Şərifov.

2009

83. Hekayələr /Cəlil Məmmədquluzadə, Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; tərt. ed. və red. M.Çəmənli; rəs. G.Ağayev.– Bakı: Təhsil, 2009. – 52 s.

Kitaba Azərbaycan ədəbiyyatının görkəmli nümayəndələrindən Cəlil Məmmədquluzadənin və Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin əsərlərindən nümunələr daxil edilmişdir.

Kitabın içindəkilər: Quzu; İki alma; Saqqallı uşaq; Odabaşının hekayəsi; Bomba.

2015

84. Seçmə hekayələr /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; tərt. ed. E.Aslanbəyli; rəss. E. Cabarov. – Bakı: Altun kitab, 2015. – 224 s.

***Kitabın içindəkilər**: **Hekayələr**:* Ata və oğul; Ayın şahidliyi; Bomba; Mirzə Səfər; Şeyx Şəban; Uca dağ başında; Ovçu Qasım; Marallarım; Müqəddimə əvəzinə; Mütrüb dəftəri; Şikayət; Dəcəl-abad; Yaşılbaş sona; Qiraət; Şəbih; Pir; Tənqid; Acından təbib; Həmşəri pasportu; Röya; Qəndil; Çeçmək; İt oyunu; Qoca tarzən; Diş ağrısı; Keçmiş günlər; Seyidlər ocağı; Haqq Mövcud; Qaban; Söhbət; Müsibət; Qisas; Pristav və oğru; İanə; Yeni təbabət; Sarı toyuq; Koroğlu.

2017

85. Hekayələr /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; red. S.Əli; rəss. N.Rəhimov. – Bakı: Qanun; Əli və Nino, 2017. – 256 s.

Kitabın içindəkilər: Hekayələr: Ata və oğul; Ayin şahidliyi; Mozalanbəyin səyahətnaməsi; Bomba; Marallarım; Mütrüb dəftəri; Şikayət; Dəccalabad; Yaşılbaş sona; Qiraət; Şəbih; Pir; Tənqid; Teatr və musiqi; Acından təbib; Şeyx Şəban; Həmşəri pasportu; Röya; Mirzə Səfər; Keçmiş günlər; Uca dağ başında; Seyidlər ocağı; Qəndil; Çeşmək; Haqq mövcud; İt oyunu; Diş ağrısı; Qoca Tarzən; Kapitalizmlə mübarizə; Qaban; Söhbət; Müsibət; Ovçu Qasım; Hacıleylək; Sərçə; Qisas; Pristav və oğru; İanə; Yeni təbabət; Sarı toyuq; Koroğlu.

86. Ovçu Qasım: [hekayə] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; rəss. R.Babayev; red. E.Fərruxzadə; buraxıl. məs. A.Cəfərov, Ş.Qəmbərova; red. Z.Dadaşova, S.Səmədova; dizayn V.Ağamirzəyeva, E.Səfərəliyeva; Azərb. Resp. Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi, Firudin bəy Köçərli ad. Respublika Uşaq Kitabxanası. – Bakı: Renessans-A, 2017. – 12 s.

2018

87. Ac həriflər: [dram əsərləri] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; ön söz G.Qarayeva; ill. A.Məhərrəmova. – Bakı: TEAS Press, 2018. – 416 s.

Kitabın içindəkilər: Ön söz; Dram əsərləri: Ağa Məhəmməd şah Qacar; Yeyərsən qaz ətini görərsən ləzzətini; Ac həriflər;

Bəxtsiz cavan; Pəri cadu; Xəyalat; Ədalət qapıları; Dağılan tifaq; Baba yurdunda.

88. Bomba: [hekayələr] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; illüstrator: A.Məhərrəmova; ön söz: G.Qarayeva. – Bakı: TEAS Press Nəşriyyat evi, 2018. – 258 s.

Kitabın içindəkilər: ***Günay Qarayeva*****:** Ön söz. – *Hekayələr:* Ayın şahidliyi; Ata və oğul; Bomba; Mozalanbəyin səyahətnaməsi; Marallarım: Müqəddimə əvəzinə; Mütrüb dəftəri; Şikayət; Dəcəlabad; Yaşılbaş sona; Qiraət; Şəbih; Pir; Tənqid; Teatr və musiqi; Acından təbib; Şeyx Şəban; Mirzə Səfər; Çeşmək; Haqq Mövcud; Diş ağrısı; Qoca tarzən; Söhbət; Müsibət; Ovçu Qasım; Hacıleylək; Sərçə; İanə.

2019

89. Pəri cadu: [pyes] /Əbürrəhim bəy Haqverdiyev; dizayn R.Alışbəyli, R.Qasım. – Bakı: Qanun . – 2019. – 77 s.

Mövzusu və süjeti xalq yaradıcılığından alınmış “Pəri cadu” pyesində əsasən ailə-məişət məsələsi həll edilir. Real ailə münasibətlərinin, məişət səhnələrinin üstünlük təşkil etdiyi bu əsərdə simvolizm təsirləri, xəyali surətlər, səhnələr də vardır.

Əlyazmaları

1892

90. Yeyərsən qaz ətini, görərsən ləzətini: [Avtoqraf] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev. – Peterburq, h.1310/m.1892-ci il. – 26 vərəq.

1907

91. Ağa Məhəmməd şah Qacar [pyes: Avtoqraf] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev. – h.1325/m.1907-ci il. – 48 vərəq.

92. Ağa Məhəmməd şah Qacar [pyes: Avtoqraf] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev. – h.1325/m.1907-ci il. – 50 vərəq.

1911

93. Xəyalat: [Avtoqraf] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev.– h.1329– 1330/m.1911-ci il. – 13 vərəq.

1921

94. Ağac kölgəsində [İki pərdəli pyes: Avtoqraf] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev. – h.1340/m.1921-ci il. – 22 vərəq.

1922

95. Qoca tarzən: [Avtoqraf] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev. – h.1341/m.1922-ci il. – 12 vərəq .

***

96. Təmə, yaxud bəxtsiz cavan: [3 məclis, 5 pərdə] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev. – 42 vərəq.

Dövri mətbuatda və məcmuələrdə dərc olunmuş bədii əsərləri

Dram əsərləri

1905

97. Millət dostları /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Həyat.– 1905. – № 66. –16 oktyabr; № 67. – 18 oktyabr; № 68. – 20 oktyabr.

1925

98. Səhnə qurbanı: [Hüseyn Ərəblinskiyə həsr edilmiş pyes] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Hüseyn Ərəblinski: 1881–1919: Türk tiyatro texnikumu tələbələr təşkilatı tərəfindən böyük sənətkara ithaf olunuyor / T.T.T. tələbələr təşkilatı. – Bakı, 1925. – S.16–21.

1928

99. Dağılan tifaq: [pyesdən bir parça] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat dərsləri: [yeddinci il] /H. Zeynallı, İ. Hikmət, A. Şaiq, A. Musaxanlı. – İkinci kitab. – 1928. – S.8–17.

1933

100.Dağılan tifaq: [pyesdən bir parça] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat müntəxəbatı: Orta məktəb üçün. 7-ci tədris ili /Məmməd Arif, Əli Sultanlı. – Bakı, 1933. – S.44–55.

1936

101.Bəxtsiz cavan /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat müntəxəbatı: [orta məktəbin 7-ci sinfi üçün] /Əli Sultanlı.– Bakı, 1936. – S.25–53.

1937

102.Dağılan tifaq; Bəxtsız cavan /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat xrestomatiyası: [orta məktəbin 9-cu sinfi üçün]. – Bakı, 1937. – S.29–63.

1938

103.Bəxtsız cavan: [1 pərdə] //Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat xrestomatiyası: [Azərbaycan dilində olmayan məktəblərin X sinfi üçün] /A.Abdullayev.–Bakı,1938. – S.43–49.

104.Bəxtsiz cavan /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat xrestomatiyası: [natamam orta və orta məktəblərin 6-cı sinfi üçün] / Mikayıl Rzaquluzadə. – Bakı, 1938. – S.82–102.

105.Dağılan tifaq /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat xrestomatiyası: [orta məktəbin IX sinfi üçün] /H.Səmədzadə, H. Əfəndiyev. – Bakı, 1938. – S.111–132.

106.Mirzə Fətəli Axundov /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev // Pioner. – 1938. – №11–12. – S.53–60.

1939

107.Dağılan tifaq /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat xrestomatiyası: [orta məktəbin 9-cu sinfi üçün] /Həbibulla Səmədzadə. – Bakı, 1939. – S.107–118.

108.Səhnə qurbanı: [H.Ərəblinskiyə həsr olunmuş pyes] / Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Revolyusiya və kultura. – 1939. – № 4. – S.119–121.

1946

109.Dağılan tifaq /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat müntəxəbatı: [Orta məktəbin onuncu sinfi üçün] /Məmməd Arif. – Bakı, 1946. – S.49–60.

1948

110.Dağılan tifaq: [I-IV məclislər verilmişdir] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat müntəxəbatı: [Orta məktəblərin 10-cu sinfi üçün] /Tərt. ed. Məmməd Arif.–Bakı,1948.– S.46–69.

1949

111.Çox gözəl /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat məcmuəsi: Nizami ad. Ədəbiyyat İn-nun Əsərləri. – 1949. – Cild 4. – S.82–90.

1953

112.Bəxtsiz cavan /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat müntəxəbatı: [Orta məktəbin doqquzuncu sinfi üçün] /Əziz Mirəhmədov, Nazim Axundov. – Bakı, 1953. – S.421–448.

1954

113.Bəxtsiz cavan /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat müntəxəbatı: [Orta məktəbin doqquzuncu sinfi üçün] /Əziz Mirəhmədov. – Bakı, 1954. – S.234–261.

1955

114.Bəxtsiz cavan /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat müntəxəbatı: [orta məktəbin doqquzuncu sinfi üçün] / Tərt. edəni: Əziz Mirəhmədov. – Bakı, 1955. – S.236–254.

1956

115.Bəxtsiz cavan /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat müntəxəbatı: [Orta məktəbin doqquzuncu sinfi üçün] /Əziz Mirəhmədov. – Bakı, 1956. – S.236–264.

1957

116.Bəxtsiz cavan /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat müntəxəbatı: [Orta məktəbin 9-cu sinfi üçün]/Əziz Mirəhmədov. – Bakı, 1957. – S.236–272.

1958

117.Bəxtsiz cavan /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat müntəxəbatı: [Orta məktəbin doqquzuncu sinfi üçün] /Tərt. edəni: Əziz Mirəhmədov. – Bakı, 1958. – S.212–239.

1959

118.Bəxtsiz cavan /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat müntəxəbatı: [Orta məktəbin doqquzuncu sinfi üçün] /Əziz Mirəhmədov. – Bakı, 1959. – S.210–237.

1960

119.Bəxtsiz cavan /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat müntəxəbatı: [Orta məktəbin doqquzuncu sinfi üçün] /Əziz Mirəhmədov. – Bakı, 1960. – S.210–237.

1961

120.Bəxtsiz cavan /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat müntəxəbatı: [Orta məktəbin doqquzuncu sinfi üçün] /Əziz Mirəhmədov. – Bakı, 1961. – S.210–237.

1962

121.Bəxtsiz cavan /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat müntəxəbatı: [Orta məktəbin doqquzuncu sinfi üçün] /Əziz Mirəhmədov. – Bakı, 1962. – S.208–237.

1970

122.Dağılan tifaq /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat müntəxəbatı: [9-cu sinif üçün] /Tərt. Ə. Qarabağlı, Y. Qarabağlı. – Bakı, 1970. – S. 255–312.

123.Kamran: [pyesdən parçalar] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Azərbaycan. – 1970. – №11. – S.88–94.

124.Qırmızı qarı: [bir pərdədə xəyalı] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev /Ədəbiyyat və incəsənət. – 1970. – 12 sentyabr. – S.8–9.

125.Qoca tarzən: [bir pərdədə] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat və incəsənət. – 1970. – 12 sentyabr. – S.8.

1971

126.Dağılan tifaq /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat müntəxəbatı: [9-cu sinif üçün] /Tərt. Ə. Qarabağlı, Y. Qarabağlı. – Bakı, 1971. – S.255–312.

1973

127.Dağılan tifaq /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat müntəxəbatı: [9-cu sinif üçün] /Tərt. Ə. Qarabağlı, Y. Qarabağlı. – Bakı, 1973. – S.255–312.

1982

128.Dağılan tifaq /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat: [9-cu sinif üçün] /F.Qasımzadə; M.Cəfərov. – Bakı, 1982. – S.320–326.

1984

129.“Dağılan tifaq” faciəsindən parçalar /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Linqvistik təhlil üçün mətnlər və qeydlər /Tərt. ed.: A.M.Qurbanov. – Bakı, 1984. – Cild 3. – S.88–94.

1986

130.Dağılan tifaq /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev// Azərbaycan ədəbiyyatı inciləri: Dramlar /Tərt. ed. Arif Səfiyev; red. Ə. Ağayev. – Bakı, 1986. – S. 91–120.

2007

131.Ağa Məhəmməd şah Qacar /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Azərbaycan dramaturgiyası antologiyası: [dörd cilddə]/ Tərt. ed., ön söz və bioq. müəl. D. Məmmədova. – Cild 1. – Bakı, 2007. – S.186–232.

2014

132.“Yeyərsən qaz ətini, görərsən ləzzətini”, “Dağılan tifaq”, “Ağa Məhəmməd şah Qacar” /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //XIX-XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı: [ali məktəblərin filologiya fakültələrinin tələbələri üçün dərs vəsaiti: üç cilddə] /Tərt. ed. S. Əhmədova, T. Əhmədov.–Bakı, 2014.-Cild 3: Dramaturgiya. – S.548–646.

2016

133. "Çox gözəl" pyesindən bir parça /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Azərbaycan multikulturalizminin ədəbi-bədii qaynaqları. – Bakı, 2016. – S. 205–207.

2019

134.Dağılan tifaq: [faciədən parçalar] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Bədii mətnin linqvistik təhlili /Afad Qurbanov.– Bakı, 2019. – S.341–349.

Hekayə, felyeton və povestləri

1906

135.Ata və oğul /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Həyat.– 1906. – № 52. – 7 mart; № 56. – 9 mart; № 58. – 15 mart; № 60. – 17 mart.

136.Ata və oğul; Qəmərin şahidliyi /Ə.H. (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Təzə həyat. – 1906. – 5 dekabr.

137.Ayın şahidliyi /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Həyat.– 1906. – 24 may.

138.Felyeton; Qəmərin şahidliyi /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Həyat. – 1906. – № 111. – 24 may.

1907

139.Cəhənnəm məktubları: [povest] /Xortdan (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin. – 1907. – № 3–6. – S.6–7; № 7. – S.7; № 12. – S.6–7; № 13. – S. 7; № 18, 21. – S.6–7; № 22, 28–30. – S.7.

1908

140.“Bomba” /Lağlağı (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev)// Molla Nəsrəddin. – 1908. – № 22. – S.3.

141.Mozalanbəyin səyahətnaməsi: [felyeton] /Məşədi Mozalan bəy (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin.– 1908. – № 26. – S. 6; №27–28. –S.6; №29–30. – S.6–7; № 31. – S.6; № 32. – S.6–7; № 33. – S.6; № 35, 38. – S.7; № 40. – S.6–7.

142.Mozalanbəyin səyahətnaməsi: [felyeton] /Mozalan bəy (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin. – 1908. – № 12–13, 17. – S.3, 6; № 18. –S.6–7; № 20. – S.7; № 22. – S.3,6; № 23. – S.6–7; №24. –S.3,6;№ 25. –S.3, 6.

143.Mozalanbəyin səyahətnaməsi: [felyeton] /Mozalan bəy

/Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Molla Nəsrəddin.– 1908. – №10. – S.1; №11. –S.6.

144.Mozalanbəyin səyahətnaməsi: Gəncədən: [felyeton]/ Mozalan bəy /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Molla Nəsrəddin. – 1908. – № 15. – 6–7.

1909

145.Mozalanbəyin səyahətnaməsi: [felyeton] /Məşədi Mozalan bəy (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin.– 1909. – №10. – S.5; № 18, 22. – S.7.

146.Səyahət: [felyeton] /Məşədi Mozalan bəy (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin. – 1909. – №49. –S.7; № 50. – S.5.

1910

147.Marallarım: [Dəcəlabad] /Ceyranəli (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin. – 1910. – № 42. – S.6.

148.Marallarım: [Müqəddimə əvəzinə] /Qarelər müxlisi Ceyranəli (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin.– 1910. – № 29. – S.6.

149.Marallarım: [Mütrüb dəftəri] /Ceyranəli (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin. – 1910. – № 30. – S.6.

150.Marallarım: [Şikayət] /Ceyranəli (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin. – 1910. – №35. – S.6–7.

1911

151.Felyeton: [Şikayət]: [Gəncədən "H.Naseh"dən alınan şikayət məktubu ilə əlaqədar] /Lağlağı (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin. – 1911. – № 35. – S.6.

152.Marallarım: [Dəcəlabad] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Molla Nəsrəddin. – 1911. – №1–2. – S.6.

153.Marallarım: [Qiraət]: [balaca felyeton] /Ceyranəli (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin. – 1911. – № 28, 30–36. – S.6.

154.Marallarım: [Yaşılbaş Sona] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Molla Nəsrəddin. – 1911. – №28. – S.6.

1912

155.Marallarım: [Şəbih] /Ceyranəli (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) // Molla Nəsrəddin. – 1912. – № 6–7. – S.6.

1913

156.Marallarım: [Acından təbib] /Ceyranəli (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin. – 1913. – № 22. – S.6–7; № 23–24. – S.6.

157.Marallarım: [Pir] /Ceyranəli (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin. – 1913. – № 10. – S.6; № 11. – S.6–7; № 12. – S. 6.

158.Marallarım: [Tənqid] /Ceyranəli (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin. – 1913. – № 14–16. – S. 6.

1914

159.Təsəttür-nisvana dair: [Felyeton] /Həkim Nuni-səğir (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin. – 1914. – № 8. – S.6–7; № 9–11 . – S.6; № 13. – S.6–7.

1915

160.Şeyx Şəban /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Açıq söz. – 1915. – № 30–35. – 9–17 noyabr.

1917

161.Bu gün /Həkim Nuni-səğir (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) // Molla Nəsrəddin. – 1917. – № 5. – S.4–5.

162.Həmşəri basburtu /Həkim Nuni-səğir (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin. – 1917. – № 2. – S.3–5; № 3. – S.4–6.

163.Röya /Süleyman Əfəndi (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) // Qardaş köməyi. – 1917. – №1. – S.56–58.

164.Yaşasın millət: [Azərbaycanda ana dilində məktəblər açılması, qiraətxana, klub və s. mədəni-maarif ocaqlarının təşkil olunması haqqında felyeton] /Həkim Nuni-səğir (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) // Molla Nəsrəddin. – 1917. – № 5. – S.6–7.

1918

165.Şair: [inqilabdan sonra "Mirzə Səfər" adı ilə nəşr olunmuşdur] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Tartan-partan. – 1918. – № 1. – 24 sentyabr.

1926

166.Marallarım: [Keçmiş günlər] /Həkim Nuni-səğir (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin. – 1926. – № 13. – S.4–5; № 14. – S.6–7.

167.Marallarım: [Qış məsələsi] /Həkim Nuni-səğir (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin. – 1926. – № 15. – S.4–5; №16. – S.6; № 19. – S.6–7; №21. – S.4–5.

168.Marallarım: [Seyidlər ocağı] /Həkim Nuni-səğir (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin. – 1926. – № 22. – S.6–7; № 25. – S.6; № 29. – S.5.

1927

169.Qəndil /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Oktyabr alovları. – Bakı, 1927. – S.107–109.

1928

170.Qoca tarzən /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Dan ulduzu. – 1928. – № 2. – S.6–8.

1929

171.Qriqori Maksimiç /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //İnqilab və mədəniyyət. – 1929. – № 7–8. – S.17–19.

1933

172.Bomba /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat müntəxəbatı: [İbtidai məktəb üçün: 6-cı tədris ili] /Həbibulla Səmədzadə, B. Musazadə. – Bakı, 1933. – S.64–66.

173.Diş ağrısı /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat müntəxəbatı: [Orta məktəb üçün.7-ci tədris ili] /Məmməd Arif, Əli Sultanlı. – Bakı, 1933. – S.69–74.

174.İt oyunu; Bomba; Dəmir yolunda /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat müntəxəbatı: [İbtidai məktəbin üçüncü sinfi üçün] /Həbibulla Səmədzadə, B.Musazadə.–Bakı, 1933.– S.62–68.

175.Şeyx Şəban; Qiraət /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev// Ədəbiyyat müntəxəbatı: [Orta məktəb üçün. 7-ci tədris ili] / Məmməd Arif, Əli Sultanlı. – Bakı, 1933. – S.55–69.

1936

176.Acından təbib /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat müntəxəbatı: [orta məktəbin 5-ci sinfi üçün] / Həmid Araslı. – Bakı, 1936. – S.216–219.

177.Diş ağrısı /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat müntəxəbatı: [Orta məktəbin yeddinci sinfi üçün] /Hənifə Zeynallı, Ə.Əhmədzadə. – Bakı, 1936. – S.120–124.

178.Pir /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat müntəxəbatı: [5-ci sinif üçün] /Həmid Araslı.– Bakı, 1936.– S.211–216.

179.Şeyx Şəban /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat müntəxəbatı: [Orta məktəb üçün. 7-ci tədris ili] /Hənifə Zeynallı, Ə.Əhmədzadə. – Bakı, 1933. – S.107–119.

1937

180.Pir; Şəbih /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat xrestomatiyası: [natamam orta və orta məktəbin 5-ci sinfi üçün]. – Bakı, 1937. – S.122–131.

1938

181.Diş ağrısı; **Pir:** [ixtisarla] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat xrestomatiyası: Azərbaycan dilində olmayan məktəblərin X sinfi üçün /A.Abdullayev. – Bakı, 1938. – S.38–42.

182.Mirzə Səfər /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Revolyusiya və kultura. – 1938. – № 6–7. – S.167–173.

183.Şeyx Şəban /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat xrestomatiyası: [natamam orta və orta məktəblərin 6-cı sinfi üçün] /Mikayıl Rzaquluzadə. – Bakı, 1938. – S.92–102.

1939

184.Qaban /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Revolyusiya və kultura. – 1939. – №3. – S.123–125.

185.Qoca tarzən /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Revolyusiya və kultura. – 1939. – №7. – S.100–102.

186.Mirzə Səfər /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat xrestomatiyası: [orta məktəbin 9-cu sinfi üçün] /Həbibulla Səmədzadə. – Bakı, 1939. – S.119–128.

187.Söhbət /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Revolyusiya və kultura. – 1939. – № 9. – S.118–120.

1940

188.Qəndil /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat qəzeti. – 1940. – 8 dekabr. – S.2.

189.Müsibət /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Revolyusiya və kultura. – 1940. – №2. – S.80–82.

190.Ovçu Qasım; Sərçə; Hacıleylək /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Revolyusiya və kultura. – 1940. – №12. – S.92–95.

191.Şəbih; Qaban /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev // Ədəbiyyat xrestomatiyası: [rus orta məktəblərinin 9 və 10-cu sinifləri üçün] /Q.Məmmədov, A.Axundov. – Bakı, 1940. – S.42–47.

1941

192.Şəbih; Qaban /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat xrestomatiyası: [rus orta məktəblərinin 9 və 10-cu sinifləri üçün] / Q.Məmmədov, A.Axundov. – Bakı, 1941. – S.42–47.

1946

193.Diş ağrısı /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Azərbaycan. – 1946. – № 6. – S.36–38.

194.“Xəyalat”dan /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev və başqaları //Ədəbiyyat məcmuəsi. Nizami ad. Ədəbiyyat İn-nun Əsərləri. – 1946. – Cild 1. – S.97.

195.Mirzə Səfər /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat müntəxəbatı: [Orta məktəbin onuncu sinfi üçün] /Məmməd Arif. – Bakı, 1946. – S.60–70.

1949

196.Koroğlu /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat məcmuəsi. Nizami ad. Ədəbiyyat İn-nun Əsərləri. – 1949. – Cild 4. – S. 72–81.

197.Şeyx Şəban; Qoca tarzən /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbi-qiraət. [Yeddillik və orta məktəbin 7-ci sinfi üçün]/ Hidayət Əfəndiyev; [red. M.C.Cəfərov].–Bakı, 1949.– S.140–152.

1951

198.Kapitalizm ilə mübarizə; **Koroğlu** /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat müntəxəbatı: [Orta məktəbin 10-cu sinfi üçün] /Mirzəağa Quluzadə. – Bakı, 1951. – S.67–85.

1953

199.Kapitalizm ilə mübarizə /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat müntəxəbatı: [Orta məktəbin 10-cu sinfi üçün]/ Mirzəağa Quluzadə. – Bakı, 1953. – S.87–94.

200.Pir; Şeyx Şəban / Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat müntəxəbatı: [Orta məktəbin doqquzuncu sinfi üçün] / Əziz Mirəhmədov, Nazim Axundov. – Bakı, 1953. – S.453–464.

1954

201.Qoca zəng çalan /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat və incəsənət. – 1954. – 9 oktyabr. – S.3.

202.Şeyx Şəban /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat müntəxəbatı: [Orta məktəbin doqquzuncu sinfi üçün] /Əziz Mirəhmədov. – Bakı, 1954. – S.264–275.

1955

203.Xortdanın cəhənnəm məktubları: [povest ixtisarla] / Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Zülmət və cəhalətə qarşı. – Bakı, 1955. – S.129–185.

204.Şeyx Şəban /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat müntəxəbatı: [Orta məktəbin doqquzuncu sinfi üçün] /Əziz Mirəhmədov. – Bakı, 1955. – S.262–274.

205.Şikayət: [satirik hekayə] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Azərbaycan. – 1955. – 18 may.

1956

206.Şeyx Şəban /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat müntəxəbatı: [Orta məktəbin doqquzuncu sinfi üçün] /Əziz Mirəhmədov. – Bakı, 1956. – S.262–275.

1957

207.Şeyx Şəban /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat müntəxəbatı: [Orta məktəbin 9-cu sinfi üçün] /Əziz Mirəhmədov. – Bakı, 1957. – S.264–275.

1958

208.Bomba; Şeyx Şəban /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev// Azərbaycan hekayələri.–Bakı, 1958.–Cild 1. – S.151–156.

209.Şeyx Şəban /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat müntəxəbatı: [Orta məktəbin doqquzuncu sinfi üçün] /Tərt. edəni: Əziz Mirəhmədov. – Bakı, 1958. – S.212–251.

1959

210.Mirzə Səfər /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Azərbaycan hekayələri: [2 cilddə]. – Cild 2. – Bakı, 1959. – S.21–33.

211.Seyidlər ocağı /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //İşıq və zülmət (din və mövhumat əleyhinə hekayələr) /Seyfulla Şamilov. – Bakı, 1959. – S.99–104.

212.Şeyx Şəban /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat müntəxəbatı: [Orta məktəbin doqquzuncu sinfi üçün] /Əziz Mirəhmədov. – Bakı, 1959. – S.238–249.

1960

213.Xortdanın cəhənnəm məktubları: [povestdən parçalar] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Şərq qapısı. – 1960. – 20 dekabr.

214.İanə /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Kirpi. – 1960. – № 24. – S.5.

215.Şeyx Şəban /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat müntəxəbatı: [Orta məktəbin doqquzuncu sinfi üçün] /Əziz Mirəhmədov. – Bakı, 1960. – S.238–249.

1961

216.Şeyx Şəban /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat müntəxəbatı: [Orta məktəbin doqquzuncu sinfi üçün] /Əziz Mirəhmədov. – Bakı, 1961. – S.238–249.

1962

217.Şeyx Şəban /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat müntəxəbatı: [Orta məktəbin doqquzuncu sinfi üçün] /Əziz Mirəhmədov. – Bakı, 1962. – S.237–248.

1968

218.Pir /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Kirpinin tikanları/ Toplayanı və tərtib edəni: İbrahim Göyçaylı.–Bakı, 1968.– S.3–8.

1970

219.Odabaşının hekayəsi: ["Xortdanın cəhənnəm məktubları" povestindən] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat müntəxəbatı: [9-cu sinif üçün] /Tərt. Ə. Qarabağlı, Y. Qarabağlı.– Bakı, 1970. – S.285–312.

1971

220.Odabaşının hekayəsi: ["Xortdanın cəhənnəm məktubları" povestindən] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat müntəxəbatı: [9-cu sinif üçün] /Tərt. Ə. Qarabağlı, Y. Qarabağlı.– Bakı, 1971. – S.285–312.

1973

221.Odabaşının hekayəsi: ["Xortdanın cəhənnəm məktubları" povestindən] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat müntəxəbatı: [9-cu sinif üçün] /Tərt. Ə. Qarabağlı, Y. Qarabağlı. – Bakı, 1973. – S.285–312.

1974

222.Mirzə Səfər; Mütrüb dəftəri; Tənqid /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Acı və şirin gülüşlər: [Azərbaycan yazıçılarının satirik hekayələri] /Tərt. ed. M.Məsilov. – Bakı, 1974. – S.30–49.

1975

223.Mirzə Səfər: [ixtisarla] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev // Ədəbiyyat: Oxu kitabı:[5-ci sinif] /A.Babayev, B.Nəbiyev.– Bakı, 1979. – S.8–15.

1976

224.Pir; Xortdanın cəhənnəm məktubları /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Pirin kəraməti. – Bakı, 1976. – S. 12–54.

225.Ovçu Qasım; Hacıleylək; Sərçə /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Azərbaycan sovet uşaq ədəbiyyatı antologiyası: nəsr. – Bakı, 1976. – S.19–24.

1979

226.Mirzə Səfər: [ixtisarla] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev // Ədəbiyyat: Oxu kitabı: [5-ci sinif] /A.Babayev, B.Nəbiyev. – Bakı, 1979. – S.8–15.

1980

227.Mirzə Səfər: [ixtisarla] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev // Ədəbiyyat: Oxu kitabı: [5-ci sinif] /A.Babayev, B.Nəbiyev. – Bakı, 1979. – S.8–15.

1981

228.Mirzə Səfər: [ixtisarla] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev // Ədəbiyyat: Oxu kitabı: [5-ci sinif] /A.Babayev, B.Nəbiyev.– Bakı, 1979. – S.8–15.

1982

229.Mirzə Səfər: [ixtisarla] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev // Ədəbiyyat: Oxu kitabı: [5-ci sinif] /A.Babayev, B.Nəbiyev. – Bakı, 1982. – S.8–15.

1983

230.Mirzə Səfər: [ixtisarla] / Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev // Ədəbiyyat: [Oxu kitabı: 5-ci sinif] / A.Babayev, B.Nəbiyev. – Bakı, 1979. – S.8–15.

1984

231.Mirzə Səfər: [ixtisarla] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev // Ədəbiyyat: [Oxu kitabı: 5-cı sinif] /A.Babayev, B.Nəbiyev. – Bakı, 1984. – S.10–16.

232.“Odabaşının hekayəsi”ndən parçalar /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Linqvistik təhlil üçün mətnlər və qeydlər/ Tərt. A.M.Qurbanov. – Bakı, 1984. – Cild 3. – S.94–102.

233.Uşaqlar üçün hekayət: [nağıl-hekayə] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat və incəsənət. – 1984. – 7 dekabr. – S.4.

1989

234.Qoca tarzən /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev // Ədəbiyyat: [6-cı sinif] /C.M.Əhmədov, İ.Ə.Babayev. – Bakı, 1989.– S.48–51.

1990

235.Ata və oğul: (hekayə) /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev // Ata və oğul: XIX-XX əsrin əvvəllərində Azərbaycan yazıçılarının povest və hekayələri /Red. şurası: A. Rzayev, B. Azəroğlu və b.; tərt. ed. Q. Namazov. – Bakı, 1990. – Cild 49. – S. 307–322. – *Dünya uşaq ədəbiyyatı kitabxanası: 50 cilddə.*

1992

236.Marallarım: Müqəddimə əvəzinə; Mütrüb dəftəri; Dəcəlabad; Qiraət; Həmşəri pasportu; Şeyx Şəban /Əbdürrə-

him bəy Haqverdiyev //XX əsr Azərbaycan nəsri. – Bakı, 1992. – Cild 78. – S. 61–89. – *Dünya ədəbiyyatı kitabxanası: 100 cilddə.*

1996

237.Cəhənnəm məktubları: [povest] /Xortdan (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin: 10 cilddə (1906–1931) / Tərt. ed. T. Həsənzadə; cildin red. və ön sözün müəl. Ə. Mirəhmədov; cildin bədii tərt. F. Fərəcov; AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu. – Bakı, 1996. – Cild 1: 1906–1907. – S.334–335; 342–343; 350–351; 358–359; 406–407; 415; 454–455; 479; 487; 535; 543; 555.

2000

238.Mirzə Səfər: [ixtisarla] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev // Ədəbiyyat: [8-ci sinif üçün dərslik] /Soltan Hüseynoğlu, Bəybala Abbaslı. – Bakı, 2000. – S.96–106.

2001

239.Bomba: [novella] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat: [6-cı sinif üçün dərslik] /Tərt.ed.: R.Hüseynov, V.Qurbanov və b. – Bakı, 2001. – S.91–93.

2002

240.Bomba /Lağlağı (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin: 10 cilddə: (1906–1931) /Transliterasiya və tərt. ed. T. Həsənzadə; red. Ə. Mirəhmədov; AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu. – Bakı, 2002. – Cild 2: 1908–1909. – S. 173.

241. Mozalan bəyin səyahətnaməsi: [felyeton] /Məşədi Mozalan bəy (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin: 10 cilddə: (1906–1931) /Transliterasiya və tərt. ed. T. Həsənzadə; red. Ə. Mirəhmədov; AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu. – Bakı, 2002. – Cild 2: 1908–1909. – S. 197, 200; S. 208; 216; 224; 232–233; 240–241; 248; 256–257; 264; 281; 288; 305; 320–321.

242.Mozalan bəyin səyahətnaməsi: [felyeton**]** /Mozalan bəy (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin: 10 cild-

də: (1906–1931) /Transliterasiya və tərt. ed. T. Həsənzadə; red. Ə. Mirəhmədov; AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu.–Bakı, 2002. – Cild 2: 1908–1909. – S. 76; 88; 93, 96; 101, 104; 133, 136; 144–145; 160; 173, 176; 184–185; 189, 192.

243.Mozalan bəyin səyahətnaməsi: Gəncədən: [felyeton]/ Mozalan bəy /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Molla Nəsrəddin: 10 cilddə: (1906–1931) / Transliterasiya və tərt. ed. T. Həsənzadə; red. Ə. Mirəhmədov; AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu. – Bakı, 2002. – Cild 2: 1908–1909. – S. 120–121.

244.Süleyman əfəndi /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Qardaş köməyi. – Bakı, 2002. – S.132–137.

2003

245.Mirzə Səfər: [ixtisarla] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev// Ədəbiyyat: [8-ci sinif üçün dərslik] /Soltan Hüseynoğlu, Bəybala Abbaslı. – Bakı, 2003. – S.90–98.

2004

246.Mirzə Səfər: [ixtisarla] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat: [8-ci sinif üçün dərslik] /Soltan Hüseynoğlu, Bəybala Abbaslı. – Bakı, 2004. – S.90–98.

2005

247.Marallarım: [Dəcəlabad] /Ceyranəli (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin: [10 cilddə (1906–1931)]/ 1909-cu ilin saylarının transliterasiya ed. və çapa haz. T. Həsənzadə; 1910-cu ilin saylarının transliterasiya ed. və çapa haz. E. Qasımova; ön sözün müəl. İ.Həbibbəyli; red. T. Kərimli; naşir Q.İsmayıloğlu. – Bakı, 2005. – Cild 3: № 23–52. – 1910-cu illər. – S. 682.

248.Marallarım: [Müqəddimə əvəzinə] /Qarelər müxlisi Ceyranəli (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin: [10 cilddə (1906–1931)] /1909-cu ilin saylarının transliterasiya ed. və çapa haz. T. Həsənzadə; 1910-cu ilin saylarının transliterasiya ed. və çapa haz. E. Qasımova; ön sözün müəl. İ. Həbibbəyli; red. T.

Kərimli ; naşir Q. İsmayıloğlu. – Bakı, 2005. – Cild 3: № 23–52 – 1910-cu illər. – S. 578.

249.Marallarım: [Mütrüb dəftəri] / Ceyranəli (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin: [10 cilddə (1906–1931)] / 1909-cu ilin saylarının transliterasiya ed. və çapa haz. T. Həsənzadə; 1910-cu ilin saylarının transliterasiya ed. və çapa haz. E. Qasımova; ön sözün müəl. İ. Həbibbəyli; red. T. Kərimli; naşir Q. İsmayıloğlu. – Bakı, 2005. – Cild 3: № 23–52 – 1910-cu illər. – S. 586.

250.Marallarım: [Şikayət] /Ceyranəli (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin: [10 cilddə (1906–1931)]/ 1909-cu ilin saylarının transliterasiya ed. və çapa haz. T.Həsənzadə; 1910-cu ilin saylarının transliterasiya ed. və çapa haz. E.Qasımova; ön sözün müəl. İ. Həbibbəyli; red. T. Kərimli; naşir Q. İsmayıloğlu. – Bakı, 2005. – Cild 3: № 23–52 – 1910-cu illər. – S. 526–627.

251.Ovçu Qasım; Hacıleylək; Sərçə; Ata və oğul /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Azərbaycan uşaq ədəbiyyatı antologiyası: [3 cilddə] /Tərt. ed. Q.Namazov; red. T. Əhmədov. – Cild 3: Nəsr. – Bakı, 2005. – S.31–50.

2006

252.Ata və oğul; Şeyx Şəban; Mirzə Səfər /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Azərbaycan nəsri antologiyası: [beş cilddə] / Tərt. ed. və ön sözün müəl. Z.Əsgərli. – Bakı, 2006. – Cild 2: XX əsrin əvvəlləri. – S.63–101.

2008

253.Ayın şahidliyi /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Mədəniyyət. – 2008. – 6 dekabr. – S.13.

254.Şeyx Şəban: [ixtisarla] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev// Ədəbiyyat: [Ümumtəhsil məktəblərinin 7-ci sinfi üçün dərslik]/ Bəhlul Abdulla, Mehriban Vəliyeva, Aida Quliyeva. – Bakı, 2008. – S.88–97.

2009

255.Bu gün /Həkim Nuni-səğir (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin: [8 cilddə (1906–1931)] /Transliterasiya ed. və çapa haz. E. Qasımova, Ə. Hüseynov; Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu. – Bakı, 2009. – Cild 5: 1917, 1921–1924-cü illər.– S.38–39.

256.Həmşəri basburtu /Həkim Nuni-səğir (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin: [8 cilddə (1906–1931)] /Transliterasiya ed. və çapa haz. E. Qasımova, Ə. Hüseynov; Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu. – Bakı, 2009.– Cild 5: 1917, 1921–1924-cü illər. – S.13–15; 22–24.

257.Yaşasın millət: [Azərbaycanda ana dilində məktəblər açılması, qiraətxana, klub və s. mədəni-maarif ocaqlarının təşkil olunması haqqında felyeton] /Həkim Nuni-səğir (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin: [8 cilddə (1906–1931)] / Transliterasiya ed. və çapa haz. E. Qasımova, Ə. Hüseynov; Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu. – Bakı, 2009. – Cild 5: 1917, 1921– 1924-cü illər. – S.40–41.

2010

258.Marallarım: [Keçmiş günlər] /Həkim Nuni-səğir (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin: [8 cilddə (1906–1931)] /Transliterasiya ed. və çapa haz. E. Qasımova, Ə. Hüseynov; Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu. – Bakı, 2010. – Cild 6: 1925–1926-cı illər. – S. 666–667, 676–677.

259.Marallarım: [Qış məsələsi] /Həkim Nuni-səğir (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin: [8 cilddə (1906–1931)] /Transliterasiya ed. və çapa haz. E. Qasımova, Ə. Hüseynov; Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu. – Bakı, 2010. – Cild 6: 1925–1926-cı illər. –S.682–683; 692; 716–717; 730–731.

260.Marallarım: [Seyidlər ocağı] /Həkim Nuni-səğir (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Molla Nəsrəddin: [8 cilddə (1906–1931)] /Transliterasiya ed. və çapa haz. E. Qasımova, Ə. Hüseynov; Nizami ad. Ədəbiyyat İn– tu . – Bakı, 2010. – Cild 6: 1925–1926-cı illər. – S.740–741; 764; 795.

2012

261.Mirzə Səfər; Ayın şahidliyi; Şeyx Şəban /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //XIX-XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı: [2 cilddə]. – Bakı, 2012. – Cild 2: Nəsr. – S. 158–184.

2014

262.Çeşmək /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ulduz. – 2014. – dekabr. – S.77–79.

2016

263.Şeyx Şəban //Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Azərbaycan ədəbiyyatı antologiyası. – Bakı, 2016. – Cild 2: Nəsr. – S.60–70.

2017

264. Bomba /Lağlağı (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin: [satirik jurnal: on cilddə (1906–1931)] /AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu; red. İ. Həbibbəyli, T. Kərimli. – Bakı, 2017 . – Cild 2: (1907–1909). – S. 247.

265.Cəhənnəm məktubları: [povest] /Xortdan (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin: [satirik jurnal: on cilddə (1906–1931)] /AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu; red. İ. Həbibbəyli, T.Kərimli. – Bakı, 2017. – Cild 1: (1906–1907).– S.360–361; 368–369; 376–377; 384–385; 393; 432–433; 440–441; 480–481; 504–505; 513; 561; 569; 577.

266.Felyeton: **[Şikayət]:** [Gəncədən "H.Naseh"dən alınan şikayət məktubu ilə əlaqədar] /Lağlağı (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin: satirik jurnal: [on cilddə (1906–1931)] /AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu; red. İ. Həbibbəyli, T. Kərimli. – Bakı, 2017. – Cild 4: (1910–1913). – S.464.

267.Xortdanın cəhənnəm məktubları: [povest] / Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədalət. – 2017. – 28 sentyabr. – S.5; 29 sentyabr; 3 oktyabr. – S.1,5; 4, 5 oktyabr. – S.5; 6 oktyabr. – S.1, 5; 7 oktyabr. – S.1, 9; 14 oktyabr. – S.1,6; 10, 11, 13 oktyabr. – S.5.

268.Marallarım: [Dəcəlabad]: [balaca felyeton] /Ceyranəli (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin: [satirik jurnal: on cilddə (1906–1931)] /AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu; red. İ.Həbibbəyli, T.Kərimli. – Bakı, 2017. –Cild 4: (1910–1913). – S. 184, 192, 200.

269.Marallarım: [Keçən günlər] /Həkim Nuni-səğir (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin: [satirik jurnal: on cilddə (1906–1931)] /AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu; red. İ. Həbibbəyli, T. Kərimli. – Bakı, 2017. – Cild 8: (1926–1927). – Bakı, 2018. – S.24–25; 34–35.

270.Marallarım: [Qiraət]: [balaca felyeton] /Ceyranəli (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin: [satirik jurnal: on cilddə (1906–1931)] /AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu; red. İ. Həbibbəyli, T. Kərimli. – Bakı, 2017. – Cild 4: (1910–1913). – S. 424, 432, 440, 448, 456, 472.

271.Marallarım: [Qış məsələsi] /Həkim Nuni-səğir (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Molla Nəsrəddin: [satirik jurnal: on cilddə (1906–1931)] /AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu; red. İ. Həbibbəyli, T. Kərimli. – Bakı, 2017. – Cild 8: (1926–1927).– S.40–41; 50; 74–75; 88–89.

272.Marallarım: [Müqəddimə əvəzinə] /Qarelər müxlisi Ceyranəli (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin: [satirik jurnal: on cilddə (1906–1931)] /AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu; red. İ. Həbibbəyli, T. Kərimli. – Bakı, 2017. – Cild 4: (1910– 1913). – S.80.

273.Marallarım: [Mütrüb dəftəri] /Ceyranəli (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin: [satirik jurnal: on cilddə (1906–1931)] /AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu; red. İ. Həbibbəyli, T. Kərimli. – Bakı, 2017. – Cild 4: (1910–1913). – S.88.

274.Marallarım: [Seyidlər ocağı] /Həkim Nuni-səğir (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin: [satirik jurnal: on cilddə (1906–1931)] /AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu; red. İ. Həbibbəyli, T. Kərimli. – Bakı, 2017. – Cild 8: (1926–1927). – Bakı, 2018. – S. 98–99; 122, 153.

275.Marallarım: [Şəbih] /Ceyranəli (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin: satirik jurnal: on cilddə (1906–1931) /AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu; red. İ. Həbibbəyli, T. Kərimli. – Bakı, 2017. – Cild 4: (1910–1913). – S.608, 616.

276.Marallarım: [Şikayət] /Ceyranəli (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin: [satirik jurnal: on cilddə (1906–1931)] /AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu; red. İ. Həbibbəyli, T. Kərimli. – Bakı, 2017. – Cild 4: (1910–1913). – S.128.

277.Marallarım: [Yaşılbaş Sona] /Ceyranəli (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin: [satirik jurnal: on cilddə (1906–1931)] /AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu; red. İ. Həbibbəyli, T. Kərimli. – Bakı, 2017. – Cild 4: (1910–1913). – S.408.

278.Mozalan bəyin səyahətnaməsi: [felyeton] /Məşədi Mozalan bəy /(Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin: [satirik jurnal: on cilddə (1906–1931)] /AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu; red. İ. Həbibbəyli, T. Kərimli. – Bakı, 2017. – Cild 3: (1909–1910). – S.83, 131.

279.Mozalan bəyin səyahətnaməsi: [felyeton] /Mozalan bəy Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Molla Nəsrəddin: [satirik jurnal: on cilddə (1906–1931)] /AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu; red. İ.Həbibbəyli, T.Kərimli. – Bakı, 2017. – Cild 2: (1907–1909). – S.150, 162, 167, 175, 178, 207, 218, 234, 247, 258– 259, 263, 271, 629.

280.Mozalan bəyin səyahətnaməsi: Gəncədən: [felyeton]/ Mozalan bəy /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Molla Nəsrəddin: satirik jurnal: [on cilddə (1906–1931)] /AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu; red. İ. Həbibbəyli, T. Kərimli. – Bakı, 2017 . – Cild 2: (1907–1909). – S.194–195.

281.Səyahət: [felyeton] /Məşədi Mozalan bəy (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin: [satirik jurnal: on cilddə (1906–1931)] /AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu; red. İ. Həbibbəyli, T.Kərimli.–Bakı, 2017.–Cild 3: (1909–1910). – S.454–455; 465–466.

2018

282.Bu gün /Həkim Nuni-səğir (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin: [satirik jurnal: on cilddə (1906–1931)] / AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu; red. İ. Həbibbəyli, T. Kərimli. – Bakı, 2018. – Cild 5: (1913–1921). – S.464–465.

283.Həmşəri basbortu /Həkim Nunisəğir (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin: [satirik jurnal: on cilddə (1906–1931)] /AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu ; red. İ. Həbibbəyli, T. Kərimli. – Bakı, 2018. – Cild 5: (1913–1921).– S.439–441; 448–450.

284.Marallarım: [Acından təbib] /Ceyranəli (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin: [satirik jurnal: on cilddə (1906–1931)] /AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu; red. İ. Həbibbəyli, T. Kərimli.–Bakı,2018.–Cild 5: (1913–1921).– S.170–171; 178, 186.

285.Marallarım: [Pir] /Ceyranəli (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin: [satirik jurnal: on cilddə (1906–1931)] /AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu; red. İ. Həbibbəyli, T. Kərimli. – Bakı, 2018. – Cild 5: (1913–1921). – S.74, 82, 90.

286.Marallarım: [Tənqid] /Ceyranəli (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin: [satirik jurnal: on cilddə (1906–1931)] /AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu; red. İ. Həbibbəyli, T. Kərimli. – Bakı, 2018. – Cild 5: (1913–1921). – S.106, 114, 122.

287.Pir/ Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədalət. – 2018. – 18 may. – S.1, 5.

288.Təsəttür-nisvana dair: [Felyeton] /Həkim Nuni-səğir (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin: [satirik jurnal: on cilddə (1906–1931)] /AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu; red. İ. Həbibbəyli, T. Kərimli.–Bakı,2018.– Cild 5: (1913–1921). – S. 290–291; 298; 306; 314; 330–331.

289.Yaşasın millət: [Azərbaycanda ana dilində məktəblər açılması, qiraətxana, klub və s. mədəni-maarif ocaqlarının təşkil olunması haqqında felyeton] /Həkim Nuni-səğir (Əbdürrəhim bəy

Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin: [satirik jurnal: on clilddə (1906–1931)] /AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu; red. İ. Həbibbəyli, T. Kərimli. – Bakı, 2018. – Cild 5: (1913–1921). – S.466.

2019

290.Bomba; Mirzə Səfər /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev // Ədəbiyyat: [ümumtəhsil məktəblərinin 8-ci sinfi üçün fənni üzrə dərslik] /S.Əliyev, B.Həsənov, A.Mustafayeva, M.Berdiyeva, S. Məmmədov. – Bakı, 2019. – S.114–118; 182–186.

291.Odabaşının hekayəsi: [hekayədən parça və təhlili] / Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Bədii mətnin linqvistik təhlili / Afad Qurbanov. – Bakı, 2019. – S.350–355.

292.Pir /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədalət. – 2019. – 11 iyun. – S.5.

2020

293.Ayın şahidliyi: [Hekayə] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //525-ci qəzet. – 23 may. – S.23; Azərbaycan. – 2020. – 16 avqust. – S.5.

294.Şəbih: [Hekayə] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Azərbaycan. – 2020. – 27 sentyabr. – S.7.

Elmi və publisisistik məqalələri

1907

295.Bizim yabılığımız /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Tazə həyat. – 1907. – 18 may.

296. Coğrafiya elmindən: [təbiət hadisələrinin mövhumatla əlaqələndirib ona idealistcəsinə yanaşmaq haqqında] /Xortdan (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin. – 1907. – № 46. – S.6.

297.Tənqidə tənqid: [1907-ci ilin dekabrında “Ağa Məhəmməd şah Qacar” əsərinin Tağıyev teatrında tamaşaya qoyulması haqqında dərc olunmuş tənqidi məqaləyə cavab] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //İrşad. – 1907. – 11 dekabr.

1908

298.İrəvandan/ Məşədi Mozalan bəy (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin. – 1908. – №49. – S.7–8.

1913

299.İki il: [M.Ə.Sabirin vəfatından iki il keçməsi ilə əlaqədar] / Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev // Molla Nəsrəddin. – 1913. – № 20. – S.3.

300.Mərhum Hacı Molla Ruhullanın şəhadətinə dair / Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Şəhidi mərhum Fazil Əlhac molla Ruhulla Axundun əhvalatına dair məcmuələr/ Axundov Məhəmməd Sadıx. – Bakı, 1913. – S.179–180.

301. Teatr və musiqi – “Göbəyin ağ dələmə” /Ceyranəli (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin.–1913. – №16. – S.6–7.

1917

302.Məqsədimiz: [satirik məqalə] /Həkim Nunisəğir (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Tartan-partan (satirik jurnal).– 1918. – 20 oktyabr.

1920

303.Müsəlmanlarda teatr /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev // Sənayei nəfisə. – 1920. – № 1. – S.7–8.

1921

304.Müsəlmanlarda teatro: [tarixən inkişafı haqqında] / Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Sənaye nəfisə. – 1921. – № 1.– S.7–8.

1922

305.İki il: [publisist məqalə] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev // Hophopnamə /M.Ə. Sabir. – Bakı, 1922. – S.422–424.

306.Naloq ustaları: [zəhmətkeşlərdən alınan bir sıra vergilər haqqında] /Mozalan (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəs-rəddin. – 1922. – № 1. – S.4–5.

1923

307.Fabrik əmələləri: [Azərbaycan mətbuatının fars-ərəb sözləri ilə dolu olması haqqında] /Mozalan (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin. – 1923. – №5. – S.2–3.

1924

308.Beş il: [Ə.Qəmküsarın öldürülməsinin beşinci ildönümü ilə əlaqədar] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Kommunist.– 1924. – 14 mart.

309.“Lakma” operasının türk dilində oynanılması: [fran-sız bəstəkarı L.Delibin türkcəyə tərcümə etdiyi eyni adlı operası haqqında] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Kommunist. – 1924. – 11 mart.

310.Yeni əlifba və Axundov /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Dan ulduzu. – 1924. – №10. – S.39.

1925

311.Azərbaycanı Tədqiq və Tətəbbə Cəmiyyətinin illik ic-ları: [Mərkəzi Şuranın fəaliyyəti haqqında Ə.Haqverdiyevin mə-

ruzəsi] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Kommunist. – 1925. – 4 iyun.

1926

312.Mirzə Fətəlinin faciəsi /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev // İnqilab və mədəniyyət. –1926. – №3. – S.10

1927

313.“Qəndil” İnqilab xatiratımdan: [Oktyabr inqilabının 10 illiyi münasibətilə] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Oktyabr alovları. Şeir və ədəbi parçalar. – Bakı, 1927. – S.109–113.

1928

314.Maksim Qorkinin həyat və yaradıcılığı /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //İnqilab və mədəniyyət. – 1928. – № 5. – S.2, 6.

315.Mirzə Fətəli Axundovun faciəsi: [ölümünün 50 illiyinə həsr olunmuşdur] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //İnqilab və mədəniyyət. – 1928. – №3. – S.10–12.

316.Mirzə Fətəli və ərəb əlifbası /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Maarif işçisi. – 1928. – №3. – S.14–16.

1929

317.Mənim də sözüm: [şair Ə.Cavadın əsərinin Türkiyədə çap olunması haqqında] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Kommunist. – 1929. – 11 noyabr.

1933

318.Keçən günlərdən: [müəllif ilk dəfə teatra getməsindən danışır] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Kommunist. – 1933. – 24 aprel.

319.Molla Nəsrəddin haqqında xatiratım: [Cəlil Məmmədquluzadənin vəfatının ildönümü münasibətilə] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Hücum. – 1933. – №1–2. – S.31–32.

1934

320.Ədəbi dilimiz haqqında /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev // Ədəbiyyat qəzeti. – 1934. – 15 aprel. – S.2.

1935

321.Molla Nəsrəddin haqqında xatiratım /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //“Hücum” məcmuəsi. – 1935. – №1–2. – S.31–32.

1938

322.Mirzə Fətəli Axundovun faciəsi: [ölümünün 50 illiyinə həsr olunmuşdur] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Revolyusiya və kultura. – 1938. – № 6–7. – S.115–117.

323.Mirzə Fətəli və ərəb əlifbası: [Mirzə Fətəlinin ərəb əlifbasını dəyişdirib təzə şəkil alması uğrundakı fəaliyyəti haqqında] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat qəzeti. – 1938. – 27 dekabr. – S.2.

1943

324.“Pəri-cadu” haqqında qeydlər: [eyniadlı pyesin yazılma tarixcəsi haqqında] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat qəzeti. – 1943. – 12 dekabr. – S.3.

1945

325.Azərbaycanda xalq tamaşaları və dini dramlar: [xalq tamaşaları və dini dramların Azərbaycan teatrı tarixindəki rolu haqqında] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat qəzeti.– 1945. – 20 may. – S.3.

326.Tərcümeyi-halım: [1932-ci il əlyazması əsasında ilk dəfə nəşr olunmuşdur] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Kommunist. – 1945. – 16 may. – S.3.

1947

327.İki ildir ki....: [Azərbaycan yazıçıları Sabir haqqında] / Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Azərbaycan gəncləri.–1947.– 30 may.

1958

328.Görkəmli ədib: [Ə.Haqverdiyevin vəfatının 25 illiyi münasibətilə onun müxtəlif illərdə ədəbiyyat və incəsənət haqqında yazmış olduğu məqalələrdən parçalar dərc edilmişdir] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Ədəbiyyat və incəsənət. – 1958. – 20 dekabr. – S.3.

1962

329.İki il: [M.Ə.Sabir haqqında] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Müasirləri Sabir haqqında /Toplayıb tərt. ed., müqəddimə və şərhlərin müəl. A.Zamanov; red. H.Araslı.–Bakı, 1962. – S.55.

330.Unudulmaz sözlər: [Ə.Haqverdiyevin sənətdə tipiklik haqqında və teatr haqqında fikirləri] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Kommunist. – 1962. – 20 dekabr.

1967

331.Danışır dostların-müasirlərin: [Cəlil Məmmədquluzadə haqqında] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev, Məmməd Səid Ordubadi, Əli Kərim, Seyid Hüseyn, Yusif Vəzir, Əli Razi, Əsgər Azərvənd, Əli Azəri, Həmidə xanım //Azərbaycan.–1967. – № 5. – S.58–59.

332.Mənim həyatım /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Azərbaycan. – 1967. – №7. – S.184–187.

333.Molla Nəsrəddin haqqında xatiratım: [C.Məmmədquluzadə haqqında] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Cəlil Məmmədquluzadə: Məqalələr və xatirələr məcmuəsi. – Bakı, 1967. – S.277–282.

1968

334.Maksim Qorkinin həyat və yaradıcılığı /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Maksim Qorki: [Qorki haqqında məqalələr məcmuəsi]. – Bakı, 1968. – S.3–14.

2009

335.Fabrik əmələri: [Azərbaycan mətbuatının fars-ərəb sözləri ilə dolu olması haqqında] /Mozalan (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin: [8 cilddə (1906–1931)]/ AMEA Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu; transliterasiya ed. və çapa haz. E. Qasımova, Ə. Hüseynov; red. B.Nəbiyev, T.Kərimli.– Bakı, 2009. – Cild 5: (1917, 1921–1924-cü illər). – S.380–381.

336.Naloq ustaları: [zəhmətkeşlərdən alınan bir sıra vergilər haqqında] /Mozalan (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin: [8 cilddə (1906–1931)] /AMEA Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu; transliterasiya ed. və çapa haz. E. Qasımova, Ə. Hüseynov. – Bakı, 2009. – Cild 5: (1917, 1921–1924-cü illər). – S.278–279.

2010

337.Bizim yabılığımız; Beş il; "Molla Nəsrəddin" haqqında xatiratım / Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Azərbaycan mətbuat tarixi antologiyası: [2 cilddə].–Bakı, 2010.– Cild 1.– S.374–381.

2013

338.Ədəbi dilimiz haqqında /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Azərbaycan dili antologiyası /Tərt. və təqdimatında B. Xəlilov ön söz müəl.; red. H.Mirzəyev. – Bakı, 2013. – S.137–140.

2017

339.Coğrafiya elmindən: [təbiət hadisələrinin mövhumatla əlaqələndirib ona idealistcəsinə yanaşmaq haqqında] /Xortdan (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin: [satirik jurnal: on cilddə (1906–1931)] /AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn–tu; red. İ.Həbibbəyli, T.Kərimli.–Bakı, 2017.–Cild 2: (1907–1909). – S. 50.

340.İrəvandan /Məşədi Mozalan bəy (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin: [satirik jurnal: on cilddə (1906–1931)] /AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu; red. İ. Həbibbəyli,T.Kərimli.–Bakı,2017.–C. 2: (1907–1909).–S.475–476.

2018

341.Fabrik əmələləri: [Azərbaycan mətbuatının fars-ərəb sözləri ilə dolu olması haqqında] /Mozalan (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin: [satirik jurnal: on cilddə (1906–1931)] /AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu; red. İ. Həbibbəyli, T. Kərimli.–Bakı, 2018.–Cild 6: (1921–1924).–S. 166–167.

342.İki ildir: [M.Ə.Sabirin vəfatının ikinci ildönümü ilə əlaqədar] /H.Ə. (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin: [satirik jurnal: on cilddə (1906–1931)] /AMEA Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu; red. İ. Həbibbəyli, T. Kərimli. – Bakı, 2018. – Cild 5: (1913–1921). – S. 151.

343.Naloq ustaları: [zəhmətkeşlərdən alınan bir sıra vergilər haqqında]/ Mozalan (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) //Molla Nəsrəddin: satirik jurnal: [on cilddə (1906–1931)] /AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu; red. İ. Həbibbəyli, T. Kərimli. – Bakı, 2018. – Cild 6: (1921–1924). – S.64–65.

344.Teatr və musiqi: Göbəyin ağ dələmə /Ceyranəli (Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev) // Molla Nəsrəddin: [satirik jurnal: on cilddə (1906–1931)] /AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu; red. İ. Həbibbəyli, T. Kərimli. – Bakı, 2018. – Cild 5: (1913–1921). – S.22–123.

2020

345.Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev Mirzə Cəlil haqqında / Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Respublika. – 2020. – 1 iyun. – S.13.

346.Vətəndaşlar, Parlamentin üzvləri!: [Gürcüstanın Milli Şurasının üzvü Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin Milli Şuranın 19 dekabr 1918-ci ildə Tiflisdə keçirilən iclasındakı çıxışı] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Respublika. – 2020. – 1 iyun. – S.13.

Tərcümələri

Kitablar

1909

347.Çirikov. Y. N Yəhudilər: [4 məclisdə faciə] /Yevgeni Nikolayeviç Çirikov; tərc.ed. Ə.Haqverdiyev. – Bakı, 1909. – 113 s.

1923

348.London, C. Tətil etdi: [hekayə] /Cek London; tərc.ed. Ə.Haqverdiyev. – Bakı: Bakı kooperativ nəşriyyatı, 1923. – 28 s.

1927

349.Alekseyev, M. Bolşeviklər: [roman] /M.Alekseyev; tərc ed. Ə.Haqverdiyev. – Bakı: Azərnəşr, 1927. – 290 s.

350.Lanskoy, S.V. Qəzavat: [hürriyyət uğrunda. 5 məclis və 7 pərdədə dram] /S.V.Lanskoy; tərc.ed. Ə.Haqverdiyev. – Bakı: Azərnəşr, 1927. – 68 s.

351.Sundukyan, Q. Pepo: [3 pərdəli komediya] /Qabriel Sundukyan; tərc.ed. Ə.Haqverdiyev. – Bakı: Azərnəşr, 1927. – 60 s.

352.Zolya, E. Qazmaçılar: [roman] /Emil Zolya; tərc.ed. Ə.Haqverdiyev. – Bakı: Azərnəşr, 1927. – 214 s.

1928

353.Çexov, A. P. Dəhşətli gecə: [hekayələr] /Anton Pavloviç Çexov; tərc.ed. Ə.Haqverdiyev; red. Ə.Qərib. – Bakı: Azərnəşr, 1928. – 60 s.

Kitabın içindəkilər: Dəhşətli gecə; Kontrabas romanı; Sirr; Qisas alan; Nadinc uşaq; Şir və Xurşud; Tsss; İntiqam; Uzun dil; Şadlıq; Qürbətdə; İncə sənət məhsulu; Nalim.

354.Qorki, M. İzergil qarı və qeyri-hekayələr /Maksim Qorki; tərc.ed. Ə.Haqverdiyev. – Bakı: Azərnəşr, 1928. – 89 s.

Kitabın içindəkilər: İzergil qarı; Çelkaş; Makar Çudra Arxip baba və Lyonka.

1985

355.Andersen, H. X. Nağıllar /Hans Xristian Andersen, Şarl Perro; red. T.Cəmilova; tərc. ed.: Ə.Haqverdiyev, M. Rzaquluzadə, C. Məcnunbəyov və b.. – Bakı: Gənclik, 1985. – Cild 16. – 264 s. – *Dünya uşaq ədəbiyyatı kitabxanası: 50 cilddə.*

2011

356.Andersen, H. X. Nağıllar /Hans Xristian Andersen; tərc. edən. M.Rzaquluzadə, C.Məcnunbəyov, S.Hüseynova, Ə.Haqverdiyev. – Bakı: Qanun, Əli və Nino, 2011. – 295 s.

Dövri mətbuatda və məcmuələrdə çap olunan tərcümələri

1907

357.Qerşuni, Q. Mənim qaçmağım /Q.Qerşuni; tərc.ed. Ə.Haqverdiyev //Tazə həyat. – 1907. – 15, 18 aprel, №12, 14.

1954

358.Korolenko, V.Q. Qoca zəng çalan: [hekayə səhvən Ə.Haqverdiyevin öz əsəri kimi çap olunmuşdur] /Vladimir Qalaktionoviç Korolenko; tərc.ed. Ə.Haqverdiyev //Ədəbiyyat və incəsənət. – 1954. – 9 oktyabr.

1967

359.Qerşuni, Q. Mənim qaçmağım /Q.Qerşuni; tərc.ed. Ə.Haqverdiyev //Azərbaycan. – 1967. – № 7. – S.184–187.

2013

360.Bülbül //Nağıllar /Hans Xristian Andersen; tərc.ed. Ə.Haqverdiyev. – Bakı, 2013. – S.284–295.

II HİSSƏ

Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin həyat və yaradıcılığı haqqında

Kitablar

1947

361.Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [mədəni-maarif müəssisələri ədəbiyyat dərnəkləri və kitabxanalar üçün vəsait] /Tərt. ed. H. Şərif; red. Ə. Məmmədov; Azərb. SSR Nazirlər Soveti nəzdində Mədəni-maarif işləri komitəsinin metodkabinəsi.– Bakı, 1947. – 15 s.

362.Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [qısa bioqrafiya] // Azərb. SSR Nazirlər Soveti nəzdində Mədəni-maarif işləri komitəsinin metodkabinəsi. – Bakı, 1947. – 14 s.

1948

363.Məmmədov, K. Ə. Haqverdiyev: [həyat və yaradıcılığı: 1948-ci ildə Bakıda oxunmuş mühazirə] /Kamran Məmmədov; red. M. Cəlal; Azərbaycan SSR Siyasi və Elmi Bilikləri İntişar Etdirən Cəmiyyət. – Bakı: Azərbaycan SSR siyasi və elmi bilikləri intişar etdirən cəmiyyətin nəşri, 1948. – 20 s.

1950

364.Məmmədov, K. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev /Kamran Məmmədov; red. Ə.M.Ağayev. – Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1950. – 190 s.

Kitabın içindəkilər: Əmimin evində qalmaq... əzab-sitəm idi; Məktəb illəri; Peterburq həyatı. Aleksandrinski teatrı; "Dağılan tifaq"; "Torpaq kəndlinin olmalıdır"; Hər kəsin öz əlinin əməli

onun müqəddəratını təmin edir; Bakı həyatı. Müəllim və rejissor; İrana səyahət, "Ağa Məhəmməd şah Qacar" faciəsi; Dramaturqla artistlərin dostluğu, Hüseyn Ərəblinski Qacar rolunda; İlk Azərbaycan dirijoru; "Molla Nəsrəddin" jurnalı, həqiqi məsləkdaş; Həyat, insanlar və sənətdə tipiklik; Çardan tutmuş Kərbəlayı Zala qədər; "Xortdanın cəhənnəm məktubları" və "Marallarım"; "Gedirəm dərs gətirməyə"; Dildə təbiilik və bədilik uğrunda; Od tutub alışan ürəklər; Ə.Haqverdiyev və C.Məmmədquluzadə Şuşada; "Şeyx Şəban"ı siz tanıyırdınızmı?; Vətəndaşlıq borcu; Arzuların həqiqətə çevrilməsi; Bakı-Tiflis-Erevan dostluğu; Yeni həyat uğrunda; Dini mövhumata qarşı məfkurəvi silah; Təzə hekayələr "Mirzə Səfər" və başqaları; Ardıcıl müşahidə, gərgin əmək; Görkəmli alim, bacarıqlı tərcüməçi; Biblioqrafiya.

1955

365.Məmmədov, K. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [yenidən işlənmiş ikinci çapı] /Kamran Məmmədov; redaktor: Gülşən Həsənzadə; texniki redaktor: V.Qavrilova. – Bakı: Uşaq və Gənclər Ədəbiyyatı Nəşriyyatı, 1955. – 201 s.

Kitabın içindəkilər: Əmimin evində qalmaq... əzab-sitəm idi; Məktəb illəri; Peterburq həyatı. Aleksandrinski teatrı; "Dağılan tifaq"; "Torpaq kəndlinin olmalıdır"; Hər kəsin öz əlinin əməli onun müqəddəratını təmin edir; Bakı həyatı. Müəllim və rejissor; İrana səyahət, "Ağa Məhəmməd şah Qacar" faciəsi; Dramaturqla artistlərin dostluğu, Hüseyn Ərəblinski Qacar rolunda; İlk Azərbaycan dirijoru; "Molla Nəsrəddin" jurnalı, həqiqi məsləkdaş; Həyat, insanlar və sənətdə tipiklik; Çardan tutmuş Kərbəlayı Zala qədər; "Xortdanın cəhənnəm məktubları" və "Marallarım"; "Gedirəm dərs gətirməyə"; Dildə təbiilik və bədilik uğrunda; Od tutub alışan ürəklər; Ə.Haqverdiyev və C.Məmmədquluzadə Şuşada; "Şeyx Şəbanı siz tanıyırdınızmı?; Vətəndaşlıq borcu; Arzuların həqiqətə çevrilməsi; Bakı-Tiflis-Erevan dostluğu; Yeni həyat uğrunda; Dini mövhumata qarşı məfkurəvi silah; Təzə hekayələr

"Mirzə Səfər" və başqaları; Ardıcıl müşahidə, gərgin əmək; Görkəmli alim, bacarıqlı tərcüməçi; Biblioqrafiya.

1964

366.Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [biblioqrafiya] /Tərtib edəni: V.Mirzəyeva; redaktor: R.Kazımov; Azərbaycan SSR Nazirlər Sovetinin Dövlət Mətbuat Komitəsi, Azərbaycan Respublika Kitab Palatası. – Bakı, 1964. – 76 s.

1965

367.Qarayev, Y. Azərbaycan ədəbiyyatında faciə janrı=Faciə və qəhrəman /Yaşar Qarayev; redaktoru: H.Orucəli; bədii red.: F.Səfərov. – Bakı: Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyası Nəşriyyatı, 1965. – 192 s.

Kitabın içindəkindən: Ölən sinfin müsibətindəki fəciliyin tarixi-ictimai şərtləri. "Komik" və "tragik" ölümlər: "Dağılan tifaq" əsəri; Dövrün əsas tragik konflikti. Sinfi ziddiyyətlər fəci ziddiyyətlərin zirvəsi kimi: "Bəxtsiz cavan" əsəri; Tarixi faciələr. Realist faciədə tarixilik prinsipi. "Nadir şah", "Ağa Məhəmməd şah Qacar". Realist faciə və mənfi qəhrəman [S.71–93].

1970

368.Məmmədov, K. Ə. Haqverdiyev /Kamran Məmmədov; redaktor: S.Məmmədova; bədii redaktor: Y.Ağayev; rəssam: A.Jarov. – Bakı: Gənclik, 1970. – 200 s.

***Kitabın içindəkilər*:** Əmimin evində qalmaq... əzab-sitəm idi; Məktəb illəri; Peterburq həyatı. Aleksandrinski teatrı; "Dağılan tifaq"; "Torpaq kəndlinin olmalıdır"; "Hər kəsin öz əlinin əməli onun müqəddəratını təmin edir"; Bakı həyatı. Müəllim və rejissor; "Millət dostları"na istehza; Ah nə gözəl olardı bu ay danışmasaydı!; İrana səyahət. "Ağa Məhəmməd şah Qacar" faciəsi; Dramaturqla artistlərin dostluğu, Hüseyn Ərəblinski Qacar rolunda; İlk Azərbaycan dirijoru; "Molla Nəsrəddin" jurnalı, həqiqi məsləkdaş; Həyat, insanlar və sənətdə tipiklik; Kərbəlayı Zaldan

tutmuş çara qədər; "Xortdanın cəhənnəm və "marallar" dünyasına acı gülüş; "Gedirəm dərs" gətirməyə; Xalq yaradıcılığına məhəbbət; Açıq yazmağı da bacarmaq lazımdır; Gözəlliyin bəzi sirləri; N.Nərimanovla Həştərxanda; Od tutub alışan ürəklər; Yaşasın "hürriyyəti-nisvan!"; Ə.Haqverdiyev və Cəlil Məmmədquluzadə Şuşada; "Şeyx Şəbanı siz tanıyırdınızmı?; Vətəndaşlıq borcu; Arzuların həqiqətə çevrilməsi; Bakı-Tiflis-Erevan dostluğu; Yeni həyat uğrunda. "Köhnə dudman" və digər pyeslər; Dini mövhumata qarşı məfkurəvi silah; Təzə hekayələr "Mirzə Səfər" və başqaları; Ardıcıl müşahidə, gərgin əmək; Görkəmli alim. Bacarıqlı tərcüməçi.

1975

369.Kərimov, İ. Ə. Haqverdiyev və teatr /İnqilab Kərimov; red. C.Cəfərov. – Bakı: Elm, 1975. – 175 s.

***Kitabın içindəkilər*:** Təhsil illəri, teatrla ilk tanışlıq, "Dağılan tifaq" faciəsinin səhnə tarixi; Ə.Haqverdiyev teatr təşkilatcısı kimi və onun rejissorluq fəaliyyəti; Ə.Haqverdiyevin aktyorlarla dostluğu. Ədibin "Ağa Məhəmməd şah Qacar" və "Bəxtsiz cavan" əsərlərinin tamaşaları; "Pəri cadu" və "Köhnə dudman" əsərlərinin səhnə tarixi. Ə.Haqverdiyevin teatrşünaslıq fəaliyyəti.

1988

370.Mütəllimov, T. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin poetikası /Təhsin Mütəllimov; bədii redaktor: F.Əhmədov. – Bakı: Yazıçı. 1988. – 328 s.

Kitabın içindəkilər*:** Bir neçə söz. – ***Tragik tale və tarixi zərurət: Tragizmin zaman şərti; Tarixi fakt – bədii həqiqət. – **Dramın poetik imkanları**: İdeya və struktur əlamətləri; Personajlar dünyası; Janr məsələləri. – ***Miniatür epikanın vüsəti***: Lirik intonasiyalı satira; Komik süjetlər – tragik nəticələr. – ***Qəhrəman və xarakter problemi***: Tipiklik və xarakterin təşəkkülü; Psixologizm; Bədii portret. – ***Gülüşdə fəryad***: Gülüşün səciyyəsi; Şəf-

qətli gülüş; Satirik ittiham; Tənə pafosu. – ***Üslub fikrin aynasıdır*:** Təsvir və təhkiyə üslubu; Xalq deyimləri; Məcazilik effekti.

1998

371.Qiyasbəyli, E. Haqverdiyev və “Molla Nəsrəddin” /Elxan Qiyasbəyli; elmi redaktor: Ə.Saraclı; texniki redaktor: Ziya Nəcəfova. – Bakı: Azərnəşr, 1998. – 106 s.

Kitabın içindəkilər: Ön söz; Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin “Molla Nəsrəddin” haqqında ədəbi düşüncələri; Mollanəsrəddinçi nəsrin uğurları; Ə.Haqverdiyevin “Molla Nəsərddin”dəki əsərlərinin özəllikləri; Son söz.

2000

372.Kataloq: Nəriman Nərimanov (1870–1925); Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev (1870–1933): [Xatirə fondları] /Tərtib edən: X.B.Bəşirova, S.N.Hüseynova; Red.: İ.R.İsrafilov; AzEA Nizami Gəncəvi adına Azərbaycan Ədəbiyyatı Muzeyi. – Catalogue: Nariman Karbalayi Najaf oglu Narimanov (1870–1925); Abdurrahim bay Asadbay oglu Hagverdiyev (1870–1933). – Bakı: Mars Print, 2000. – 102 s. – portr. fotoşək.– Azərbaycanın elm və mədəniyyət xadimləri.–*Mətn Azərbaycan və ingilis dillərindədir.*

Kataloqda hər iki ədibin həyat və yaradıcılığını əks etdirən materiallar – əlyazmaları, xatirə əşyaları, orijinal fotolar, müxtəlif sənədləri və yazışmaları öz əksini tapmışdır.

2002

373.Qocayeva, G. Nagah xəyalıma cəhənnəm düşdü: [Ə.Haqverdievin bədii nəsri mövzusunda] /Güldəniz Qocayeva; redaktor: K.Talıbzadə; AMEA Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutu. – Bakı: Azərbaycan Milli Ensiklopediyası Nəşriyyatı, 2002.– 124 s.

Kitabda Ə.Haqverdiyevin yaradıcılığının sənətkarlıq problemlərindən bəhs olunur. Ədibin yaradıcılığı türk mifoloji qaynaqları və folklor işığında araşdırılır.

Kitabın içindəkilər: Ə.Haqverdiyevin yaradıcılığına yeni bir baxış (Ə.Saraclı); Müəllifdən; Dissertasiya haqqında rəy (K.Talıbzadə); Giriş; I fəsil. Ə.Haqverdiyev yaradıcılığının qaynaqları; II fəsil. Ə.Haqverdiyev nəsrinin bədii təkamülü və qəhrəman problemi; III fəsil. Ə.Haqverdiyev nəsrində bədii detal; Nəticə**.**

2008

374.Kazımov, Q. Seçilmiş əsərləri: [10 cilddə] /Qəzənfər Kazımov; nəşriyyatın direktoru: prof. N.B.Məmmədli; tex.red.: R.Nizamiqızı. – Bakı: Nurlan, 2008. – Cild 1. – 560 s.

***Kitabın içindəkindən*: I Hissə. Ə.Haqverdiyevin dramaturgiya dili ("Dağılan tifaq" pyesi əsasında). I Fəsil. *Ə.Haqverdiyev və ədəbi dilimiz*:** Demokratik cəbhədən; Dil tarixindən mühazirələr; Türklərin qədim mədəniyyəti olduğu kimi, xüsusi əlifbaları da olmuşdur; Azərbaycan dilinin tədqiqi və öyrənilməsinə rəhbərlik; Ədəbi-bədii dil və mətbuat dili; Ədəbi dilin təmizliyi və inkişafı uğrunda mübarizə**. – II Fəsil. *Yazıçı duyğusu, dilçi əməliyyatı*:** Ayın şahidliyi; Şivəçiliyə qarşı; Söz və ifadələrin yerinin dəqiqləşdirilməsi; Əvəzetmələr; Əlavələr; İxtisarlar**. – III Fəsil. *Leksik və üslubi-semantik xüsusiyyətlər*:** Xalis Azərbaycan sözləri; Alınma sözlər; Şivə sözləri; Köhnəlmiş sözlər; Sözün semantik cəhəti. Çoxmənalı və omonim sözlər; Sinonim və antonim sözlər. – **IV Fəsil. *Dram dilinin frazeologiyası*:** Qrammatik xüsusiyyətlər; Frazeoloji semantika; Dram dilində atalar sözləri və məsəllər**. – V Fəsil. *Üslubi-qrammatik xüsusiyyətlər*:** Bəzi morfoloji vahidlərin üslubi xüsusiyyətləri; Felin zamanları; Fel şəkilləri haqqında qeydlər; Bəzi sintaktik vahidlərin üslubi strukturu; Cümlə üzvlərinin sırası; Mürəkkəb cümlə; Tabesiz mürəkkəb cümlələr; Tabeli mürəkkəb cümlələr; Əlavə; Luğət; Nəticə [S.40–194].

375.Məmmədov, M. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin həyat və yaradıcılığı /Məmməd Məmmədov; nəşrə hazırlayan, redaktor və ön sözün müəllifi: Alxan Bayramoğlu; direktor: prof. N.B.Məmmədli. – Bakı: Nurlan, 2008. – 184 s.

Kitabın içindəkilər*: *Bayramoğlu Alxan. Ə.Haqverdiyev haqqında mötəbər tədqiqat əsəri. – ***Giriş. – I Fəsil.*** Həyat və fəaliyyət yolu. – ***II Fəsil.*** Ə.Haqverdiyevin nəsr və publisistikası: a) Ədibin ilk hekayələri; b) Satirik publisistikası və sonrakı dövr nəsri. – ***III Fəsil.*** Ə.Haqverdiyevin dramaturji yaradıcılığı: a) ilk komediya və faciəsi; "Yeyərsən qaz ətini, görərsən ləzzətini" və "Dağılan tifaq"; b) "Bəxtsiz cavan"ın gənc ədəbi qəhrəmanı Fərhadın işıqlı arzu və idealları; e) Tarixi dram janrının yeni hadisəsi – "Ağa Məhəmməd şah Qacar" faciəsi. – ***IV Fəsil.*** Ə.Haqverdiyev irsinin dövrləşdirilməsi, tədqiqi və nəşri məsələlərinə dair. – ***Nəticə. – Ədəbiyyat.***

2011

376.Ağa Məhəmməd Şah Qaçar: [kinossenari] /ssenari müəllifi Oruc İzzətoğlu; quruluşçu rejissor: Şeyx Əbdül Mahmudbəyov; Azərbaycan dövlətçilik ənənələrinin, milli-mədəni dəyərlərinin öyrənilməsi və təbliği mərkəzi. – Bakı: Şirvannəşr, 2011. – 240 s.

Ssenari bəlli olan tarixi faktlar əsasında, eləcə də Mirzə Cavanşir Qarabağlı, Nəriman Nərimanov, **Əbdürrəhim Bəy Haqverdiyev,** Rəşid Bəy İsmayılov, Yusif Vəzir Çəmənzəminli və Jon Gevrin əsərlərinə istinadən tam orjinal bir əsər kimi qələmə alınmışdır.

2012

377.Məmmədova, M. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev arxivinin izahlı təsviri /Mehri Məmmədova (nəşrə hazırlayan); redaktor: Ədalət Tahirzadə; AMEA Məhəmməd Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutu. – Bakı: Elm və təhsil, 2012. – 120 s.

Kitabın içindəkilər: Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev arxivinin izahlı təsviri; Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin tərcümeyi-halı; Ə.B.Haqverdiyevin pyesləri; Ə.B.Haqverdiyevin nəsr əsərləri; Ə.B.Haqverdiyevin məqalələri; Ə.B.Haqverdiyevin yazdığı məktublar; Müxtəlif şəxslərin Ə.B.Haqverdiyevə məktubları; Ə. B.

Haqverdiyevin şəxsiyyətinə aid sənədlər; Ə.B.Haqverdiyevin arxivində saxlanan müxtəlif sənədlər; Ə.B.Haqverdiyevin arxivindəki tədris proqramları; Təliqələr; Ə.B.Haqverdiyevin arxivində olan müxtəlif materiallar; Məktublar; Teleqramlar; Ə.B.Haqverdiyevin şəxsi fondunda olan çap kitabları; Ə.B.Haqverdiyevin ölümü ilə bağlı materiallar verilmiş qəzetlər; Müxtəlif materiallar.

378.Paşayeva, A. Məni nə vədə Şuşaya yetirərsən?: [Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin "Xortdanın cəhənnəm məktubları" povesti haqqında] /Aynurə Paşayeva; elmi redaktor: Təhsin Mütəllimov; rəyçi: Mətanət Həsənova; texniki redaktor: Rövşanə Nizamiqızı. – Bakı: Elm və təhsil, 2012. – 144 s.

Elmi ictmaiyyətin diqqətinə təqdim edilən bu monoqrafiya müəllifin dissertasiyasının əsasında yazılmışdır.

Kitabın içindəkilər: ***I fəsil.*** "Xortdanın cəhənnəm məktubları" povestində ideya, mövzu, kompozisiya. – ***II Fəsil***. Əsas surətlərin səciyyəsi. – ***III Fəsil***. Dil və üslub xüsusiyyətləri.

2016

379.Kərimov, İ. Ə.Haqverdiyev və teatr /İnqilab Kərimov; redaktor: Cəfər Cəfərov, bədii redaktor: F.Səfərov; Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyası Memarlıq və İncəsənət İnstitutu. – Bakı: "Renessans-A" Nəşriyyat Evi, 2016. – 206 s.

Kitabın içindəkilər: Təhsil illəri, ilk tanışlıq. "Dağılan tifaq" faciəsinin səhnə tarixi; Ə.Haqverdiyev teatr təşkilatçısı kimi və onun rejissorluq fəaliyyəti; Ə.Haqverdiyevin aktyorlarla dostluğu; Ədibin "Ağa Məhəmməd şah Qacar" və "Bəxtsiz cavan" əsərlərinin tamaşaları; "Pəri cadu" və "Köhnə dudman" əsərlərinin səhnə tarixi. Ə.Haqverdiyevin teatrşünaslıq fəaliyyəti.

2018

380.Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev [İzomaterial: böyük formatlı fotoportret] /Azərb. Resp. Məd. və Turizm Nazirliyi.- Bakı: Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi, 2018.-1 v.: 66x48 sm.

381.Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [həyatı və yaradıcılığı] /AMEA Nizami adına Ədəbiyyat İn-tu; kol. müəl. Z.Əsgərli və b.; ön söz müəl. İ.Həbibbəyli; elmi red. Z.Əsgərli; məsul red. A.Bağırlı. – Bakı: Elm və təhsil, 2018. – 332 s.

Kitabın içindəkilər: İsa Həbibbəyli. Yeni ədəbiyyat tarixçiliyi konsepsiyası və ilk elmi addımlar. – ***Zaman Əsgərli, Təranə Abdullayeva.*** Həyatı və ictimai fəaliyyəti. – ***Zaman Əsgərli.*** Dramaturgiyası. – ***Mətanət Vahid.*** Bədii nəsri: Hekayələri. – ***Güldəniz Qocayeva.*** Xortdanın cəhənnəm məktubları. – ***Baba Babayev.*** Publisistikası. – ***Arzu Hacıyeva.*** Ədəbi görüşləri. – ***Lütfiyyə Əsgərzadə.*** Sənətkarlığı. – ***Səadət Vahabova.*** Bədii nəsrinin dil və üslub xüsusiyyətləri. – ***Alxan Bayramoğlu.*** Bədii irsinin tədqiqi məsələləri. – ***Elmira Qasımova.*** Dram əsərlərinin nəşri tarixi. – ***Solmaz Həyatova.*** Elmi-pedaqoji fəaliyyəti. – ***Nəzakət Qafqazlı-Quliyeva.*** Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev və teatr. – ***Alxan Bayramoğlu.*** Nəticə.

2019

382.Əlamətdar və tarixi günlər təqvimi: [2020] /Azərb. Milli Kitabxanası; baş red. K.Tahirov; red. M.Cəfərova; məsul katib N.Alışova. – Bakı: M.F. Axundov ad. Azərbaycan Milli Kitabxanası, 2019. – 576 s.

Təqvimin bu dəfəki sayı XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatının görkəmli nümayəndəsi, bütün yaradıcılığı ilə milli-mənəvi dəyərlərə, gələcək nəslin maarifçi ruhda böyüməsinə, təlim-tərbiyə almasına xidmət edən Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin 150 illik yubileyinə həsr olunmuşdur.

2020

383.Böyük ədibin böyük yaradıcılığı: [Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin 150 illik yubileyi ilə bağlı mərkəzi kitabxanaların uşaq şöbələri, MKS-nin şəhər, qəsəbə, kənd kitabxana filialları üçün hazırlanmış metodik vəsait] /Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi, F. Köçərli ad. Respublika Uşaq Kitabxanası;

tərt.ed. A.Əliyeva; ixt.red. və burax.məsul Ş. Qəmbərova; red. K. Ağazadə. – Bakı: F.Köçərli ad. Respublika Uşaq Kitabxanası, 2020. – 43 s.

384.Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev – 150: [daycest] /Tərt. ed. L.Əhmədova; red. K.Tahirov; Azərbaycan Milli Kitabxanası. – Bakı, 2020. – 59 s.

385.Xəyal, S. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev 150 /Sona Xəyal; red. və "Ön söz"ün müəllifi Aytən Quliyeva; rəyçilər: Ə. Nəcəfzadə, Q. Cəfərova. – Bakı, 2020. – 84 s.

Kitabda yazıçı haqqında dövri mətbuatda və toplularda dərc olunmuş, əsasən dramaturqun müasirlərinin, onu tanıyan, eləcə də dostluq əlaqəsi olan müəlliflərin yazıları, oxucuların marağına səbəb olacaq ədibin arxivinin izahlı təsviri, məktubları və digər maraqlı məlumatlar yer alır. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin qələminin məhsulu olan Azərbaycan Türk teatrının müxtəsər tarixi ilə bağlı yazılar da transfoneliterasiya edilərək kitaba daxil olunub.

Kitablarda haqqında olan materiallar

1923

386.Azərbaycan türk teatrosunun müxtəsər tarixçəsi 1873–1923: [Türk səhnəsinin əlli illik yovmi-alisi komisyonu tərəfindən təlif edilmişdir]. – Bakı: Maarif Komissarlığı, 1923. – 36 s. – *Mətn Azərbaycan dilində ərəb qrafikasındadır. "Maarif və mədəniyyət" məcmuəsinə əlavədir*

Kitabda qeyd edilmişdir ki, Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev 1901-ci ildən 1904-cü ilə qədər Bakıda olub və bu illərdə oynalınan teatrlar hamısı onun rejissorluğu ilə getmişdir [S.10].

1930

387.Sarabski, H. Bir aktyorun xatirələri /Hüseynqulu Sarabski. – Bakı: Azərnəşr, 1930. – 72 s.

Kitabda Ə.Haqverdiyevin teatr sahəsindəki fəaliyyətindən də bəhs olunmuşdur [S.52–55].

1932

388.Cahangirov, İ. Azərbaycan Dövlət Bədai teatrosu [Bünyadzadə adına] /İ.Cahangirov; redaktor: H.Mehdi; R.Hüseynovun texniki redaksiyası ilə hazırlanmışdır.–Bakı: Azərnəşr, 1932. – 168 s.

Kitabda Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin həyat və yaradıcılığı haqqında məlumat verilmişdir [S.23, 28].

1949

389.Rəhman, S. H.Ərəblinski /Sabit Rəhman. – Bakı: Azərbaycan teatr cəmiyyəti nəşriyyatı, 1949. – 103 s.

Kitabda M.A.Vəliyev, S.Ruhulla, M.Kazımovski, M.Mərdanov, M.Muradov, və H.Ərəblinski ilə bərabər Ə.Haqverdiyev haqqında xatirələr verilmişdir [S.99–100].

1956

390.Cəfərov, C. Sidqi Ruhulla /Cəfər Cəfərov; red.: C. Məmmədov; bədii red.: M.Aslan.– Bakı: Azərbaycan Dövlət Nəşriyyatı, 1956. – 47 s.

Kitabda Sidqi Ruhullanın Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev haqqında xatirələri verilmişdir [S.10–14, 30, 36–38].

1959

391.Mərdanov, M. 50 il Azərbaycan səhnəsində: [xatirələrim] /Mustafa Mərdanov; red.: R.Əyyubov. – Bakı: Azərbaycan Uşaq və Gənclər Ədəbiyyatı Nəşriyyatı, 1959. – 169 s.

Kitabda Ə. Haqverdiyevin əsərlərinin səhnələşdirilməsi haqqında danışılmışdır [26–27, 34–35, 40–42].

1962

392.İsmayılova, A. Azərbaycan SSR Xalq artisti Əli Qurbanov /Adilə İsmayılova; red.:C.Cəfərov; tex.red.: Ş.Zamanov.– Bakı, 1962. – 52 s.

Kitabda Ə.Haqverdiyev haqqında xatirələr verilmişdir [S.8, 24–25].

1964

393.Xəlilov, Ə. Naxçıvan teatrının tarixi /Əli Xəlilov; red.: C.Cəfər. – Bakı: Azərbaycan Teatr Cəmiyyəti, 1964. – 94 s.

Kitabda Ə. Haqverdiyevin əsərlərinin Naxçıvan teatrında tamaşaya qoyulması haqqında danışılmışdır [S.22–27].

394.Kərimov, İ. Azərbaycan və gürcü səhnə ustalarının dostluğu /İnqilab Kərimov; red.: M.Məmmədov; bədii red.: M.Quliyev. – Bakı: Azərbaycan Dövlət Nəşriyyatı, 1964. – 64 s.

Kitabda Ə.Haqverdiyevin "Ağa Məhəmməd şah Qacar" faciəsinin tamaşası haqqında danışılmışdır [S.28–29].

1967

395.Hüseyn Ərəblinski: [aktyorun həyat və fəaliyyətinə dair sənədlər məcmuəsi] /Toplayan, tərtib edən və kommentariya

müəllifi: Q.Məmmədli; red.: C.Cəfərov. – Bakı: Azərbaycan Dövlət Nəşriyyatı, 1967. – 289 s.

Kitabda 1881–1919-cu illər ərzində H.Ərəblinskinin Ə.Haqverdiyevin əsərlərində yaratdığı obrazlar haqqında verilmişdir. [S.21–282].

1974

396.Kərimov, İ. Azərbaycan Dram Teatrı /İnqilab Kərimov; red. S. Hüseynov, S. Quliyev. – Bakı: İşıq, 1974. – 208 s.

Kitabda Ə.Haqverdiyevin yeni teatr truppalarının yaradılmasındakı xidmətlərindən bəhs olunmuşdur [S.9, 11, 16, 31].

1975

397.Məmmədli, Q. Azərbaycan teatrının salnaməsi: (1850–1920) /Tərt. ed.: Qulam Məmmədli; red.: Cəfər Cəfərov, Əziz Mirəhmədov; Azərbaycan Teatr Cəmiyyəti.–Bakı: Azərbaycan Dövlət nəşriyyatı, 1975. – Hissə 1.-583 s.

Kitabda Ə. Haqverdiyevin əsərlərinin səhnələşdirilməsi haqqında o vaxt dövri mətbuatda dərc olunmuş materiallar toplanmışdır [S.52, 66, 77, 82, 94, 113, 127, 136, 141, 142–143. 146, 149, 154, 156. 158, 171, 187, 194, 221, 226, 232. 254, 266, 305, 315, 324, 372, 377, 380, 422, 462, 473, 496].

1983

398.Məmmədli, Q. Azərbaycan teatrının salnaməsi: (1920–1930) /Tərt. ed.: Qulam Məmmədli; xüs. red.: Ə.Mirəhmədov; Azərbaycan Teatr Cəmiyyəti. – Bakı: Yazıçı, 1983.– Hissə 2. – 299 s.

Kitabda Azərbaycanda Sovet Hakimiyyətinin qələbəsindən sonrakı ilk onillikdə Ə.Haqverdiyevin əsərlərinin səhnələşdirilməsi haqqında o vaxt dövri mətbuatda dərc olunmuş materiallar toplanmışdır [S.56, 59, 106, 111, 116, 134, 174, 252].

399.Səfərov, C. İbrahim İsfahanlı /Cabir Səfərov; red.: M.Əmirova. – Bakı: İşıq, 1985. – 43 s.

Kitabda Ə.Haqverdiyevin "Pəri cadu" tamaşasının İbrahim İsfahanlının quruluşunda səhnələşdirilməsi haqqında danışılmışdır [S.17–18].

2000

400.Şərifov, A.K. Azərbaycanda türk teatrı tarixi materialları /A.K.Şərifov; redaktor: Cəmil Əlibəyov. – Bakı: Elm və həyat, 2000. – 110 s.

Kitabda Ə.Haqverdiyevin ədəbi fəaliyyəti haqqında danışılmışdır [S.15–19].

2007

401.Xələfov, A. Azərbaycanda kitabxana işinin tarixi: [3 hissədə: dərslik] /Abuzər Xələfov; red. K.Aslan.–Bakı: BDU, 2007.–Hissə 2: XX əsrin birinci yarısında Azərbaycanda kitabxana işinin tarixi – 552 s.

Kitabın "Qeyrət mətbəəsi" bölməsində Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin "Millət dostları" pyesinin bu mətbəədə çap olunmasından [S.20], "Şamaxı kitabxanası" bölməsində "Dağılan tifaq" əsərinin tamaşaya qoyulmasından [S.97] və "Azərbaycanı Tədqiq və Tətəbbö Cəmiyyətinin kitabxanası" bölməsində eyniadlı cəmiyyətin sədri seçilməsindən də bəhs olunmuşdur [S.322–323].

2010

402.Qəhrəmanov,Ə. Naxçıvan teatrının salnaməsi: [Azərbaycan Respublikası Naxçıvan Teatrının Salnaməsi 1883–2008] /Əli Qəhrəmanov, Sarvan İbrahimov, Fəxrəddin Cəfərov; elmi red. İsmayıl Hacıyev. – Naxçıvan: Əcəmi, 2010. – 736 s.

Kitabda Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev əsərlərinin Naxçıvanda səhnələşdirilməsi haqqında danışılmışdır [S.63, 77, 123, 147, 183, 187, 205, 209].

2011

403.Maşallahqızı, M. Klassik Azərbaycan hekayəsində bədii simvol: [1900-1920] /Mətanət Maşallahqızı; elmi red. A. Məmmədov; Azərb. Milli Elmlər Akad., Folklor İns-tu.–Bakı: Elm, 2011. – 184s.

Kitabda Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin "Marallarım", "Mirzə Səfər", "Müsibət", "Çeşmək", Uca dağ başında və "Dağılan tifaq" əsərlərindən bəhs edilmişdir [S.48–54; 104–106; 144–145].

Dövri mətbuatda və məcmuələrdə dərc edilmiş məqalələr

1891

404.Tağıyev teatrında Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin "Dağılan tifaq" faciəsinin tamaşaya qoyulması haqqında. N.Nərimanov Nəcəf bəy rolunda //Əkinçi . – 1891. – mart.

1898

405.Azərbaycanlı teatr fədailəri Bakıda "Müsəlman artistləri dəstəsi" Ə.Haqverdiyevin "Dağılan tifaq" tamaşasını səhnələşdirmişlər// Əkinçi. – 1898. – 1 mart.

1905

406. Ə.Haqverdiyev "Millət dostları" vodevilini çap etməyə başlamışdır// Həyat. – 1905. – 16 sentyabr.

407.Ürfizadə, S. "Dağılan tifaq" faciəsi: [Bakı "Artistiçeski" klubunun qış mənzilində "Dağılan tifaq" faciəsinin tamaşaya qoyulması haqqında] / Sədrəddin Ürfizadə// Həyat. – 1905. – 18 noyabr.

1906

408.Bakı xəbərləri: [Gəncə Quberniya Dövlət Dumasına İsmayılxan Ziyadxanov və Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin seçilməsi haqqında] //Həyat. – 1906. – 18 may.

409.Əliyev, M. Bir nəsihət: [N.Vəzirovun "Müsibəti Fəxrəddin" faciəsinin və Ə.Haqverdiyevin "Millət dostları" komediyasının səhnə tamaşası haqqında xülasə] /Mirzəağa Əliyev //İrşad. – 1906. – 7 iyun.

410.Əliyev, M. Cümələr oynayan truppaya bir nəsihət: [Ə.Haqverdiyevin "Millət dostları" tamaşasının səhnələşdirilməsi haqqında] / Mirzəağa Əliyev //İrşad. – 1906. – 7 iyun.

1907

411.Axundov, M. H.Ərəblinski Ağa Məhəmməd şah Qacar rolunda /Məmmədsadıq Axundov //İrşad. – 1907. – 5-6 dekabr.

412.Məmməd, C. İran cəmiyyəti xeyriyyəsinin əncümə məktəbi tərəfindən Ə.Haqverdiyevin "Dağılan tifaq" və "Millət dostları" pyeslərinin tamaşaya qoyulması haqqında xüsusi müxbirin məlumatı /Cəfər Məmməd, Hacı Həsən oğlu //İrşad. – 1907. – 9 may.

413.Pəri cadu: [əsərin Bakıda müsəlman teatr dəstəsinin iştirakı ilə ikinci dəfə tamaşaya qoyulması və rolları ifa edənlər haqqında geniş elan] //İrşad. – 1907. – 8, 12 aprel.

1908

414.Abbasov, Ə. "Dağılan tifaq" əsərinin Tiflis teatrı tərəfindən Batumda tamaşaya qoyulması haqqında xüsusi müxbirin məlumatı /Əlibala Abbasov //İrşad. – 1908. – 14 fevral.

415."Ağa Məhəmməd şah Qacar" tamaşasının səhnələşdirilməsi haqqında //Tazə həyat. – 1908. – 7 yanvar.

416.Bakı xəbərləri: ["Nicat" maarif cəmiyyətinin dram heyəti tərəfindən ikinci dəfə olaraq Ə.Haqverdiyevin "Ağa Məhəmməd şah Qacar" faciəsinin tamaşaya qoyulması haqqında] //İrşad. – 1908. – 10 yanvar.

417.Bakıda «Коммерческое собрание» zalında Ə.Haqverdiyevin "Dağılan tifaq" faciəsinin tamaşası //Tərəqqi.– 1908. – 24 oktyabr.

418.Ə.Haqverdiyev – "Tənqidə tənqid". "Ağa Məhəmməd şah Qacar"ın ilk quruluşu haqqında M.S.Axundovun yazdığı məqaləyə cavabdır //İrşad. – 1908. – 11 dekabr.

419. Ə.Haqverdiyevin "Millət dostları" əsəri Ərəblinskinin iştirakı ilə oynanacaqdır //İrşad. – 1908. – 1 yanvar.

420.Əfəndizadə, M. "Dağılan tifaq" pyesinin Ağdamda tamaşaya qoyulması haqqında xüsusi müxbirin məlumatı /Muxtar Əfəndizadə //İrşad. – 1908. – 3 iyun.

421.“Nicat” maarif cəmiyyətinin dram heyəti tərəfindən Ə.Haqverdiyevin “Ağa Məhəmməd şah Qacar” faciəsinin tamaşası //Təzə həyat. – 1908. – 7 yanvar.

1909

422. Həştərxanda gənclərdən ibarət teatr truppasında cəmiyyəti-xeyriyyə faydasına, Zimni teatrda Haqverdiyevin “Bəxtsiz igid” tamaşası səhnəyə qoyulmuşdur //Bürhani-tərəqqi. – 1909. – 4 mart.

423.Mir Abbas. İrəvandan: [Ərəblinskinin iştirakı ilə Ə.Haqverdiyevin “Bəxtsiz cavan” faciəsinin şəhər klubu zalında tamaşası haqqında] /Mir Abbas //Tərəqqi. – 1909. – 26 may.

424.Müsəlman teatrı: [Haqverdiyevin tərcümə etdiyi “Yəhudilər” faciəsinin Ərəblinskinin iştirakı ilə Tiflisdəki tamaşası haqqında] //Molla Nəsrəddin. – 1909. – №23. – S.8.

425.Şərifzadə, Q. [Ərəblinskinin iştirakı ilə Naxçıvanda Ə.Haqverdiyevin “Bəxtsiz cavan” əsərinin tamaşası] /Qurbanəli Şərifzadə //Tərəqqi. – 1909. – 28 iyun.

426.Tağıyev teatrında H.Ərəblinskinin iştirakı ilə Ə.Haqverdiyevin “Ata və oğul”, “Kimdir müqəssir” əsərlərinin tamaşası haqqında //İttifaq. – 1909. – 7 yanvar.

427.Tamaşaçı: [Bakıda müsəlman dram heyəti tərəfindən “Kimdir müqəssir” və “Ata və oğul” pyesinin tamaşaya qoyulması haqqında] //Tərəqqi. – 1909. – 28 yanvar.

428.Tiflisdə Ərəblinskinin iştirakı ilə Haqverdiyevin tərcümə etdiyi Çirikovun “Yəhudilər” faciəsinin tamaşası //Tərəqqi. – 1909. – 18 iyul.

429. Vladiqafqazda Yakovlevin sirk teatrında Ə.Haqverdiyevin “Bəxtsiz cavan” faciəsinin tamaşası //İttifaq. – 1909. – 7 avqust.

1910

430.Ə.Haqverdiyev və N.Nərimanovun Həştərxanda gənclərdən ibarət teatr truppasının tərkibində oynanılan

“Kimdir müqəssir”, “Axşam səbri xeyir olar”, “Ac həriflər” tamaşalarının göstərilməsi haqqında //Bürhani-tərəqqi.– 1910. – 23 noyabr.

431.Məmmədov, S. Göyçayda teatr: [Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin “Kimdir müqəssir” pyesinin tamaşaya qoyulması haqqında] /Soltanbəy Məmmədov //Səda. – 1910. – 2 iyun.

1911

432. Ə.Haqverdiyevin Mirzə Fətəli Axundovun yubileyi münasibəti ilə “Mirzə Fətəli” naminə gözəl bir komediyanın tamaşası //Yeni İrşad. – 1911. – 20 oktyabr.

433.Qarabağda H.Ərəblinskinin iştirakı ilə Ə.Haqverdiyevin “Ağa Məhəmməd şah Qacar” faciəsinin tamaşası //Nicat. – 1911. – 3 sentyabr.

1912

434.H.Q. Ağa Məhəmməd şah Qacar: [“Nicat” cəmiyyətinin dram heyəti tərəfindən Ə.Haqverdiyevin “Ağa Məhəmməd şah Qacar” faciəsinin tamaşaya qoyulması haqqında] / H.Q. // İqbal. – 1912. – 11 mart.

435.H.Q. Bəxtsiz cavan: [H.Ərəblinskinin iştirakı ilə “Bəxtsiz cavan” pyesinin tamaşaya qoyulması haqqında] / H.Q. //İqbal. – 1912. – 18 sentyabr.

436.H.Q. Dağılan tifaq: [“Dağılan tifaq” faciəsinin Bakıda tamaşaya qoyulması haqqında] / H.Q. // İqbal. – 1912. – 1 iyul.

437.H.Q. Pəri cadu: [tamaşa haqqında rəy] / H.Q. // İrşad. – 1912. – 2 may.

438.H.Q. Teatr və musiqi: [“Nicat” cəmiyyətinin dram heyəti tərəfindən Ə.Haqverdiyevin “Ağa Məhəmməd şah Qacar” faciəsinin tamaşası haqqında] /H.Q. // Sədayi vətən. – 1912. – 16 mart.

439.Martın 7-də Hüseyn xan Naxçıvanskinin dramında səhnəpərəst Böyük xan Naxçıvanskinin təhti-nəzarətində həvəskarlar tərəfindən “Dağılan tifaq” pyesinin tamaşası haqqında] //İqbal. – 1912. – 10 mart.

440.P. Nikitin sirkində müsəlman artistləri tərəfindən Ə. Haqverdiyevin “Pəri cadu” əsərinin tamaşası haqqında / P. //İqbal. – 1912. – 9 mart.

441.Rava. Teatr büsatı: [“Dağılan tifaq” pyesinin Naxçıvanda tamaşaya qoyulması haqqında] /Rava //İqbal. – 1912. – 18 mart.

442.Seyidağa. Salyanda teatr: [“Bədbəxt cavan” əsərinin Sidqi Ruhullanın köməkliyi ilə Salyanda tamaşaya qoyulması haqqında] /Seyidağa // Sədai həqq. – 1912. – 16 may.

1913

443.“Ac həriflər” əsərinin İrəvanda tamaşaya qoyulması haqqında //Sədai-həqq. – 1913. – 1 may.

444.Ağalarov, S. Salyanda teatr: [“Ac həriflər” pyesinin Salyanda tamaşaya qoyulması haqqında] /Seyidağa Ağalarov // Sədai-həqq. – 1913. – 12 iyul.

445.Ə.Haqverdiyevin rejissorluğu ilə “Nicat” maarif cəmiyyətinin dram artistləri Tağıyevin teatrında “Pəri cadu” əsərini səhnələşdirmişlər // İqbal. – 1913. – 1 may.

446.P. Balaxana krujok zalında Ə.Haqverdiyevin “Bəxtsiz cavan” əsərinin tamaşası haqqında / P. // İqbal. – 1913. – 4 iyun.

1914

447.Tiflisdə müsəlman tpuppası məşhur artist H.Ərəblinskinin iştirakı ilə Ə.Haqverdiyevin “Zalimin nəticəsi” (ehtimal ki “Bəxtsiz cavan” draması) əsərinin tamaşası haqqında // İqbal. – 1914. – 25 mart.

1915

448.Ə.Haqverdiyevin tərcüməsində Lanskoyun “Qəzəvat” faciəsinin “Səfa” maarif cəmiyyətinin dram artistləri tərəfindən tamaşaya qoyulması haqqında //Babayi-Əmir. – 1915. – 15 oktyabr.

449. Müsəlman dram truppasının artistləri tərəfindən oynanılan Ə.Haqverdiyevin "Bəxtsiz cavan" faciəsi haqqında // İqbal. – 1915. – 15 fevral.

1916

450.Ə. Ağa Məhəmməd şah Qacar: ["Ağa Məhəmməd şah Qacar" faciəsinin Hacıbəyov qardaşlarının müdiriyyəti tərəfindən tamaşaya qoyulması haqqında]/ Ə. //Sovqat. – 1916. – 13 noyabr.

451.Ə. Dağılan tifaq: [Hacıbəyov qardaşları tərəfindən Ə.Haqverdiyevin "Dağılan tifaq" faciəsinin Bakıda tamaşaya qoyulması haqqında]/ Ə. // Sovqat. – 1916. – 11 dekabr.

1917

452.Ə.Haqverdiyevin "Pəri cadu" tamaşasının "Müsəlman Dram aktyorları ittifaqı"nda tamaşaya qoyulması haqqında //Açıq söz. – 1917. – 17 noyabr.

453.П.Həştərxanda, Zimni teatrda H.Ərəblinskinin iştirakı ilə Ə.Haqverdiyevin "Hürriyyət qəhrəmanı" ("Bəxtsiz cavan") pyesinin tamaşası haqqında / П. // Açıq söz. – 1917. – 17 noyabr.

1918

454. Opera teatrında, Ü.Hacıbəyovun rejissorluğu ilə Ə.Haqverdiyevin "Dağılan tifaq" tamaşası // Gənclər yurdu. – 1918. – 15 noyabr.

455.Tiflisdə iki teatr cəmiyyəti vardır: "İttihad", "İbrət". Bunlardan birinə Ə.Haqverdiyev rəhbərlik edir //Gənclər yurdu. – 1918. – 15 noyabr.

1919

456.Hacıbəyov qardaşlarının müdiriyyəti tərəfindən hökumət teatrında Ə.Haqverdiyevin tərcümə etmiş olduğu "Qəzəvat" tarixi faciəsinin tamaşası haqqında //Azərbaycan.– 1919. – 27 yanvar.

457.Hökumət teatrında "Ağa Məhəmməd şah Qacar" faciəsinin tamaşası haqqında // Azərbaycan. – 1919. – 20 fevral.

458.Hökumət teatrında Ə.Haqverdiyevin tərcümə etmiş olduğu "Qəzəvat" tarixi faciəsinin tamaşası haqqında // Bəsirət. – 1919. – 4 yanvar.

1920

459.Axundzadə, S.B Pəri cadu: [Haqverdiyevin eyni adlı əsəri fəhlə klubu səhnəsində] /S.B.Axundzadə //Kommunist.– 1920. – 18 oktyabr.

460.Bəxtsiz cavan: [Ə.Haqverdiyevin eyni adlı pyesi haqqında] //Kommunist. – 1920. – 6 may.

461.Cabbarlı, C. Dağılan tifaq: [Ə.Haqverdiyevin eyni adlı pyesi haqqında] /Cəfər Cabbarlı //Kommunist. – 1920. – 11 noyabr.

462.Cabbarlı, C. Pəri cadu: [tamaşanın nöqsanları və müsbət cəhətləri haqqında] /Cəfər Cabbarlı (Cim) //Kommunist. – 1920. – 29 oktyabr.

463.Dövlət teatrosunda "Dağılan tifaq": [eyni adlı pyesin tamaşası haqqında] // Kommunist. – 1920. – 29 oktyabr.

464.Dövlət teatrosunda: [Ə.Haqverdiyevin tərcümə etdiyi "Qəzəvat" faciəsinin tamaşası haqqında] // Kommunist. – 1920.– 11 oktyabr.

465.Ə.Haqverdiyevin "Bəxtsiz cavan" faciəsi: [əsərin A. M. Şərifzadənin rəhbərliyi altında 19 noyabr 1920-ci il türk qadınları dram heyəti tərəfindən fəhlə klubunda tamaşaya qoyulması haqqında] // Kommunist. – 1920. – 22 noyabr.

466.Qaraşəhər fəhlə klubunda işçilər üçün pulsuz olaraq Ə.Haqverdiyevin "Bəxtsiz cavan" əsəri oynandı //Əxbar.– 1920. – 28 iyul.

467.Ölülər" pyesinin qəhrəmanı İsgəndərin üzərində ədəbi mühakimə. Sədr – Ə.Haqverdiyev, prokuror – Hüseyn Sadıq //Əxbar. – 1920. – 23 iyul.

468.Pəri cadu: [eyni adlı əsərinin tamaşası haqqında] // Kommunist. – 1920. – 5 oktyabr.

469.Sadıq, H. İzhar təşəkkür: [Ə.Haqverdiyevin "Yaşıl qələm" ədəbi dərnəyinin təşkili münasibəti ilə yazdığı məktub] / Hüseyn Sadıq //Azərbaycan. – 1920. – 19 yanvar.

470.Talıblı, B. "Dağılan tifaq": [əsərin Bakıda tamaşaya qoyulması haqqında] /Böyükağa Talıblı //Kommunist. – 1920. – 3 noyabr.

1921

471.D.Bünyadzadə adına Dram Teatrında Ə.Haqverdiyevin "Pəri cadu" dramı oynanacaqdır //Kommunist. – 1921.– 9 fevral.

472.D.Bünyadzadə adına Dram Teatrında Ə.Haqverdiyevin 30 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında //Kommunist.– 1921. – 28 fevral.

1922

473."Qəzəvat" pyesi: [Ə.Haqverdiyevin tərcümə etdiyi S.V.Lanskoyun "Qəzəvat" pyesinin D.Bünyadzadə adına Dövlət teatrında tamaşaya qoyulması haqqında] //Kommunist. – 1922. – 20 mart.

474.30 sənəlik yubiley: [Ə.Haqverdiyevin 30 illik yubileyi münasibətilə] //Kommunist. – 1922. – 28 fevral.

475.Padşahın məhəbbəti: [Tənqid və Təbliğ teatrında Ə.Haqverdiyevin eyni adlı pyesinin tamaşaya qoyulması haqqında] //Kommunist. – 1922. – 26 noyabr.

1923

476.Altın öküz: [Cəlil Məmmədquluzadənin "Konsulun arvadı" və Ə.Haqverdiyevin "Altın öküz" pyeslərinin Tənqid Təbliğ teatrının müsabiqəsində bəyənilməsi haqqında] // Kommunist. – 1923. – 16 noyabr.

477."Azad tənqid və təbliğ teatrın"da rejissor Ələkbər Süheylinin şərəfinə Ə.Haqverdiyevin "Qırmızı qarı" əsəri oynanacaqdır // Maarif və mədəniyyət. – 1923. – № 2.

478.D.Bünyadzadə adına Dram Teatrında Ə.Haqverdiyevin "Ağa Məhəmməd şah Qacar" faciəsi oynanacaqdır // Kommunist. – 1923. – 2 yanvar.

479.D.Bünyadzadə adına Dram Teatrının bir illiyini bayram etmək məqsədilə Ə.Haqverdiyevin, C.Məmmədquluzadənin, H.Cavidin əsərləri proqrama daxil ediləcəkdir //Yeni yol. – 1923. – 27 yanvar.

480.D.Bünyadzadə adına dram teatrında həmkarlar ittifaqları üçün Ə.Haqverdiyevin "Bəxtsiz cavan" pyesi oynanmışdır //Kommunist. – 1923. – 1 may.

481.Ə.Haqverdiyev haqqında//Azərbaycan türk teatrosunun müxtəsər tarixçəsi: [1873–1923]. – Bakı, 1923. – S.25–26.

482.Əzizbəyli, H. "Bəxtsiz cavan": [Ə.Haqverdiyevin eyni adlı əsəri Azərbaycan səhnəsində] /Hacıağa Əzizbəyli //Kommunist. – 1923. – 8 may.

483.İsmayılov, M. Teatro: [Salyanda A.Səhhətin "Cəhalət səmərəsi" və Ə.Haqverdiyevin "Kimdir müqəssir" əsərlərinin tələbələr tərəfindən tamaşaya qoyulması haqqında] / Mütəllim İsmayılov // Kommunist. – 1923. – 4 dekabr.

484.Tətil etdi: [Cek Londonun eyni adlı kitabının Ə.B.Haqverdiyev tərəfindən tərcümə edilməsi haqqında xülasə] //Kommunist. – 1923. – 12 dekabr.

485.Yerevanda azərbaycanlı aktyorlar tərəfindən Ə.Haqverdiyevin "Bəxtsiz cavan" əsəri oynanmışdır //Yeni fikir. – 1923. – 8 fevral.

1924

486.Dağılan tifaq: [Ə.Haqverdiyevin eyni adlı pyesi Tiflis Rustaveli adına teatro səhnəsində] // Yeni fikir. – 1924. – 27 fevral.

487. Darülmüəllimində tələbələr Ə.Haqverdiyevin "Pəri cadu" dramını oynamışlar //Kommunist. – 1924. – 4 dekabr.

488.H.Ə. Teatro və musiqi (Pəri-cadu): [Haqverdiyevin eyni adlı əsərinin tamaşası haqqında] /H.Ə. //Yeni yol. – 1924. – 9 dekabr.

489.“Lakme” türk dilində: [Delibanın eyni adlı operettasının Ə.Haqverdiyevin tərcüməsi ilə Azərbaycan səhnəsində oynanılması münasibətilə] // Kommunist. – 1924. – 18 fevral.

1925

490.Ə.Haqverdiyevin Tbilisidə oynanılmış “Pəri cadu” tamaşası haqqında // Yeni fikir. – 1925. – 22 fevral.

491.İaşəçilər klubunun dram dərnəyi Ə.Haqverdiyevin “Dağılan tifaq”əsərinin oynayacaqdır// Kommunist. – 1925. – 1 iyul.

492.İlyasov, Ə. Pəri cadu: [Ə.Haqverdiyevin eyni adlı pyesinin Yerevanda oynanılması haqqında] /Ə.İlyasov //Yeni fikir. – 1925. – 3 noyabr.

493.Maştağada yerli dram dərnəyi Ə.Haqverdiyevin “Pəri cadu” dramını oynayacaqdır //Kommunist. – 1925. – 3 iyul.

494.Məmmədzadə, Ü. Buzovna kənd dram dərnəyi Ə.Haqverdiyevin “Pəri cadu” dramını oynamışdır /Ümmi Məmmədzadə // Kommunist. – 1925. – 13 iyul.

495.Nəsirzadə, M. Laçın yuvası: [Ə.Haqverdiyevin əsəri Azərbaycan Dövlət türk teatrosu səhnəsində] /M.Nəsirzadə // Kommunist. – 1925. – 6 iyul.

496.Tahirov, Ə. Ə.Haqverdiyevin “Dağılan tifaq” dramı haqqında / Ə.Tahirov // Kommunist. – 1925. – 2 noyabr.

1926

497.D.Bünyadzadə adına dram teatrında A.A.Tuqanovun quruluşunda Ə.Haqverdiyevin “Pəri cadu” əsəri oynanacaqdır // Kommunist. – 1926. – 25 yanvar.

498.Pəri cadu: [əsərin Tiflisdə Rustaveli teatrosunda tamaşaya qoyulması haqqında] // Yeni fikir. – 1926. – 2 fevral.

1927

499.Ağamalı oğlu. Haqverdiyevin 35 illik yubileyinə dair/ Ağamalı oğlu // Yeni yol. – 1927. – 4 fevral.

500.Baqdasarov. Yoldaş Haqverdiyevin yubiley komitəsinə: [Ə.Haqverdiyevin ədəbi fəaliyyətinin 35 illik yubileyi münasibətilə (Borçalıda 1917–1918-ci illərdə qəza komissarı olması haqqında)] / Baqdasarov // Yeni fikir. – 1927. – 4 fevral.

501.Cəlil. "Molla Nəsrəddin" məcmuəsi idarəsindən: [Ə.Haqverdiyevin ədəbi fəaliyyətinin 35 illik yubileyi münasibətilə təbrik] / Cəlil // Yeni fikir. – 1927. – 4 fevral.

502.D.Bünyadzadə adına dram teatrında Ə.Haqverdiyevin "Ağa Məhəmməd şah Qacar" faciəsi oynanacaqdır // Kommunist. – 1927. – 10, 24 yanvar.

503.D.Bünyadzadə adına dram teatrında rejissor A. M. Şərifzadənin quruluşunda Ə.Haqverdiyevin "Pəri cadu" dramı oynanacaqdır // Kommunist. – 1927. – 4 fevral.

504.Dram Teatrında Yusif Yulduzun quruluşunda Ə. Haqverdiyevin "Köhnə dudman" əsəri oynanacaqdır //Kommunist. – 1927. – 17 oktyabr.

505.Ə.Haqverdiyevin 35 illik yubileyi: [35 illik ədəbi fəaliyyəti haqqında] //Yeni fikir. – 1927. – 13 yanvar; Kommunist. – 1927. – 27 yanvar.

506.Ə.Haqverdiyevin ədəbi fəaliyyətinin 35 illiyi münasibəti ilə təbrik teleqramları //Yeni fikir. – 1927. – 4 fevral.

507.Əfəndiyev, N. Haqverdiyev xalq ədibidir: [ədəbi fəaliyyətinin 35 illik yubileyi münasibətilə] / Nəsib Əfəndiyev // Zəngi. – 1927. – 5 fevral.

508.Əziz, Ş. Ə.Haqvediyevin çapdan çıxan son əsərləri: ["Şeyx Şəban", "Ağac kölgəsində", "Ədalət qapıları" adlı əsərləri haqqında] / Şərif Əziz // Yeni fikir. – 1927. – 1 fevral.

509.Əziz, Ş. Ə.Haqverdiyevin dili / Şərif Əziz // Yeni fikir. – 1927. – 15 yanvar.

510.Əziz, Ş. Ə.Haqverdiyevin əsərlərində arvad tipləri /Şərif Əziz // Yeni fikir. – 1927. – 4 fevral.

511.Əziz, Ş. Ə.Haqverdiyevin əsərlərində bəy tipləri /Şərif Əziz // Yeni fikir. – 1927. – 2 fevral.

512.Əziz, Ş. Ə.Haqverdiyevin əsərlərində cavanlar /Şərif Əziz // Yeni fikir. – 1927. – 3 fevral.

513.Əziz, Ş. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [35 illik yubileyi münasibətilə] / Şərif Əziz // Dan ulduzu. – 1927. – №8. – S.23.

514.Əziz, Ş. Otuz beş il: [ədəbi fəaliyyətinin 35 illiyi münasibəti ilə] / Şərif Əziz // Yeni fikir. – 1927. – 14 yanvar.

515.Harun. Ə.Haqverdiyevin tərcümeyi-halı: [Tiflis Rustaveli teatrosunda keçirilən təntənəli yubileyindən] /Harun //Yeni fikir. – 1927. – 4 fevral.

516.Xəlil. "Köhnə dudman": [Ə.Haqverdiyevin eyni adlı əsərinin Azərbaycan Dövlət Akademik teatrosu səhnəsində tamaşaya qoyulması haqqında] / Xəlil // Kommunist. – 1927. – 23 oktyabr.

517.Joze. Türk ədibi Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin 35 illik yubileyi münasibətilə təbrik: [ədəbi fəaliyyətinin] /Joze //Yeni fikir. – 1927. – 4 fevral.

518.Kirmanşahin (Mir Seyfəddin). Möhtərəm Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin 35 illik yubileyi münasibətilə təbrik: [ədəbi fəaliyyətinin] / Kirmanşahin (Mir Seyfəddin) // Yeni fikir.– 1927. – 4 fevral.

519.Köhnə dudman: [D.Bünyadzadə adına Dövlət türk teatrında Ə.Haqverdiyevin eyniadlı pyesinin tamaşaya qoyulması haqqında] // Kommunist. – 1927. – 20 sentyabr.

520.Nəcəfov, R. Şanlı bir yubiley: [Haqverdiyevin ədəbi fəaliyyətinin 35 illik yubileyi münasibətilə] / R.Nəcəfov //Yeni fikir. – 1927. – 4 fevral.

521.S.A. Türk səhnəsinin müvəffəqiyyətləri: [Ə.Haqverdiyevin "Oktyabr inqilabının 10 illiyində türk səhnəsinin nailiyyəti" haqqında məruzəsi] / S.A. // Yeni yol. – 1927. – 30 oktyabr.

522.Ş.Rustaveli adına teatrda Ə.Haqverdiyevin "Köhnə dudman" əsəri oynanacaqdır //Yeni kənd. – 1927. – 30 oktyabr.

523.Türk xalq ədibi Əbdürrəhim Haqverdiyevin 35 illik yubileyi: [ədəbi fəaliyyətinin] // Zəngi. – 1927. – 29 yanvar.

1928

524.Baba yurdunda: [Haqverdiyevin eyni adlı əsərinin ilk dəfə ADT - dakı tamaşası haqqında] // Kommunist. – 1928. – 2, 5 mart.

525. D.Bünyadzadə adına Akademik Dram Teatrında Ə.Haqverdiyevin "Köhnə dudman" pyesi oynanacaqdır // Kommunist. – 1928. – 1 mart.

526.Quliyev, M. Səkkiz il içərisində ədəbiyyat: [məqalədə Ə.Haqverdiyevin "Dağılan tifaq" pyesinin qısa təhlili də verilmişdir] /Mustafa Quliyev //İnqilab və mədəniyyət. – 1928. – №4. – S.1–5.

527.Şahsabahlı, Ə. Tiflis Dövləti türk draması: "Ata yurdunda": [Haqverdiyevin pyeslərindən] /Əli Şahsabahlı //Dan yıldızı. – 1928. – №1. – S.26–27.

1929

528.Teatro və musiqi. "Baba yurdunda": [Ə.Haqverdiyevin eyni adlı pyesinin Azərbaycan Akademik Teatro səhnəsindəki tamaşası haqqında] // Kommunist. – 1929. – 12 fevral.

1930

529.Şərifov, A. Azərbaycanda türk teatrı: [Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin həyat və yaradıcılığından da bəhs olunmuşdur] // Azərbaycanda türk teatrı tarixi materialları /A.Şərifov. – Bakı, 1930. – S. 15–18.

1932

530.Cahangirov, İ. Ə.Haqverdiyev haqqında /İ.Cahangirov // Azərbaycan Dövlət Bədayi teatrosu. – Bakı, 1932. – S.21–28.

531.Hüseyn, M. Əski yazıçılarımız haqqında: [məqalədə Ə.Haqverdiyevin yaradıcılığından da bəhs olunmuşdur] /Hüseyn Mehdi // Ədəbi döyüşlər. – Bakı. – 1932. – S.23–26.

1933

532.Arif, M. Ə.Haqverdiyev: [həyat və yaradıcılığı] / Məmməd Arif, Əli Sultanlı // Ədəbiyyat müntəxəbatı: [Orta məktəbin yeddinci sinfi üçün]. – Bakı, 1933. – S.43–44.

533.Azərbaycan SSR Xalq Maarif Komisarlığı kollegiyasının qərarı: [Ə.Haqverdiyevin ölümü münasibətilə] //Kommunist. – 1933. – 12 dekabr.

534.Ə.Haqverdiyev yoldaş (1870–1933): [nekroloq] //İnqilab və mədəniyyət. – 1933. – №3. – S.5.

535.Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //Yeni yol.– 1933. – 14 dekabr.

536.Əli, N. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [ədibin vəfatı münasibətilə] /Nəzmi Əli, H. Nəzərli // Kommunist. – 1933. – 14 dekabr.

537.Haqverdiyev yoldaşın dəfni: [Əməkdar incəsənət xadimi Ə.Haqverdiyev haqqında] // Yeni yol. – 1933. – 15 dekabr.

538.Haqverdiyevin vəfatı haqqında nekroloq // Yeni yol. – 1933. – 12 dekabr.

539.Nazim, Ə. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [vəfatı ilə əlaqədar] / Əli Nazim, Hacıbaba Nəzərli //Kommunist. – 1933. – 14 dekabr.

540.Səmədzadə, H. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [vəfatı ilə əlaqədar] /Həbib Səmədzadə // İnqilab və mədəniyyət. – 1933. – №3. – S.5–6.

1934

541.Böyük itki: [Ə.Haqverdiyevin vəfatı haqqında] //Ədəbiyyat qəzeti. – 1934. – 11 yanvar. – S.3.

542.Çəmənzəminli, Y.V. Teatr pərəstişkarı: [Ə.Haqverdiyevin vəfatı münasibətilə] /Yusif Vəzir Çəmənzəminli //Ədəbiyyat qəzeti. – 1934. – 11 yanvar. – S.3.

543.Haqverdiyevin son yolu: [Ə.Haqverdiyevin dəfn mərasimində H.Nəzərli, Əli Nazim, M.Rəfilinin nitqi] //Ədəbiyyat qəzeti. – 1934. – 11 yanvar. – S.3.

544.Nazim, Ə. Haqverdiyevin yaradıcılığı /Əli Nazim // Ədəbiyyat qəzeti. – 1934. – 11 yanvar. – S.3.

1935

545.Həsənov, O. Haqverdiyev haqqında bir neçə söz /Orucəli Həsənov //Ədəbiyyat qəzeti. – 1935. – 12 fevral. – S.3.

546.Həsənov, O. Haqverdiyev və realizm: [ölümünün ildönümü münasibətilə] /Orucəli Həsənov //Kommunist maarifi.– 1935. – 11 fevral.

547.Hümmətov, N. “Dağılan tifaq” yeni quruluşda: [Ə.Haqverdiyevin eyniadlı pyesinin tamaşası haqqında] /Nurpaşa Hümmətov //Ədəbiyyat qəzeti. – 1935. – 25 mart. – S.3.

548.Məmmədov, M. “Dağılan tifaq” yeni quruluşda/ M.Məmmədov // Ədəbiyyat qəzeti. – 1935. – 12 mart.

549.Ruhulla, S. Ə.Haqverdiyevin “Dağılan tifaq” tamaşası haqqında / Sidqi Ruhulla // Ədəbiyat qəzeti. – 1935. – 25 mart.

1936

550.Araslı, H. Ə.Haqverdiyev: [həyat və yaradıcılığı] / Həmid Araslı // Ədəbiyyat müntəxəbatı: [Beşinci sinif üçün].– Bakı, 1936. – S.209–210.

551.Cabbarlı və Ə.Haqverdiyevin qəbirləri üzərində abidə: [Az.SSR XKS-nin qərarı haqqında] // İnqilab və mədəniyyət. – 1936. – S.52.

552.Ə.Haqverdiyevin xatirəsi (1870–1933): [Azərbaycan yazıçısı və dramaturqu Ə.Haqverdiyevin vəfatının 3-cü ildönümü münasibətilə] // Kommunist. – 1936. – 11 dekabr.

553.Əfəndiyev, H. Ə.Haqverdiyevin yolu: [vəfatının 3-cü ildönümü münasibətilə] /Hidayət Əfəndiyev //Ədəbiyyat və incəsənət. – 1936. – 21 dekabr. – S.1.

554.Əfəndiyev, H. Haqverdiyevin xatirəsi: [Ə.Haqverdiyevin vəfatının 3 illiyi münasibətilə] /Hidayət Əfəndiyev //Revolyusiya və kultura. – 1936. – №11–12. – S.69–73.

555.Hüseyn, S. Xatirələrim: [Cəlil Məmmədquluzadə və Ə.Haqverdiyev ilə 1916-cı ildə tanış olmasından bəhs edilir] / Seyid Hüseyn // Ədəbiyyat qəzeti. – 1936. – 24 mart. – S.2.

556.Mir Cəlal. Ə.Haqverdiyev: [bioqrafiyası] /Mir Cəlal // Seçilmiş əsərləri / Ə.Haqverdiyev. – Bakı, 1936. – S.9–24.

557.Mir Cəlal. Ə.Haqverdiyev: [müqəddimə] / Mir Cəlal // Seçilmiş əsərləri / Ə.Haqverdiyev. – Bakı, 1936. – S.24–36.

558. Nəcəfov, R. Molla Nəsrəddin və Ə.Haqverdiyev haqqında xatirələrim / R.Nəcəfov // Ədəbiyyat qəzeti. – 1936. – 21 mart. – S.2.

559. Simurğ. Böyük yazıçılarımızın ədəbi irsindən istifadə etməliyik: [Ə.Haqverdiyev və Cəlil Məmmədquluzadə haqqında] / Simurğ (Tağı Şahbazi) // Ədəbiyyat qəzeti. – 1936. – 24 mart. – S.2.

560. Sultanlı, Ə. Ə.Haqverdiyev: (1870–1933) // Ədəbiyyat müntəxəbatı: [orta məktəbin 7-ci sinfi üçün]/ Əli Sultanlı. – Bakı, 1936. – S.21–24.

561. Zeynallı, H. Ə. Ə.Haqverdiyev: [(1870–1933): Həyat və yaradıcılığı] / Hənifə Zeynallı, Ə.Əhmədzadə // Ədəbiyyat müntəxəbatı: [orta məktəbin yeddinci sinfi üçün] /Hənifə Zeynallı, Ə.Əhmədzadə. – Bakı, 1936. – S.104–107.

1937

562. Əziz. Otuz beş il: [Ə.Haqverdiyevin ədəbi fəaliyyətinin 35 illiyi münasibətilə] / Əziz // Yeni fikir. – 1927. – 14 yanvar.

563. İbrahimov, Ə. Biblioqrafiya: [Ə.Haqverdiyevin "Şəbih" kitabı haqqında /Ə.İbrahimov //Ədəbiyyat qəzeti. – 1937. – 16 iyun. – S.4.

1938

564. Bəxtsız cavan: [pyes haqqında qısa məlumat] //Ədəbiyyat xrestomatiyası: [Azərbaycan dilində olmayan məktəblərin X sinfi üçün]. – Bakı, 1938. – S.42–43.

565. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev (1870–1933): [haqqında qısa məlumat] //Ədəbiyyat xrestomatiyası: [Azərbaycan dilində olmayan məktəblərin X sinfi üçün]. – Bakı, 1938. – S.37.

566. Rəfili, M. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [Həyat və yaradıcılığı] /Mikayıl Rəfili, Məmməd Arif, Feyzulla Qasımzadə //Ədəbiyyat. [Natamam orta və orta məktəbin doqquzuncu sinfi üçün]. – Bakı, 1938. – S.79–87.

567. Rzaquluzadə, M. Ə.Haqverdiyev: [həyat və yaradıcılığı haqqında] /Mikayıl Rzaquluzadə, Mikayıl Rəfili //Ədəbiyyat. Natamam orta və orta məktəbin altıncı sinfi üçün. – Bakı, 1938. – S.75–82.

1939

568.Araslı, H. Qarabağ yazıçıları: [məqalədə Ə.Haqverdiyev haqqında məlumat verilmişdir] /Həmid Araslı //SSRİ EA Azərb.fil. Xəbərləri. – 1939. – №4. – S.63–72.

569.Xəndan, C. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [həyat və yaradıcılığı haqqında] /Cəfər Xəndan //Azərbaycan ədəbiyyatı: XX əsr / C.Xəndan. – Bakı, 1939. – S.33–45.

570.Mir Cəlal. Bədii dilimiz haqqında (bəzi qeydlər): [məqalədə Ə.Haqverdiyevin əsərlərindəki bədii dilin üslub keyfiyyətlərindən də bəhs olunmuşdur] /Mir Cəlal //Ədəbiyyat qəzeti. – 1939. – 12 iyun. – S.2.

571.Mir Cəlal. Kəmtərovlar ailəsi: [hekayə: böyük ədibimiz Haqverdiyevə] /Mir Cəlal //Ədəbiyyat qəzeti. – 1939. – 10 dekabr. – S.2.

572.Rəfili, M. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [həyat və yaradıcılığı] / Mikayıl Rəfili, Məmməd Arif, Feyzulla Qasımzadə // Ədəbiyyat: [Natamam orta və orta məktəbin doqquzuncu sinfi üçün]. – Bakı, 1939. – S.69–78.

1940

573.Aranlı, M. Azərbaycan ədəbiyyatında uşaq səhnə əsərləri: [N.Vəzirovun, A.Səhhətin, A.Şaiqin və Ə.Haqverdiyevin uşaq pyesləri haqqında] /Məmməd Aranlı //Ədəbiyyat qəzeti. – 1940. – 15 dekabr. – S.3.

574.Aranlı, M. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [vəfatının 7-ci ildönümü ilə əlaqədar] /Məmməd Aranlı //Gənc işçi. – 1940. – 11 dekabr.

575.Cəfərov, C. Azərbaycan dramaturgiyası: [məqalədə Ə.Haqverdiyevin yaradıcılığından bəhs olunur] /Cəfər Cəfərov // Moskvada Azərbaycan ədəbiyyatı dekadası. – Bakı, 1940. – S.66–88.

576.Mehdi, H. Azərbaycan bədii prozası: [Ə.Haqverdiyevin nəsrindən bəhs edilir] /Hüseyn Mehdi //Moskvada Azərbaycan ədəbiyyatı dekadası. – Bakı, 1940. – S.57–65.

577.Məmmədov, Q. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev [1870–1933: qısa məlumat] /Q.Məmmədov //Ədəbiyyat xrestomatiyası: [rus orta məktəblərinin 9 və 10-cu sinifləri üçün] / Q.Məmmədov. – Bakı, 1940. – S.41.

578.Mir Cəlal. Bədii prozamızın baniləri: [məqalədə Ə.Haqverdiyevin yaradıcılığından bəhs olunur] /Mir Cəlal //Moskvada Azərbaycan ədəbiyyatı dekadası. – Bakı, 1940. – S.132–133; Kommunist. – 1940. – 14 may.

579.Rzaquluzadə, M. Ə.Haqverdiyevin hekayələri: [Müqəddimə] /Mikayıl Rzaquluzadə //Hekayələr /Ə.Haqverdiyev. – Bakı, 1940. – S.3–14.

580.Sadıq, Ə. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin yeni tapılmış hekayələri haqqında: [“Mirzə Səfər”, “Qaban”, “Müsibət”, “Qəndil”, “Qoca Tarzən”, “Söhbət”, “Qisas” adlı hekayələri haqqında] / Əvəz Sadıq //Ədəbiyyat qəzeti. – 1940. – 8 dekabr. – S.2.

581. Sənətkar-dramaturq: [Ə.Haqverdiyevin ölümünün 7-ci ildönümü ilə əlaqədar] //Ədəbiyyat qəzeti. – 1940. – 8 dekabr. – S.2.

582.Şaqinyan, M. Azərbaycan nəsri probleması: [məqalədə Ə.Haqverdiyevin nəsr yaradıcılığından geniş bəhs olunur] / M.Şaqinyan //Azərbaycan ədəbiyyatı dekadası. – Bakı, 1940.– S.233–239.

1941

583.Arif, M. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin həyat və yaradıcılığı /Məmməd Arif, Cəfər Xəndan //XX əsr ədəbiyyatı (XX əsr sovet ədəbiyyatı): [Orta məktəbin onuncu sinfi üçün] / M.Arif, C.Xəndan. – Bakı, 1941. – S.41–52.

584.Babayev, N. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [anadan olmasının 71 illiyi münasibəti ilə] /Nurəddin Babayev //Azərbaycan pioneri. – 1941. – 15 aprel.

585.Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [1870–1933: qısa məlumat] //Ədəbiyyat xrestomatiyası: [rus orta məktəblərinin 9-10-cu sinifləri üçün]. – Bakı, 1941. – S.41.

1943

586.Mir Cəlal. Ə.Haqverdiyevin yaradıcılığı: [vəfatının 10 illiyi münasibəti ilə] /Mir Cəlal //Ədəbiyyat qəzeti. – 1943. – 12 dekabr. – S.3.

587.Mir Cəlal. Unudulmaz ədib: [vəfatının 10 illiyi münasibəti ilə] /Mir Cəlal //Kommunist. – 1943. – 12 dekabr. – S.3.

588.Rəfili, M. Böyük sənətkar: [ölümünün 10 illiyi münasibəti ilə] /Mikayıl Rəfili //Ədəbiyyat qəzeti. – 1943. – 22 dekabr. – S.2.

589.Ruhulla, S. Haqverdiyev haqqında xatirələrim: [ölümünün 10 illiyi münasibəti ilə] /Sidqi Ruhulla //Ədəbiyyat qəzeti.– 1943. – 22 dekabr. – S.2.

590.Rusiya Elmlər Akademiyası nəzdində olan Mərkəzi Ölkəşünaslıq Bürosundon Ə.Haqverdiyevə məktub: [Mərkəzi Ölkəşünaslıq Bürosuna üzv seçilməsi haqqında (1924)] //Ədəbiyyat qəzeti. – 1943. – 22 dekabr. – S.1.

591.SSRİ Elmlər Akademiyasının Azərbaycan filialında: [vəfatının 10 illiyi münasibəti ilə toplanmış yığıncaq və məruzələr] //Kommunist. – 1943. – 12 dekabr. – S.2.

1944

592.Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev (1870–1933): [həyat və yaradıcılığı haqqında] //Müxtəsər Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi. – Bakı, 1944. – Cild 2. – S.217–224.

593.Mir Cəlal. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin yaradıcılığı: [ölümünün 10 illiyi münasibətilə] /Mir Cəlal //Vətən uğrunda. – 1944. – №1. – S.37–45.

1945

594.Ağayev, Ə. Haqverdiyevin arxivi: [Ə.Haqverdiyevin AMEA-nın Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunda saxlanılan arxivi haqqında] / Əjdər Ağayev //Ədəbiyyat qəzeti. – 1945. – 20 may. – S.4.

595.Araslı, H. O ürəkdən sevinərdi: [Ə.Haqverdiyevin anadan olmasının 75 illiyi münasibilə] /Həmid Araslı //Ədəbiyyat və incəsənət. – 1945. – 20 may. – S.3.

596.Hacıyev, C. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [həyat və yaradıcılığı haqqında] / Cəfər Hacıyev // Vətən yolunda. – 1945. – 18 mart.

597.Mamayev, H.M. Dayım haqqında xatirələrim: [müəllifin Ə.Haqverdiyev haqqında xatirələri] / H.M.Mamayev // Kommunist. – 1945. – 16 may. – S.3.

598.Məmmədov, K. "Ağa Məhəmməd şah Qacar" əsəri haqqında: [əsərin 1907-ci ildə Bakıda ilk dəfə tamaşaya qoyulması haqqında] /Kamran Məmmədov //Azərbaycan məktəbi. – 1945. – №4. – S.25–30; Ədəbiyyat qəzeti. – 1945. – 20 may. – S.4.

599.Məmmədov, K. "Pəri cadu": [əsərin M.Əzizbəyov adına Azərbaycan Dövlət Dram teatrında tamaşaya qoyulması haqqında] / Kamran Məmmədov //Ədəbiyyat. – 1945. – 27 may. – S.3.

600.Məmmədov, K. Ə.Haqverdiyevin tarixi faciəyə münasibəti: ["Ağa Məhəmməd şah Qacar" pyesi haqqında]/ Kamran Məmmədov //Ədəbiyyat qəzeti. – 1945. – 31 dekabr. – S.4.

601.Mir Cəlal. Böyük ədib: [anadan olmasının 75 illiyi münasibəti ilə] / Mir Cəlal // Kommunist. – 1945. – 16 may. – S.3.

602.Mirəhmədov, Ə. Yazıçı alim: [anadan olmasının 75 illiyi münasibəti ilə] /Əziz Mirəhmədov //Kommunist. – 1945. – 16 may. – S.3.

603.Mirəhmədov, Ə. Yüksək həyat aşiqi: [anadan olmasının 75 illiyi] /Əziz Mirəhmədov //Ədəbiyyat qəzeti. – 1945. – 20 may. – S.3.

604.Nəzmi, Ə. Həssas yazıçı və səmimi insan: [Ə.Haqverdiyevin anadan olmasının 75 illiyi münasibətilə] /Əli Nəzmi //Ədəbiyyat qəzeti. – 1945. – 20 may. – S.3.

605.Unudulmaz xalq yazıçısı: [anadan olmasının 75 illiyi münasibəti ilə] // Ədəbiyyat qəzeti. – 1945. – 20 may. – S.3.

1946

606.Arif, M. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [Həyat və yaradıcılığı] / Məmməd Arif, Cəfər Xəndan // XX əsr ədəbiyyatı (XX əsr sovet ədəbiyyatı): Orta məktəbin onuncu sinfi üçün / M.Arif, C.Xəndan. – Bakı, 1946. – S.46–58.

607.Əfəndiyev, H. Ə.Haqverdiyevin xatirəsi: [vəfatının 13-cü ildönümü] /Hidayət Əfəndiyev //Kommunist. – 1946. – 13 fevral. – S.3.

608.Əfəndiyev, H. Ə.Haqverdiyevin nəsri haqqında qeydlər / Hidayət Əfəndiyev //Ədəbiyyat qəzeti. – 1946. – 19 dekabr. – S.2.

1947

609.Tofiq, A. Şair və ədiblərimiz M.Ə.Sabir haqqında: [Ə. Haqverdiyev, M.S.Ordubadi, A.Səhhət, A.Şaiq, F.Köçərli, A.Tofiq] / Abdulla Tofiq // Ədəbiyyat qəzeti. – 1947. – 31 may. – S.2.

1948

610.Arif, M. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [Həyat və yaradıcılığı] / Məmməd Arif, Cəfər Xəndan //Müasir ədəbiyyat (XX əsr və sovet dövrü): [Orta məktəbin onuncu sinfi üçün] /M.Arif, C.Xəndan. – Bakı, 1948. – S.66–85.

611.Cəfərov, M.C. İnqilabımızın Ə.Haqverdiyev yaradıcılığına təsiri: [vəfatının 15 illiyi münasibəti ilə] /Məmməd Cəfər Cəfərov //Azərbaycan gəncləri. – 1948. – 12 dekabr. – S.3.

612.Həsənov, O. Hekayələr: [Ə.Haqverdiyevin 1948-ci ildə nəşr olunmuş "Hekayələr və tərcümələr" kitabı haqqında] /Orucəli Həsənov //Kommunist. – 1948. – 21 dekabr. – S.3.

613.Xəndan, C. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [vəfatının 15 illiyi münasibətilə] /Cəfər Xəndan //Kommunist. – 1948. – 11 dekabr. – S.3.

614.Xəndan, C. (Hacıyev). Görkəmli yazıçı: [Ə.Haqverdiyevin həyat və yaradıcılığı haqqında] /Cəfər Xəndan //Azərbaycan gəncləri. – 1948. – 12 dekabr. – S.3.

615.Məmmədov, K. Ə.Haqverdiyev hekayəni necə yazırdı?: [Ə.Haqverdiyevin hekayələrinin yazılma tarixi haqqında] /Kamran Məmmədov //Azərbaycan gəncləri. – 1948. – 12 dekabr. – S.3.

616.Məmmədov, K. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [müqəddimə] /Kamran Məmmədov //Hekayələr və tərcümələr /Ə.Haqverdiyev. – Bakı, 1948. – S.3–9.

617.Məmmədov, K. Kiçik hekayələr ustası: [ölümünün 15 illiyi münasibətilə] /Kamran Məmmədov //Ədəbiyyat qəzeti. – 1948. – 15 dekabr. – S.4.

618.Məmmədov, K. Qüdrətli sənətkar: [vəfatının 15 illiyi münasibəti ilə] /Kamran Məmmədov //Azərbaycan müəllimi.– 1948. – 9 dekabr. – S.4.

619.Məmmədov, K. Pəri cadu: [Ə.Haqverdiyevin eyni adlı pyesinin Əzizbəyov adına Azərbaycan Dövlət Teatrında tamaşaya qoyulması haqqında] /Kamran Məmmədov //Ədəbiyyat qəzeti. – 1948. – 27 may. – S.4.

620.Şaiq, A. Ə.Haqverdiyev haqqında xatirələrim /Abdulla Şaiq //Azərbaycan gəncləri. – 1948. – 12 dekabr. – S.3.

621.Yəhyazadə, S.M. Ə.Haqverdiyev bir ölkəşünas kimi: [xülasə] /S.M.Yəhyazadə //Azərb. EA məruzələri. – 1948. – №11. – Cild 4. – S.506.

1949

622.Cəfərov, M.C. İlk Azərbaycan Sovet dramları: [məqalədə Ə.Haqverdiyevin "Ağac kölgəsində", "Köhnə dudman", "Qadınlar bayramı", "Ədalət qapıları", "Vaveyla" kimi pyeslərindən də bəhs edilmişdir] / Məmməd Cəfər Cəfərov // Azərb. SSR EA Ədəbiyyat İnstitutunun əsərləri. – 1949. – Cild 5. – S.38–61.

623.Ə.Haqverdiyevin çap olunmamış əsərləri: ["Koroğlu" hekayəsi haqqında] // Ədəbiyyat məcmuəsi: Nizami ad. Ədəbiyyat İn-nun Əsərləri. – 1949. – Cild 4. – S.72.

624.Hidayətzadə, İ. İlk addımlar: [Ə.Haqverdiyev haqqında xatirələr]/ İsmayıl Hidayətzadə // Kommunist. – 1949. – 23 iyun.

625.Məmmədov, K. Ə.Haqverdiyev və rus mədəniyyəti: [Ə. Haqverdiyevin yaradıcılığında rus xalqı və onun qabaqcıl nümayəndələrinin yaradıcılığından bəhrələnməsi haqqında] /Kamran Məmmədov // Ədəbiyyat qəzeti. – 1949. – 31 mart. – S.3.

626.Məmmədov, K. Ə. Haqverdiyevin çap olunmamış əsərləri: ["Koroğlu" hekayəsi və "Çox gözəl" pyesi] /Kamran Məmmədov// Nizami adına Ədəbiyyat və Dillər İnstitutunun Əsərləri. – Bakı. – 1949. – Cild 4. – S.72–90.

1950

Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev – 80

627.Arif, M. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [Həyat və yaradıcılığı] / Məmməd Arif // Müasir ədəbiyyat [XX əsr və sovet dövrü: Orta məktəbin onuncu sinfi üçün] /Məmməd Arif, Cəfər Xəndan. – Bakı, 1950. – S.75–94.

628.Babayev, N. Dağılan tifaq: [M.Əzizbəyov adına Azərbaycan Dövlət Dram teatrında tamaşaya qoyulması haqqında] / Nurəddin Babayev //Azərbaycan gəncləri. – 1950. – 5 fevral.

629.Cəfərov, C. Dağılan tifaq: [M.Əzizbəyov adına Azərbaycan Dövlət Dram teatrında tamaşaya qoyulması haqqında] / Cəfər Cəfərov // Ədəbiyyat qəzeti. – 1950. – 3 mart. – S.4.

630.Kazımova, R. Ə.Haqverdiyev öz hekayələrinin dili üzərində necə işləmişdir? / Rəhilə Kazımova // Azərb. SSR EA Nizami ad. Ədəbiyyat İn-nun Əsərləri. – 1950. – Cild 3. – S.36–40.

631.Məmmədov, K. Ə.Haqverdiyevin çap olunmamış səhnə əsərləri: ["Hacı Daşdəmir", "Sultan Sərvət", "Kamran", "Qırmızı qarı", "Öküzə gələn fərman" pyesləri haqqında] /Kamran Məmmədov //Azərbaycan SSR EA xəbərləri.–1950.– №12. – S.55–59.

632.Məmmədov, K. Od tutub alışan ürəklər: [Ə.Haqverdiyevlə M.Ə.Sabirin dostluq əlaqələri haqqında] /Kamran Məmmədov// Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev /Kamran Məmmədov.– Bakı, 1950. – S.115–120.

1951

633.Xəndan, C.(Hacıyev). Həyat həqiqətini təhriv edən kitab: [M.Kamranın "Ə.Haqverdiyev" adlı kitabı haqqında] /Cəfər Xəndan (Hacıyev) // Ədəbiyyat qəzeti. – 1951. – 15 aprel. – S.2.

1952

634.Muradov, M. Aktyorlar məktəbi: [N.V.Qoqolun vəfatının 100 illiyi münasibəti ilə yazılmış bu məqalədə 1902-ci ildə Qoqolun "Müfəttiş" pyesinin ilk dəfə Bakıda səhnəyə qoyulmasında Ə.Haqverdiyevin fəaliyyəti də işıqlandırılır] /Murad Muradov //Kommunist. – 1952. – 20 fevral. – S.3.

1953

635.Bağırov, M. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [vəfatından 20 il keçməsi münasibəti ilə] /Məmmədağa Bağırov //Azərbaycan pioneri. – 1953. – 11 dekabr.

636.Bağırov, M. Görkəmli sənətkar: [Ə.Haqverdiyevin vəfatının 20 illiyi münasibəti ilə] /Məmmədağa Bağırov //Kommunist. – 1953. – 12 dekabr. – S.2.

637.Əlioğlu, M. Böyük arzular tərənnümçüsü: [anadan olmasının 90 illiyi münasibəti ilə] /Məsud Əlioğlu //Azərbaycan gəncləri. – 1960. – 18 dekabr. – S.3.

638.Əlioğlu, M. Ə.Haqverdiyevin sənətkarlığı: [vəfatının 20 illiyi münasibətilə] /Məsud Əlioğlu //Azərbaycan gəncləri.– 1953. – 11 dekabr.

639.Qasımzadə, F. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev [1870-1933:Həyat və yaradıcılığı] /Feyzulla Qasımzadə, Məmməd Cəfər Cəfərov //Ədəbiyyat (XIX-XX əsrlər):[Orta məktəbin doqquzuncu sinfi üçün] /F.Qasımzadə, M.C.Cəfərov.–Bakı, 1953. – S.179–185.

640.Məmmədov, K. Ə.Haqverdiyevin yaradıcılığında tipiklik /Kamran Məmmədov //Ədəbiyyat və incəsənət. – 1953. – 12 dekabr. – S. 3.

641.Vəliyev, M. Ə.Haqverdiyevin sənətkarlığı: [vəfatının 20 illiyi münasibətilə] /Məsud Vəliyev //Azərbaycan gəncləri.– 1953. – 11 dekabr.

642.Zamanov, A. Realist sənətkar: [ölümünün 20 illiyi münasibəti ilə] /Abbas Zamanov //Azərbaycan. – 1953. – №12. – S.122–131.

1954

643.Əlioğlu, M. Böyük həqiqətləri əks etdirən kiçik hekayələr: [Cəlil Məmmədquluzadə və Ə.Haqverdiyevin hekayələri haqqında] /Məsud Əlioğlu //Ədəbiyyat və incəsənət. – 1954. – 25 sentyabr. – S.3.

644.Qasımzadə, F. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev [1870-1933: Həyat və yaradıcılığı] /Feyzulla Qasımzadə, Məmməd Cəfər Cəfərov //Ədəbiyyat (XIX-XX əsrlər). Orta məktəbin doqquzuncu sinfi üçün /F.Qasımzadə, M.C.Cəfərov.– Bakı, 1954. – S.179–195.

645.Məmmədov, K. Ə.Haqverdiyev nəsrinin bədii xüsusiyyətləri haqqında /Kamran Məmmədov //Azərb. SSR EA Nizami ad. Ədəbiyyat və Dil İnstitutunun əsərləri. Ədəbiyyat seriyası. – 1954. – Cild 7. – S.119–146.

1955
Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev–85

646.Abdullayev, H. Ə.Haqverdiyev haqqında: [həyat və yaradıcılığı] /H.Abdullayev //Dini qalıqlar və bunları aradan qaldırmaq yolları: [oxunmuş mühazirənin stenoqramı] /H.Abdullayev. – Bakı, 1955. – S.17–18.

647.Abdullayev, K. Ə.Haqverdiyev haqqında monoqrafiya: [1950-ci ildə Uşaqgəncnəşr tərəfindən çap olunmuş Kamran Məmmədovun "Ə.Haqverdiyev" əsəri haqqında] /K.Abdullayev //Azərbaycan dili və ədəbiyyat tədrisi. – 1955. – №.3. – S.92–96.

648.Ə.Haqverdiyev: [K.Məmmədovun eyniadlı kitabı haqqında] //Azərbaycan məktəbi. – 1955. – № 9. – S.79.

649.Hüseynov, S. Ə.Haqverdiyev haqqında qiymətli kitab: [K.Məmmədovun "Ə.Haqverdiyev" kitabı haqqında] / Sadıq Hüseynov // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1955. – 20 avqust. – S.3.

650.Xəndan, C. Ə.Haqverdiyev haqqında qiymətli kitab: [K.Məmmədovun "Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev" adlı kitabı haqqında] /Cəfər Xəndan //Ədəbiyyat və incəsənət. – 1955. – 21 may.

651.Xəndan, C. Ə.Haqverdiyevin nəsri /Cəfər Xəndan // XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi: [Ali məktəblər üçün dərslik] / C.Xəndan. – Bakı, 1955. – S.215–228.

652.Xəndan, C. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [həyat və yaradıcılığı haqqında] / Cəfər Xəndan // XX əsr Azərbaycan ədəbiy-

yatı tarixi: [Ali məktəblər üçün dərslik] / C.Xəndan. – Bakı, 1955. – S.189–215.

653.Məmmədov, K. Ədibin iki əsəri haqqında: [məlum olmayan yeni tapılmış iki əsəri "Qırmızı qarı" və "Kamran" pyesləri haqqında] / Kamran Məmmədov // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1955. – 21 may. – S.2.

654.Məmmədov, K. Yazıçı – ictimai xadim: [Ə.Haqverdiyevin anadan olmasının 85 illiyi münasibəti ilə] / Kamran Məmmədov // Kommunist. – 1955. – 18 may. – S.3.

655.Realist sənətkar: [Ə.Haqverdiyevin anadan olmasının 85 illiyi münasibəti ilə] //Azərbaycan müəllimi.– 1955.–19 may.

656.Zamanov, A. Ə.Haqverdiyev: [müqəddimə] /Abbas Zamanov // Seçilmiş əsərləri. [2 cilddə] / Ə.Haqverdiyev. – Bakı, 1955. – Cild 1. –S.5–24.

657.Zamanov, A. Ə.Haqverdiyevin sovet dövrü yaradıcılığı: [anadan olmasının 85 illiyi münasibəti ilə] /Abbas Zamanov// Ədəbiyyat və incəsənət. – 1955. – 21 may. – S.2.

1956

658.Ə.Haqverdiyev haqqında qeydlər //Azərbaycanın Rusiya ilə birləşdirilməsi və onun mütərəqqi iqtisadi və mədəni nəticələri (XIX-XX əsrin əvvəlləri). – Bakı, 1956. – S.277–279.

659.Qasımzadə, F. Ə.Haqverdiyev: [həyat və yaradıcılığı haqqında] /Feyzulla Qasımzadə, Məmməd Cəfər Cəfərov //Ədəbiyyat (XIX-XX əsrlər): [Orta məktəbin doqquzuncu sinfi üçün]/ F.Qasımzadə, M.C.Cəfərov. – Bakı, 1956. – S.178–196.

660.Məmmədov, K. Ə.Haqverdiyevin çap olunmamış iki əsəri haqqında: ["Qırmızı qarı" və "Kamran" pyesləri haqqında] / Kamran Məmmədov // Azərb. SSR EA xəbərləri. – 1956. – №9. – S.57–62.

661. Səfərov, C. "Pəri cadu": [Ə.Haqverdiyevin eyni adlı əsərinin Azərbaycan Dövlət Dram teatrında tamaşaya qoyulması haqqında] /C.Səfərov //Ədəbiyyat və incəsənət. – 1956. – 17 iyul. – S.3.

662.Zamanov, A. Ön söz /Abbas Zamanov //Seçilmiş əsərləri: [iki cilddə] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev. – Bakı, 1956. – Cild 1. – S.5–29.

1957

663.Axundov, N. "Pəri cadu": [əsərin M.Əzizbəyov adına Azərbaycan Dövlət Dram teatrında tamaşaya qoyulması haqqında] / Nazim Axundov // Kommunist. – 1957. – 17 fevral.

664.Cəfərov, S. "Bəxtsiz cavan" faciəsinin təhlili təcrübəsindən /Seyfulla Cəfərov //Azərbaycan məktəbi. – 1957. – №5. – S.51–58.

665.Dramaturgiya: [bölmədə Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin dramaturgiya sahəsindəki fəaliyyətindən bəhs olunmuşdur] //Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi: [3 cilddə] / red.: S. Vurğun, M.İbrahimov, M.A.Dadaşzadə, Ə.Mir Əhmədov; Azərb. SSR EA, Nizami ad. Ədəbiyyat və Dil İn-tu. – Cild 3: Sovet dövrü. – Bakı, 1957. – S.54–56.

666.Ə.Haqverdiyevin əsərlərinin ikinci cildi: [Ə.Haqverdiyevin "Seçilmiş əsərləri": (iki cilddə) kitabı haqqında] // Kommunist. – 1957. – 31 dekabr. – S.4.

667.Quliyev, N. Ə.Haqverdiyevin "Seçilmiş əsərləri"nin son nəşri haqqında / N.Quluyev, C.Abdullayev // Sovet Ermənistanı. – 1957. – 31 may.

668.Rzayev, S. Erməni-Azərbaycan teatr əlaqələri tarixindən: [Ə.Haqverdiyevin yaradıcılığından bəhs olunmuşdur] /Sabir Rzayev // Ədəbi Ermənistan. – Yerevan, 1957. –S.177–179.

669.Zamanov, A. "Pəri cadu": [əsərin M.Əzizbəyov adına Azərbaycan Dövlət Dram teatrında tamaşaya qoyulması haqqında] /Abbas Zamanov // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1957. – 27 yanvar. – S.3.

670.Zeynalov, A. Ə.Haqverdiyevin həyatına aid sənədlər: [Ə.Haqverdiyevin Peterburq həyatına dair Leninqrad vilayət Dövlət tarix arxivindən tapılan yeni sənədlər haqqında] / Ağarəfi Zeynalov // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1957. – 10 avqsut. – S.3.

1958

671.Axundov, N. İstedadlı yazıçı-dramaturq: [vəfatının 25 illiyi münasibəti ilə] /Nazim Axundov //Kommunist. – 1958. – 14 dekabr. – S.4.

672.Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin fleytası:[Nizami Gəncəvi adına Milli Azərbaycan Ədəbiyyatı muzeyində saxlanılmış şəxsi əşyaları haqqında] // Bakı. – 1958. – 28 noyabr. – S.3.

673.Görkəmli ədib: [Ə.Haqverdiyevin vəfatının 25 illiyi münasibətilə] //Ədəbiyyat və incəsənət. – 1958. – 20 dekabr. – S.3.

674.İmamverdi qızı, X. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [vəfatının 25 illiyi münasibətilə] / Xeyransa İmamaverdi qızı// Sosialist Sumqayıtı. – 1958. – 16 dekabr.

675.İstedadlı yazıçı-dramaturq: [vəfatının 25 illiyi münasibəti ilə] // Kirovabad kommunisti. – 1958. – 16 dekabr.

676.Məmmədov, K. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [həyat və yaradıcılığı haqqında] / Kamran Məmmədov //Azərbaycan Sovet Yazıçıları: ədəbi portretlər. – Bakı, 1958. – S.38–43.

677.Məmmədov, K. Görkəmli sənətkar: [vəfatının 25 illiyi münasibətilə] / Kamran Məmmədov // Azərbaycan müəllimi. – 1958. – 11 dekabr.

678.Məmmədov, K. Sevimli yazıçımız: [vəfatının 25 illiyi münasibəti ilə] / Kamran Məmmədov //Azərbaycan pioneri.– 1958. – 12 dekabr.

679.Razi, H. Görkəmli sənətkar: [vəfatının 25 illiyi münasibəti ilə] / Hüseyn Razi // Şərq qapısı. – 1958. – 12 dekabr.

680.Zamanov, A. Canlı və ibrətli lövhələr: [vəfatının 25 illiyi münasibəti ilə] / Abbas Zamanov // Azərbaycan kənd təsərrüfatı. – 1958. – 13 dekabr.

1959

681.Cəfərov, C. Azərbaycan teatrının doğuluşu və təşəkkül dövrü (1873–1905): [bölmədə Ə.Haqverdiyevin rejissorluq fəaliyyətindən bəhs edilmişdir] //Azərbaycan Dram Teatrı (1873–1941) / Cəfər Cəfərov – Bakı, 1959. – S.64–74.

682.Cəfərov, C. Azərbaycan teatrının yenidən qurulması (1920–1927): [bölmədə Haqverdiyev haqqında xatirələr də verilmişdir] //Azərbaycan Dram Teatrı (1873–1941) /Cəfər Cəfərov.– Bakı, 1959. – S. 157–162.

683.Həsənov, O. Realist sənətkar: [Ə.Haqverdiyevin həyat və yaradıcılığı haqqında] /O.Həsənov //Azərbaycan müəllimi.– 1959. – 19 may.

684.Xəndan, C. Həyat və yaradıcılığı / Cəfər Xəndan, Məmməd Arif // Sovet ədəbiyyatı: [Orta məktəbin onuncu sinfi üçün] / C.Xəndan, M.Arif. – Bakı, 1959. – S.32–33.

685.Kəndli, Q. Azərbaycan dramaturqlarının əsərləri İran Azərbaycanı səhnəsində: [1941–1946-cı illərdə Azərbaycan dramaturqlarından M.F.Axundov, N.Vəzirov, Ə.Haqverdiyev, C.Məmmədquluzadə, S.S.Axundov, N.Nərimanov, C.Cabbarlının əsərlərinin tamaşaya qoyulması haqqında] /Qafar Kəndli // Azərbaycan SSR EA Xəbərləri. İctimai elmlər seriyası. – 1959. – №3. – S.81–92.

686.Məmmədov, K. Ön söz / Kamran Məmmədov // Bəxtsiz cavan / Ə.Haqverdiyev. – Bakı, 1959. – S.1–9.

687.Paşayev, M. Kəmtərovlar ailəsi: [Ə.Haqverdiyevə həsr olunmuş hekayə] / Mircəlal Paşayev // Azərbaycan hekayələri: [2 cilddə]. – Bakı, 1959. – Cild 2. – S.245–253.

688.Zamanov, A. Görkəmli dramaturq, ustad nasir: [vəfatının 25-ci ildönümü münasibətilə] /Abbas Zamanov //Azərbaycan məktəbi. – 1959. – №1. – S.57–62.

1960

Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev – 90

689.Abbasov, H. Biz hamımız onu sevirdik: [Ə.Haqverdiyevin anadan olmasının 90 illiyi münasibəti ilə] /Hacıağa Abbasov // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1960. – 17 dekabr.

690.Ağalarova, X. A.P.Çexovun və Ə.Haqverdiyevin nəsrində ictimai-siyasi irticanın ifşası: [xülasə] /Xədicəxanım Ağalarova. – Bakı, 1960. – №1. – S.88.

691.Arif, M. Böyük dramaturq və nasir: [anadan olmasının 90 illiyi münasibəti ilə] /Məmməd Arif //Bakı. – 1960. – 19 dekabr. – S.6.

692.Babayev, A. Unudulmaz sənətkar /Ağadadaş Babayev // Sovet kəndi. – 1960. – 20 dekabr.

693.Bağırov, Ə. Ə.Haqverdiyev və teatr /Əlfağa Bağırov// Ədəbiyyat və incəsənət. – 1960. – 17 dekabr. – S.3.

694.Bağırov, M. Görkəmli dramaturq və yazıçı /Məmmədağa Bağırov // Azərbaycan pioneri. – 1960. – 20 dekabr.

695.Çəmənzəminli, Y.V. Ə.Haqverdiyev haqqında: [müəllifin xatirələri] / Yusif Vəzir Çəmənzəminli // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1960. – 17 dekabr. – S.3.

696.Dağıstanlı, İ. Sevimli müəllimimiz: [Ə.Haqverdiyev haqqında] / İsmayıl Dağıstanlı // Kommunist.– 1960. – 20 dekabr.

697.Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev // Bakı. – 1960. – 19 dekabr; Azərbaycan müəllimi. – 1960. – 22 dekabr; Kommunist. – 1960. – 10 dekabr.

698. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev // Kirpi. – 1960. – №24. – S. 5.

699.Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin yubiley günlərində // Azərbaycan müəllimi. – 1960. – 22 dekabr.

700.Əfəndiyev, H. Ə.Haqverdiyevin az tədqiq edilmiş bir əsəri: [“Ata və oğul” hekayəsi haqqında] /Hidayət Əfəndiyev // Azərbaycan. – 1960. – №12. – S.115–132.

701.Əlioğlu, M. Böyük arzular tərənnümçüsü: [Ə.Haqverdiyevin anadan olmasının 90 illiyi münasibətilə] / Məsud Əlioğlu // Azərbaycan gəncləri. – 1960. – 18 dekabr. – S.3.

702.Xəndan, C. Qocaman yazıçı, unudulmaz müəllim / Cəfər Xəndan // Azərbaycan müəllimi. – 1960. – 22 dekabr. – S.2.

703.Xəndan, C. Unudulmaz xatirələr / Cəfər Xəndan // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1960. – 17 dekabr. – S.3.

704.İbadoğlu, Ə. Ə.Haqverdiyevin elmi-publisistik məqalələri /Əbülfəz İbadoğlu //Azərbaycan.–1960. – №12. – S.127–130.

705.Qasımzadə, F. Ə.Haqverdiyev: [həyat və yaradıcılığı haqqında] / Feyzulla Qasımzadə, Məmməd Cəfər Cəfərov // Ədəbiyyat (XIX-XX əsrlər): [Orta məktəbin doqquzuncu sinfi üçün] / F.Qasımzadə, M.C.Cəfərov. – Bakı, 1960. – S.192–208.

706.Maqsudov, İ. Ə.Haqverdiyev və Naxçıvan ziyalıları / İzzət Maqsudov // Şərq qapısı. – 1960. – 20 dekabr.

707.Məmmədov, K. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [həyat və yaradıcılığı haqqında] /Kamran Məmmədov //Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi. [3 cilddə] /Kamran Məmmədov. – Cild 2. – Bakı, 1960. – S.684–718.

708.Məmmədov, K. Realist sənətkar: [Ə.Haqverdiyevin anadan olmasının 90 illiyi münasibətilə] /Kamran Məmmədov // Kommunist. – 1960. – 20 dekabr. – S.3.

709.Salahov, S. Böyük sənətkar / Salman Salahov // Şərq qapısı. – 1960. – 20 dekabr.

710.Seyidov, T. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev / T.Seyidov // Sosialist Sumqayıtı. – 1960. – 10 dekabr.

711.Səfərov, H. İstedadlı yazıçı, böyük ictimai xadim/ H.Səfərov //Mingəçevir işçisi. – 1960. – 17 may.

712.Zamanov, A. İlk təməl daşları: [Azərbaycan sovet ədəbiyyatının başlanğıc mərhələsində Cəlil Məmmədquluzadə, Ə.Haqverdiyev, S.S.Axundov və b. oynadığı rol haqqında] /Abbas Zamanov //Ədəbiyyat və incəsənət. – 1960. – 26 mart. – S.2.

1961

713.Əfəndiyev, H. Ə.Haqverdiyevin “Qəmərin şahidliyi” hekayəsi haqqında /Hidayət Əfəndiyev //S.M.Kirov adına ADU-nun Elmi Əsərləri. İctimai elmlər seriyası. – 1961. – №3. – S.47–59.

714.Kərimov, H. Haqverdiyevin xatirə şeyləri: [Nizami adına Azərb. Ədəbiyyatı muzeyində Ə.Haqverdiyevə məxsus bir sıra xatirə əşyalarının saxlanılması haqqında] /H.Kərimov //Bakı.– 1961. – 1 aprel.-S

715. Qasımzadə, F. Ə.Haqverdiyev: [həyat və yaradıcılığı] / Feyzulla Qasımzadə, Məmməd Cəfər Cəfərov // Ədəbiyyat (XIX-

XX əsrlər): [Orta məktəbin doqquzuncu sinfi üçün]. – Bakı, 1961. – S.188–204.

716.Məmmədov, K. Müqəddimə əvəzi / Kamran Məmmədov //Mozalanbəyin səyahətnaməsi /Ə.Haqverdiyev. – Bakı. – 1961. – S.3–6.

717.Şaiq, A. İki realist yazıçı: [Süleyman Sani Axundov və Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin ədəbi-ictimai fəaliyyəti haqqında] /Abdulla Şaiq //Xatirələrim /A. Şaiq.–Bakı,1961.– S.189–196.

718.Tağıyev, Ə. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin tərbiyə haqqındakı fikirləri / Əmir Tağıyev // Azərbaycan pedaqoji fikirləri inkişafı tarixindən /Əmir Tağıyev.– Bakı, 1961. – S.155–165.

1962

719.Abbasov, H. "Tənqidi təbliğ" teatrı haqqında xatirələrim: [bir neçə dramaturqla bərabər Ə.Haqverdiyevin də teatrındakı fəaliyyətindən bəhs edilir] / Hacıağa Abbasov // Azərbaycan. – 1962. – №6. – S.219–224.

720.Ağalarova, X. A.P.Çexov və Ə.Haqverdiyevin bədii üslubundakı oxşar və fərqli cəhətlər: [xülasə] / X.Ağalarov // Azərb. SSR EA-nın xəbərləri. İctimai elmlər seriyası. – 1962. – №1. – S.48.

721.Əfəndiyev, H. Ə.Haqverdiyev nəsrinin bədii xüsusiyyətləri / Hidayət Əfəndiyev // S.M.Kirov adına ADU-nun Elmi Əsərləri. Dil və ədəbiyyat seriyası. – 1962. – №12. – S.115–126.

722.Xəndan, C. Həyat və yaradıcılığı / Cəfər Xəndan, Məmməd Arif // Sovet ədəbiyyatı: [Orta məktəbin onuncu sinfi üçün] / C.Xəndan, M.Arif. – Bakı, 1962. – S.30–31.

723.Qarayev, Y. Azərbaycan dramaturgiyasında tragediya janrının yaranması: [məqalədə Ə.Haqverdiyevin "Dağılan tifaq" faciəsindən də bəhs olunmuşdur] /Yaşar Qarayev //Ədəbiyyat məcmuəsi. – Bakı, 1962. – Cild 16. – S.100–124.

724.Qarayev, Y. Dramaturgiyamızda ilk faciələr: [N.Vəzirov, N.Nərimanov və C.Cabbarlı kimi dramaturqların yaratdıqları faciələrlə yanaşı olaraq Ə.Haqverdiyevin "Ağa Məhəmməd şah Qacar", "Dağılan tifaq" və "Bəxtsiz cavan" faciələrindən bəhs

edilmişdir] / Yaşar Qarayev // Azərbaycan EA-nın Xəbərləri: İctimai elmlər seriyası. – Bakı, 1962. – № 6. – S.63–74.

725.Qocayev, S. Yeddinci sinifdə Ə.Haqverdiyevin "Mirzə Səfər" hekayəsinin tədrisi /Seyfədddin Qocayev //Azərbaycan dili və ədəbiyyat tədrisi məcmuəsi. – 1962. – №.3. – S.101–106.

726.Məmmədov, M. Ə.Haqverdiyevin yaradıcılığında din və mövhumat əleyhinə mübarizə məsələləri /Məmməd Məmmədov //Azərb. SSR EA. xəbərləri, İctimai elmlər seriyası.–1962. – №3. – S.89–98.

1964

727.Əfəndiyev, H. Ə.Haqverdiyev və "Molla Nəsrəddin"/ Hidayət Əfəndiyev // Azərbaycan. – 1964. – №8. – S.189–196.

728.Həşimov, Ə. Ə.Haqverdiyevin təhsil və tərbiyə haqqında fikirləri /Ə.Həşimov //V.İ.Lenin adına ADPİ-nin əsərləri. – 1964. – № 5. – S.3–17.

729.Kazımov, Q. Ə.Haqverdiyevin "Dağılan tifaq" pyesində polisemantik frazeoloji vahidlər / Qəzənfər Kazımov // Gənc elmi işçilərin XI elmi konfransının materialları / V.İ.Lenin adına APİ. – Bakı, 1964. – S.171–173.

730.Kazımov, Q. Ə.Haqverdiyev və ədəbi dilimiz /Qəzənfər Kazımov // V.İ.Lenin adına ADPİ-nin Elmi əsərləri, pedaqogika və psixologiya, fənlərin tədrisi və metodikası, dilçilik seriyası. – 1964. – №2. – S.87–97.

731.Kərimov, İ. "Bəxtsiz cavan": [Azərbaycan Dövlət Gənc Tamaşaçılar Teatrında Ə.Haqverdiyevin eyni adlı əsərinin tamaşası haqqında] / İnqilab Kərimov // Azərbaycan müəllimi. – 1964. – 19 yanvar. – S.4.

732.Məsud, Ə. Klassik nəsrimizin bəzi ənənələri: [Ə.Haqverdiyevin bədii irsi haqqında da verilmişdir] / Əlioğlu Məsud // Azərbaycan ədəbiyyatı məsələləri. – Bakı, 1964. – S. S.145–147.

733.Sultanlı, Ə. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin dramaturgiyası /Əli Sultanlı //Azərbaycan dramaturgiyasının inkişafı tarixindən / Ə.Sultan. – Bakı, 1964. – S.241–275.

1965

734.Ağayev, Ş. Ə.Haqverdiyevin əsərlərində şəxsiyyət psixologiyası məsələləri /Şövqi Ağayev //V.İ.Lenin adına ADPİ-nin əsərləri. – 1965. – seriya XI. – №2. – S.27–45.

735.Kazımov, Q. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin "Dağılan tifaq" pyesinin frazeologiyası /Q.Kazımov //V.İ.Lenin adına ADPİ-nin əsərləri. – 1965. – seriya XI. – №5. – S.78–90.

736.Kazımov, Q. Müxtəlif qeydlər dəftəri: [Ə.Haqverdiyevin arxivindən] / Q.Kazımov // Azərbaycan müəllimi. – 1965. – 23 may.

737.Kərimov, İ. Ə.Haqverdiyev haqqında yeni sənədlər: [Ə.Haqverdiyevin yaradıcılığı və "Bürhani-tərəqqi" qəzetndə çıxan məqalələri haqqında] / İnqilab Kərimov // Bakı. – 1965. – 16 noyabr. – S.2.

738.Qarayev, Y. Dövrün əsas tragik konflikti. Sinfi ziddiyyətlər fəci ziddiyyətlərin zirvəsi kimi: "Bəxtsiz cavan" əsəri: [Ə.Haqverdiyevin eyni adlı pyesinin təhlili] /Yaşar Qarayev// Azərbaycan ədəbiyyatında faciə janrı=Faciə və qəhrəman / Yaşar Qarayev. – Bakı, 1965. – S.80–84.

739.Qarayev, Y. Ölən sinfin müsibətindəki fəciliyin tarixi-ictimai şərtləri. "Komik" və "Tragik" ölümlər: "Dağılan tifaq" əsəri: [Ə.Haqverdiyevin eyniadlı pyesinin təhlili] / Yaşar Qarayev // Azərbaycan ədəbiyyatında faciə janrı=Faciə və qəhrəman / Yaşar Qarayev. – Bakı, 1965. – S.71– 80.

740.Qarayev, Y. Tarixi faciələr. Realist faciədə tarixilik prinsipi. "Nadir şah", "Ağa Məhəmməd şah Qacar". Realist faciə və mənfi qəhrəman / Yaşar Qarayev // Azərbaycan ədəbiyyatında faciə janrı=Faciə və qəhrəman / Yaşar Qarayev. – Bakı, 1965. – S.84–93.

741.Qasımzadə, F. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev (1870-1933): [həyatı və yaradıcılığı haqqında] / F.Qasımzadə, M.Cəfərov. Ədəbiyyat: X sinif üçün. – Bakı, 1965. – S.151–167.

742.Məmmədov, A. Ə.Haqverdiyevin "Daşçı" əsəri: [Ə. Haqverdiyevin arxivində tapılmış H.Sarablinskiyə həsr olunmuş

eyniadlı əsəri haqqında] / Arif Məmmədov // Bakı (axşam qəzeti). – 1965. – 24 fevral. – S.3.

743.Realist ədib // Sosialist Sumqayıtı. – 1965. – 18 may.

744.Vətənpərvər yazıçı // Şərq qapısı. – 1965. – 18 may.

1966

745.Əhmədov, C. Ə.Haqverdiyevin bir məqaləsi haqqında: [Ə.Haqverdiyevin 1898-ci il "Kaspi" qəzetinin 54-cü sayında "Redaksiyaya məktub" başlığı altında çap olunmuş məqaləsi haqqında] /Camal Əhmədov //Azərbaycan müəllimi. – 1966. – 30 iyun. – S.4.

746.Kazımov, Q. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin "Dağılan tifaq" pyesindəki leksik xüsusiyyətlər /Q.Kazımov //V.İ.Lenin adına ADPİ-nin gənc elmi işçilərin XII konfransının tezisləri. – Bakı, 1966. – S.66–69.

747.Kazımov, T. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin "Dağılan tifaq" faciəsində məhəlli və arxaik sözlər /Tofiq Kazımov // V.İ.Lenin adına ADPİ-nin əsərləri. – 1966. – Seriya XI, № 4. – S.104–114.

748.Məmmədov, M. "Dağılan tifaq": [Abbas Mirzə Şərifzadənin quruluş verdiyi eyni adlı əsərin Azərbaycan Dövlət Dram Teatrında tamaşası haqqında] / Mehdi Məmmədov //Teatrlar, aktyorlar, tamaşalar. – Bakı, 1966. – S. 175–177.

749.Talıbzadə, K. Ədəbiyyatın ictimai vəzifəsi; Azərbaycan teatrı və dramaturgiyasının inkişaf məsələləri; XX əsr Azərbaycan ədəbi tənqidi: (1905–1917-ci illər): [eyniadlı bölmələrdə Ə.Haqverdiyevin "Marallarım" və "Ağa Məhəmməd şah Qacar" əsəri haqqında danışılmışdır] /Kamal Talıbzadə //XX əsr Azərbaycan ədəbi tənqidi: (1905–1917-ci illər) /K.Talıbzadə. – Bakı, 1966. – S.197, 297–300.

1967

750.Abasov, H. O cəhalətin düşməni idi: [Ə.Haqverdiyev haqqında] /Hacağa Abasov // Xatirələrim / Hacağa Abasov. – Bakı, 1968. – S.61–63.

751.Cəfərov, M.C. Həmişə bizimlə /M.C.Cəfərov // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1967. – 2 iyun.

752.Danışır dostların – müasirlərin: [C.Məmmədquluzadənin anadan olmasının 100 illiyi münasibətilə ədibin dost və müasirlərindən Ə.Haqverdiyev, M.S.Ordubadi, Ə.Nəzmi, S.Hüseyn, Y.V.Çəmənzəminli, Ə.Razi və başqalarının qeydləri] // Azərbaycan. – 1967. – №5. – S.58–67.

753.Məmmədov, Q. Ə.Haqverdiyevin naməlum bir tərcüməsi: [Ə.Haqverdiyevin 1907-ci ildə "Təzə həyat" qəzetində çap olunmuş Q.Qerşuninin "Mənim qaçmağım" adlı hekayəsi haqqında] / Q.Məmmədov // Azərbaycan. – 1967. – №7. – S.184.

1968

754.Əkbərov, Ə. Zaqafqaziyada formaca milli, məzmunca sosialist mədəniyyətin inkişafı uğrunda mübarizədə: [bölmədə Tbilisidə Ə.Haqverdiyevin ədəbi fəaliyyətinin 35 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında da danışılmışdır] / Əlizəbun Əkbərov // Böyük dostluq səhifələri / Ə. Əkbərov. – Bakı, 1968. – S.83–91.

755.Kərimov, İ. Ə.Haqverdiyevin rejissorluq fəaliyyəti /İnqilab Kərimov // Azərbaycan. – 1968. – №5. – S.203–207.

756.Qasımova, E. Ə.Haqverdiyevə məxsus xatirə şeyləri: [Nizami adına Azərbaycan Dövlət Ədəbiyyat Muzeyində saxlanılmış əşyaları haqqında] /E.Qasımova // Nizami adına Azərbaycan Dövlət Ədəbiyyat Muzeyinin əsərləri. – 1968. – Cild 3. – S.85–92.

757.Məmmədov, M. Müasirlik kateqoriyasının fəlsəfi-estetik mahiyyəti: [bölmədə Haqverdiyevin yaradıcılığı haqqında söhbət açılmışdır] /Mehdi Məmmədov //Azəri dramaturgiyasının estetik problemləri / M. Məmmədov. – Bakı, 1968. – S.66–78.

1969

758.Cəfərov, M.C. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: (1870-1933): [həyatı və yaradıcılığı haqqında] / Məmməd Cəfər Cəfərov // Ədəbiyyat: (9-cu sinif üçün) /F.Qasımzadə, M.C. Cəfərov. – Bakı, 1969. – S.348–363.

759. Kərimov, İ. "Pəri cadu": [Haqverdiyevin eyni adlı əsəri Azərbaycan Dövlət Akademik Dram teatrının səhnəsində] / İnqilab Kərimov //Ədəbiyyat və incəsənət. – 1969. – 22 noyabr. – S.14.

760.Məmmədov, X. Ə.Haqverdiyev Yol mühəndisləri İnstitutunu bitirmişdirmi? /Xeyrulla Məmmədov //Azərbaycan gəncləri. – 1969. – 16 yanvar.

761.Mir Cəlal. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [həyat və yaradıcılığı haqqında] / Mir Cəlal // XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı: Ali məktəblər üçün dərslik /Mir Cəlal, F.C.Hüseynov. – Bakı, 1969. – S.106–123.

762.Mütəllimov, T. "Pəri cadu" ilə yeni görüş: [Haqverdiyevin eyni adlı əsəri Azərbaycan Dövlət Akademik Dram teatrının səhnəsində] /Təhsin Mütəllimov //Bakı (axşam qəzeti). – 1969. – 21 oktyabr.

1970
Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev – 100

763.Abdullayev, A. Gözəl müəllim, nəcib insan: [Ə.Haqverdiyev haqqında] /Ağaməmməd Abdullayev //Azərbaycan gəncləri. – 1970. – 24 dekabr. – S.3.

764.Arif, M. Portret ustası: [Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev hekayə ustası kimi] /Məmməd Arif //Kommunist. – 1970. – 25 dekabr. – S.3.

765.Behbudov, Ə. Ə.Haqverdiyevin din, mövhumat və cəhalətə qarşı mübarizəsi /Ə.Behbudov //Azərbaycan dili və ədəbiyyatı tədrisi: [metodik məqalələr məcmuəsi].–1970.–№4.– S.81–91.

766.Bədəlbəyli, Ə. Üç görüş: [Ə.Haqverdiyev haqqında xatirələr] / Əfrasiyab Bədəlbəyli // Bakı. – 1970. – 24 dekabr. – S.3.

767.Cavadov, A. Son görüş /Ağahüseyn Cavadov //Ədəbiyyat və incəsənət. – 1970. – 26 dekabr. – S.6.

768.Cəfərov, M.C. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: (1870-1933) /Məmməd Cəfər Cəfərov //Ədəbiyyat: (9-cu sinif üçün) / F.Qasımzadə, M.C. Cəfərov. – Bakı, 1970. – S.348–363.

769.Dəmirli, D. Ədəbiyyatımızın fəxri [Ə.Haqverdiyevin yaradıcılığı haqqında] /Davud Dəmirli // Sovet kəndi. – 1970. – 19 dekabr.

770.Ə.Haqverdiyevin anadan olmasının 100 illiyi //Qobustan. – 1970. – №3. – S.79.

771.Əfəndiyev, H. Müxtəlif dillərdə: [Ə.Haqverdiyevin əsərlərinin tərcümə olunub müxtəlif dillərdə çap olunması haqqında] / Hidayət Əfəndiyev // Bakı. – 1970. – 24 dekabr. – S.3.

772.Əhmədov, N. Alovlu vətənpərvər, realist yazıçı [Ə.Haqverdiyevin yaradıcılığı haqqında] /Nazim Əhmədov// Şəfəq. – 1970. – 26 dekabr.

773.Əlioğlu, M. Haqverdiyevin idealları /Məsud Əlioğlu // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1970. – 16 may. – S.5.

774.Əliyev, Q. Realist sənətkar / Qulamhüseyn Əliyev // Bilik. – 1970. – 7 may.

775.Əzizov, Ə. Realist sənətkar / Əbdül Əzizov // Elm və həyat. – 1970. – №2. – S.2–4.

776. Görkəmli realist yazıçı // Kommunist. – 1970. – 26 dekabr.

777.Hacıyeva, S. Onun məsləhəti ilə: [müəllifin "Pəri cadu" əsərindəki rolu haqqında] /Sona Hacıyeva //Ədəbiyyat və incəsənət. – 1970. – 26 dekabr. – S.4.

778.Həmidova, H. Qardaş xalqların dilində: [Ə.Haqverdiyevin əsərləri xarici dillərdə] /H.Həmidova //Azərbaycan gəncləri. – 1970. – 24 dekabr; Şəfəq. – 1970. – 26 dekabr.

779.Hüseynov, S. Görkəmli ədib /Sadıq Hüseynov //Azərbaycan müəllimi. – 1970. – 23 dekabr.

780.Məmmədov, Ə. Realist sənətkar /Əflatun Məmmədov // Sovet kəndi. – 1970. – 24 dekabr.

781.Məmmədov, K. Böyük realist / Kamran Məmmədov // Azərbaycan müəllimi. – 1970. – 25 dekabr; Ədəbiyyat və incəsənət. – 1970. – 26 dekabr. – S.5–6.

782.Məmmədov, K. Çap olunmamış iki pyesi: [Ə.Haqverdiyevin yaradıcılığı haqqında] /Kamran Məmmədov //Ədəbiyyat və incəsənət.– 1970. – 12 sentyabr. – S.8–9.

783.Mir Cəlal. Böyük ədib /Mir Cəlal //Bakı (axşam qəzeti). – 1970. – 24 dekabr.

784.Mişiyev, A. Böyük sənətkar / Adil Mişiyev // Sovet Gürcüstanı. – 1970. – 16 may.

785.Musayev, S. Fərhadın faciəsi: [“Bəxtsiz cavan” əsəri haqqında] / Sokrat Musayev // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1970. – 26 dekabr. – S.10–11.

786.Musayev, S. N.Nərimanov və Ə.Haqverdiyevin ədəbi-tənqidi görüşlərində müsbət qəhrəman məsələsi / Sokrat Musayev // Kirov adına ADU-nun Elmi əsərləri. Dil və ədəbiyyat seriyası. – 1970. – №4. – S.35–41.

787.Mütəllimov, T. Ə.Haqverdiyevin “Dağılan tifaq”ında ideya, konflikt və tragika məsələsi /Təhsin Mütəllimov // S.M.Kirov adına ADU-nun Elmi əsərləri. Dil və ədəbiyyat seriyası. – 1970. – №5– 6. – S.3–9.

788.Mütəllimov, T. Portretlər qalereyası: [Ə.Haqverdiyev haqqında] / Təhsin Mütəllimov // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1970. – 26 dekabr. – S.7.

789.Mütəllimov, T. Böyük ideyalar carçısı / Təhsin Mütəllimov // Azərbaycan gəncləri. – 1970. – 24 dekabr.

790.Nəcəfova, M. Ədibin şöhrəti /Məryəm Nəcəfova // Azərbaycan müəllimi. – 1970. – 25 dekabr.

791.Rəhimov, S. Qüdrətli ədib /Süleyman Rəhimov //Ədəbiyyat və incəsənət. – 1970. – 26 dekabr. – S.4.

792.Saləddin, Ə. Ə.Haqverdiyevin əsərləri Tacikistanda: [ədibin əsərlərinin Buxara, Səmərqənd, Aşqabad teatır səhnələrində səhnəyə qoyulması haqqında] /Əli Saləddin // Bakı. – 1970. – 16 sentyabr. – S.4.

793.Saləddin, Ə. Maraqlı sərgi: [Nizami adına Azərbaycan Ədəbiyyatı Muzeyinin kollektivinin böyük sənətkar Ə.Haqverdiyevin həyat və fəaliyyətinə həsr olunmuş səyyar sərgisi haqqında] / Əli Saləddin // Azərbaycan müəllimi. – 1970. – 25 dekabr.

794.Saləddin, Ə. Şəkillərin dili ilə: [Azərbaycan Ədəbiyyatı Muzeyinin kollektivinin hazırladığı səyyar sərgi haqqında] / Əli Saləddin // Bakı. – 1970. – 24 dekabr. – S.3.

795.Salmanov, A. Görkəmli nasir və dramaturq / Adil Salmanov // Şərq qapısı. – 1970. – 27 dekabr.

796.Səhnədə döyünən ürək // Azərbaycan gəncləri. – 1970. – 24 dekabr.

797.Şərif, Ə. Keçən günlərdən: [Ə.Haqverdiyev haqqında xatirələr] / Əziz Şərif // Azərbaycan. – 1970. – №5. – S.103–132.

798.Vəlixanov, N. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev / Nadir Vəlixanov // Azərbaycan pioneri. – 1970. – 25 dekabr.

799.Vəliyev, Ə. Unudulmaz görüşlər: [müəllifin Ə.Haqverdiyev haqqında xatirələri] / Əli Vəliyev // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1970. – 26 dekabr. – S.10.

800.Zamanov, A. Ölməz sənətkar / Abbas Zamanov // Kommunist. – 1970. – 25 dekabr. – S.3.

1971

801.Ağayev, İ. Diqqətəlayiq monoqrafiya: [Kamran Məmmədovun "Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev" monoqrafiyası haqqında] / İslam Ağayev // Kommunist. – 1971. – 17 mart.

802.Arif, M. Dahiyanə sadəlik: [Ə.Haqverdiyevin yaradıcılığı haqqında] /Məmməd Arif //Azərb. SSR EA Xəbərləri: Ədəbiyyat, dil və incəsənət seriyası. –1971. – №3. – S. 3–9.

803.Behbudov, Ə. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin yaradıcılığında islam dini əxlaqı və qadın hüquqsuzluğunun tənqidi/ Ə.Behbudov //S.M.Kirov adına ADU-nun Elmi Əsərləri. Tarix və fəlsəfə seriyası. – 1971. –№1. – S.63–70.

804.Cəfərov, M. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: (1870–1933) / Məmməd Cəfər Cəfərov //Ədəbiyyat: [9-cu sinif üçün] / F.Qasımzadə, M.C. Cəfərov. – Bakı, 1971. – S. 348–363.

805.Hacıyev, A. Realist sənətkar: [Kamran Məmmədovun "Ə.Haqverdiyev" adlı monoqrafiyası haqqında] /Abbas Hacıyev // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1971. – 26 iyun. – S.12–13.

806.İbadoğlu, Ə. Dəyərli tədqiqat: [K.Məmmədovun "Ə.Haqverdiyev" adlı monoqrafiyası haqqında] /Ə.İbadoğlu// Azərbaycan müəllimi.–1971.–17 mart. –S.4

807.Məmmədov, K. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev (1870–1933) /Kamran Məmmədov //Azərbaycan yazıçılarının həyatından dəqiqələr / K.Məmmədov. – Bakı, 1971. – S.86–95.

1972

808.Hacıyev, D. Ə.Haqverdiyevin əsərlərinin yeni nəşri: [Ə.Haqverdiyevin 1971-ci ildə çap olunmuş "Seçilmiş əsərləri" haqqında] / Davud Hacıyev // Azərbaycan müəllimi. – 1972. – 24 may. – S.4.

809.Qasımzadə, F. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: (1870-1933) /Feyzulla Qasımzadə // Ədəbiyyat: [9-cu sinif üçün]/ F.Qasımzadə, M.Cəfərov. – Bakı, 1972. – S.314–327.

810.Mir Cəlal. Ədəbi metod və ədəbi məktəb: [bölmədə Ə.Haqverdiyevin yaradıcılığının üslub keyfiyyətlərindən də bəhs olunmuşdur] /Mir Cəlal //Ədəbiyyatşünaslığın əsasları: [Ali məktəblər üçün dərslik] /Mir Cəlal, Pənah Xəlilov. – Bakı, 1972.– S.189–190, 194.

811.Mütəllimov, T. Ə.Haqverdiyevin kiçik dramlarında ideya, mövzu və quruluş /Təhsin Mütəllimov //S.M.Kirov adına ADU-nun Elmi əsərləri. Dil və ədəbiyyat seriyası. – 1972. – №2. – S.45–53.

812.Mütəllimov, T. Ə.Haqverdiyevin nəsrində kinayə və eyham /Təhsin Mütəllimov // S.M.Kirov adına ADU-nun Elmi əsərləri. Dil və ədəbiyyat seriyası. – 1972. – №6. – S.10–17.

813.Mütəllimov, T. Ə.Haqverdiyevin nəsrində satirik gülüş / Təhsin Mütəllimov //S.M.Kirov adına ADU-nun Elmi əsərləri. Dil və ədəbiyyat seriyası. – 1972. – №5. – S.18–25.

814.Təhmasib, A. Şekspirin "Hamlet" pyesi Haqverdiyevin tərcüməsində /A.Təhmasib //M.F. Axundov ad. APDİ-nin Elmi əsərləri: Dil və ədəbiyyat seriyası. – 1972. – №3. – S.46–53.

1973

815.Ağayev, M. Ə.Haqverdiyev və səhnə: [ədibin əsərlərinin teatr səhnələrində tamaşaya qoyulması haqqında] /M.Ağayev// Ədəbiyyat və incəsənət. – 1973. – 4 avqust. – S.10.

816.Cəfərov, M. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev (1870–1933) / Məmməd Cəfər Cəfərov //Ədəbiyyat: [9-cu sinif üçün] /F.Qasımzadə, M.C.Cəfərov. – Bakı, 1973. – S.314–327.

817.Mir Cəlal. Böyük ədib: [Ə.Haqverdiyevin həyat və yaradıcılığı haqqında] /Mir Cəlal /Klassiklər və müasirlər /Mir Cəlal. – Bakı, 1973. – S.174–179.

818.Mir Cəlal. Nəsrimizin baniləri: [bölmədə Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin nəsrindəki bədii realizmdən bəhs olunmuşdur] / Mir Cəlal //Klassiklər və müasirlər/ Mir Cəlal. – Bakı, 1973. – S.7–9

819.Mütəllimov, T. Ə.Haqverdiyevin "Bəxtsiz cavan" əsərində tragika qəhrəman və konflikt/ Təhsin Mütəllimov // S.M.Kirov adına ADU-nun Elmi əsərləri. Dil və ədəbiyyat seriyası. – 1973. – № 4. – S.38–45.

820.Mütəllimov, T. Ə.Haqverdiyevin dramlarında baş qəhrəman / Təhsin Mütəllimov //S.M.Kirov adına ADU-nun Elmi əsərləri. Dil və ədəbiyyat seriyası. – 1973. – № 1. – S.27–30.

821.Mütəllimov, T. Ə.Haqverdiyevin nəsrində müsbət surətlər /Təhsin Mütəllimov //S.M.Kirov adına ADU-nun Elmi əsərləri. Dil və ədəbiyyat seriyası. – 1973. – № 2. – S.3–10.

822.Şaiq, A. İki realist yazıçı: [Süleyman Sani Axundov və Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin ədəbi-ictimai fəaliyyəti haqqında] /Abdulla Şaiq //Xatirələrim /Abdulla Şaiq. – Bakı, 1973. – S.282–286.

1974

823.Cəfərov, M. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev (1870–1933) /Məmməd Cəfər Cəfərov //Ədəbiyyat: [9-cu sinif üçün] /F.Qasımzadə, M.C.Cəfərov. – Bakı, 1974. – S.314–327.

824.Mir Cəlal. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: (1870–1933): [həyat və yaradıcılığı haqqında məlumat] /Mir Cəlal //XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı: [Ali məktəblər üçün dərslik] /Mir Cəlal, Firidun Hüseynov. – Bakı, 1974. – S. 132–149.

825.Mütəllimov, T. Ə.Haqverdiyevin "Ağa Məhəmməd Şah Qacar" faciəsi haqqında /Təhsin Mütəllimov //S.M.Kirov adına

ADU-nun Elmi əsərləri. Dil və ədəbiyyat seriyası. – 1974. – №4. – S.3–10.

826.Mütəllimov, T. Ə.Haqverdiyevin "Xortdanın cəhənnəm məktubları" povestindəki sənətkarlığa dair /Təhsin Mütəllimov // S.M.Kirov adına ADU-nun Elmi əsərləri. Dil və ədəbiyyat seriyası). – 1974. – №6. – S.16–23.

827.Mütəllimov, T. Ə.Haqverdiyevin əsərlərində adlar və epiqraflar /Təhsin Mütəllimov // S.M.Kirov adına ADU-nun Elmi əsərləri. Dil və ədəbiyyat seriyası. – 1974. – №5. – S.16–30.

828.Mütəllimov, T. Ə.Haqverdiyev dramaturgiyasında gənclik mövzusu / Təhsin Mütəllimov // Ulduz. – 1974. – №12. – S.58–62.

829.Mütəllimov, T. Ə.Haqverdiyevin əsərlərində xalq ifadələri /Təhsin Mütəllimov //Elm və həyat.–1974. – №12. – S.26–28.

1975

830.Cəfərov, M. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev (1870–1933) / Məmməd Cəfər Cəfərov // Ədəbiyyat: [9-cu sinif üçün] / F.Qasımzadə, M.C.Cəfərov. – Bakı, 1975. – S.314–327.

831.Xəlilov, N. "Pəri cadu" barədə bəzi qeydlər / N.Xəlilov // S.M.Kirov adına Azərbaycan Dövlət Universitetinin Elmi Əsərləri. Dil və Ədəbiyyat seriyası. – 1975. – №3. – S.72–77.

832.Mütəllimov, T. Ə.Haqverdiyevin təsvir və təhkiyə üsulları /Təhsin Mütəllimov //Azərbaycan Dövlət Universiteti: Elmi Əsərlər. Dil və Ədəbiyyat seriyası. – 1975. – №1. – S.60–65.

1976

833.Cəfərov, M. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: (1870–1933) /Məmməd Cəfər Cəfərov //Ədəbiyyat: [9-cu sinif üçün] / F.Qasımzadə, M.Cəfərov. – Bakı, 1976. – S.314–327.

834.Məmmədov, K. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [həyat və yaradıcılığı haqqında] /Kamran Məmmədov //Seçilmiş əsərləri // Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev. – Bakı, 1976. – S.3–12.

1977

835.Cəfərov, M. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: (1870–1933) /Məmməd Cəfər Cəfərov //Ədəbiyyat: [9-cu sinif üçün] / F.Qasımzadə, M.Cəfərov. – Bakı, 1977. – S.314–327.

836.Şərif, Ə. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [tərcümeyi-halı və Qurbanəli Şərifzadəyə yazdığı on bir məktubun məzmunu haqqında] /Əziz Şərif // Keçmiş günlərdən: (xatirələr) / Ə.Şərif. – Bakı, 1977. – S.211–279.

1978

837.Cəfərov, M. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev (1870–1933) /Məmməd Cəfər Cəfərov //Ədəbiyyat: [9-cu sinif üçün] / F.Qasımzadə, M.C.Cəfərov. – Bakı, 1978. – S.316–329.

838.Məmmədov, A. Şeyx Şəbanın portreti: [“Şeyx Şəban” hekayəsi haqqında] /Altay Məmmədov // Ulduz. – 1978. – №9. – S.53–56.

839.Məmmədov, X. Ədəbi janrlar: [bölmədə Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin “Yeyersən qaz ətini, görərsən ləzzətini” komediyasından da bəhs olunmuşdur] /Xeyrulla Məmmədov //XIX əsrin sonu, XX əsrin əvvəlində Azərbaycan maarifçi realist ədəbiyyatı: [xüsusi kurs] / X. Məmmədov. – Bakı, 1978. – S.82.

840.Şaiq, A. İki realist yazıçı: [Süleyman Sani Axundov və Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev haqqında] / Abdulla Şaiq // Əsərləri: [beş cilddə] / Abdulla Şaiq; tərt. və qeyd. K.Talıbzadə. – Bakı, 1978. – Cild 5: Xatirələr, məktublar. – S.267–286.

841.Tağızadə, S. Məktəb üçün, uşaqlar üçün: [Ə.Haqverdiyevin tərcüməçilik fəaliyyəti haqqında] /S.Tağızadə //Pioner.– 1978. – №12. – S.23.

1979

842.Axundova, M. Ə.Haqverdiyevin hekayədə xarakter yaratmasına dair bəzi qeydlər / Məryəm Axundova // XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı məsələləri. – Bakı, 1979. – S.220–230.

843.Cəfərov, M. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev (1870–1933) / Məmməd Cəfər Cəfərov // Ədəbiyyat: [9-cu sinif üçün] / F.Qasımzadə, M.C.Cəfərov. – Bakı, 1979. – S.316–329.

844.Əlimirzəyev, X. Dramaturqun dövrü, ədəbi-mədəni mühiti, ideya mənbələri: [bölmədə Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin milli şüurun oyanmasındakı xidmətlərindən bəhs olunmuşdur] / Xalid Əlimirzəyev // Problemlər və xarakterlər dramaturgiyası: [C.Məmmədquluzadə haqqında]/ X. Əlimirzəyev. – Bakı, 1979. – S.11–15.

845.İsrafilov, H. Tarixi dramlarda müasirlik problemi: (XX əsr Azərbaycan dramaturgiyası materialları əsasında): [məqalədə Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin "Ağa Məhəmməd şah Qacar" pyesindən bəhs olunur] / Hüseyn İsrafilov // XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı məsələləri. – Bakı, 1979. – S.15–17.

846.Məmmədov, Ə. Azərbaycan nəsrinin təkmilləşməsinə dair: [Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin nəsrinin janr və mövzu xüsusiyyətlərindən də bəhs olunur] / Əflatun Məmmədov// XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı məsələləri. – Bakı, 1979. – S.41–67.

847.Zamanov, A. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev/ Abbas Zamanov// Əməl dostları/ A.Zamanov.-Bakı, 1979.-S.59-76

1980

848.Arif, M. Dahiyanə sadəlik: [1970-ci il dekabrın 25-də Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin anadan olmasının 100 illik yubiley gecəsində oxunmuş məruzə haqqında] /Məmməd Arif //Sənətkar qocalmır / M.Arif. – Bakı, 1980. – S.165–166.

849.Cəfərov, M. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev (1870–1933) / Məmməd Cəfər Cəfərov // Ədəbiyyat: [9-cu sinif üçün] / F.Qasımzadə, M.C.Cəfərov. – Bakı, 1980. – S.316–329.

850.Kərimova, N. Ə.Haqverdiyevin "Pəri cadu" tamaşasına Niyazinin yazdığı musiqi /N.Kərimova //Qobustan. – 1980. – №4. – S.75–77.

851.Qarayev, Y. Azərbaycan maarifçilik hərəkatı və maarifçi realizm dövrü: [bölmədə Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevdən də

bəhs olunmuşdur] /Yaşar Qarayev //Azərbaycan realizminin mərhələləri / Y. Qarayev. – Bakı, 1980. – S.135–136.

1981

852.Cəfərov, M. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev (1870–1933) / Məmməd Cəfər Cəfərov // Ədəbiyyat: [9-cu sinif üçün] / F.Qasımzadə, M.C.Cəfərov. – Bakı, 1981. – S.316–329.

853.Məmmədov, K. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevlə tanışlıq: ["Şahqulunun xeyir işi" adlı hekayəsi] /Kamran Məmmədov //Yusif Vəzir Çəmənzəminli: (həyatı və yaradıcılıq yolu) /Kamran Məmmədov; Azərb. SSR EA, Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutu. – Bakı: Elm, 1981. – S.28–44.

1982

854.Cəfərov, M. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [1870–1933] / Məmməd Cəfərov // Ədəbiyyat: [9-cu sinif üçün] / F.Qasımzadə; M.Cəfərəov. – Bakı, 1882. – S.316–329.

855.Əliyev, M. Xatirat dəftərçəmdən: [Ə.Haqverdiyevin "Ağa Məhəmməd şah Qacar" əsərində oynadığı roldan danışmışdır] /Mirzağa Əliyev //Səhnə andı: (Hüseyn Ərəblinski haqqında xatirələr) / Tərtib edəni və şərhlərin müəllifi: Atababa Hacıbabayev. – Bakı, 1982. – S. 17–19.

856.Xəlilov, H. Ə.Haqverdiyevin dramaturgiyasında folklor motivləri /H.Xəlilov // Azərbaycan dramaturgiyasının inkişaf yolları (Elmi əsərlərin toplusu). – 1982. – S.118–125.

857.İsfahanlı, İ. Müəllimimiz və dostumuz: [1908-ci ildə Tiflisdə tamaşaya qoyulmuş Ə.Haqverdiyevin "Ağa Məhəmməd şah Qacar" faciəsində Ərəblinski Qacar rolunda] / İbrahim İsfahanlı// Səhnə andı: (Hüseyn Ərəblinski haqqında xatirələr) / Tərt.: Atababa Hacıbabayev; red. Q. Məmmədli.–Bakı,1982. – S.41–42.

858.İsmayılov, H. Səhnə pərəstişkarı: [Ə.Haqverdiyevin Azərbaycan milli teatr tarixində oynadığı rol haqqında] / Hikmət İsmayılov // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1982. – 12 mart. – S.3.

859.Mir Cəlal. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: (1870–1933): [həyatı və yaradıcılığı haqqında] / Mir Cəlal, Firidun Hüseynov// XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı: [Ali məktəblər üçün dərslik] /Mir Cəlal, F.Hüseynov. – Bakı, 1982. – S.165–182.

860.Ruhulla, S. O çox tələbkar idi: (Ərəblinski Ağa Məhəmməd şah Qacar rolunda) /Sidqi Ruhulla //Səhnə andı: (Hüseyn Ərəblinski haqqında xatirələr) /Tərt.: Atababa Hacıbabayev; red. Q. Məmmədli. – Bakı, 1982. – S.24–26.

861.Rzayev, Ə. Yaddaşımda qalanlar: [bölmədə H.Ərəblinskinin Ə.Haqverdiyevin "Ağa Məhəmməd şah Qacar", "Bəxtsiz cavan" əsərlərindəki obrazlarından da bəhs edilmişdir] /Əlabbas Rzayev //Səhnə andı: (Hüseyn Ərəblinski haqqında xatirələr)/ Tərt.: Atababa Hacıbabayev; red. Q. Məmmədli. – Bakı, 1982. – S.85–90.

862.Sarabski, H. Bir aktyorun xatirələri: [Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev haqqında da danışılmışdır] /Hüseynqulu Sarabski // Köhnə Bakı. – Bakı, 1982. – S. 26–27.

1983

863.Cəfərov, M. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: (1870–1933) /Məmməd Cəfər Cəfərov //Ədəbiyyat: [9-cu sinif üçün] / F.Qasımzadə, M.C.Cəfərov . – Bakı, 1983. – S. 316–329.

864.Xəlilov, N. Ə.Haqverdiyev və folklor: [yazıçının arxivindən] /N.Xəlilov //Ədəbiyyat və incəsənət.– 1983. – 2 sentyabr. – S.8.

865.Mehdiyev, C. "Şeyx Şəban", "Mirzə Səfər" və başqaları: [Ə.Haqverdiyevin hekayələri əsasında C.Cabbarlı adına "Azərbaycanfilm" kinostudiyası tərəfindən "Papaq" adlı yeni kinokomediyanın çəkilməsi haqqında rejissor C.Mehdiyevlə müsahibə]/ C.Mehdiyev; Söhbəti yazdı: İ.İsmayılova //Bakı. – 1983. – 8 aprel.

866.Məmmədov, Ə. (Saraclı). Hekayə və novella satirik-yumoristik nəsrin əsas janrı kimi: [Ə.Haqverdiyevin hekayələri haqqında verilmişdir] /Əflatun Saraclı //Azərbaycan bədii nəsri (XIX əsrin sonu, XX əsrin əvvəlləri) /Ə.Məmmədov.– Bakı, 1983. – S. S.36–70.

867.Məmmədov, Ə. (Saraclı). Pamflet, parodiya və yumoristik miniatürlər: [Ə.Haqverdiyevin "Cəhənnəm məktubları" və "Marallarım" əsərləri haqqında da verilmişdir] /Əflatun Saraclı // Azərbaycan bədii nəsri (XIX əsrin sonu, XX əsrin əvvəlləri) / Ə.Məmmədov. – Bakı, 1983. – S.71–101.

1984

868.Babayev, A. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [həyat və yaradıcılığı haqqında qısa məlumat] /A.Babayev, B.Nəbiyev // Ədəbiyyat: [Oxu kitabı: 5-cı sinif] /A.Babayev, B.Nəbiyev.– Bakı, 1984. – S.9.

869.Cəfərov, M. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev (1870–1933) / Məmməd Cəfər Cəfərov //Ədəbiyyat: [9-cu sinif üçün] /F.Qasımzadə, M.C.Cəfərov. – Bakı, 1984. – S. 316–329.

870.Ə.Haqverdiyevin əsərləri əsasında: [C.Cabbarlı adına "Azərbaycanfilm" studiyasının çəkdiyi "Evlənmək istəyirəm" filmi haqqında] // Bakı. – 1984. – 10 dekabr.-S.4

871.Qiyasbəyli, E. "Molla Nəsrəddin" və Ə.Haqverdiyev/ Elxan Qiyasbəyli // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1984. – 2 noyabr. – S.6.

872.Mir Cəlal. Əsrin oğlu: yazıçının arxivindən: [müəllifin 1970-ci ilin mayında ADU-nun akt zalında Ə.Haqverdiyevin anadan olmasının 100 illiyinə həsr olunmuş xatirə gecəsindəki çıxışı] / Mir Cəlal // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1984. – 20 aprel. – S.1.

1985

873.Cəfərov, M.C. XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı: [Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin yaradıcılığı haqqında] / Məmməd Cəfər Cəfərov //Ədəbiyyet: [9-cu sinif üçün] /F.S.Qasımzadə, M.C.Cəfərov, A.M.Babayev. – Bakı, 1985. – S. 171.

1986

874.Hüseynov, F. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: (1870-1933) /Firidun Hüseynov // "Molla Nəsrəddin" və Mollanəsrəddinçilər. – Bakı, 1986. – S.162–190.

875.Şərif, Ə. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin tərcümeyi-halı və Qurbanəli Şərifzadəyə yazdığı on bir məktubun məzmunu haqqında] / Əziz Şərif // Keçmiş günlərdən: (sənədli xatirələr) /Ə.Şərif.– Bakı, 1986. – S.203–271.

1987

876.Əbdürrəhim Haqverdiyev //Azərbaycan sovet yazıçıları: [ədəbi sorğu kitabı] /Müəllif-tərtibçi. T. Əhmədov.–Bakı, 1987. – S.156–158.

877.Haqverdiyev Əbdürrəhim bəy (1870–1933) //Azərbaycan Sovet ensiklopediyası: [10 clddə]. – Bakı, 1987. – Cild 10. – S.124–125.

878.Məmmədov, X. M.F.Axundovdan sonra realist ədəbiyyatın inkişaf istiqaməti və əsas mərhələləri; Ədəbi janırın inkişafı, mövzu və problemlər: [eyniadlı bölmələrdə Əbdürrrəhim bəy Haqverdiyevin əsərlərindəki maarifçi realizm metodundan da bəhs olunmuşdur] /Xeyrulla Məmmədov //"Əkinçi"dən "Molla Nəsrəddin"ə qədər /X. Məmmədov. – Bakı, 1987. – S.46, 82, 86, 99, 177–182.

879.Məmmədov, K. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [həyatı və yaradıcılığı haqqında] /Kamran Məmmədov //Seçilmiş əsərləri: [təkmilləşdirilmiş II nəşri] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev. – Bakı, 1987. – S.3–9.

880.Məmmədov, M. Yeni quruluşu alqışlayaraq: Ə.Haqverdiyev: Yeni faktlar, mülahizələr: [Ə.Haqverdiyevin Sovet hakimiyyəti illərində qələmə aldığı "Köhə dudman", "Baba yurdu", "Qadınlar bayramı", "Kamran", "Çox gözəl" və s. dram əsərləri haqqında]/M.Məmmədov//Azərbaycan.–1987.–№4. – S.164–170.

881.Nəbiyev, V. Satirik-yumoristik üslub: [bölmədə Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin nəsrindən də bəhs olunmuşdur] /Vəli Nəbiyev //Zaman və nəsrin üslubları: [XX əsr Azərbaycan nəsrinin əsas üslub istiqamətləri] /Vəli Nəbiyev.– Bakı, 1987.– S.71–76.

882.Şərif, Ə. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin əsərlərində qadın tipləri/Əziz Şərif//Tapıntılar/Ə.Şərif.–Bakı,1987.– S.138–141.

1988

883.Ə.Haqverdiyev // Təqvim 1989: [divar təqvimi]/ Tərt. ed. E.Mahmudov, V.Məcidov; rəs. A.Qapon, V.Alpeyev, X.Mirzəyev. – Bakı: Azərnəşr, 1988. – S. 137

884.Novruzov, T. Klassik irsin təbliği: [Ə.Haqverdiyevin "Seçilmiş əsərləri"nin yeni nəşri haqqında] / T.Novruzov, H.Rzayev // Kitablar aləmində. – 1988. – №1. – S.14–15.

1989

885.Bəktaşi, İ. Dəyərli tədqiqat əsəri: [Təhsin Mütəllimovun "Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin poetikası" kitabı haqqında]/ İnayət Bəktaşi // Bakı. – 1989. – 19 aprel. – S.3.

886.Məmmədov, H. "Dağılan tifaq"ın səhnə həyatı: [Ə.Haqverdiyevin eyni adlı əsəri haqqında] /Hüseyn Məmmədov //Ulduz. – 1989. – № 11. – S.93–95.

887.Məmmədov, H. Fanatizmi tənqid edən əsərlər: ateist tərbiyəsi: [Ə.Haqverdiyevin ədəbi fəaliyyəti haqqında]/ Hüseyn Məmmədov //Azərbaycan müəllimi. – 1989. – 12 iyul.

888.Məmmədov, K. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [Yeddinci günün söhbəti] /Kamran Məmmədov //XX əsr Azərbaycan gülüşü: [Bir məclisdə on iki kişinin söhbəti]/ Kamran Məmmədov. – Bakı, 1989. – S.170–197.

1990

889.Abbasov, A. Tarixi poetika yolunda: [Təhsin Mütəllimovun "Yazıçı" nəşriyyatı tərəfindən buraxılmış "Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin poetikası" adlı monoqrafiyası haqqında] /Abdulla Abbasov, Rasim Mirzəyev //Ədəbiyyat və incəsənət.– 1990. – 13 aprel. – S.8.

890.Məmmədov, H. "Dağılan tifaq" da qadın hüquqsuzluğu: [Ə.Haqverdiyevin eyni adlı əsəri haqqında] / Hüseyn Məmmədov // Azərbaycan qadını. – 1990. – № 1. – S.19.

891.Mustafayev, C. Ədəbi irsə bağlılıq: [Təhsin Mütəllimovun "Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin poetikası" monoqrafiyası haqqında] /Camal Mustafayev //Kommunist. – 1990. – 29 noyabr.

1992

892.Həbibbəyli, İ. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev // XX əsr Azərbaycan yazıçıları / İsa Həbibbəyli. – Bakı, 1992. – S.41– 44

893.Kərimov, İ. "Məcnun Leylinin qəbri üstündə": Teatr hekayələri silsiləsindən: [Şuşada Ə.Haqverdiyevin rəhbərliyi ilə Füzulinin "Leyli və Məcnun" poemasından "Məcnun Leylinin qəbri üstündə" səhnəciyinin tamaşası haqqında] /İnqilab Kərimov// Mədəniyyət. –1992. – 4 iyun. – S.4.

1993

894.Xəlilli, Q. "Dağılan tifaq": [Ə.Haqverdiyevin eyniadlı əsəri haqqında] /Qulu Xəlilli // Ədəbiyyat qəzeti. – 1993. – 27 dekabr. – S.4–8.

1994

895.Məmmədli, R. Ə.Haqverdiyev Gürcüstan parlamentində: tariximiz, şəxsiyyətlərimiz: [Ə.Haqverdiyevin 1918-ci ildə Gürcüstan parlamentinə orada yaşayan azərbaycanlıların hüquqlarını müdafiə etmək üçün deputat seçilməsi haqqında] /Razim Məmmədli // Bakı. – 1994. – 21 aprel. – S.3.

1995

896.Əhmədov, T. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev (1870-1933) /Teymur Əhmədov //Azərbaycan yazıçıları: [ensiklopedik məlumat kitabı] / T. Əhmədov. – Bakı, 1995. – S.133–134.

897.Xudiyev, N. Bədii üslub: [bölmədə Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin əsərlərindəki satirik-realist ifadə üslubundan da bəhs olunmuşdur] / Nizami Xudiyev // Azərbaycan ədəbi dili tarixi: [Ali məktəblər üçün dərslik] / N.Xudiyev. – Bakı, 1995. – S.407–408, 412.

1996

898.Qasımzadə, F. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev (1870-1933) /F.Qasımzadə, M.C.Cəfərov //Ədəbiyyat: [9-cu sinif üçün]. – Bakı, 1996. – 348–363.

1997

899.Abbasov, E. Görkəmli ədib, incəsənət xadimi, diplomat: [Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin nəticəsinin xatirələri haqqında]/ Eldar Məlik Abbasov //Azərbaycan. – 1997. – 10 avqust. – S.4.

900.Məmmədli, Ş. Sənətkar yaddaşından yarpaqlar: [İbrahim İsfahanlının Ə.Haqverdiyev haqqında xatirələri] /Şurəddin Məmmədli //İbrahim İsfahanlı. – Tbilisi, 1997. – S. 55–57; 65–66.

1998

901.Dilbazi, M. Unutmadığım insanlar: [Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev, Süleyman Sani, Mehdi Hüseyn və İsa İsmayılzadə haqqında: xatirələr] /Mirvarid Dilbazi //Azərbaycan.–1998.–S.151–156.

1999

902.Aslanlı M.İ. Ə.Haqverdiyev yaradıcılığında fiziki tərbiyə / M.İ.Aslanlı // Bakı Universitetinin Xəbərləri. Humanitar elmlər seriyası. – 1999. – №4. – S.83–90.

903.Dadaşov, A. Ədəbi əsərlərin teletamaşaya çevrilməsi: [bölmədə Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin bir məclisdən ibarət məzhəkə janrında yazılmış "Ac həriflər" pyesindən də bəhs olunmuşdur] /Aydın Dadaşov //Ekran dramaturgiyası: Mövzu, struktur, üslub, janr / Aydın Dadaşov. – Bakı, 1999. – S.204–205.

904.Dadaşov, A. Klassik ədəbiyyat televiziya ekranında: [bölmədə Ə.Haqverdiyevin "Ac həriflər" pyesinin tamaşaya qoyulmasından da bəhs olunmuşdur] / Aydın Dadaşov // Televiziya və radio tamaşaları: [Dərs vəsaiti] / A. Dadaşov, Q. Məhərrəmov. – Bakı, 1999. – S.47–49.

905. Məmmədov, X. Ə.Haqverdiyev – müəllim: [Arxiv etüdləri] / Xeyrulla Məmmədov // Azərbaycan müəllimi. – 1999. – 28 yanvar.

906.Şükürova, G. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin həyat və yaradıcılığı / Gülxani Şükürova // Dil və ədəbiyyat. – 1999. – № 4(84). – S.212–215.

2000

907.Ənənələr yaşayır: [Azərbaycan Dövlət Milli Akademik Dram Teatrında Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin anadan olmasının 130 illiyinə həsr olunmuş gecə haqqında] //Azadlıq. – 2000. – 14 dekabr. – S.12.

908.Hüseynoğlu, S. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: (1870–1933) /Soltan Hüseynoğlu, Bəybala Abbaslı //Ədəbiyyat: [8-ci sinf üçün dərslik] /S.Hüseynoğlu, B.Abbaslı. – Bakı, 2000. – S.89.

909.Hüseynov, R. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev (1870-1933) /R.Hüseynov, V.Qurbanov, Ə.İmanov, A.Əhmədova, B.Həsənli, F.Ağasiyev //Ədəbiyyat: [6-cı sinif üçün dərslik].– Bakı, 2001. – S.90.

910.Məmmədov, K. Ömrün acı və fərəhli illəri: [Ə.Haqverdiyevin həyatı haqqında] /Kamran Məmmədov //Ədəbiyyat: [8-ci sinif üçün dərslik] /S.Hüseynoğlu, B.Abbaslı. – Bakı, 2000. – S.90–96.

2001

911.Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [həyat və yaradıcılığı haqqında qısa məlumat] //Ədəbiyyat: [6-cı sinif üçün dərslik] // Tərtib.: R.Hüseynov, V.Qurbanov və b. – Bakı, 2001. – S.90.

912.Hüseynoğlu, S. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [həyat və yaradıcılığı haqqında qısa məlumat] / Soltan Hüseynoğlu, Bəybala Abbaslı // Ədəbiyyat: [8-ci sinif üçün dərslik] / S.Hüseynoğlu, B.Abbaslı. – Bakı, 2001. – S.83.

913.Quliyeva, X. Ə.Haqverdiyevin yaradıcılığı / Xatirə Quliyeva // Azərbaycanda maarifçi estetika: [XIX əsrin ikinci yarısı-XX əsrin əvvəlləri] / X.Quliyeva. – Bakı, 2001. – S.159–171.

914.Məmmədov, K. Ömrün acı və fərəhli illəri: [Ə.Haqverdiyevin həyatı haqqında]/ Kamran Məmmədov // Ədəbiyyat: [8-ci sinif üçün dərslik] / Soltan Hüseynoğlu, Bəybala Abbaslı. – Bakı, 2001. – S.84–89.

915.Yusifoğlu, R. Dramatik növ və onun janırları: [bölmədə Ə.Haqverdiyevin janrın inkişafındakı xidmətlərindən də bəhs olunmuşdur] /Rafiq Yusifoğlu //Ədəbiyyatşünaslığın əsasları: [Filologiya fakültəsinin tələbələri üçün dərs vəsaiti] /R. Yusifoğlu. – Bakı, 2001. – S.146, 149, 153.

2002

916. "Bəxtsiz cavan" əsərinin ilk tamaşası: [N.Vəzirov adına Lənkəran Dövlət Dram teatrında] //Azərbaycan. – 2002. – 10 aprel. – S.6.

917.Ənbiya oğlu, Ə. Haqverdiyev Əbdürrəhim Əsəd bəy oğlu / Əbdülhüseyn Ənbiya oğlu // XX əsrin 100 görkəmli azərbaycanlısı / Ə. Ənbiya oğlu. – Bakı, 2002. – S. 62–63.

2003

918.Hüseynoğlu, S. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [həyat və yaradıcılığı haqqında qısa məlumat] / Soltan Hüseynoğlu, Bəybala Abbaslı // Ədəbiyyat: [8-ci sinif üçün dərslik] / S.Hüseynoğlu, B.Abbaslı. – Bakı, 2003. – S.83.

919.Kazımzadə, A. Evlənmək istəyirəm: [1983-cü il. "Azərbaycanfim". 7 h., 1883, 68, 79 dəq., rəng., g/e.: Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin "Mirzə Səfər", "Papaq" və "Bomba" hekayələrinin motivləri əsasında] /Aydın Kazımzadə //Azərbaycan kinosu: 1898-2002: [2 clddə] / A.Kazımzadə. – I cild: [1898-2002: Bədii və cizgi filimlərinin izahlı kataloqu]. – Bakı, 2003. – S.121–122.

920.Məmmədov, K. Ömrün acı və fərəhli illəri: [Ə.Haqverdiyevin həyatı haqqında] / Kamran Məmmədov // Ədəbiyyat: [8-ci sinif üçün dərslik] /Soltan Hüseynoğlu, Bəybala Abbaslı. – Bakı, 2003. – S.84–89.

921.Mirəhmədov, Ə. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev (1870-1933) /Əziz Mirəhmədov, Zaman Əsgərli // Ədəbiyyat: [10-cu sinif ümumtəhsil məktəbləri üçün dərslik] /Ə.Mirəhmədov, Z.Əsgərli. – Bakı, 2003. – S.167–179.

2004

922.Dadaşov, A. Azərbaycan maarifçi-demokratik hərəkatı: [bölmədə milli maarifçilik ideyalarının ilk təşəbbüskarları kimi Ə.Haqverdiyevdən də bəhs olunmuşdur] /Aydın Dadaşov // Məhəmməd Həsən Hacınski /A. Dadaşov. – Bakı, 2004. – S.13, 35–36.

923.Dadaşov, A. Maarifçilik: [Ə.Haqverdiyevin maarifçilik ideyalarının həyata keçirilməsindəki rolundan bəhs edilmişdir]/ Aydın Dadaşov //Dramaturgiya: [dərslik] /A. Dadaşov. – Bakı, 2004. – S.144–146.

924.Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev (1870–1933) //XX əsr Azərbaycan yazıçıları: [ensiklopedik məlumat kitabı] /Tərtibçi-müəllif: T. Əhmədov. – Bakı, 2004. – S.205–206.

925.Haqverdiyev Əbdürrəhim bəy Əsəd bəy oğlu // Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Ensiklopediyası: [iki cilddə] / Baş redaktor: Yaqub Mahmudov. – Bakı, 2004. – S. 416–417.

926.Hüseynoğlu, S. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [həyat və yaradıcılığı haqqında qısa məlumat] / Soltan Hüseynoğlu, Bəybala Abbaslı // Ədəbiyyat: [8-ci sinif üçün dərslik] / S.Hüseynoğlu, B.Abbaslı. – Bakı, 2004. – S.83.

927.Məmmədov, K. Ömrün acı və fərəhli illəri: [Ə.Haqverdiyevin həyatı haqqında] / Kamran Məmmədov // Ədəbiyyat: [8-ci sinif üçün dərslik] /Soltan Hüseynoğlu, Bəybala Abbaslı. – Bakı, 2004. – S.84–89.

928.Mir Cəlal. Əbdürrəhim bəy Haqvərdiyev: [Tərcümeyi-halı; Dramaturgiyası; Hekayələri] /Mir Cəlal //Azərbaycanda ədəbi məktəblər (1905–1917)/ Mir Cəlal. – Bakı, 2004. – S.112–134.

929.Nağıyeva, M. Ə.Haqverdiyevin "Xortdanın cəhənnəm məktubları" povestində kinayə / M.Nağıyeva // Bakı Universitetinin Xəbərləri. Humanitar elmlər seriyası.–2004.–№1.– S.71–76.

2005

930.Dadaşov, A. Tarixi dramlar: [Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin "Ağa Məhəmməd şah Qacar" pyesindən də bəhs olunmuşdur] /Aydın Dadaşov //Müstəqillik dövrünün dramatugiyası: teatr dramaturgiyasında mövzu, struktur, üslub və janr problemləri /A. Dadaşov. – Bakı, 2005. – S.11.

931.Məmmədov, K. Ön söz /Kamran Məmmədov //Seçilmiş əsərləri: [iki cilddə] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev. – Bakı, 2005. – Cild 1. – S.4–24.

932.Rəhimli, İ. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev (17.5.1870–11.12.1933) /İlham Rəhimli //Azərbaycan teatr tarixi: Dərslik / İ. Rəhimli; elmi red. T.Əfəndiyev. – Bakı, 2005. – S.86–93.

933.Rəhimli, İ. Pəri: [Ə.Haqverdiyevin "Pəri cadu" əsərindəki Şamama – cadu obrazı A.Pənahovanın ifasında] / İlham Rəhimli //Səhnə sehrinin sirdaşı /İ.Rəhimli. – Bakı, 2005. – S. 131–135.

2006

934.Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [həyat və fəaliyyəti haqqında qısa məlumat] //Azərbaycan nəsri antologiyası: [beş cilddə] /Tərt. ed. və ön sözün müəl. Z.Əsgərli. – Cild 2. – Bakı, 2006. – S.62.

935.Əlişanoğlu, T. XX əsr Azərbaycan nəsrinin təşəkkül poetikası: [bölmədə Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin "Ata və oğul", "Ayın şahidliyi", Mirzə Səfər", "Şeyx Şaban", "Marallarım" hekayələrinin janr-üslub keyfiyyətlərindən də bəhs olunmuşdur] /Tehran Əlişanoğlu //XX əsr Azərbaycan nəsrinin poetikası / T. Əlişanoğlu. – Bakı, 2006. – S.60,64–65, 77–78.

936.Sadıqov, E.M. Ə.B.Haqverdiyevin əsərlərində əks olunmuş sosial-pisxoloji problemlər / E.M.Sadıqov // Bakı Universitetinin xəbərləri. – 2006. – №1. – S.187–197.

2007

937.Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev (1870–1933) //Müasir Azərbaycan ədəbiyyatı: [Ali məktəblər üçün dərslik: 2 cilddə]/

Elmi red.: C. Abdullayev, T. Hüseynoğlu, V. Sultanlı. – Bakı, 2007. – Cild 1. – S. 70–71.

938.Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [həyat və fəaliyyəti haqqında qısa məlumat] //Azərbaycan dramaturgiyası antologiyası: [dörd cilddə] /Tərt. ed., ön söz və bioq. müəl. D. Məmmədova. – Cild 1. – Bakı, 2007. – S.186.

939.Əli, Ə. "Pəri cadu": [Ə.Haqverdiyevin eyni adlı pyesinin Nicat Kazımovun quruluşunda Gənc Tamaşaçılar teatrında tamaşaya qoyulması haqqında] / Ə.Əli // Kino. – 2007. – 23 fevral. – S.12.

940.İbrahimova, A. Əbdürrəhim bəy Haqvediyev hər zaman dövrün çatışmamazlıqlarını, ziyankarlığını ifşa edib / Aygün İbrahimova // Hərbi and. – 2007. – 9 iyun. – S.15.

941.Məmmədova, D. Ön söz / Dilarə Məmmədova // Molla Nəsrəddin jurnalında səyahətnamələr / Ə.Haqverdiyev, S.Mümtaz, Q.Şərifov. – Bakı, 2007. – S.3–12.

942.Rəhimli, İ. İrəvana fərdi qastrollar; Peşakarlığın yeni mərhələsi və yaxud sənət ocağının "Dövlət" statusu ilə fəaliyyəti: [bu bölmələrdə Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin "Bəxtsiz cavan", "Dağılan tifaq" əsərlərinin tamaşaya qoyulmasından da bəhs olunmuşdur] / İlham Rəhimli // İrəvan Dövlət Azərbaycan Dram Teatrı: Cəfər Cabbarlı adına İrəvan Dövlət Azərbaycan Dram Teatrının yaradıcılıq yolu haqqında monoqrafiya: 1882–2006 / İ. Rəhimli. – Bakı, 2007. – S.16, 18, 44.

943.Sultanlı, V. Azərbaycan ədəbi tənqidinin əsas mərhələləri: [bölmədə Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin ədəbi görüşlərindən də bəhs olunmuşdur] /Vaqif Sultanlı //Ədəbi tənqidin tədrisi məsələləri: [metodik vəsait] /V. Sultanlı. – Bakı, 2007. – S.37.

2008

944.Abdulla, B. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev (1870–1933): [həyatı haqqında qısa məlumat] //Bəhlul Abdulla, Mehriban Vəliyeva, Aidə Quliyeva // Ədəbiyyat: [7-ci sinif üçün dərslik] /B.Abdulla, M.Vəliyeva, A.Quliyeva. – Bakı, 2008. – S.87.

945.Bayramoğlu, A. Ə.Haqverdiyev haqqında mötəbər tədqiqat / Alxan Bayramoğlu // Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin həyat və yaradıcılığı / Məmməd Məmmədov. – Bakı. 2008. – S.3–5.

946.Çəmənli, M. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [həyatı, yaradıcılığı və "Leyli və Məcnun" tamaşasına drijorluq etməsi haqqında] // "Leyli və Məcnun" – 100 il səhnədə / Mustafa Çəmənli; elmi red. R.Zöhrabov; Azərb. Respub. Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi. – Bakı, 2008. – S.44–45.

947.Dəmirçizadə, Ə. Q.Kazımovun "Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin dramaturgiya dili" adlı dissertasiyası haqqında / Əbdüləzəl Dəmirçizadə // Seçilmiş əsərləri: [10 cilddə]/ Qəzənfər Kazımov. – Bakı, 2008. – Cild 1. – S.172–173.

948.Haqverdiyev Əbdürrəhim bəy Əsəd bəy oğlu (1870-1933) // Cəlil Məmmədquluzadə ensiklopediyası. – Bakı. 2008. – S.119–120.

949.Kərimov, İ. Ə.Ə Haqverdiyevin "Ağa Məhəmməd şah Qacar" əsərinin tamaşaları / İnqilab Kərimov // Azərbaycan teatr tarixi [3 cilddə] / İ.Kərimov. – Bakı, 2008. – Cild 1 – S. 417–431.

950.Kərimov, İ. Ə.Haqverdiyevin "Pəri cadu" əsərinin tamaşaları /İnqilab Kərimov //Azərbaycan teatr tarixi [3 cilddə]/ İ.Kərimov. – Bakı, 2008. – Cild 1.– S.436–438.

2009

951.Abdullayeva, A. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev (1870-1933): [Ə.Haqverdiyevin 140 illik yubileyi] / Adilə Abdullayeva // Əlamətdar və tarixi günlər təqvimi – 2010: [Respublikanın kütləvi və ixtisaslaşdırılmış kitabxanaları, Mərkəzləşdirilmiş Kitabxana Sistemləri üçün] /Azərb. Resp. Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi, M. F. Axundov ad. Azərb. Milli Kitabxanası. – Bakı, 2009. – S.183–184.

952.Aslan, V. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin "Pəri cadu"su Şəki səhnəsində: [quruluşçu rejissoru Mirbala Səlimli olan eyniadlı tamaşa haqqında] / Vaqif Aslan // 525-ci qəzet. – 2009. – 18 iyun. – S.7.

953.Aşırlı, A. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev /Akif Aşırlı// Azərbaycan mətbuat tarixi (1875–1920) /A.Aşırlı. – Bakı, 2009. – S.158–159.

954.Bəkirqızı (İsayeva), P. Ə.Haqverdiyevin "Xortdanın cəhənnəm məktubları" əsərinin mifopoetik strukturundan o biri dünyaya səyahət motivi / Pərvanə Bəkirqızı (İsayeva) // AMEA. Məruzələr. – №. –5. – 2009. – S.176–181.

955.Əlimirzəyev, X. Ə.Haqverdiyev faciələrində sənətkarlıq / Xalid Əlimirzəyev // Klassiklərimizin ideal və poetik sənət dünyası: [iki cilddə] / X. Əlimirzəyev; elmi red. A. Nəbiyev. – Bakı, 2009. – Cild 2. – S.183–241.

956.Əlioğlu, M. Atalar və oğullar: [klassik dramaturgiyaya baxış] /Məsud Əlioğlu //Darıxan adamlar: [2 cilddə] / M. Əlioğlu. – Bakı, 2009. – Cild 1. – S. 535–772.

957.Əlioğlu, M. Haqverdiyevin idealları: [anadan olmasının 100 illiyi münasibətilə] /Məsud Əlioğlu //Darıxan adamlar/ M.Əlioğlu. – Bakı, 2009. – Cild 1. – 360–366.

958.Əlioğlu, M. Klassik nəsrimizin bəzi ənənələri /Məsud Əlioğlu // Darıxan adamlar: [2 cilddə] /M Əlioğlu. – Bakı, 2009. – Cild 1. – S. 284–309.

959.İsrafilov, İ. Teatr klassikanı seçir: [Şəki teatrında rejissor Mirbala Səlimlinin quruluşunda hazırlanan Ə.Haqverdiyevin "Pəri cadu" əsərinin tamaşası haqqında] /İsrafil İsrafilov //Mədəniyyət. – 2009. – 17 iyun. – S.10; 19 iyun. – S.10.

960."Kimdir müqəssir?": [Ədliyyə işçilərinin peşə bayramı günü ərəfəsində 11 saylı cəzaçəkmə müəssisəsində Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin eyniadlı pyesinin səhnəyə qoyulması haqqında] // Azərbaycan. – 2009. – 22 noyabr. – S.8.

961."Kimdir müqəssir" tamaşasının aktyorları məhbus qadınlardır: [qadın məhbusların cəza çəkdiyi 4 saylı cəzaçəkmə müəssisəsində rejissor Elnar Qarayevin səhnələşdirdiyi Ə.Haqverdiyevin "Kimdir müqəssir" əsərinin tamaşasının nümayişi haqqında] // Azərbaycan. – 2009. – 13 mart. – S.3.

962.Tapdıq, G. "Pəri cadu"muz Kazandadır: [Türkdilli Xalqların IX Beynəlxalq Teatr Festivalında eyniadlı tamaşa haqqında] /Gülər Tapdıq // Zaman. – 2009. – 4–5 iyun. – S.8.

2010

963.Behbudqızı, S. "Pəri cadu" anşlaqla qarşılandı: [Ə.Haqverdiyevin eyniadlı əsərinin rejissor Mirbala Səlimlinin quruluşunda Sabit Rəhman adına Şəki Dövlət Dram Teatrında tamaşaya qoyulması haqqında] / Samirə Behbudqızı // Mədəniyyət. – 2010. – 5 may. – S.6.

964.Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev (1870–1933): [qısa məlumat] //Azərbaycan mətbuat tarixi antologiyası: [2 cilddə].– Cild 1. – Bakı, 2010. – S.373.

965.Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //100 böyük azərbaycanlı: [ensiklopediya] / Tərt.müəl. A. A. Səmədov. – Bakı, 2010. – S.118.

966.Həsənova (Saraclı), M. Ə.Haqverdiyevin faciəsində ümumiləşdirmə və fərdiləşdirmə /M.Həsənova (Saraclı) //Bakı Universitetinin xəbərləri. – 2010. – №3. – S.29–33.

967.Həsənova, M. Ə.Haqverdiyev və xalqın milli özünüdərki /M.Həsənova //Bakı Universitetinin Xəbərləri. Humanitar elmlər seriyası. – 2010. – №2. – S.16–21.

968.Hüseynova, K. "Pəri cadu" əsərində öz Pərisini yaradan aktrisa: Qadın problemini göstərən rolları oynamağı sevirəm: [Gənc Tamaşaçılar Teatrının aktrisası Kəmalə Hüseynova ilə Ə. Haqverdiyevin eyni adlı əsəri haqqında söhbət] / Kəmalə Hüseynova // Paritet. – 2010. – 30 oktyabr-1 noyabr. – S.11.

969.Xəlilzadə, F. Ömür itmir, bitmir, davam edir: [Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin anadan olmasının 140 ili münasibətilə] / Flora Xəlilzadə // Azərbaycan. – 2010. – 10 iyun. – S.7.

970.İsmayıllı, S. Bəxtsiz və bəxtli cavanların taleyi: [Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin 140 illiyi münasibətilə] /Sevda İsmayıllı // Kaspi. – 2010. – 22–24 may. – S.15.

971.Əhmədov, B. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev /Bədirxan Əhmədov // XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi: [3 cilddə]: dərslik /B.Əhmədov; Azərb. Resp. Təhsil Nazirliyi, Bakı Slavyan Un-ti. – Bakı, 2010. – Cild 2. – S.301–317.

972.Kazımov, A. İki tamaşa haqqında: [Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin "Pəri cadu" əsərinin Azərbaycan Dövlət Gənc Tamaşaçılar Teatrında və S.Rəhman adına Şəki Dövlət Dram Teatrında səhnəyə qoyulması haqqında] /Ağakişi Kazımov //Respublika.– 2010. – 3 iyun. – S.6.

973.Məmmədov, V.R. XIX əsrin sonu – XX əsrin əvvəllərində yaşamış Azərbaycan ziyalıları maarif, elm və mədəniyyət haqqında: [məqalədə Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin marifçilik görüşlərindən də bəhs olunmuşdur] / V.R.Məmmədov // Azərbaycan arxeologiyası və etnoqrafiyası. – 2010. – №1. – S.244–251.

974.Paşayeva, A. .Ə.Haqverdiyevin "Xortdanın cəhənnəm məktubları" povestindəki bəzi surətlərin səciyyəsi /A.Paşayeva // AMEA Nizami Gəncəvi adına Milli Azərbaycan Ədəbiyyat Muzeyinin 70 illiyinə həsr edilən beynəlxalq konfransın materialları. – Bakı, 2010. – S.148–151.

975.Paşayeva, A. Ə.Haqverdiyevin "Xortdanın cəhənnəm məktubları" povestində ideya, mövzu, kompozisiya / A.Paşayeva // Cəfər Xəndan Hacıyevin anadan olmasının 100 illik yubileyinə həsr olunmuş elmi-nəzəri konfransın materialları. – Bakı, 2010. – S.188–192.

976.Sara. Şəki Dram Teatrı paytaxtda: [Gənc Tamaşaçılar Teatrında quruluşçu rejissor Mirbala Səlimlinin təqdimatında Ə.Haqverdiyevin "Pəri cadu" əsərinin tamaşası haqqında] /Sara // 525-ci qəzet. – 2010. – 5 may. – S.7

977.Şahdağlı, T. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev [şeir] /Tacəddin Şahdağlı // Ədəbiyyat qəzeti. – 2010. – 13 avqust. – S.4.

978.Şamıoğlu, Ş. Ə.Haqverdiyevin biblioqrafiyası: [suallarla dolu 1916–1919-cu illər] /Şahbaz Şamıoğlu //Bakı Qızlar Universiteti. Elmi əsərləri. – 2010. – №1(7). – S.81–82.

2011

979.Əhmədov B. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [həyat və fəaliyyəti haqqında] / Bədirxan Əhmədov // XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi: [3 cilddə: dərslik: icmallar, təhlillər, portretlər]. – Bakı: Elm və təhsil, 2011. – Cild 1. – S. 301–317.

980.Xəlilzadə, F. Zamanın pərdəsi çəkildikcə: [Ə.Haqverdiyevin həyat və yaradıcılığı haqqında] / Flora Xəlilzadə // Kaspi. – 2011. – 3–5 sentyabr. – S.19.

981. Məhərrəmova, T. Haqverdiyevin gördüyü həqiqətlər: [Azərbaycan tarixinin mühüm bir dövrü Haqverdiyevin əsərlərində əks olunub] / Təranə Məhərrəmova // Kaspi. – 2011. – 17 may. – S. 12.

982.Mustafayeva, X. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev (1870-1933) / Xanım Mustafayeva // Azərbaycan uşaq ədəbiyyatı: [Ali və orta ixtisas məktəbləri üçün dərs vəsaiti] / X.Mustafayeva. – Bakı, 2011. – S. 127–130.

983.Paşayeva, A. Ə.Haqverdiyevin "Xortdanın cəhənnəm məktubları" povestində mifik-dini motivlər və atributlar /A.Paşayeva //AMEA Azərbaycan Gənc alim, aspirant və magistrlər cəmiyyətinin Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyinin 20-ci ildönümünə həsr olunmuş elmi konfransının materialları. – Bakı, 2011. – S.314–319.

984.Paşayeva, A. Ə.Haqverdiyevin "Xortdanın cəhənnəm məktubları" povestində dil və üslub xüsusiyyətləri / A.Paşayeva // Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyinin bərpasının 20-ci ildönümünə həsr olunmuş elmi-nəzəri konfransın materialları. – Bakı, 2011. – S.210–217.

985.Paşayeva, A. Ə.Haqverdiyevin "Xortdanın cəhənnəm məktubları" povesti və folklor /A.Paşayeva //Abbas Zamanovun 100 illik yubileyinə həsr olunmuş Respublika elmi konfransının materialları. – Bakı, 2011. – S.555–560.

986.Rəfizadə, S. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin hekayələrində xalçaçılıq /Sədiqə Rəfizadə //Filologiya məsələləri. Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası və M.Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutu. – 2011– №7. – S.327–334.

2012

987.Bayramov, A. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev və Tiflis Azərbaycan teatrı /Adilxan Bayramov //Mədəniyyət. – 2012. – 13 yanvar. – S.13.

988.Dadaşov, A. Tarixi dramlar: [Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin "Ağa Məhəmməd şah Qacar" pyesindən də bəhs olunmuşdur] /Aydın Dadaşov //Müasir Azərbaycan dramaturgiyası/ A. Dadaşov. – Bakı, 2012. – S.15.

989.Hacımusalı, O. İzi qalanlar: [Ə.Haqverdiyevin həyat və yaradıcılığı haqqında] /Oktay Hacımusalı // Xalq cəbhəsi. – 2012. – 20 iyun. – S.11.

990.Xəlilzadə, F. Sinəsi dağlı diyarın unudulmaz simaları: [məqalədə maarifpərvər şuşalı ziyalılar – Q.Zakir, X.Natəvan, M.M.Nəvvab, N.Vəzirov, F.Köçərli, Ə.Haqverdiyev, S.S.Axundov və Y.V.Çəmənzəminli haqqında da qısa məlumat verilmişdir] / Flora Xəlilzadə // Azərbaycan. – 2012. – 15 aprel. – S. 6; 17 aprel. – S. 9.

991.Xudiyev, N. Bədii üslub: [Ə.Haqverdiyevin əsərlərindəki satirik-realist ifadə üslubundan da bəhs olunmuşdur] /Nizami Xudiyev //Azərbaycan ədəbi dili tarixi: Ali məktəblər üçün dərslik /N. Xudiyev. – Bakı, 2012. – S.562, 563, 568.

992.İbrahimova, T. Ə.Haqverdiyev dramaturgiyasının səciyyəvi xüsusiyyətləri haqqında / T.İbrahimova // Humanitar elmlərin öyrənilməsinin aktual problemləri: Ali məktəblərarası elmi məqalələr məcmuəsi. – 2012. – №3. – S.118–121.

993.Şükürova, G. Cəfər Xəndan Ə.Haqverdiyevin ədəbi-bədii fəaliyyəti haqqında /Gülxani Şükürova //Humanitar elmlərin öyrənilməsinin aktual problemləri: Ali məktəblərarası elmi məqalələr məcmuəsi. – 2012. – № 4. – S.172–175.

2013

994.Atakişi, R. Teatr tarixinə kiçik səyahət: [bölmədə "Ağa Məhəmməd şah Qacar", "Dağılan tifaq", "Bəxtsiz cavan" əsərlərinin tamaşaya qoyulmasından da bəhs olunmuşdur] /Rafiq Atakişi // Gəncə Dram Teatrı / R. Atakişi. – Bakı, 2013. – S.23–24.

995.Cəbrayıloğlu, E. Görən kimdir müqəssir?: [rejissor İradə Gözəlovanın quruluşunda hazırlanan Ə.Haqverdiyevin "Kimdir müqəssir" adlı əsərinin Musiqili Komediya Teatrında tamaşaya qoyulması haqqında] /Etibar Cəbrayıloğlu //Ədalət. – 2013. – 27 aprel. – S.12.

996.Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev və teatr //Azərbaycan teatr antologiyası: [iki cilddə] /Azərb. Resp. Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi. – Bakı, 2013. – Cild 1. – S.206–220.

997.Əhmədalılar, T. Ərdəmli ədib...: Dövrünün çox mədəni-mənəvi yaralarına yaramış Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [məqalədə ədibin həyat və yaradıcılığından bəhs olunur] / Tahir Əhmədalılar // Mədəniyyət. – 2013. – 17 may. – S.11.

998.Görkəmli yazıçımızı yetişdirən nəsil: [Azərbaycana bir çox görkəmli xadimlər bəxş etmiş Haqverdiyevlər nəsli haqqında] // Azadlıq. – 2013. – 20 avqust. – S.14.

999.Heydərova, K. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev yaradıcılığında zadəgan obrazları: ["Dağılan tifaq" və "Bəxtsiz cavan" əsərlərində zadəgan mühiti, bu mühitin çatışmayan tərəfləri haqqında] /Könül Heydərova //Dil və ədəbiyyat. Beynəlxalq elmi-nəzəri jurnal. – 2013. – № 2(86). – S.153–155.

1000. Həmidə. Qazax teatrının "müqəssir" axtarışı: [Qazax Dövlət Dram Teatrında Ə.Haqverdiyevin "Kimdir müqəssir" əsərinin Vidadi Əliyevin quruluşunda səhnələşdirilməsi haqqında]/ Həmidə // Mədəniyyət. – 2013. – 23 oktyabr. – S.13.

1001. Hüseynova, Ç. Ə.Haqverdiyevin faciə əsərlərində tragik vəziyyətlər: ["Dağılan tifaq", "Bəxtsiz cavan" əsərləri haqqında] / Çiçək Hüseynova // Filologiya məsələləri. Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası və M.Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutu.– 2013. – №10. – S.434–440.

1002. Hüseynova, Q. Ərdəmli ədib...: Dövrünün çox mədəni-mənəvi yaralarına yaramış Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev / Qəsidə Hüseynova // Mədəniyyət. – 2013. – 17 may. – S.11.

1003. Məmmədli, A. Azərbaycançılıq mollanəsrəddinçilərin fərdi yaradıcılıq kontekstində: [Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev]/ Allahverdi Məmmədli // 525-ci qəzet. – 2013. – 16 may. – S.7.

1004. Məmmədov, X. Ədəbiyyatşünaslıq abidəsi: [Mir Cəlalın ədəbi tənqid sahəsindəki fəaliyyətində Ə.Haqverdiyevin yaradıcılığına da diqqət ayırmasından bəhs olunmuşdur] /Xeyrulla Məmmədov // Ədəbiyyat qəzeti. – 2013. – 26 aprel. – S.1, 6.

1005. Məmmədov, K. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev (1870-1933) /Kamran Məmmədov //Azərbaycan yazıçılarının həyatından dəqiqələr / K.Məmmədov. – Bakı, 2013. – S.143–161.

1006. Nəhmətova, K. Hekayə janrının forma xarakterinə görə tipologiyası: [məqalədə Ə.Haqverdiyevin hekayələri haqqında da verilmişdir] /Könül Nəhmətova //Filologiya məsələləri /Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası M. Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutu. – 2013. – № 8. – S.419–423.

1007. Rəhimli, İ. Yeni əsrin bədii tələbləri: [Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev, onun quruluş verdiyi, rejissoru olduğu tamaşalar haqqında] /İlham Rəhimli //Azərbaycan Dövlət Akademik Milli Dram Teatrı: [Teatrın 1873–2012-ci illər arasındakı yaradıcılıq yolunun salnaməsi: 3 cilddə] /İlham Rəhimli. – Bakı, 2013. – Cild 1: 1873–1936. – S.46–62.

1008. Süleymanova, A. Əbədi günah: [Gənc Tamaşaçılar Teatrında rejissor İradə Gözəlovanın quruluşunda hazırlanan Ə.Haqverdiyevin "Kimdir müqəssir" tamaşası haqqında] /Aygün Süleymanova // Kaspi. – 2013. – 11–13 may. – S.10.

1009. Şamıoğlu (Musayev), Ş. M.F.Axundzadə və Q.Orbelianın yaradıcılıq əlaqələri və yaxud bir daha ədəbiyyatımızın aldadılmış ulduzunun faciəsi haqqında: [məqalədə Ə.Haqverdiyevin "Mirzə Fətəli faciəsi" və "Mirzə Fətəli Axundovun həyat və fəaliyyəti" adlı yazılarından da bəhs olunmuşdur] / Şahbaz Şamıoğlu (Musayev) //Filologiya məsələləri.Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası M.Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutu – 2013. – № 8. – S.348–356.

2014

1010. Cəfərli, Y. Simvolizmdən maarifçiliyə, tənqidi realizmdən sosializm realizminə: [Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin

yaradıcılığında ədəbi cərəyanların yeri] /Yeqzar Cəfərli // Olaylar. – 2014. – 21 may. – S.10.

1011. Çingizoğlu, **Ə.** Haqverdiyevlər: [Haqverdiyevlər ailəsinin tarixi haqqında] /Ənvər Çingizoğlu //Azərbaycan Tarixi Şəcərə Cəmiyyətinin Xəbərləri: Doqquzuncu buraxılış. – Bakı, 2014. – S.77–82.

1012. Əhmədalılar, T. Mənən də Bəy...: "Bəxtsiz cavan"larıyla ağılayıb-ağlayan, "Marallarım", "Ovçu Pirim"lərilə şaqqanaqlayıb-gülən Əbdürrəhim bəy... /Tahir Əhmədalılar // Mədəniyyət. – 2014. – 16 may. – S.13.

1013. Qaraca, B. Ayın, günün şahidliyi: Tanıdıqlarımız haqqında bilmədiklərimiz: [Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin həyat və yaradıcılığı, diplomatik fəaliyyəti haqqında] / Bəxtiyar Qaraca // Azərbaycan. – 2014. – 17 oktyabr. – S.11; Ədalət. – 2014. – 23 oktyabr. – S.5.

1014. Mirməmməd, G. "Zınqırovlu pişik" gəldi, sonda hamı "Kimdir müqəssir?" soruşdu: Şəki Beynəlxalq Teatr Festivalında oynanılan tamaşalar haqqında qeydlər: [Şəki Beynəlxalq Teatr Festivalında Ə.Haqverdiyevin "Kimdir müqəssir?" əsərinin Azərbaycan Dövlət Musiqili Teatrının təqdimatında festivalın bağlanış günündə oynanılması haqqında] /Gülcahan Mirməmməd //Mədəniyyət. – 2014. – 24 sentyabr. – S.5.

1015. Pənah, G. Klassik Azərbaycan ədəbiyyatında folklor və dil-üslub məsələləri: [bölmədə Ə.Haqverdiyev haqqında da verilmişdir] /Gülxani Pənah //Cəfər Xəndanın Azərbaycan ədəbiyyatına dair tədqiqatlarının səciyyəvi xüsusiyyətləri /G.Pənah.– Bakı, 2014. – S.474–577.

1016. Rəhimli, İ. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevə xitab/ İlham Rəhimli //Cavabsız suallar /İ.Rəhimli. – Bakı, 2014. – S. 37–42.

2015

1017. Abbaslı, T. Təb tabloları... :"Fərhad" kimi halalların estetik portretləri, "Kərbəlayi Zal" misal "marallar"ın tipik kari-

katuraları...: [Ə.Haqverdiyevin yaradıcılığı haqqında] /Tahir Abbaslı // Mədəniyyət. – 2015. – 15 may. – S.10.

1018. Abdullayeva, S. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin "Seçilmiş hekayələr"i macar dilində: [Azərbaycanın Macarıstandakı səfirliyinin təşəbbüsü ilə nəşr olunmuş eyniadlı kitab haqqında] / S.Abdullayeva //525– ci qəzet. – 2015. – 31 oktyabr. – S.19.

1019. Ağdam teatrında "Kimdir müqəssir": [rejissor Bəhram Osmanovun quruluşunda Ə.Haqverdiyevin eyni adlı əsərinin tamaşaya qoyulması haqqında] // Mədəniyyət. – 2015. – 17 iyun. – S.11.

1020. Bayramov, A. Onlar Tiflis Azərbaycan teatrı ilə bağlı olmuşlar: Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [Ə.Haqverdiyevin "Tiflis Azərbaycan teatrı" ilə əlaqəsi, əsərlərin burada tamaşaya qoyulması haqqında] /Adilxan Bayramov //Sənət, sənət məbədləri, sənət fədailəri /A.Bayramov. – Bakı, 2015. – S.199–205.

1021. Əhmədov, T. Ə.Haqverdiyevin "Dağılan tifaq" faciəsi və onun Azərbaycan dramaturgiya tarixində mövqeyi /Teymur Əhmədov // Seçilmiş əsərləri: [beş cilddə] / Teymur Əhmədov. – Bakı, 2015. – Cild 5. – S.480–483.

1022. İmaməliyeva, L. Azərbaycan hekayəsinin tipoloji təsnifatı: [bölmədə XIX əsrin sonlarında hekayə ustası kimi Ə.Haqverdiyevdən və onun "Şeyx Şəban" əsərindən də bəhs olunmuşdur] /Leyla İmaməliyeva //Rus və Azərbaycan ədəbiyyatlarında hekayə janrı: XIX əsrin sonu–XX əsrin əvvəlləri /L. İmaməliyeva. – Bakı, 2015. – S.108–110, 134–136.

1023. Kamal, R. Stomatoloji fantaziya: [Ə.Haqverdiyevin "Diş ağrısı" hekayəsi və onun qəhrəmanı Hacı Rüstəm haqqında] / Rüstəm Kamal // Ədəbiyyat qəzeti. – 2015. – 13 iyun. – S.11.

1024. Qarayev, Y. Azərbaycanda maarifçilik hərəkatı və maarifçi realizm dövrü: [bölmədə maarifçi realist kimi Ə.Haqverdiyevdən də bəhs olunmuşdur] / Yaşar Qarayev // Seçilmiş əsərləri: [beş cilddə] / Y. Qarayev; tərt. ed. Ş.Alışanlı, A.Bağırlı. – Bakı, 2015. – Cild 3. – S.180, 194,196–198.

1025. Rzayev, Y. Nəsr və dramaturgiya: [bölmədə Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin həyat və yaradıcılığı haqqında qısa məlumat verilmişdir] / Yaşar Rzayev // XIX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı: [mühazirə materialları: dərs vəsaiti] / Y. Rzayev. – Bakı, 2015. – S.11.

1026. Talıbzadə, K. Azərbaycan teatrı və dramaturgiyasının inkişaf məsələləri: [bölmədə Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin teatr və dramaturgiyanın inkişafındakı xidmətlərindən də bəhs olunmuşdur] / Kamal Talıbzadə //Azərbaycan ədəbi tənqidinin tarixi: 1800–1920-ci illər / K. Talıbzadə. – Bakı, 2015. – S.248–262.

1027. Təhmasib, R. Böyük aktyor: [Cahangir Zeynalovun Ə.Haqverdiyevin əsərlərindəki rolları haqqında] /Rza Təhmasib // Cahangir Zeynalov: həyat və yaradıcılığı haqqında sənədlər.– Bakı, 2015. – S. 200–202.

2016

1028. Abbaslı, T. Ədəbi-irfani Bəy: [Oxumayanlarından çox, oxuyanlarının boynunda haqqı olan Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev!] / Tahir Abbaslı // Mədəniyyət. – 2016. – 18 may. – S.15.

1029. Abasov, H. O, cəhalətin düşməni idi: [Ə.Haqverdiyev haqqında] /Hacağa Abasov //Xatirələrim: "XAN" Xatirə Ədəbiyyatı silsiləsindən 17-ci kitab / Hacağa Abasov. – Bakı, 2016. – S.62–64.

1030. Alışova, M. Ə.Haqverdiyevin yaradıcılığında əxlaq məsələləri /Mənsurə Alışova //Elmi əsərlər: AMEA Fəlsəfə İnstitutu. – 2016. – №1(26). – S.133–137.

1031. Dünyaminqızı, Q. "Anadangəlmə mollanəsrəddinçi": [Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin həyatı və ədəbi-ictimai fəaliyyəti haqqında] /Qərənfil Dünyaminqızı //Kaspi. – 2016. – 18 mart. – S.6.

1032. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev (1870–1933) //Azərbaycan multikulturalizminin ədəbi-bədii qaynaqları /Tərt.: M. Nağısoylu, F. Ələkbərov, Ə. Bağırov, İ. Quliyev; elmi red. K. Abdulla; Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzi. – Bakı, 2016. – S. 204–205.

1033. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev (1870–1933): [qısa məlumat] //Azərbaycan ədəbiyyatı antologiyası: Nəsr.–Bakı, 2016. – Cild 2. – S.59.

1034. Əliyev, M. Söz sənətimizin təbliğ olunduğu muzey: [məqalədə Ə.Haqverdiyevin haqqında muzeydə saxlanılan sənədlər və fotolardan da bəhs olunmuşdur] /Məmməd Əliyev, Zenfira Seyidova //Naxçıvan Dövlət Universiteti. Elmi əsərlər. – 2016. – №6(74). – S.151.

1035. Füzuli Dram Teatrında "Dağılan tifaq": [Qaçaq Qarayevin quruluş verdiyi Ə.Haqverdiyevin eyniadlı əsərinin tamaşası haqqında] // Mədəniyyət. – 2016. – 14 dekabr. – S.7.

1036. Qaraxanoğlu, M. Ədəbiyyatımızda üç cərəyanın yaradıcısı: Yaxud Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin atdığı "Bomba": [Əbdürrəhim bəyin ədəbi yaradıcılığından və primitivizm cərəyanından bəhs edir] / Mehman Qaraxanoğlu // 525-ci qəzet. – 2016. – 3 sentyabr. – S.22; 6 sentyabr. – S.4.

1037. Qusar teatrında "Pəri cadu": [Dağıstanın Əməkdar artisti Laləzar Hüseynovanın quruluşunda Ə.Haqverdiyevin eyniadlı əsərinin tamaşası haqqında] //Mədəniyyət. – 2016. – 27 may. – S.6.

1038. Osmanoğlu, M. Ağrı: [Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin həyat və yaradıcılığı haqqında] / Məti Osmanoğlu// Ədəbiyyat qəzeti. – 2016. – 29 oktyabr. – S.10–11.

1039. Rəhimli, İ. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev /İlham Rəhimli //Azərbaycan Teatr Ensiklopediyası: [üç cilddə] /İlham Rəhimli – Bakı, 2016. – Cild 1: A, B, C, Ç, D, E, Ə, F. – S.315–317.

1040. Süleymanova, A. "Ac həriflər":[Gənc Tamaşaçılar Teatrının səhnəsində rejissor Ər-Toğrulun quruluşunda Ə.Haqverdiyevin eyniadlı əsərinin tamaşaya qoyulması haqqında] /Aygün Süleymanova // Kaspi. – 2016. – 9 iyun. – S.10.

1041. Zümrüd. "Xortdanın cəhənnəm məktubları" xarici mətbuatda: [Ə.Haqverdiyevin eyniadlı əsərinin Rusiyanın məşhur jurnallarından biri olan "İnıe bereqa"da müzakirə olunması haqqında] / Zümrüd // Səs. – 2016. – 6 yanvar. – S.13.

2017

1042. Camalov, K. “Molla Nəsrəddin” jurnalından Mirzə Fətəli Axundovun maarifçi görüşlərinə bir nəzər: [məqalədə Ə.Haqverdiyevin Axundovun xalqın avamlığına və cəhalətinə qarşı amansız mübarizə aparmasından, qadın hüquqları uğrunda mübarizəsindən, “Hacı Qara” komediyasına yüksək qiymət verməsindən də bəhs olunmuşdur] /Kamal Camalov //Azərbaycan Respublikasının Təhsil İnstitutunun Elmi əsərləri. – 2017. – Cild 84. – № 4. – S.251–255.

1043. Eminov, A. Maral Məşədilərin hekayəti, yaxud Nataşanın məhəbbəti: “Ə.Haqverdiyevin obrazları” silsiləsindən /Allahverdi Eminov //Ədalət. – 2017. – 4, 7, 8, 9 noyabr. – S.7.

1044. Həyatova, S. Ə.Haqverdiyevin ictimai fəaliyyəti /Solmaz Həyatova // Dil və ədəbiyyat. Beynəlxalq elmi-nəzəri jurnal. – 2017. – №3. – S.189–191.

1045. İsaqoğlu, V. İsfahanlı-Haqverdiyev dostluğu və tərəfdaşlığı /Vaqif İsaqoğlu //İbrahim İsfahanlı /V. İsaqoğlu. – Bakı, 2017. – S.36–40.

1046. İsrafilov, İ. Ötən əsrin “Pəri cadu”su...: [Tofiq Kazımovun quruluşcu rejissoru olduğu Ə.Haqverdiyevin eyniadlı əsəri haqqında] /İsrafil İsrafilov //Qobustan: Sənət toplusu. – 2017. – №4. – S.42–45.

1047. Qaraca, B. Ağasadıq Gəraybəyli Ərəblinski, Üzeyir bəy və Əbdürrəhim bəy haqqında... /Bəxtiyar Qaraca //Hüseyn Ərəblinski. – Bakı, 2017. – S.75–76.

1048. Qaraca, B. Tiflis günləri – “Ağa Məhəmməd şah”ın növbəti qələbəsi: [1908-ci il 26 martda Tiflisdə premyerası olmuş Haqverdiyevin eyni adlı tamaşası haqqında] / Bəxtiyar Qaraca // Hüseyn Ərəblinski. – Bakı, 2017. – S. 32–34.

1049. Qaraoğlu, F. Tarixdə iz buraxanlar: Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [Ə.Haqverdiyevin Cümhuriyyət dönəmindəki diplomatik fəaliyyəti haqqında] /Fazil Qaraoğlu //Bakı xəbər.– 2017. – 1 noyabr. – S.15.

1050. Qazax Dram Teatrında "Bəxtsiz cavan": [Allahverdi Musayevin quruluşunda təqdim edilən eyniadlı əsərin tamaşası haqqında] //Mədəniyyət. – 2017. – 21 aprel– S.6.

1051. Qazax teatrı "Bəxtsiz cavan"la pərdəni açıb: [Musa Eyyubovun quruluşunda hazırlanan Ə.Haqverdiyevin eyniadlı əsərinin tamaşası haqqında] //Mədəniyyət. – 2017. – 22 sentyabr. – S.7.

1052. Quliyev, V. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev – Diplomat: [Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti – 100] /Vilayət Quliyev // 525-ci qəzet. – 2017. – 23 dekabr. – S.26; 30 dekabr. – S.18.

1053. Mustafayeva, A. Qacar səhnədə – dünən və bu gün: [məqalədə Ə.Haqverdiyevin "Ağa Məhəmməd şah Qacar" pyesindən də bəhs olunmuşdur] /Aynurə Mustafayeva //Qobustan: Sənət toplusu. – 2017. – №2. – S.27–29.

1054. Rəhimli, İ. Dramaturgiyanın təşəkkülü və inkişafı: Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev // İlham Rəhimli // Azərbaycan teatr tarixi: [beş cilddə]. – Bakı, 2017. – Cild 2. – S.22–27.

1055. Rəhimli, İ. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: (17.5.1870-17.12.1933): [dramaturqun Akademik Milli Dram Teatrında tamaşaya qoyulmuş pyesləri haqqında] /İlham Rəhimli //Azərbaycan müəlliflərinin əsərləri Akademik Teatrda / İ.Rəhimli. – Bakı. – 2017. – S.20–27.

1056. Sadıqova, S. Görkəmli dilçi alim: [məqalədə Q.Kazımovun "Ə.Haqverdiyevin dramaturgiya dili" mövzusunda namizədlik dissertasiyasından, M.F.Axundov, eləcə də C.Məmmədquluzadə, Ə.Haqverdiyevin yaradıcılığı arasında ideya-estetik bağlılıqdan da bəhs olunmuşdur] /Sayalı Sadıqova //Respublika.– 2017. – 16 mart.

1057. Salamoğlu, T. Qərb dünyasının rəzalətlərini görmək istedadı: [Ə.Haqverdiyevin "Ata və oğul" hekayəsi haqqında]/ Təyyar Salamoğlu // Ədəbiyyat qəzeti. – 2017. – 10 iyun. – S.24.

1058. Şərif, Ə. Xatirələrdə yaşayan sənətkar: [Ə.Haqverdiyev haqqında] / Əziz Şərif // İbrahim İsfahanlı / V. İsaqoğlu.– Bakı, 2017. – S.70.

2018

1059. Babayev, B. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin satirik hekayələrində sənətkarlıq məsələləri /Baba Babayev //Ustad.– 2018. – № 5. – S.8–15.

1060. Cəfərov, İ. Nəzəri fikirlərdə “Cəlil Məmmədquluzadə və dünya ədəbiyyatı” probleminə baxış: [məqalədə Qoqol yaradıcılığının Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin sənətinə təsirindən də bəhs olunmuşdur] /İman Cəfərov //Naxçıvan Dövlət Universiteti Elmi əsərləri: Humanitar elmlər seriyası. – 2018. – №5(94). – S.18–19.

1061. Cəfərov, Z. M.F.Axundzadə obrazı Azərbaycan şairlərinin şeirlərində: [məqalədə Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin “Mirzə Fətəli Axundzadə” məqaləsindən də bəhs olunur] /Zamin Cəfərov //Naxçıvan Dövlət Universiteti Elmi əsərləri: Humanitar elmlər seriyası. – 2018. – №5(94). – S.66.

1062. Əhmədov, Q.H. XX əsrin əvvəllərində Azərbaycan hekayəsində islam maarifçiliyi və şəxsiyyətin portret cizgiləri: [məqalədə Ə.Haqverdiyevin “Ata və oğul” hekayəsindən də bəhs olunmuşdur] /Q.H.Əhmədov //Mədəniyyətlərarası dialoqda bədii ədəbiyyatın rolu: Beynəlxalq elmi konfransın materialları: 04-05 dekabr 2018 /Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi, Sumqayıt Dövlət Universiteti. – Sumqayıt, 2018. – S.423–424.

1063. Əlioğlu, M. Haqverdiyevin idealları /Məsud Əlioğlu // Darıxan adamlar: Seçilmiş əsərləri. – Bakı, 2018. – S.265–269.

1064. Xaçmazlı tamaşaçılar Qusar teatrının “Pəri cadu”suna baxıblar: [“Sərhədsiz teatr” festivalı çərçivəsində Laləzar Hüseynovanın hazırladığı Ə.Haqverdiyevin eyniadlı əsərinin tamaşasının nümayişi haqqında] // Mədəniyyət. – 2018. – 18 may. – S.8.

1065. Xəlilov, N. Ə.Haqverdiyev “Yeriyən Azərbaycan” timsalında: [Ə.Haqverdiyevin əsərlərinin bədii dili və üslubu haqqında] / Nizami Xəlilov // Görkəmli yazıçı, ədəbiyyatşünas alim və pedaqoq Mir Cəlalın 110 illiyinə həsr olunmuş Respublika elmi-nəzəri konfransının materialları: 01 may 2018-ci il. – Bakı, 2018. – S.99–103.

1066. Kamal, R. Əbdürrəhim bəy və pasport: [Ə.Haqverdiyevin yaradıcılığı haqqında] /Rüstəm Kamal //Ədəbiyyat qəzeti. – 2018. – 23 iyun. – S.25.

1067. Kamal, R. Əbdürrəhim bəyin “qəstin”ləri: Professor Kamran Məmmədovun unudulmaz xatirəsinə: [Ə.Haqverdiyevin yaradıcılığında mehmanxana mövzusu haqqında] / Rüstəm Kamal // Ədəbiyyat qəzeti. – 2018. – 13 yanvar. – S.30.

1068. Kərimli, K. Haqverdiyev – bir ümman: [Ə.Haqverdiyevə həsr olunmuş şeir] /Kərim Kərimli //Bomba: hekayələr /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev. – Bakı, 2018. – titul vərəqində.

1069. “Kimdir müqəssir?” tamaşası nümayiş olunub: [Gənc Tamaşaçılar Teatrının səhnəsində Elşən Zeynallının hazırladığı Ə.Haqverdiyevin eyniadlı əsərinin tamaşası haqqında] //Mədəniyyət. – 2018. – 15 iyun. – S.6.

1070. Qarayeva, G. Ön söz /Günay Qarayeva // Bomba: hekayələr / Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev. – Bakı, 2018. – S. 6–10.

1071. Qocayeva, G. “Məgər mən Xristofor Kolumbdan əskik oğlanam...”: [Ə.Haqverdiyevin “Xortdanın cəhənnəm məktubları” povesti əsasında: Şeirlər] / Güldəniz Qocayeva //Azərbaycan. – 2018. – №9. – S.168–179.

1072. Mir Cəlal. Bədii dilimiz haqqında: [bölmədə Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin “Şeyx Şaban” əsərinin ədəbi dilindən bəhs olunmuşdur] /Mir Cəlal //Ədəbi tənqid: [1931–1974] / Mir Cəlal; tərt. və elmi red. K.Tahirov. – Bakı: M.F.Axundov ad. Milli Kitabxana, 2018. – S.207–208.

1073. Mir Cəlal. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev (1870–1933) / Mir Cəlal, Firidun Hüseynov // XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı / Mir Cəlal, F.Hüseynov. – Bakı, 2018. – S.200–224.

1074. Mustafa, N. Diplomatik nümayəndə Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevə qarşı Ermənistan hökumətinin həyata keçirdiyi cinayətin təfsilatı / Mustafa Nazim // “Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti: Azərbaycanın dövlətçilik tarixinin parlaq səhifəsi” mövzusuna həsr olunmuş beynəlxalq elmi konfransın materialları. Xüsusi buraxılış. – 2018. – № 74, 75, 76. – S. 400–403.

1075. Mustafa, N. Səfir Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev Ermənistan hökumətinin sifarişi ilə qarət edilmişdi: Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti – 100 / Nazim Mustafa // Azərbaycan. – 2018. – 4 may. – S.10.

1076. Nadir, Z. Kimdir müqəssir?: [Musiqili Komediya Teatrında Ə.Haqverdiyevin eyniadlı əsərinin tamaşaya qoyulması haqqında] / Züleyxa Nadir // Olaylar. – 2018. – 1 noyabr. – S.10.

1077. Rəhimli, İ. Peşəkar teatrın təşəkkülü və inkişaf mərhələləri: [bölmədə Ə.Haqverdiyevin tamaşa qoyulmuş pyeslərindən, teatr həvəskarlarını yeni dəstə-truppa şəklində birləşdirməsindən də bəhs olunmuşdur] /İlham Rəhimli //Azərbaycan teatrı: [iki əsrlik səhnə tariximiz bir kitabda] /İlham Rəhimli.–İstanbul, 2018. – S.61, 63. 78, 81.

1078. Rəis, X. Bakı Uşaq Teatrı kimi müqəssir bildi?: [Gənc Tamaşaçılar Teatrının səhnəsində rejissor Elşən Zeynallının hazırladığı Ə.Haqverdiyevin "Kimdir müqəssir?" tamaşasının nümayişi haqqında] /Xəyalə Rəis //Kaspi. – 2018. – 14 iyun. – S.11.

1079. Salamoğlu, T. "Türk qanlı" sənətkarın "Avropa qiyafəli, müsəlman etiqadlı" əsərləri: [Ə.Haqverdiyev dramaturgiyası ədəbiyyatşünaslıqda] /Təyyar Salamoğlu //Azərbaycan.–2018. – №1. – S.166–181.

1080. Salamoğlu, T. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin dramaturgiyası mübahisələrdən həqiqətlərə / Təyyar Salamoğlu // Kredo. – 2018. – 31 mart. – S.8–9; Kredo. – 2018. – 5 aprel. – S.8–9; Kredo. – 2018. – 12 aprel. – S.5;7.

1081. Salamoğlu, T. Milli maarifçi nəsr estetikasında dini dünyagörüşünün inikası: [Ə.Haqverdiyevin "Ata və oğul" hekayəsi əsasında] / Təyyar Salamoğlu // Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Xəbərləri. Humanitar elmlər seriyası. – 2018. – №1. – S.51–57; Kredo. – 2018. – 10 may. – S.15; 2018. – 17 may. – S.4–5.

1082. Saraclı M.Q. (Həsənova). Ə.Haqverdiyev dramaturgiyasında qəhrəman konsepsiyası / M.Q.Saraclı (Həsənova) // Bakı Universitetinin Xəbərləri. Humanitar elmlər seriyası. – 2018. – №3. – S.26–31.

1083. Vahabova, M. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin hekayə yaradıcılığının ilk mərhələsi: [“Ata və oğul” “Ayın şahidliyi” hekayələri haqqında] / Mətanət Vahabova // Təhsil jurnalı. – 2018. – may. – S.72–75.

1084. Vahabova, M. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin hekayələrində bədii gülüşün səciyyəsi / Mətanət Vahabova // Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti – 100. Cümhuriyyət ideologiyası kontekstində filologoya elmi: Respublika elmi konfransının materialları: (06 aprel, 2018-ci il). – Bakı, 2018. – S.70–77.

1085. Vahid, M. Biz nəyə gülürük?: [Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin hekayələrində bədii gülüş] / Mətanət Vahid // Ədəbiyyat qəzeti. – 2018. – 7 aprel. – S.14–15; 2018. – 14 aprel. – S.28–29.

1086. Vahid, M. Əbdürrəhimbəy bəy Haqverdiyevin hekayələrində qadına münasibət / Mətanət Vahid // İşıq. – 2018. – №2. – S. 48–52.

1087. “Yeyərsən qaz ətini, görərsən ləzzətini”: Bilik Fondunun tələbə dərnəyi Şamaxıda tamaşa göstərib: [Şamaxı rayon Mədəniyyət Mərkəzində Xalq artisti Məmməd Səfanın rəhbərliyi ilə Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin eyniadlı əsəri əsasında hazırlanmış eyniadlı tamaşa haqqında] // Mədəniyyət. – 2018. – 7 noyabr. – S.7.

1088. Zəkiyeva, A. Diri ikən ölülər və Kefli İskəndər həqiqəti: [məqalədə Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin “Bəxtsiz cavan” faciəsindən də bəhs olunmuşdur] /Aygün Zəkiyeva //Naxçıvan Dövlət Universiteti Elmi əsərləri: Humanitar elmlər seriyası. – 2018. – №5(94). – S.99.

2019

1089. AMEA Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunda “Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev. Həyatı və yaradıcılığı” kitabının təqdimatı olub // Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 16 fevral. – S.23; Elm. – 2019. – 15 fevral. – S.7.

1090. Babayev, B. Haqverdiyev gülür, güldürür: Ə.Haqverdiyevin felyeton yaradıcılığından / Babayev Baba // Azərbaycan. – 2019. – №7–8. – S.174–179.

1091. Bağırlı, A. "Sənətkarın elmi pasportu" seriyasından ilk monoqrafik tədqiqat: [Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunun əməkdaşlarının hazırladığı "Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev. Həyatı və yaradıcılığı" adlı monoqrafiya haqqında] /Aygün Bağırlı // 525– ci qəzet. – 2019. – 1 fevral. – S.7.

1092. Burcəliyev, A. "Kimdir müqəssir" teatr festivalında: [2+1– III Eksperimental Teatr Festivalı çərçivəsində Bakı Uşaq Teatrının təqdimatında, Elxan Zeynallının quruluşunda hazırlanan Ə.Haqverdiyevin eyniadlı əsərinin tamaşaya qoyulması haqqında] /Anar Bürcəliyev //Cümhuriyət. – 2019. – 10 dekabr. – S.14; Hürriyyət. – 2019. – 14–16 dekabr. – S.13; Ədalət. – 2019. – 14 dekabr. – S.14.

1093. Cavid, R. Xeyirlə Şərin mübarizəsi yeni təqdimatda: Gənc Tamaşaçılar Teatrının səhnəsindəki "Don Kixot" və "Pəri cadu" haqqında təəssüratım: [Əməkdar artist Nicat Kazımovun və Bəhram Osmanovun hazırladığı Ə.Haqverdiyevin eyniadlı əsərinin tamaşası haqqında] / Rəvan Cavid // 525-ci qəzet. – 2019. – 15 yanvar. – S.7.

1094. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin 150 illiyi UNESKO xəttilə qeyd ediləcək: [UNESCO Baş Konfransının 40-cı sessiyası çərçivəsində] //Mədəniyyət. – 2019. – 20 noyabr. – S.1; 525-ci qəzet. – 2019. – 20 noyabr. – S.12; Səs. – 2019. – 20 noyabr. – S.9.

1095. Əliyeva, K. Muxtar Auezov yaradıcılığı Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev ənənələri konteksində: [qazax ədəbiyyatının görkəmli nümayəndəsi Muxtar Auezovun yaradıcılığına Ə.Haqverdiyevin təsiri haqqında] / Könül Əliyeva // Dil və ədəbiyyat. – 2019. – № 3(111). – S.145–147.

1096. Əlizadə, S. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin və İbn Şüheydin yaradıcılığında şeytan motivi / Sürəyya Əlizadə // Azərbaycan Cümhuriyyətinin 100 illiyinə həsr olunan "Folklor milli kimlik kontekstində" mövzusunda Beynəlxalq elmi konfransın materialları. – Bakı, 2019. – S.60–71.

1097. Həsənov, B. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev. Bomba / B.Həsənov // Ümumtəhsil məktəblərinin 8-ci sinfi üçün ədəbiyyat fənni üzrə dərsliyin metodik vəsaiti / B.Həsənov, S.Əliyev, N.M.Verdiyeva. – Bakı, 2019. – S.157–162.

1098. Kamal, R. Əbdürrəhim bəyin cənnət səyahəti. Tiflis: [ədibin həyat və yaradıcılığı haqqında] / Rüstəm Kamal // Ədəbiyyat qəzeti. – 2019. – 16 fevral. – S.23.

1099. Qəribli, İ. Ə.Haqverdiyev irsinin öyrənilməsinə yeni baxış: [AMEA Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunda hazırlanmış görkəmli dramaturq, ictimai xadim Ə.Haqverdiyevin həyat və yaradıcılığından bəhs edən "Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev. Həyatı və yaradıcılığı" adlı monoqrafiya haqqında] /İslam Qəribli // Kredo. – 2019. – 20 iyun. – S.3–4.

1100. Qurbanov, A. Əsərin ideya-məzmunu haqqında məlumat verilməsi: [bölmədə Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin "Şeyx Şaban" hekayəsindən də bəhs olunmuşdur] /Afad Qurbanov// Bədii mətnin linqvistik təhlili /A.Qurbanov.– Bakı, 2019.– S.70–72.

1101. Qubadova, M. Ərəblinskini formalaşdıran siyasi-ictimai və bədii-ideoloji mühit: [Ərəblinskinin quruluş verdiyi Ə.Haqverdiyevin "Ağa Məhəmməd şah Qacar" faciəsi və tamaşaya münasibət haqqında] / Məsməxanım Qubadova // Ərəblinski teatrı [monoqrafiya]/ M.Qubadova. – Bakı, 2019. – S. 31–40.

1102. Qubadova, M. Yaradıcılığının birinci dövrü: [Ərəblinskinin yaradıcılığının birinci dövründə Ə.Haqverdiyevin "Ağa Məhəmməd şah Qacar" faciəsinin tamaşasının rolu haqqında]/ Məsməxanım Qubadova //Ərəblinski teatrı (monoqrafiya) / M.Qubadova. – Bakı, 2019. – S.108–118.

1103. Məhərrəmova, T. Dramaturq, nasir, teatr xadimi, alim və mütərcim: Onu Azərbaycanın ilk peşəkar rejissoru hesab edirlər: [Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin həyatı və ədəbi-ictimai fəaliyyəti haqqında] /Təranə Məhərrəmova // Kaspi. – 2019. – 11 dekabr. – S.15.

1104. Məmmədov, K. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [həyatı və yaradıcılığı haqqında qısa məlumat] /Kamran Məmmədov//

Ədəbiyyat: [ümumtəhsil məktəblərinin 8-ci sinfi üçün dərslik] / S.Əliyev, B.Həsənov, A.Mustafayev, M.Berdiyeva, S.Məmmədov. – Bakı, 2019. – S.114.

1105. Mirməmməd, G. Dərbəndlilər "Dağılan tifaq"la Türkiyəyə gediblər: [Dərbənd Azərbaycan Dövlət Dram Teatrı Türkiyənin Mersin şəhərində keçirilən 5-ci Türk teatr günlərinin açılışında "Dağılan tifaq" tamaşası ilə çıxış edib] / G.Mirməmməd // Mədəniyyət. – 2019. – 8 mart. – S.3.

1106. Mirzəliyev, M. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [Həyat və yaradıcılığı] / Məmməd Mirzəliyev // Hürriyyət. – 2019. – 5–7 oktyabr; 8–9 oktyabr. – S.14.

1107. Namazova, S. Ə.Haqverdiyevin "Mozalanbəyin səyahətnaməsi"də Gəncə həyatı /Səba Namazova //XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatı məsələləri: [dərs vəsaiti]. – Bakı, 2019. – S.143–161.

1108. Sarıyeva, İ. Azərbaycan diplomatiya tarixində şair, yazıçı səfirlər, konsullar...: Y.V.Çəmənzəminli, Ə.Haqverdiyev, A.Abdulla..../ İradə Sarıyeva// Bakı xəbər. – 2019. – 26 iyul. – S.10.

1109. Seyidzadə, T. Şekspirin "Hamlet"ini dilimizə tərcümə edən ədib: [Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin anadan olmasından 149 il ötdü] / Tofiq Seyidzadə // Azad Azərbaycan. – 2019. – 18 may. – S.7.

1110. "Yeyərsən qaz ətini, görərsən ləzzətini": Tələbələrin tamaşası Kazan festivalında göstərilib: [Kazan şəhərində ənənəvi "Novruz" festivalı çərçivəsində "Novruz məktəb" ("Nauruz school") Beynəlxalq tələbə tamaşaları festivalında Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin eyniadlı pyesi əsasında hazırlanmış "Qara oyun" tamaşası nümayiş etdirilmişdir] //Mədəniyyət. – 2019. – 21 iyun. – S.4.

1111. Zəkiyeva, A. Feodal-patriarxal mühit və ziyalı mövqeyi: [Ə.Haqverdiyevin "Dağılan tifaq" əsəri əsasında] / Aygün Zəkiyeva // Filologiya məsələləri. Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası M.Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutu. – 2019. – №6. – S.260–265.

2020
Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev – 150

1112. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin 150 illik yubileyinin qeyd edilməsi haqqında: Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı (31 yanvar 2020-ci il) //Azərbaycan. – 2020. – 1 fevral. – S.1; Xalq qəzeti. – 2020. – 1 fevral. – S.3; Respublika. – 2020. – 1 fevral. – S.1; Ədəbiyyat qəzeti. – 2020. – 1 fevral. – S.2; Azərbaycan müəllimi. – 2020. – 7 fevral. – S.2; Mədəniyyət. – 2020. – mart-aprel. –S.21.

***

1113. Abbaslı, T. Ünlü ulularımızdan – mənən-mədəniyyətən də Bəy – Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev... / Tahir Abbaslı // Mədəniyyət. – 2020. – 24 iyun. – S.1;6.

1114. Abbasova, A. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin "Pəri–cadu" əsərində xtonik varlıqlar/ Aytac Abbasova // Kaspi. – 2020. – 26–29 iyun. – S.12;13.

1115. Ağa Məhəmməd şah Qacar: Dram əsəri: [yazıçı-dramaturq Ə.Haqverdiyevin eyniadlı əsəri haqqında] //Azərbaycan. – 2020. – 27 sentyabr. – S.7.

1116. Babayeva, G. "Xortdanın cəhənnəm məktubları": mifik aləmdən gerçək dünyaya / Gülbəniz Babayeva //525-ci qəzet. – 2020. – 2 iyul. – S.11.

1117. Bəkirqızı, P. Ə. Haqverdiyevin "Pəri cadu" dramında demonik obrazlar sistemi: semantika və funksiya: Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev–150 /Pərvanə Bəkirqızı //Ədəbiyyat qəzeti. – 2020. – 18 iyul. – S.26–27.

1118. Camalov, K. Ədəbi-ictimai və pedaqoji fikir tariximizdə müstəsna yer tutan ədib: [Ə.Haqverdiyev haqqında] /Kamal Camalov // 525-ci qəzet. – 2020. – 26 fevral. – S.20.

1119. Çəmənli, M. Əbədiyyət yolçusu: [Ə.Haqverdiyev haqqında] /Mustafa Çəmənli //Azərbaycan. – 2020. – № 9. – S.143–152.

1120. Çəmənli, M. Hörmətli redaksiya: [müəllifin "Hüseynqulu Sarabski: Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev" adlı məqaləsini re-

daksiyaya təqdim etməsi haqqında] / Mustafa Çəmənli //Ədalət. – 2020. – 25 iyun. – S.5.

1121. Çəmənli, M. Hüseynqulu Sarabski: Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [Ə.Haqverdiyev haqqında xatirələrindən də bəhs olunmuşdur] / Mustafa Çəmənli // Ədalət. – 2020. – 25 iyun. – S.5.

1122. Çəmənzəminli, Y.V. Teatr pərəstişkarı: [Ə.Haqverdiyevin vəfatı ilə əlaqədar] /Yusif Vəzir Çəmənzəminli; təqdim edən Mustafa Çəmənli //525-ci qəzet. – 2020. – 2 sentyabr. – S.12.

1123. "Dağılan tifaq": [Ə.Haqverdiyevin eyni adlı əsəri haqqında] // Azərbaycan. – 2020. – 16 avqust. – S.5.

1124. Dağıstanlı, İ. Sevimli müəllimmiz: [Ə.Haqverdiyevin pedaqoji fəaliyyəti haqqında] / İsmayıl Dağıstanlı; təqdim edən Mustafa Çəmənli // Ədalət. – 2020. – 20 avqust. – S.4.

1125. Eminquey. Şairlərimizi, yazıçılarımızı fələk vurubdu: [Ə.Haqverdiyevin "Mirzə Səfər" hekayəsi timsalında] /Eminquey // Ədalət. – 2020. – 16 yanvar. – S.4.

1126. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev – 150 // "Bakı Universiteti" qəzeti. – 2020. – 17 may.

1127. Əbdürrəhim Bəy Haqverdiyev – 150: [Milli Kitabxananın ədibin yubileyi ilə əlaqədar virtual təqdim etdiyi eyniadlı daycest haqqında] // Kaspi. – 2020. – 23–31 may. – S.7.

1128. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev– 150 // 2020-ci il Əlamətdar və tarixi günlər təqvimi / F. Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanası; Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi. – Bakı, 2020. – S.192.

1129. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin əsərləri İndoneziyada təbliğ olunur: [ədibin "Sarı toyuq" hekayəsi İndoneziyanın "Kanal Dengar" radio kanalında səsləndirilib] //Mədəniyyət.– 2020. – 2 sentyabr. – S.1;3.

1130. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev – 150: [Klassik dram sənətinin korifeyi] // Respublika. – 2020. – 1 iyun. – S.13.

1131. Ədəbiyyatımızın böyük siması //Hərbi and.– 2020.– 22 may. – S.22.

1132. Ədib Azərbaycan tarixinin mühüm bir dövrünü əsərlərində əks etdirmişdir: [Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev–150] //Azərbaycan . – 2020. – 20 avqust. – S.7.

1133. Əhmədova, S. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev / Səbinə Əhmədova //Qarabağ ədəbi-mədəni mühiti (XIX əsrin ikinci yarısı-XX əsrin əvvəlləri)/ S.Əhmədova.–Bakı,2020.– S.163–172.

1134. Əhmədova, S. Süleyman Sani Axundov və Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin yaradıcılığı barədə mülahizələr/ Səbinə Əhmədova // Роль Восточных языков в межкультурном отношении: Программа Международной научно-практической онлайн-конференции / Ташкентский государственный университет узбекского языка и литературы имени Алишера Навои. – Ташкент, 2020. – С.14.

1135. Əliyev, Z. Magik realizmin gülüş və düşüncə yükü: Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev – 150: [Ə.Haqverdiyevin müxtəlif rəssamlar tərəfindən çəkilmiş portretləri haqqında] /Ziyadxan Əliyev // Mədəniyyət. – 2020. – 6 may. – S.1;6.

1136. Əliyeva, A. Böyük ədibin təkrarsız yaradıcılığı: [Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin həyatı və ədəbi-bədii yaradıcılığı haqqında] /Aynurə Əliyeva //Türküstan. – 2020. – 19 may – 1 iyun. – S.17; Mədəniyyət. – 2020. – 15 may. – S.1; 6.

1137. Əliyeva, A. Ədəbiyyatımızın təkrarsız siması: [Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev – 150] /Aynurə Əliyeva //Mədəniyyət.– 2020. – 15 may. – S.1;6

1138. Əmirli, Ə. "525-ci qəzet"in redaksiyasına: [Ə.Haqverdiyevin "Ayın şahidliyi" hekayəsi haqqında] /Əli Əmirli //525-ci qəzet. – 2020. – 23 may. – S.23.

1139. Əmirli, Ə. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [həyatı və yaradıcılığı haqqında] /Əli Əmirli; təqdim edən Mustafa Çəmənli // 525-ci qəzet. – 2020. – 23 may. – S.25.

1140. Hacılar, F. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin həyat salnaməsinin Gürcüstan səhifələri / Fəxri Hacılar; təqdim edən Mustafa Çəmənli // 525-ci qəzet. – 2020. – 22 avqust. – S.19; 25 avqust. – S.12.

1141. Haqverdiyevin 150 illiyi ilə bağlı elektron baza təqdim edilib: [Gənclər Kitabxanası tərəfindən hazırlanan "Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev – 150" adlı metodik vəsait haqqında] // Mədəniyyət. – 2020. – 25 sentyabr. – S.4.

1142. Haqverdiyevin 150 illiyinə həsr olunmuş elektron toplu: [Yubiley münasibətilə Milli Kitabxananın əməkdaşları tərəfindən "Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev – 150" adlı elektron məlumat bazasının hazırlanması haqqında] //Mədəniyyət. – 2020. – 20 may. – S.7.

1143. Xəndan, C. Unudulmaz xatirələr: [Ə.Haqverdiyevin 110 illiyi münasibətilə yazılmış məqalə] /Cəfər Xəndan; təqdim edən Mustafa Çəmənli// 525-ci qəzet. – 2020. – 5 iyun. – S.21.

1144. İdrisoğlu, A. Heç kimə bənzəməyən və böyük şəxsiyyət / Ağalar İdrisoğlu (Mehdiyev) //Azad Azərbaycan. – 2020. – 14 aprel. – S.7.

1145. İsmayıl, Z. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev və ana dili məsələləri: 17 may Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin doğum günüdür /Zülfiyyə İsmayıl //Ədəbiyyat qəzeti. – 2020. – 23 may. – S.11; Ədalət. – 2020. – 16 may. – S.6.

1146. İspaniyada Haqverdiyevin 150 illiyinə həsr olunmuş poçt markası hazırlanıb // Mədəniyyət. – 2020. – 15 iyul. –S.1.

1147. Klassik dram sənətinin korifeyi: Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev – 150 // Respublika. – 2020. – 1 iyun. – S.13.

1148. "Qarabağın məşhur müəllimləri": [Süleyman Rəhimov, Əliyar Əliyev və Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev haqqında] // Azərbaycan müəllimi. – 2020. – 6 noyabr. – S.11.

1149. Qasımova, E. Mozalan bəyin səyahətnaməsi: [mülahizələr, qənaətlər] / Elmira Qasımova // Ədəbiyyat qəzeti. – 2020. – 10 avqust.

1150. Qocayeva, G. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: aşkarlar və gizlinlər arasında: "Xoş o şəxsin halına ki, öləndən sonra onun adı dillərdə diri qala, ehtiram və rəhmətlə yad ola" / Güldəniz Qocayeva // Azərbaycan. – 2020. – 27 sentyabr. – S.7.

1151. Quliyeva, A. Ön söz / Aytən Quliyeva // Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev – 150 / Sona Xəyal. – Bakı, 2020. – S.3–6.

1152. Məhərrəmova, T. Sözün qüdrətli ustadı: O, Azərbaycanın ilk dirijoru olub: [Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin adının UNESKO-nun 2020–2021-ci illər üçün görkəmli şəxslərin və əlamətdar hadisələrin yubileyləri siyahısına daxil edilməsi haqqında] / Təranə Məhərrəmova // Kaspi. – 2020. – 6 fevral. – S.13.

1153. Məmmədli, A. Bədii söz imarətimizin sarsılmaz sütunu: Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev – 150/ Allahverdi Məmmədli// 525-ci qəzet. – 2020. – 16 may. – S.20–21.

1154. Məmmədli, N. "Molla Nəsrəddin"in Haqverdiyev naxışı: [Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin "Molla Nəsrəddin" jurnalındakı fəaliyyəti haqqında] / Nurəddin Məmmədli // Mədəniyyət. – 2020. – 13 avqust. – S.6.

1155. Məmmədov, Q. Zülməti yaran təfəkkür və qələm ziyası: Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev – 150 /Qurban Məmmədov // Mədəniyyət. – 2020. – Mart-aprel. – S.20–25.

1156. Milli Kitabxana "Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev–150" adlı elektron məlumat bazasını virtual rejimdə təqdim edib // Azərbaycan. – 2020. – 21 iyun. – S.5.

1157. Mir Cəlal. Tədqiqatçılar ədibin irsi haqqında: [Ə.Haqverdiyev haqqında tədqiqatçıların fikirləri] / M.C.Paşayev; Ə.Sultanlı; M.Məmmədov; K.Məmmədov; A.Tuqanov; Z.Əsgərli // Azərbaycan. – 2020. – 16 avqust. – S.5.

1158. Mir Cəlal. Unudulmaz ədib: [vəfatının 10 illiyi münasibəti ilə] / Mir Cəlal; təqdim edən Mustafa Çəmənli //Ədəbiyyat. – 2020. – 19 iyun. – S.7.

1159. "Molla Nəsrəddin"in ən fəal yazarı: [yazıçı-dramaturq Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev haqqında] //Azərbaycan.– 2020. – 20 avqust. – S.7.

1160. Mükərrəmoğlu, M. UNESKO Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin yubileyini qeyd edəcəkdir: [Ə.Haqverdiyevin 150 illik yubileyi münasibətilə] /Mehdi Mükərrəmoğlu //Xalq qəzeti. – 2020. – 22 may. – S.7.

1161. O, "Leyli və Məcnun" operasının ilk tamaşasına dirijorluq etmişdir: [yazıçı-dramaturq Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev haqqında] // Azərbaycan. – 2020. – 20 avqust. – S.7.

1162. Osmanoğlu, M. Ağrı (Esse): [Ə.Haqverdiyevin anadan olmasının 150 illik yubileyinə həsr olunub] / Məti Osmanoğlu // "Bakı Universiteti" qəzeti. – 2020. – 17 may.

1163. "Pəri cadu": Pyes: [Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin eyni adlı əsəri haqqında] // Azərbaycan. – 2020. – 27 sentyabr. – S.7.

1164. Sarabski, H. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [xatirələr] /Hüseyn Sarabski; təqdim edən Mustafa Çəmənli //Ədalət. – 2020. – 25 iyun. – S.5.

1165. Sidqi, R. Ə.Haqverdiyev haqqında xatirələrim / Ruhulla Sidqi; təqdim edən Mustafa Çəmənli //Ədəbiyyat qəzeti. – 2020. – 20 iyun. – S.20.

1166. Şamıoğlu, Ş. Ədibin həyatının ən az öyrənilmiş üç ili...: Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev – 150 / Şahbaz Şamıoğlu // Azərbaycan. – 2020. – 2 iyun. – S.10.

1167. Vahid, M. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin hekayələrində gülüşün poetikası: Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev – 150 / Mətanət Vahid // Azərbaycan. – 2020. – 16 avqust. – S.5.

1168. Valehoğlu, F. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev və Gürcüstan/ Fəxri Valehoğlu (Hacılar); Namiq Valehoğlu-Hacılar // Mədəniyyət. – 2020. – 1 iyul. – S.1, 6; 3 iyul. – S.6.

1169. Zülfiyyə, İ. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev və ana dili məsələləri / İsmayıl Zülfiyyə; təqdim edən Mustafa Çəmənli // Ədalət. – 2020. – 19-21 may

III HİSSƏ

DİSSERTASİYA VƏ AVTOREFERATLAR

1946

1170. Şərif, Ə. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin dramaturgiyası: filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almaq üçün təqdim olunan dissertasiya / Əziz Şərif; S.M.Kirov adına ADU. – Bakı, 1946. – 186 s.

1949

1171. Kazımov, R.C. Ə.Haqverdiyevin hekayələrinin dili: ("Dağılan tifaq" pyesi əsasında): filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almaq üçün təqdim olunan dissertasiya / R.C.Kazımov; Azərb.SSR EA-nın Nizami adına Ədəbiyyat və Dil İnstitutu. – Bakı, 1949. – 171 s.

1172. Məmmədov, K. D. Ə.Haqverdiyevin bədii nəsri: filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almaq üçün təqdim olunan dissertasiya / K.D.Məmmədov; Azərb.SSR EA-nın Nizami adına Ədəbiyyat və Dil İnstitutu. – Bakı, 1949. – 265 s.

1963

1173. Ağalarova, X. A.P. Çexov və Ə. Haqverdiyevin nəsri: filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almaq üçün təqdim olunan dissertasiya / Xədicə Ağalarova; S.M.Kirov adına ADU. – Bakı, 1963. – 150 s.

1965

1174. Kazımov, Q. Ə. Haqverdiyevin dramaturgiyasının dili: ("Dağılan tifaq" pyesi əsasında): filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almaq üçün təqdim olunan dissertasiya / Q.Kazımov; V.İ.Lenin adına APİ. – Bakı, 1965. – 277 s.

1971

1175. Behbudov, Ə.S. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin ateizmi: fəlsəfə elmləri doktoru alimlik dərəcəsi almaq üçün təqdim olunan dissertasiya/ Ə.S.Behbudov; S.M.Kirov adına ADU. – Bakı, 1971. – 247 s.

1975

1176. Mütəllimov, T. Ə.Haqverdiyevin sənətkarlığı: filologiya elmləri doktor alimlik dərəcəsi almaq üçün təqdim olunan dissertasiya / Təhsin Mütəllimov; S.M.Kirov adına ADU. – Bakı, 1975. – 390 s.

1994

1177. Qocayeva, G. Ə. Haqverdiyevin bədii nəsri: filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almaq üçün təqdim olunan dissertasiyanın avtoreferatı: 10.01.03 / Güldəniz Qocayeva; AzEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu. – Bakı, 1994. – 28 s.

1178. Qocayeva, G. Ə. Haqverdiyevin bədii nəsri: filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almaq üçün təqdim olunan dissertasiya: 10.01.03 / Güldəniz Qocayeva; AzEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu. – Bakı ,1994. – 156 s.

1998

1179. Hacıyev, B. Klassik Azərbaycan dramaturgiyası və onun səhnə təcəssümü problemi: filol. e. d-ru a. dər. al. üçün təq. ed. elmi məruzə: 10.01.03 / Bayram Hacıyev; Azərb. Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Un-ti. – Bakı, 1998. – 70 s.

Elmi məruzənin “Klassik Azərbaycan dramaturgiyası və onun səhnə təcəssümü tarixinin qarşılıqlı əlaqələri” və “Klassik dramaturgiyada “Tarix”problemi” bölmələrində Ə.Haqverdiyevin “Dağılan tifaq” və “Ağa Məhəmməd şah Qacar” əsərlərindən bəhs olunmuşdur [S.19–21, 24, 48].

2000

1180. Qiyasbəyli, E. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev və "Molla Nəsrəddin" jurnalı: filol. e. n. a. dər. al. üçün təq. ol. dis.: 10.01.03 / E.Qiyasbəyli; AzEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu. Qiyasbəyli, Elxan Ramiz oğlu.– Bakı: 2000. – 124 s.

1181. Qiyasbəyli, E. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev və "Molla Nəsrəddin" jurnalı: filol. e. n. a. dər. al. üçün təq. ol. dissertasiyanın avtoreferatı: 10.01.03 / E.Qiyasbəyli; AzEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu. Qiyasbəyli, Elxan Ramiz oğlu.– Bakı: 2000. – 26 s.

2002

1182. İsayeva, P. Azərbaycan ədəbiyyatşünaslığında faciə janrının tədqiqi problemləri: filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almaq üçün təqdim olunan dissertasiya: 10.01.08; 10.01.03 / Pərvanə İsayeva; AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu. – Bakı , 2002. – 154 s.

Dissertasiyanın "Azərbaycan ədəbiyyatşünaslıında faciə janrının tədqiqi tarixinin ilk dövrü" və "Müasir ədəbiyyatşünaslıq və faciə poetikası" bölmələrində Ə.Haqverdiyevin "Azərbaycanda teatr" məqaləsi haqqında, "Dağılan tifaq" və "Pəri cadu" faciələri haqqında yazılmış tədqiqat əsərlər haqqında geniş məlumat verilmişdir [S.62; 65-66; 78-80; 82-98; 133].

2003

1183. Babazadə, B. XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatında bədii tip problemi: filologiya elmləri doktoru alimlik dərəcəsi almaq üçün təqdim olunan dissserasiya: 10.01.03; 10.01.08 / Baba H. Babazadə; BDU. – Bakı, 2003. – 292 s.

Dissertasiyada Ə.Haqverdiyevin "Millət dostları", "Ac həriflər", "Dağılan tifaq" və s. pyeslərində yaratdığı bədii tiplər haqqında geniş verilmişdir.

1184. İsayeva, P. Azərbaycan ədəbiyyatşünaslığında faciə janrının tədqiqi problemləri: filologiya elmləri namizədi alimlik

dərəcəsi almaq üçün təqdim olunan dissserasiyanın avtoreferatı: 10.01.08, 10.01.03/ Pərvanə İsayeva; elmi rəh. H. Ə. İsrafilov; AMEA Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutu. – Bakı, 2003. – 23 s.

2004

1185. Babazadə, B. XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatında bədii tip problemi: filologiya elmləri doktoru alimlik dərəcəsi almaq üçün təqdim olunan dissserasiyanən avtoreferatı: 10.01.03; 10.01.08 / Baba H. Babazadə; BDU. – Bakı, 2004. – 56 s.

2005

1186. Mustafayev, T. XX əsr Azərbaycan nəsrinin poetikası: filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almaq üçün təqdim olunan dissertasiya: 10.01.01 / Tehran Mustafayev; AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu. – Bakı, 2005. – 264 s.

Dissertasiyanın "Giriş" və "XX əsr Azərbaycan nəsrinin təşəkkül poetikası" bölmələrində Ə.Haqverdiyevin nəsrinin obraz-üslub keyfiyyətlərindən, "Ağa Məhəmməd şah Qacar", "Xortdanın cəhənnəm məktublar" pyesləri, "Ata və oğul", "Ayın şahidliyi" hekayələri, "Şeyx Şaban" povestlərindən də bəhs olunmuşdur [S.13–14, 41, 43, 51–52, 55, 58, 65, 67, 71, 111–112].

1187. Mustafayev, T. XX əsr Azərbaycan nəsrinin poetikası: filologiya elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almaq üçün təqdim olunan dissertasiyanın avtoreferatı: 10.01.01 /Tehran Mustafayev; AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu. – Bakı, 2005. – 50 s.

2010

1188. Məmmədov, V. XIX əsrin sonu-XX əsrin əvvəllərində Azərbaycan yazıçı və maarifçilərinin əsərlərində xalq məişətinin əksi (Ü.Hacıbəyov, Ə.Haqverdiyev): tarix üzrə fəls. d-ru a. dər. al. üçün təq. ol. dis.: 07.00.07 / Vurğun Məmmədov; AMEA, Arxeologiya və Etnoqrafiya İn-tu. – Bakı: 2010. – 168 s.

1189. Məmmədov, V. XIX əsrin sonu-XX əsrin əvvəllərində Azərbaycan yazıçı və maarifçilərinin əsərlərində xalq məişətinin

əksi (Ü.Hacıbəyov, Ə.Haqverdiyev): tarix üzrə fəls. d-ru a. dər. al. üçün təq. ol. dis-nın avtoreferatı: 07.00.07 / Vurğun Məmmədov; AMEA, Arxeologiya və Etnoqrafiya İn-tu. – Bakı: 2010. – 19 s.

2012

1190. Lotfduxt, V. Azərbaycan dramaturgiyasında tarixilik, çağdaşlıq və ulusal dramaturgiyanın inkişafı: PH.Doktorant dissertasiyası / Vəli Lotfduxt; Elmi rəhbər: Dilbər Zeynalova; Xəzər universiteti. – Bakı. – 2012. – 153 s.

Dissertasiyanın "Ə.Haqverdiyevin "Ağa Məhəmməd Şah Qacar" faciəsi özgürlük və Türkçülük düşüncəsi müstəvisində" bölməsində Ə.Haqverdiyevin həyatı, eyniadlı pyesinin yazılma tarixi və təhlili verilmişdir [S.58–65].

2013

1191. Əhmədova, G. Azərbaycan dramaturgiyası və məktəb teatrı ənənələri: filol. üzrə fəls. d-ru e. dər. al. üçün təq. ol. dis.: 5716.01 /Gülxarə Əhmədova; Azərb. Resp. Təhsil Nazirliyi, Naxçıvan Dövlət Un-ti. – Naxçıvan, 2013. – 152 s.

Dissertasiyanın "Azərbaycan dramaturgiyası və məktəb teatrı" və "Məktəb teatrlarının formalaşması və inkişafında xalq müəllimləri və ziyalıların rolu" bölmələrində Ə.Haqverdiyevin tamaşaya qoyulmuş dram əsərləri və teatr truppasının formalaşmasındakı rolundan da bəhs olunmuşdur [S.16, 24–25, 27, 60, 62, 84, 90].

1192. Əhmədova, G. Azərbaycan dramaturgiyası və məktəb teatrı ənənələri: filologiya üzrə fəlsəfə doktoru elmi dərəcə almaq üçün təqdim olunan dissertasiyanın avtoreferatı: 5716.01 / Gülxarə Əhmədova; Azərb. Resp. Təhsil Nazirliyi, Naxçıvan Dövlət Un-ti. – Naxçıvan, 2013. – 22, [1] s. +: [1] elektron. opt. disk (CD-ROM)

1193. Zeynalova, S. Azərbaycan ədəbiyyatında Qərb mövzusu (qərbli obrazının inikası və Qərb ədəbi-estetik dəyərlərindən təsirlənmə problemi): filologiya üzrə elmlər doktoru elmi dərəcə

almaq üçün təqdim edilən disssertasiya: 57.18.01; 57.16.01 /Sevinc Zeynalova; Azərb. Resp. Təhsil Nazirliyi, Azərb. Dillər Un-ti. – Bakı, 2013. – 275 s.

Dissertasiyanın "Azərbaycan ədəbiyyatında qərb mövzusuna müraciətin mədəni-tarixi zərurəti və mövzunun ilkin təzahürləri" adlanan birinci fəslində Ə.Haqverdiyev bədii əsərlərində elmə, maarifə və təhsilə çox böyük üstünlük verilməsi və ədibin 1890-cı ildə yazdığı "Bəxtsiz cavan" pyesinin qəhrəmanı Avropa təmayüllü elm və maarifi təbliğ edən Fərhad haqqında geniş verilmişdir.

1194. Zeynalova, S. Azərbaycan ədəbiyyatında Qərb mövzusu (qərbli obrazının inikası və Qərb ədəbi-estetik dəyərlərindən təsirlənmə problemi): filologiya üzrə elmlər doktoru elmi dərəcə almaq üçün təqdim edilən disssertasiyanın avtoreferatı: 57.18.01 ; 57.16.01 /Sevinc Zeynalova; Azərb. Resp. Təhsil Nazirliyi, Azərb. Dillər Un-ti. – Bakı, 2013. – 63 s.

2015

1195. Məmmədli, A. "Molla Nəsrəddin" ədəbi məktəbində Azərbaycançılıq ideyasının bədii əksi problemləri: filol. üzrə e. d-ru e. dər. al. üçün təq. ol. dis.: 5716.01 /Allahverdi Məmmədli; Azərb. Resp. Təhsil Nazirliyi, BDU. – Bakı, 2015. – 242 s.

Dissertasiyada "Əbdürrəhim bəy Haqverdiyav (1870-1933)" adlı ayrıca bölmə verilmişdir. – S.13–147.

1196. Məmmədli, A. "Molla Nəsrəddin" ədəbi məktəbində azərbaycançılıq ideyasının bədii əksi problemləri: filologiya üzrə elm. dok. ... dis. avtoreferatı: 5716.01 / Allahverdi Məmmədli; Bakı Dövlət Universiteti. – Bakı, 2015. – 50 s.

1197. Məmmədov, R. Müasir uşaq nəsri (1970-80-ci illər): filologiya elmləri üzrə fəlsəfə d-ru elmi dərəcəsi almaq üçün təqdim edilən dissertasiya: 5716.01 / Rövşən Məmmədov; Azərb. Resp. Təhsil Nazirliyi, Sumqayıt Dövlət Un-ti. – Sumqayıt, 2015. – 159 s.

Dissertasiyanın “Folklor motivlərinin nəsrin bədii sturukturunda yeri və mövqeyi” bölməsində Ə.Haqverdiyevin “Ovçu Qasım” hekayəsindəki folklor süjetlərindən də bəhs olunmuşdur [S.105, 113].

1198. Məmmədov, R. Müasir uşaq nəsri (1970-80-ci illər): filologiya üzrə fəlsəfə doktoru elmi dərəcə almaq üçün təqdim olunan dissertasiyanın avtoreferatı: 5716.01 /Rövşən Məmmədov; AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu. – Bakı, 2015. – 28, [1] s.

2016

1199. İsayeva P. XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatının bədii strukturu və mifopoetik təfəkkür (nəsr və dramaturgiya əsasında): filol. e. d-ru a. dər. al. üçün təq. ed. dis.: 5715.01; 5716.01/ Pərvanə İsayeva; AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu. – Bakı, 2016. – 231 s.

Dissertasiyada Ə.Haqverdiyevin “Pəri cadu” pyesi və “Xortdanın cəhənnəm məktubları” əsərləri haqqında da verilmişdir.

1200. İsayeva P. XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatının bədii strukturu və mifopoetik təfəkkür (nəsr və dramaturgiya əsasında): filol. e. d-ru a. dər. al. üçün təq. ed. dis.: 5715.01; 5716.01 / Pərvanə İsayeva; AMEA, Nizami ad. Ədəbiyyat İn-tu. – Bakı, 2016. – 61 s.

1201. Səfiyeva, V. Həmid Araslının folklorşünaslıq irsi: filol. üzrə fəls. d-ru e. dər. al. üçün təq. ed. dis.: 5719.01 / Vüsal Səfiyeva; AMEA, Folklor İn-tu. – Bakı, 2016. – 150 s.

Dissertasiyanın “Azərbaycan folklorunun tarixi və nəzəri məsələlərinin araşdırılması” bölməsində Ə.Haqverdiyevin yaradıcılığındakı folklor izlərindən, xalq ədəbiyyatı nümunələrindən də bəhs olunmuşdur [S.11, 13–14].

1202. Səfiyeva, V. Həmid Araslının folklorşünaslıq irsi: filologiya üzrə fəlsəfə doktoru elmi dərəcə almaq üçün təqdim olunan dissertasiyanın avtoreferatı: 5719.01 /Vüsal Səfiyeva; AMEA, Folklor İn-tu. – Bakı, 2016. – 25 s.

2017

1203. Sadıqova, S. Mir Cəlalın lirik və satirik hekayələrinin tədris üsulu: Magistr e. dər. al. üçün təq. ed. dis.: İxtisas: HSM – 06010 – Azərbaycan dili və ədəbiyyatının tədrisi metodikası və metodologiyası /Sahilə Sadıqova; Azərb. Resp. Təhsil Nazirliyi, Azərbaycan Dillər Un-ti. – Bakı, 2017. – 72 s.

Dissertasiyanın "Azərbaycan ədəbiyyatinda hekayəçilik ənənələrinə dair" bölməsində Ə.Haqverdiyevin hekayə yaradıcılığından da bəhs olunmuşdur [S.9, 13–18].

2018

1204. Heydərova, K. Azərbaycan dramaturgiyasında zadəgan obrazları: sosial mühit və milli-mənəvi dəyərlər kontekstində: 1890-1920-ci illər: filologiya üzrə fəlsəfə doktoru elmi dərəcə almaq üçün təqdim olunan dissertasiyanın avtoreferatı: 5716.01 / Könül Heydərova; elmi rəh. Q. M. Namazov; Bakı Dövlət Universiteti. – Bakı, 2018. – 26 s.

Dissertasiyanın "Zadagan mühitində köhnəliklə yeniliyin mübarizəsi" bölməsində Ə.Haqverdiyevin "Bəxtsiz cavan" və "Dağılan tifaq" pyeslərindən də bəhs olunmuşdur .

1205. Hüseynov, Y. Mollanəsrəddinçilərin fəlsəfi dünyagörüşü və müasirlik: fəlsəfə üzrə elmlər doktoru elmi dərəcəsi almaq üçün təqdim edilən dissertasiyanın avtoreferatı: 7207.01 / Y. H. Hüseynov; AMEA Fəlsəfə İnstitutu. – Bakı, 2018. – 58 s.

1206. Şükürova, G. Klassik Azərbaycan ədəbiyyatının elmi nəzəri, tarixi problemlərinin kompleks tədqiqi (Cəfər Xəndanın yaradıcılığı əsasında): filol. üzrə e. d-ru e. dər. al. üçün təq. ed. dis.: 5716.01 /Gülxani Şükürova; Azərb. Resp. Təhsil Nazirliyi, BDU. – Bakı, 2018.

Dissertasiyada C.Xəndanın N.Gəncəvi, M.F. Axundov, C. Məmmədquluzadə, M.Ə.Sabir, **Ə.Haqverdiyev**, Ə.Qəmküsar, M.S.Ordubadi və digər sənətkarların həyat və yaradıcılığı haqqında ilk dəfə irəli sürdüyü mülahizələrin, apardığı tədqiqatların elmi əhəmiyyətinin dəyərləndirilməsindən, Ə.Haqverdiyevin Cənub

mövzusuna həsr etdiyi "Ağa Məhəmməd şah Qacar" tarixi dramına diqqəti cəlb etməsindən də bəhs olunmuşdur.

1207. Şükürova, G. Klassik Azərbaycan ədəbiyyatının elmi nəzəri, tarixi problemlərinin kompleks tədqiqi (Cəfər Xəndanın yaradıcılığı əsasında): filologiya üzrə elmlər doktoru elmi dərəcəsi almaq üçün təqdim edilən dissertasiyanın avtoreferatı: 5716.01 / Gülxani Şükürova; Azərb. Resp. Təhsil Nazirliyi, BDU. – Bakı, 2018. – 50 s.

IV HİSSƏ. RUS DİLİNDƏ

Произведения

Книги

1926

1208. “Под тенью дерева” и “Ворота справедливости/ Абдуррагим бек Ахвердов. – Баку: Bakı işçisi, 1926. – 23 с.

1928

1209. Великая реформа // Отдельн. оттиск на т.111 «Известий», изд. Педаг. Факультета Азерб Гос. Университета / Абдуррагим бек Ахвердов; Азербайджанский Государственный Университет. – Баку, 1928. – 145 с.

1210. Жизнь и деятельность Мирзы Фатали Ахундова: //Отд. оттиск на т.111 «Востоковедения» изд. Вост. Факультета Аз.Гос.Ун-та /Абдуррагим бек Ахвердов; Азербайджанский Государственный Университет. – Баку, 1928. – 14 с.

1938

1211. Избранные сочинения /Абдуррагим бек Ахвердов; под редакцией Шарифова Гусейна К.; перевод с азерб. и вступ. статья Азиза Шарифа. – Баку: Азернешр, 1938. – 323 с.

Содержание: Предисловие**. – Мои олени:** Вместо предисловия; Жалоба; Представление; Пир; Лекарь поневоле; Бомба; На горе высокой; Святая могила; Очки; Вечная истина; Зубная боль. – **Письма из ада:** Вступление; Ад; Рассказ одабаши**. – Шейх Шабан. – Комментарии и примечания. – Объяснения азербайджанских слов, встречающихся в тексте.**

1950

1212. **Избранное** /Абдуррагим бек Ахвердов; перевод с азерб. и вступ.ст., комментарии А.Шарифа; редактор: Л.Юдкевич. – Москва: Художественная литература, 1950. – 328 с.

***Содержание*: Азиз Шариф.** Жизнь и творчество Абдуррагима Ахвердова. – **Мои овцы**: Вместо предисловия; Жалоба; Представление; Пир; Лекарь поневоле; Рецензия; Бомба; На высокой горе; Святая могила; Очки; Вечная истина; История с собакой; Зубная боль. – **Письма из ада**: Несколько слов от автора; Вступление; Ад; Рассказ привратника. – **Рассказы:** Мирза Сафар; Охотник Касим; Старый музыкант; Благодеяние; Горе. – **Пьесы:** Разоренное гнездо; Несчастный юноша; Фантазия. – **Комментарии и примечания; Словарь.**

1955

1213. **Рассказы** /Абдуррагим бек Ахвердов; перевод с азерб. и вступ. статья: А.Шарифа; ред.: Л.Юдкевич; худ.ред.: Г. Кудрявцев. – Москва: Госполитиздат, 1955. – 103 с.

***Содержание*: Азиз Шариф.** Абдурагим Ахвердов. – **Мои маралы**: Вместо предисловия; Жалоба; Представление; Святое место; Лекарь поневоле; Бомба; На высокой горе; Святая могила; Очки; Вечная истина; История с собакой; Зубная боль. – **Рассказы:** Мирза Сафар; Старый музыкант; Благодеяние; Горе. – **Комментарии и примечания. – Словарь.**

1960

1214. **Мои олени:** [рассказы] /Абдуррагим бек Ахвердов; послесловие, комментарии и примечания: Азиза Шарифа; редактор: Б.Таирбеков; худ.редактор: Ф.Кулиев; художник: Р.Бабаев. – Баку: Издательство Детской и Юношеской Литературы, 1960. – 113 с.

Рассказ разоблачает затхлость, застой провинциальной жизни дореволюционного Азербайджана. В них резко критикуются лицемерие и ханжество духовенства, алчность и мо-

шенничество торговцев, паразитизм и чванство дворян, продажность и лживость буржуазной интеллигенции, невежество и религиозный фанатизм крестьян и другие темные стороны современного автору общества, в них показана также отрицательная роль Ирана, поставлявшего в Закавказье всяких проходимцев и шарлатанов в лице ваизов, маарсиеханов, розеханов, дервишей, которые перебирались на эту сторону Аракса, чтобы одурачивать и обирать доверчивый, простой азербайджанский народ.

***Содержание*:** Вместо предисловия / пер. Азиза Шарифа; Мютрубская тетрад / пер. Дж.Шихзаманова; Жалоба / пер. Азиза Шарифа; Чтение / пер. Дж.Шихзаманова; Представление / пер. Азиза Шарифа; Святое место / пер. Азиза Шарифа; Лекарь поневоле / пер. Азиза Шарифа; Рецензия / пер. Азиза Шарифа; Паспорт иностранца / пер. Дж.Шихзаманова; Минувшие дни / пер. Дж.Шихзаманова; На горе высокой / пер. Азиза Шарифа; Святая могила / пер. Азиза Шарифа; Очки / пер. Азиза Шарифа; Вечная истина / пер. Азиза Шарифа; История с собакой / пер. Азиза Шарифа; Зубная боль / пер. Азиза Шарифа; Бомба / пер. Азиза Шарифа. – **Абдуррагим Ахвердов**. Азиз Шариф. – Комментарии и примечания.

1215. Письма из ада: [избранные произведения] /Абдуррагим бек Ахвердов; перевод с азербайджанского, предисл. Азиза Шарифа. – Москва: Художественная литература, 1960. – 358 с.

Для автора-сатирика ад явился тем фоном, на котором ему было весьма удобно показать язвы и пороки насквозь прогнившего феодально-буржуазного общества. Используя мифический ад, описанный в религиозных книжках, автор вывел целую галерею взятых из жизни портретов предателей, доносчиков, убийц, скупцов, обманщиков, плутов, угнетателей, ханжей, которые подвергаются здесь жестоким наказаниям. Все виды этих наказаний придуманы не автором, а подробно описаны в тех же «трудах» мусульманских бого-

словов, которые старались муками ада запугать невежественный народ, чтобы держать его в рабском повинении. Передовой писатель обратил это оружие ислама и его проповедников против них же самих. Открываются «Письма из ада» эпически-сказочным зачином, после которого ведется рассказ о путешествии в город Шушу к Мирза-Гошунали.

Содержание: Мои олени; Письма из ада; Шейх Шабан: Повесть; Рассказы; Пьесы.

1962

1216. Зубная боль: [рассказы] /Абдуррагим бек Ахвердов; перевод с азерб. Азиза Шарифа; редактор: Азад Шарифов; худ.ред.: Ф.Кулиев, художник: Р.Бабаев. – Баку: Азербайджанское Издательство Детской и Юношеской Литературы, 1962. – 35 с.

Рассказ изобличает мелочность и копеечную скупость лавочника.

Содержание: Предисловие. ***Кямран Мамедов.*** – Зубная боль; Бомба; На горе высокой.

1217. Разоренное гнездо: [драма в 5-ти д.] /Абдуррагим бек Ахвердов; пер. с азербайдж. и вступит. статья А.Шарифа. – Баку: Детюниздат, 1962. – 60 с.

В драме ярко отображены праздность, тунеядство, пустая спесь, тупость, внутренняя опустошенность дворянства. В пьесе создается правдивая картина вырождения беков и помещиков. Беспощадное осуждение целого класса ярко подчеркивается в пьесе гибелью двух поколений беков – Наджаф-бека и его детей. Эта пьеса впервые показывала бесправное положение женщины. Доброта, ум, преданность семье, нравственная чистота Соны-ханум и Назлы-ханум лишь подчеркивает всю гниль и порочность окружающей их среды.

1964

1218. Мирза Сафар: [рассказы] /Абдуррагим бек Ахвердов; перевод с азербайджанского, вступительная статья, ком-

ментарии и примечания Азиза Шарифа; редактор: Ф.Мамедов; худ.ред.: Ю.Агаев. – Баку: Азербайджанское Государственное Издательство, 1964. – 74 с.

Персонажи этого рассказа взяты из жизни, их портреты списаны с реальных людей**.** Образ чудаковатого Мирза Сафара навеян автору старым знакомым, который служил в 1903-1904 годах секретарем уездой канцелярии в Шуше, где писатель был членом городской управы.

Содержание: **Ахвердов – мастер рассказа**. ***Азиз Шариф. – Из цикла «Мои олени»***: Пир; Лекарь поневоле; Святая могила; Очки; Вечная истина. – ***Рассказы:*** Мирза Сафар; Охотник Касим; Из рассказов охотника Касима; Аист; Воробей; Старый музыкант; Благодеяние; Горе.

1967

1219. Луна-свидетельница: [рассказы] /Абдуррагим бек Ахвердов; перевод с азерб.: А.Алиева. – Баку: Гянджлик, 1967. – 127 с.

Содержание: Отец и сын; Луна свидетельница; Свидетельство о рождении; Ученье; Персидский паспорт; Минувшие дни; Люстра; Борьба с капитализмом; Кабан; Разговор; Месть; Новая медицина; Курица; Пристав и вор.

1971

1220. Рассказы:[С рус.-азерб. словарем. В помощь изучающим русский язык] /Абдуррагим бек Ахвердов; сост.: Х.Мусаева: ред.: Э.Гусейнова; худож.:А.Козлов.–Баку: Гянджлик, 1971. – 48 с.

Содержание: Мирза Сафар; Старый музыкант; Благодеяние; Зубная боль; Очки.

1981

1221. Письма из ада: [Рассказы] /Абдуррагим бек Ахвердов. – Баку: Гянджлик, 1981. – 151 с.

1986

1222. Луна – свидетельница: [Рассказы: Для сред. и ст. шк. возраста] /Абдуррагим бек Ахвердов; сост.: Кямран Мамедов; перевод с азерб.: Али Алиев. – Баку: Гянджлик, 1986. – 104 с.

***Содержание*:** Отец и сын; Луна – свидетельница; Свидетельство о рождении; Ученье; Персидский паспорт; Минувшие дни; Люстра; Борьба с капитализмом; Кабан; Разговор; Месть; Новая медицина; Курица; Пристав и вор.

1987

1223. Бомба: [рассказы] /Абдуррагим бек Ахвердов; перевод и предисл. Азиза Шарифа; редактор: М.Мамедова, худ.ред.: Н.Рагимов. – Баку: Гянджлик, 1987. – 88 с.

Рассказ показывает тупость и ничем неограниченный произвол царской полиции.

Содержание*:** Абдуррагим бек Ахвердов. ***Азиз Шариф. – **Мои маралы:** Вместо предисловия; Жалоба; Представление; Святое место; Лекарь поневоле; Бомба; На высокой горе; Святая могила; Очки; Вечная истина; История с собакой; Зубная боль. – **Рассказы:** Мирза Сафар; Старый музыкант; Благодеяние; Горе. – **Комментарии и примечания.**

2010

1224. Рассказы /Абдуррагим бек Ахвердов; Дж.Мамедкулизаде; сост.: М.Чеменли; пер. рассказ.: Т.Калякиной, А.Шарифа; худож.: Г.Агаев. – Баку: Təhsil, 2010. – 52 с.

Содерж.: Рассказ привратника /пер. Азиза Шарифа.– [С.15– 49].

Значительное место в этом произведении занимает вставная повесть о несчастной любви богатой девушки к бедному юноше. Здесь разоблачается лицемерие и фарисейство мусульманского духовного лица, богослова, толкующего догмы ислама, пытающегося влиять фактически на все бытие народа.

Произведения, опубликованные в периодической печати
Художественные произведения

1921

1225. Шабахи: [рассказ] /Абдуррагим бек Ахвердов// Театр и драматургия. – 1921. – №2–3. – С.56–57.

1935

1226. Азер: [балет-пантомима] /Абдуррагим бек Ахвердоев //Литературное Закавказье. – 1935. – №2. – С.103–106.

1936

1227. Азер: [балет-пантомима] /Абдуррагим бек Ахвердов //Литературный Азербайджан. – 1936. – №11–12. – С.65–66.

1937

1228. Вечная истина: [новелла] /Абдуррагим бек Ахвердов; пер. азерб. А.Шарифа //Литературный Азербайджан. – 1937. – №6. – С.26–29.

1229. Пир; Святая могила: [новеллы] /Абдуррагим бек Ахвердев; пер. с азерб. А.Шарифа //Литературный Азербайджан. – 1937. – №7. – С.27–34.

1230. Представление: [новелла] /Абдуррагим бек Ахвердов; пер. с азерб. А.Шарифа //Литературный Азербайджан. – 1937. – №6. – С.30–32.

1940

1231. Святая могила: [рассказ] /Абдуррагим бек Ахвердов //Альманах азербайджанской советской литературы. – Баку, 1940. – С.147–152.

1948

1232. **На горе высокой:** [рассказ] /Абдуррагим бек Ахвердов: пер.с азерб.: Азиз Шариф//Рассказы азербайджанских писателей. – Баку, 1950. – С.260–276.

1233. **Святое место; Зубная боль:** [рассказы] /Абдуррагим бек Ахвердов //Азербайджанские рассказы.–Москва, 1948. – С.65–76.

1961

1234. **Бомба:** [рассказ] /Абдуррагим бек Ахвердов// Азербайджанские рассказы.–Баку, 1961.– Том 1. – С.157–160.

1235. **Мирза Сафар:** [рассказы] /Абдуррагим бек Ахвердов //Азербайджанские рассказы.–Баку, 1961.–Том 1.– С.175–190.

1236. **Шейх Шабан:** [рассказ] /Абдуррагим бек Ахвердов; пер. Дж.Шейхзаманова //Азербайджанские рассказы. – Баку, 1961. – Том 1. – С.160–175.

1970

1237. **Бомба:** [рассказ] /Абдуррагим бек Ахвердов // Баку. – 1970. – 24 декабря. – С.3.

2016

1238. **Отрывок из пьесы «Очень хорошо»** /Абдуррагим бек Ахвердов //Литературно-художественные истоки Азербайджанского мультикультурализма /Сост. М.Нагисойлу, Ф.Алекперли, А.Багиров, И.Гулиев.–Баку, 2016. – С.196–197.

2017

1239. **Мои маралы: Жалоба; Святое место; Очки:** [рассказы] /Абдуррагим бек Ахвердов; пер.: Азиза Шарифа // İRS Наследие. – 2017. – № 6. – С. 8–14.

Статьи

1928

1240. Великая реформа: [к 6-летию нового тюркского алфавита] /Абдуррагим бек Ахвердев //Отд. оттиск из т.XIII «Известий» изд. Педаг. факультета Азерб. Гос. Университета. – Баку, 1928. – Том 13. – С.144–145.

1241. Жизнь и деятельность М.Ф.Ахундова /Абдуррагим бек Ахвердев //Отд. оттиск из т.III «Востоковедения» изд. Вост. факультета Азерб. Гос. Университета.– Баку, 1928. – Том 3. – С.7–14.

1934

1242. Тюркский театр в Азербайджане /Абдуррагим - бек Ахвердев //Театр и драматургия. – 1934. – №11–12.

1964

1243. А.Ахвердов об Александринском театре/ Абдуррагим бек Ахвердов //Великая дружба азербайджанского и русского народов: [с древних времен до наших дней]. Документы, письма, статьи, воспоминания, художественные произведения.– Баку, 1964. – Том 1. – С.221.

1983

1244. Тюркский театр в Азербайджане /Абдуррагим - бек Ахвердев // Театр. – 1983. – № 2. – С. 38

ЛИТЕРАТУРА О ЖИЗНИ И ТВОРЧЕСТВЕ

Книги

1903

1245. Кочарлинский, Ф. Литература азербейджанских татар. – Тифлис, 1903. – 54 с.

В книге рассказывается о пъесе Абдуррагим бека Ахвердиева «Разоренное гнездо» [С.50–51].

1958

1246. Алиева, А. Русская драматургия на азербайджанской сцене / Аделя Алиева. – Баку: Азернешр, 1958. – 108 с.

В книге рассказывается о переводах Абдуррагим бека Ахвердиева. В книге а также рассказывается о постановке пьесы Гоголя «Ревизор» в переводе А.Ахвердиева.

1959

1247. Мамедов, К. Абдуррагим бек Ахвердов: [критико-биографический очерк] /Камран Мамедов; перевод с азерб.: Дж.Шихзаманов. – Баку: Детюниздат, 1959. – 252 с.

1962

1248. Джафаров, Д. Азербайджанский драматический театр. 1873–1941: [В разделе «Революция 1905 года и азербайджанский театр» освещается драматургия А.Ахвердиева] /Джафар Джафаров. – Баку, 1962. – 427 с.

1964

1249. Курбанов, Ш. Этапы развития азербайджано-русских литературных связей в XIX в. /Шихали Курбанов, ред.: А.Джафарова; Институт Литературы и Языка имени Низами.

– Баку: Издательство Академии Наук Азербайджанской ССР, 1964. – 251 с.

В книге рассказывается о творчестве А.Ахвердиева [С.14, 26, 52].

1976

1250. Курбанов, Ш. Этапы развития азербайджано-русских литературных связей в XIX веке: [издание 3-е] / Шихали Курбанов, отв.ред.: И.С.Брагинский. – Москва: Главная редакция восточной литературы, 1976. – 303 с.

В книге говорится от творчестве А.Ахвердиева [С.20–21, 27– 28, 260–278].

1980

1251. Касимов, К. Гусейн Кули Сарабский: [жизнь и творчество] /Кубад Касимов; ред.: Тофик Кулиев; Академия Наук Азербайджанской ССР Институт Архитектуры и Искусства Азербайджанское Театральное Общество.–Баку: Элм, 1980. – 95 с.

В книге говорится о ролях Г.Сарабского в произведениях А.Ахвердиева [С.44, 69].

1981

1252. Алиева, А. Г.Араблинский /А.Алиева; ред. изд– во: В.Левецкая. – Баку: Элм, 1981. – 230 с.

В книге рассказывается о роли А.Ахвердиева в творчестве Г.Араблинского [С.17, 54–58, 67, 81–85, 97, 123].

1983

1253. Мовлаева, С.А. Пропаганда русской и азербайджанской культуры на страницах газеты «Каспий» (1881–1917 гг.) /С.А.Мовлаева. – Баку: Элм, 1983. – 130 с.

В книге говорится о творчестве, и постановке пъес А.Ахвердиева на страницах газеты «Каспий» [С.19, 62–63, 80–81].

***

1254. Театральный Баку [Изоматериал]: “Перу Джаду” (утром): Абдуррагим Ахвердиев /Азерб. Гос. Акад. Театр Драмы им. М. Азизбекова. – Баку, 1961. – типография №2. – 1 л. афиша - цв.

Статьи опубликованные в сборниках и периодической печати

1899

1255. А.А. Татарский спектакль: [О постановке в г. Баку пьесы А.Ахвердиева «Разоренная семья»] /А.А. //Каспий.– 1899. – 14 февраля. – № 36.

1900

1256. Шушинские картинки: [о постановке пьесы А.Ахвердиева «Разоренное гнездо»] //Каспий.–1900. – №177.

1901

1257. М.Т.Татарский спектакль: [О постановке в Театре имени Тагиева драмы А.Ахвердиева «Разоренная семья»] //Каспий. – 1901. – 12 января. – № 9..

1258. О комедии Н.Везирова «Из-под дождя да под ливень» в постановке А.Ахвердиева //Каспий. – 1901. – 20 март.

1902

1259. О первом исполнении пьесы Н.Везирова «Ага Керим хан Ардебиль» при участии мусульманского драматического коллектива, в постановке А.Ахвердиева 25 октября 1902 года Баку в театре имени Тагиева //Каспий. – 1902. – 27 октября.

1260. О режиссерской деятельности А.Ахвердиева// Каспий. – 1902. – 22 октября.

1903

1261. Театр и Музыка. «Дагылан тифак»: [«Разоренная семья» А.Ахвердиева] //Каспий. – 1903. – №107, №112.

1904

1262. О новой постановке комедии Н.Вазирова «Ага Карим хан Ардебиль» в постановке А.Ахвердиева //Каспий. – 1904. – 6 января.

1263. О постановке комедии Н.Вазирова «Имя существует, а самого нет» в постановке А.Ахвердиева // Каспий. – 1904. – 1 февраля.

1905

1264. Меликов, Р.Б. Мусульманский любительский спектакль: [о постановке в г. Баку трагедии А.Ахвердиева «Разоренная семья»] /Р.Б.Меликов //Каспий. – 1905. – 17 ноября.

1265. «Разоренная семья»: [О постановке в г. Баку учениками мусульманских средних учебных заведений под руководством Алекпербека Ахундова трагедии «Разоренная семья»] //Каспий. – 1905. – 8 ноября.

1908

1266. Ана ве огул: [о постановке пьесы А.Ахвердиева «Ана ве огул» («Мать и сын»), при участии Д.Зейналова и Г.Араблинского] // Каспий. – 1908. – 31 декабря.

1267. Гюрджи. Среди мусульман: [в Тифлисском Казенном театре местные мусульманские любители драматического искусства при участии бакинских артистов ставили пъесу «Ага Магомед-Шах Каджар» А.Ахвердиева] /Гюрджи //Закав-казье. – 1908. – 1 апрель.

1268. Из жизни и прессы мусульман: [общества «Ниджат» в театре имени Тагиева ставит пьесу «За свободу» («Газават») С.Ланского, в переводе А.Ахвердиева] //Каспий.– 1908. – 26 ноября.

1269. Кавказская пресс-служба разрешила ставить пьесу А.Ахвердиева «Ага Мухаммад Шах-Каджар» на кавказских сценах //Кавказ. – 1908. – 13 октября.

1270. О постановке драматической труппой театральной секции «Ниджат» в Тагиевском театре, трагедии Вольтера «Султан Осман» или «Властелин Иерусалима» в переводе А.Ахвердова //Каспий. – 1908. – 24 октября.

1271. О пъесе «За свободу» («Газават») – историческая трагедия в 5-ти действиях и 7-и картинах, соч. артиста С.Ланского, перевод А.Ахвердова //Бакинское эхо. – 1908. – 30 ноября; Вестник Баку. – 1908. – 30 ноября; Бакинец. – 1908. – 1 декабря; Каспий. – 1908. – 2 декабря.

1272. Об открытии Театральной секции общества «Ниджат» в театре имени З.Тагиева, постановками пъес А.Ахвердова «Виноват кто?», «Друзья народа» //Каспий. – 1908. – 14 октября.

1273. Сообщение о постановке местными любителями спектакля А.Ахвердиева «Ага Мухаммед-Шах Каджар» в театре «Казённый» в Тбилиси (постановка Араблинского) //Каспий. – 1908. – 26 марта.

1274. Спектакли А.Ахвердиева «Несчастный юноша» и «Ага Мухаммад Шах-Каджар» в Гяндже //Каспий.– 1908. – 3 апреля.

1275. Среди мусульман: [в постановке мусульманской драматической группы трагедии Шекспира «Гамлет», «Король Лир», перевод на татарский язык А.Ахвердова] //Закавказье. – 1908. – 4 июля.

1276. Татарский спектакль: [о постановке пъесы «Газават» («За свободу») С.Ланского, в переводе А.Ахвердиева, в Тагиевском театре] // Бакинское эхо. – 1908. – 27 ноября.

1909

1277. Ахундов, М. Мусульманский спектакль: [просветительным обществом «Ниджат» была поставлена в театре-

цирке бр. Никитиных драма «За свободу – «Газават» Ланского в переводе Ахвердова] /Мамедсадык Ахундов //Каспий.– 1909. – 4 ноября.

1278. В Тагиевском театре с участием Г.Араблинского представлен спектакль А.Ахвердова «Несчастный юноша» // Zənbur. – 1909. – 3 iyul.

1279. «Драматическое товарищество» в зале Морского собрания торгового флота поставило 4-х актную драму А.Ахвердова «Дагилан-тифак»//Каспий.– 1909. – 4 октября.

1280. Из жизни и прессы мусульман: [в зале торгового флота любителями драматического искусства с участием Араблинского будет дан спектакль А.Ахвердиева «Несчастный юноша»] //Каспий. – 1909. – 10 октября.

1281. Из жизни и прессы мусульман: [на сцене Тагиевского театра для открытия сезона будет представлена трагедия «Газават» («За свободу») С.Ланского в переводе А.Ахвердиева] // Баку. – 1909. – 20 октября.

1282. Кто виноватъ?: [о постановке в г. Баку спектакля А.Ахвердиева «Кто виноватъ?»] //Баку. – 1909. – 3 июня.

1283. Мусульманский спектакль: [в театре «Артистическое общество» состоится пьеса Е.Чирикова «Евреи» с участием Г.Араблинского, перевод А.Ахвердиева] //Тифлисский листок. – 1909. – 6 июня; Закавказье. – 1909. – 9 июня.

1284. Мусульманский спектакль: [о постановке в г. Баку мусульманским просветительным обществом «Ниджат» трагедии А.Ахвердиева «Ага Мухаммед Шах Каджар»]// Баку.– 1909. – 25 ноября; Газета реклама. – 1909. – 25 ноября; Вечерняя заря. – 1909. – 9– 10 декабря.

1285. О выходе в свет рассказов А.Ахвердиева //Каспий. – 1909. – №208.

1286. О постановке пьесы А.Ахвердиева «Ага Мухаммед Шах Каджар» //Каспий. – 1909. – №280.

1287. О постановке трагедии А.Ахвердиева «Несчастный юноша» с участием Араблинского в Батуми //Каспий. – 1909. – 15 августа.

1288. О постановке трагедии Чирикова «Евреи» в переводе А.Ахвердиева в театре «Артистическое общество» с участием Араблинского //Закавказье. – 1909. – 17 июня.

1289. О спектакле А.Ахвердиева «Несчастный юноша» поставленном труппе Араблинского, в городском клубном театре Еревана //Каспий. – 1909. – 4 мая.

1290. Сообщение о спектакле: [«Разоренная семья», поставленном в салоне моряков в Баку участием Г.Г. Сарабского] //Каспий. – 1909. – 27 сентября.

1291. Спектакль А.Ахвердиева «Ага Мухаммад Шах-Каджар» в Бакинском цирке братьев Никитиных// Баку. – 1909. – 25 ноября.

1292. Спектакль в Эриване: [труппой Г.Араблинского была поставлена пъеса А.Ахвердиева «Бахтсыз джаван»] //З-акавказье. – 1909. – 4 июня.

1293. Театр и музыка: [в театре «Артистическое общество» состоится пъеса Е.Чирикова «Евреи» с участием Г.Араблинского, перевод А.Ахвердиева]//Тифлисский листок. – 1909. – 9 июня.

1910

1294. Драмы на татарском языке: [О постановке в г Баку мусульманских драматических артистов с участием Г.Араблинского драмы А.Ахвердиева «Несчастный юноша»] // Каспий. – 1910. – 1 июня.

1295. Мусульманский спектакль: [О постановке в г. Баку благотворительных целях комедии А.Ахвердиева «Кто виноватъ?» и «Дашим-дашим» Кязимовского] //Баку.–1910.– 25 мая.

1296. О постановке трагедии А. Ахвердиева «Несчастный юноша» в исполнении труппы под руководством и участием Г.Араблинского //Каспий.–1910.–24 мая, 7 июня.

1911

1297. Евреи: [О постановке в г. Баку на азербайджанском языке с участием Г.Араблинского пьесы Чирикова «Ев-

реи» в переводе А.Ахвердиева] //Каспий.–1911.–19,21 октября // Баку. – 19, 23 октября.

1298. Из жизни и прессы мусульман: [в зале Морского собрания торгового флота мусульманскими артистами, с участием Араблинского будет представлены пъесы «Султан Осман» Волтера и «За свободу» Ланского в переводе А.Ахвердиева] //Кавказец. – 1911. – 8 октября.

1299. Мирза Фатали Ахундов: [О постановке в г. Баку пьесы А.Ахвердиева «Мирза Фатали Ахундов»] //Каспий.–1911. – 13 ноября.

1300. О спектакле «Сон» («Хаялат») в постановке А.Ахвердиева, в третьей части вечера, организованного просветительским обществом «Ниджат» по случаю 100-летия М.Ф.Ахундова //Каспий. – 1911. – 2 декабря.

1301. Юбилей Мирзы Фатали Ахундова: [О состоявшемся в Тифлисском театре грузинского дворянства юбилея М.Ф.Ахундова, в котором была поставлена пьеса А.Ахвердиева «Мирза Фатали Ахундов»] //Каспий. – 1911. – 11 декабря.

1912

1302. Азиз. Мусульманская аудитория: [О постановке в г. Баку комедии А.Ахвердиева «Гаджи-Мехти»] /Азиз //Закавказье. – 1912. – 25 октября.

1303. Новая пьеса: [О постановке в г. Баку пьесы А.Ахвердиева «Марджан»] //Баку. – 1912. – 17 марта.

1304. Новая пьеса: [О постановке в г. Баку пьесы А.Ахвердиева «Пари-Джаду»] //Баку. – 1912. – 23 марта.

1305. Объявление о постановке спектакля «Волшебница пери» в постановке А. Ахвердиева в Театре имени братьев Никитиных //Баку. – 1912. – 23 марта.

1306. Посетитель. Мусульманская аудитория: [О постановке в г. Баку драмы А.Ахвердиева «Голодные ребята»]// Закавказье. – 1912. – 8 ноября.

1307. Татарский спектакль: [О постановке в г. Баку пьесы А.Ахвердиева «Пари-Джаду»] //Баку. – 1912. – 29 апреля.

1308. Татарский спектакль: [О постановке в г. Баку с участием Гусейна Араблинского исторической трагедии Вольтера «Султан Осман» в переводе А.Ахвердиева] //Баку. – 1912. – 23 апреля.

1913

1309. Н.Г. О постановке иранца (Арджумани Иттихади Иранян) трагедии А.Ахвердиева «Ага Мохаммад Шах–Каджар» в Театре имени Тагиева /Н.Г. // Баку. – 1913. – 14 марта.

1310. Пери-Джаду: [О постановке в г. Баку драмы А.Ахвердиева «Пари-Джаду» в исполнении артистов Сарабского, Агдамского, Камарлинского] //Баку. – 1913. – 5 мая.

1914

1311. Благотворительный спектакль: [О постановке в г. Баку в пользу бедных учеников спектакля А.Ахвердиева «Разоренная семья»] //Баку. – 1914. – 29 апреля.

1312. Султанов, Э. Гастроли мусульманского артиста Гусейна Араблинского в театре Грузинского дворянства: [драма Вольтера «Султан-Осман» в переводе А.Ахвердиева]/ Э.Султанов //Закавказская речь. – 1914. – 19, 30 января.

1313. Э.С. Бенефис мусульманского артиста Г.Араблинского: [историческая трагедия в пяти действиях «За свободу» («Газават») Л.Ланского, в переводе А.Ахвердиева] /Э.С.// Мусульманская газета. – 1914. – 3 марта.

1915

1314. Ах-ов. Бенефис А.М.Шарифова: [О постановке в г. Баку трагедии А.Ахвердиева «Ага Мухаммед-Шах Каджар». В главной роли выступил Аббас Мирза Шарифов] /Ах-ов// Баку. – 1915. – 22 февраля.

1315. Мусульманский спектакль: [О постановке в г. Баку трагедии А.Ахвердиева «Несчастный юноша». В главной роли выступил Сидги Рухулла] //Балу. – 1915. – 14 февраля.

1916

1316. Драма на татарском языке: [О постановке в г. Баку трагедии А.Ахвердиева «Ага Мухаммед-Шах Каджар» с участием Сарабского, Шарифова, Оленской] //Баку, 1916.–11 ноября.

1317. Эстет. Мусульманская драма**:** [об исторической трагедии А.Ахвердиева «Ага Мухаммад Шах-Каджар»] /Эстет (М-б Гаджинский // Каспий. – 1916. – № 255.

1917

1318. Каждую пятницу в Театре имени Тагиева были показаны спектакли: [драма А.Ахвердиева «Волшебница пери» днем, «Газават» в переводе А.Ахведиева в вечернем показе] //Каспий. – 1917. – 8 декабря.

1918

1319. Мусульманин. Новый член партии «Гуммет»: [о вступлении А.Ахвердиева в члены партии «Гуммет»] //Грузия. – 1918. – 9 октября.

1320. Ответ А.Ахвердиева: он никогда не числился в партии «Мусават» //Грузия. – 1918. – 20 октября.

1919

1321. Мусульманская драма: [в правительственном театре труппой дирекции бр.Гаджиевых представлен трагедия А.Ахвердиева «Ага Магомед шах Гаджар»] //Azərbaycan. – 1919. – 12 fevral.

1922

1322. Юбилей Абдуррагима Ахвердова: [30-летие его литературной деятельности и 25-летие со дня постановки первой пьесы] //Бакинский рабочий. – 1922. – 5 марта. – С.3.

1923

1323. О постановке режиссера Кирманшахлы в Тбилиси пьесы А.Ахвердова «Пери джаду» //Заря Востока.– 1923. – 10 марта.

1927

1324. Крачковский. Приветствия А.Ахвердову от академика Крачковского. Февраль 1927 г.// Заря Востока.–1927.– 4 февраля.

1928

1325. В президиум съезда Закавказских писателей и художников во Дворце Культуры был избран А.Ахвердов, Дж.Джабарлы, Г.Джавид, Уз.Гаджибеков //Заря Востока. – 1928. – 17 июня.

1933

1326. А.Ахвердов:[некролог]//Бакинский рабочий.– 1933. – 14 декабря.

Некролог подписали: М.Джуварлинский, Е.Гурвич, И.Назарли; М.Гусейн, С.Рустам, Дж. Джаббарлы, Мануцян, М.Рафили, Р.Рза, Панов, Т.Шахбази, А.Назим, М.Давтян.

1327. А.Ахвердов: [от комиссии по организации похорон] //Бакинский рабочий. – 1933. – 12 декабря.

1935

1328. Шариф, А. Абдуррагим Ахвердов на сцене тюркского гостеатра /Азиз Шариф //Литературное Закавказье.– 1935. – №2. – С.86–89.

1936

1329. Шариф, А. Абдуррагим Ахвердов: [к 3-й годовщине со дня смерти] /Азиз Шариф //Бакинский рабочий. – 1936. – 12 декабря.

1330. Шариф, А. Жизнь и творчество Ахвердова /Азиз Шариф //Литературный Азербайджан.–1936.–№12.– С.52–65.

1937

1331. Азиз, Ш. Жизнь и творчество Абдуррагим бек Ахвердова /Азиз Шариф //Литературный Азербайджан. – 1937. – №1. – С.53–64.

1938

1332. Сарабский, Г. Первая постановка «Лейли и Меджнун»: [к 30-летию азербайджанской оперы; режиссер А.Ахвердов] /Г.Сарабский //Бакинский рабочий. – 1938. – 1 марта.

1333. Шариф, А. Жизнь и творчество Абдуррагима Ахвердова /Азиз Шариф //Избранные сочинения /А. Ахвердов.– Баку, 1938. – С. VII–XXXIV.

1940

1334. Ариф, М. Проза Советского Азербайджана: [в статье говорится о роли А.Ахвердова в развитии Азербайджанской советской прозы] /Мамед Ариф //Декада Азербайджанской литературы в Москве. – Баку, 1940. – С.114–116.

1335. Джафаров, Д. Драматургия Азербайджана: [подробно рассказывается о драматургии А.Ахвердиева]/ Джафар Джафаров //Декада Азербайджанской литературы.–Баку, 1940. – С.36–54.

1336. Мехти, Г. Азербайджанская художественная проза: [Освещается творчество А.Ахвердиева] /Гусейн Мехти //Декада Азербайджанской литературы в Москве.–Баку, 1940.– С.27–35.

1337. Мир Джалал. Основоположники нашей художественной прозы: [в статье говорится о роли А.Ахвердиева в развитии азербайджанской художественной прозы /Мир Джалал //Декада Азербайджанской литературы в Москве. – Баку, 1940. – С.60–78.

1338. Шагинян, М. Проблемы азербайджанской прозы: [о значении творчества А.Ахвердиева в развитии азербайджанской прозы] /Мариэта Шагинян //Литературная газета.– 1940. – 20 мая.

1943

1339. Рафили, М. Абдуррагим бек Ахвердов: [к 10-й годовщине со дня смерти] /Микаель Рафили //Бакинский рабочий. – 1943. – 11 декабря.

1945

1340. Павлов, П. Абдуррагим Ахвердов: [к 75-летию со дня рождения] /П.Павлов //Вышка. – 1945. – 17 мая.

1341. Шариф, А. Выдающийся азербайджанский писатель: [к 75-летию со дня рождения А.Ахвердиева] /Азиз Шариф //Литературная газета. – 1945. – 26 мая. – С.4 //Бакинский рабочий. – 1945. – 17 апреля.

1948

1342. Абдуррагим Ахвердов: [К 15-летию со дня смерти] //Молодежь Азербайджана. – 1948. – 12 декабря.

1343. Мамедов, К. Выдающийся азербайджанский писатель /Камран Мамедов //Бакинский рабочий.–1948.–12 декабря.

1344. Яхья-заде, С.М. А.Ахвердова как краевед/ С.М.Яхья-заде //Доклады А.Н.Азерб. ССР. – 1948. – Том 4. – С.502–506.

1949

1345. Мамедов, К. Ахвердиев и русская культура /К.Мамедов// Ədəbiyyat qəzeti. – 1949. – 31 mart. – S.4.

1950

1346. Джафаров, Дж. Путь развития Азербайджанского Театра: [о пьесе Ага-Магомед-Шах Каджар» А.Ахвердиева

направленная против восточной деспотии] /Дж. Джафаров// Искусство Азербайджана: Материалы по истории Азербайджанского Театра. – Баку, 1950. – Том 3. – С.30.

1347. Мамедов, К. Неопубликованные сценические произведения А.Ахвердиева: [резюме] /К. Мамедов //Известия Академии Наук Азербайджанской ССР.–1950.–№12.–С.55–59.

1348. Шариф, А. Жизнь и творчество Абдуррагима Ахвердова /Азиз Шариф //Избранное /А. Ахвердов.–Москва, 1950. – С.3–21.

1953

1349. Эфендиев, И. Выдающийся писатель Азербайджана: [к 20-летию со дня смерти А.Ахвердова] /Идаят Эфендиев //Бакинский рабочий. – 1953. – 13 декабря.

1954

1350. Мамедов, Дж. Чехов и азербайджанская проза: [о роли Ахвердова над переводами произведений А.Чехова и М.Горького] /Дж.Мамедов //Литературный Азербайджан.– 1954. – №7. – С. 74–77; Кировабадский рабочий. – 1954. – 14 июля.

1955

1351. Агаева, Х. Рассказывается о содружестве А.Ахвердова с У.Гаджибековым и Дж. Гарягды /Хуршуд Агаева// Узеир Гаджибеков/ Х.Агаева. – Баку, 1955. – С.45.

1352. Мамедов, К. А.Ахвердов: [к 85-летию со дня рождения] /Камран Мамедов //Бакинский рабочий.–1955.–18 мая. – С.3.

1353. Шариф, А. Абдурагим Ахвердов: [главные факты из жизни писателя и краткие сведения об его основных произведениях] /Азиз Шариф //Рассказы /Абдурагим Ахвердов. – Москва, 1955. – С.3–6.

1957

1354. Зелинский, К. Ахвердов Абдурагим //Литературы народов СССР: [статьи] /Корнелий Зелинский.– Москва, 1957. – С. 214, 223, 258, 280–281, 308.

1958

1355. Алиева, А. Русская драматургия на азербайджанской сцене в дореволюционные годы (1902–1920): [о роли А.Ахвердиева в постановке пьесы Н.В.Гоголя «Ревизор» на азербайджанской сцене] /А.Алиева //Русская драматургия на азербайджанской сцене /А.Алиева. – Баку, 1958. – С.5–10.

1356. Заманов, А. Абдуррагим бек Ахвердов: [к 25-летию со дня смерти] /Аббас Заманов //Бакинский рабочий. – 1958. – 14 декабря.

1357. Мейльман, М. Абдурагим Ахвердов: [1870–1933]/ М.Мейльман //Азербайджанская литература: рекомендательный указатель. – Москва, 1958. – С.41–43.

1960

1358. Агаларова, Х. А.П.Чехов и азербайджанская литература: [Чехов и Ахвердиев] /Х.Агаларова //Первая научная сессия посвященная литературным связям русского, азербайджанского, армянского и грузинского народов. Тезисы. – Тбилиси, 1960. – С.13–15.

1359. Агаларова, Х. Обличение социально-политической реакции в прозе А.П.Чехова и А.Ахвердова /Хадиджа Агаларова //Известия АН Азербайджанской ССР. Серия общественных наук. – 1960. – №1. – С.79–88.

1360. Агаларова, Х. Тема крестьянства в прозе А.П.Чехова и А.Ахвердова /Хадиджа Агаларова //Ученые записки Гос. Университета им. С.М.Кирова. Серия общественных наук. – 1960. – №1. – С.3–13.

1361. Багиров, А. Художник большой правды: [к 90-летию со дня рождения А.Ахвердиева] /А.Багиров //Молодежь Азербайджана. – 1960. – 21 декабря. – С.3.

1362. Велиев, М. Идеалы Ахвердиева: [к 90-летию со дня рождения писателя] /Максуд Велиев //Вышка. – 1960. – 20 декабря. – С.2.

1363. Мир Джалал. Большой друг человека: [посвященной А.П.Чехову, рассказывается о работе А.Ахвердиева по переводу произведений А.П.Чехова] /Мир Джалал //Литературный Азербайджан. – 1960. – №1. – С.9–14.

1364. Хандан, Д. Писатель, черпавший вдохновение у народа /Дж.Хандан //Бакинский рабочий. – 1960. – 20 декабря. – С.3.

1365. Шамсизаде, М. Книга об А.Ахвердове: [о книге Камрана Мамедова «А.Ахвердов»] /М.Шамсизаде //Молодежь Азербайджана. – 1960. – 19 февраля. – С.3.

1366. Шариф, А. Абдуррагим Ахвердов: [жизнь и творчество] /Азиз Шариф //Мои олени /А.Ахвердов. – Баку, 1960. – С.101–108.

1962

1367. Агаларова, Х. А.П.Чехов и азербайджанская литература: [А.П.Чехов и А.Ахвердиев] /Х.Агаларова //Материалы первой научной сессии, посвященной литературным связям русского, азербайджанского, армянского и грузинского народов. – Тбилиси, 1962. – С.123–135.

1368. Агаларова, Х. Сходство и различие в изобразительных средствах Чехова и Ахвердова /Х.Агаларова //Известия АН Азербайджанской ССР. Серия общественных наук.– 1962. – №1. – С.37–48.

1369. Ахвердов Абдуррагим Асадбек оглы //Краткая литературная энциклопедия: [В 9-ти томах].–Москва, 1962.– Том 1. – С.367.

1370. Мамедов, К. Предисловие /Кямран Мамедов //Зубная боль /Абдурагим Ахвердов. – Баку, 1962. – С.3–5.

1371. Мамедов, М. Борьба Ахвердова против религии и суеверий: [резюме] /М.Мамедов //Известия Академии Наук

Азербайджанской ССР. Серия общественных наук. – 1962. – №3. – С.98.

1372. Шариф, А. Абдурагим Ахвердов и его драма «Разоренное гнездо» /Азиз Шариф //Разоренное гнездо /А.Ахвердов. – Баку, 1962. – С. 5–12.

1963

1373. Агаларова, Х. Положительные образы в прозе А.П.Чехова и А.Ахвердова /Х.Агаларова //Ученые записки Азербайджанского Государственного Университета имени С.М.Кирова. Серия языка и литературы.–1963.–№1.–С.29–41.

1964

1374. А.Ахвердов об Александринском театре //Великая дружба Азербайджанского и русского народов (с древних времен до наших дней): [Документы, письма, статьи, воспоминания, художественные произведения: Книга первая] /Ин-т Литературы и языка им. Низами АН Азерб. ССР, Гос. Музей Истории Азерб.; сост. П. А. Азизбекова, Ш. Курбанов; отв. ред. И. А. Гусейнов. – Баку, 1964. – С. 221.

1375. Гашимов, А. Мысли А.Ахвердиева о воспитании и образовании: [Резюме] /А.Гашимов //Ученые записки Азербайджанского Государственного Педагогического Института имени В.И.Ленина. – 1964. – №5. – С. 16–17.

1376. Крачковский. Приветствия А.Ахвердову от академика Крачковского. Февраль 1927 г. /Крачковский //Великая дружба азербайджанского и русского народов (с древних ремен до наших дней). Документы, письма, статьи, воспоминания, художественные произведения. – Баку, 1964. – Том 2. – С.72.

1377. Кязимов, Г.Ш. А.Ахвердиев и Азербайджанский литературный язык: [Резюме] /Г.Ш.Кязимов //Ученые записки Азербайджанского Государственного Педагогического Института имени В.И.Ленина. – 1964. – №1. – С.96–97.

1378. Шариф, А. Ахвердов – мастер рассказа /Азиз Шариф //Мирза Сафар /А.Ахвердов. – Баку, 1964. – С. 3–6.

1965

1379. Агаев, Ш.С. Вопросы психологии личности в произведениях Ахвердиева А.Б.: [Резюме] / Ш.С.Агаев // Ученые записки Азербайджанского Государственного Педагогического Института имени В.И.Ленина. – 1965. – №1. – С.45.

1380. Кязимов, Г.Ш. Фразеология в пьесе А.Ахвердиева «Разоренное гнездо»: [Резюме] / Г.Ш.Кязимов // Ученые записки Азербайджанского Государственного Педагогического Института имени В.И.Ленина. – 1965. – №4. – С.91.

1966

1381. Кязимов, Г.Ш. Диалектные и архаические слова в трагедии А.Ахвердиева «Разоренное гнездо»: [Резюме]/ Г.Ш.Кязимов //Ученые записки Азербайджанского Государственного Педагогического Института имени В.И.Ленина.– 1966. – №4. – С.114.

1968

1382. Мамедов, Х. Завершил ли А.Ахвердов институт путей сообщения? /Хейрулла Мамедов //Улдуз.–1968. – №12. – С.48.

1383. Сарабский, А.Г. Постановка оперы «Лейли и Меджнун» – основание азербайджанской национальной оперы: [рассказывается о первым дирижере оперы «Лейли и Меджнун» А.Ахвердиева] /А.Г.Сарабский //Возникновение и развитие Азербайджанского музыкального театра (до 1917 г.) /А.Г.Сарабский; ред. А. Н. Гулиев. – Баку, 1968. – С.40–45.

1970

1384. Абасов, Г. Пример служения народу: [об А.Ахвердиеве] /Гаджиага Абасов //Бакинский рабочий. – 1970. – 25 декабря. – С.3.

1385. Ариф, М. На любом языке: (к 100–летию со дня рождения А.Ахвердиева) /Мамед Ариф //Бакинский рабочий. – 1970. – 25 декабря. – С.3.

1386. Ахвердов Абдурагим Асадович (1870–1933)// Большая Советская Энциклопедия. Изд.2-е. – 1970. – Том 3. – С.563.

1387. Ахвердов Абдуррагим Асадбек оглы //Большая Советская Энциклопедия. – Москва, 1970. – Том 2. – С.458.

1388. Бадалбейли А. Три встречи с Ахвердовым /Афрасияб Бадалбейли //Баку. – 1970. – 24 декабря. – С.3.

1389. Выдающийся писатель-реалист: [В Азербайджанском государственном академическом драматическом театре имени М. Азизбекова состоялась вечер в честь 100–летия со дня рождения Абдуррагим бек Ахвердиева] //Бакинский рабочий. – 1970. – 26 декабря. – С.3.

1390. Искендерова, З. Он был рыцарем театра: [А.Ахвердиев] /З.Искендерова, З.Алиева //Молодежь Азербайджана.– 1970. – 24 декабря. – С.3.

1391. Карабаглы,З. Абдуррагим бек Ахвердиев: [три снимка] /З.Карабаглы //Баку. – 1970. – 25 мая. – С.3.

1392. Мамедов, А. Мастер сатиры /А.Мамедов //Вышка. – 1970. – 25 декабря. – С.3.

1393. Мир Джалал. Великий художник слова //Баку.– 1970. – 24 декабря. – С.3.

1394. Муталлимов, Т. Правда жизни: [об Ахвердиеве]/ Тахсин Муталлимов //Бакинский рабочий.–1970.–25 декабря. – С.3.

1395. Муталлимов, Т. Проблема идеи, конфликта и трагического героя в произведении «Разоренное гнездо» А.Ахведова: [Резюме] /Тахсин Муталлимов //Ученые записки Азербайджанского Государственного Университета им. С.М.Кирова: Серия языка и литературы.–1970. – №4. – С.8–9.

1396. На многих языках: [о переводах произведений А.Ахвердиева] //Баку. – 1970. – 24 декабря. – С.3.

1397. Новые издания «Азернешра» и «Гянджлик» к юбилею писателя А.Ахвердова: [об издание двухтомника Абдуррагим бек Ахвердиева] //Молодежь Азербайджана.– 1970. – 24 декабря. – С.3.

1398. Нурджаханоглы, А. Дом, в котором он жил/ А.Нурджаханоглы //Баку. – 1970. – 24 декабря. – С.3.

1399. Сабри, А. Первое знакомство: [с Абдуррагим бек Ахвердиевым] /Али Сабри //Бакинский рабочий. – 1970. – 25 декабря. – С.3.

1400. Саледдин, А. Произведения А.Ахвердиева в Таджикистане /Али Саледдин //Баку.– 1970. – 16 сентября. – С.3.

1401. Сафаров, Р. Нет жизни без борьбы: [к 100–летию со дня рождения А.Ахвердова] /Рауф Сафаров //Молодежь Азербайджана. – 1970. – 24 декабря. – С.3.

1402. Чернышев, Ф. Писатель и гражданин/ Ф.Чернышев// Молодежь Азербайджана. – 1970. – 24 декабря. – С.3.

1403. Юбилейный спектакли: [пьесы Абдуррагим бек Ахвердиева « Пери джаду» и «Неычпстный юноша» на сцене Драматического Театра им.М.Азизбекова] //Молодежь Азербайджана. – 1970. – 24 декабря. – С.3.

1971

1404. Муталлимов, Т. Достояние народа /Т.Муталлимов //Литературный Азербайджан. – 1971. – №1. – С.103–107.

1405. Муталлимов, Т. Формы композиции в прозе А.Ахвердова: [Резюме] /Т.Муталлимов //Ученые записки Азербайджанского Государственного Университета имени С.М.Кирова. Серия языка и литературы. – 1971. – №6. – С. 42–43.

1972

1406. Муталлимов, Т. Идея, тематика и структура коротких драм А.Ахвердова: [Резюме] /Тахсин Муталлимов //Ученые записки Азербайджанского Государственного Университета им. С.М.Кирова. Серия языка и литературы.–1972. – №1. – С.52–53.

1407.Муталлимов, Т. Ирония и комический намек в прозе А.Ахвердова: [Резюме] /Тахсин Муталлимов //Ученые записки Азербайджанского Государственного Университета им. С.М.Кирова. Серия языка и литературы.– 1972.–№6.– С.17.

1408.Муталлимов, Т. Сатирический смех в прозе А.Ахвердова: [Резюме] /Тахсин Муталлимов //Ученые записки Азербайджанского Государственного Университета им. С. М. Кирова. Серия языка и литературы. – 1972. – №5. – С.25.

1409.Шариф, А. Четвертое, исправленное…: [о книге К.Мамедова «Абдуррагим бек Ахвердов»] /Азиз Шариф// Вопросы литературы. – 1972. – №3. – С.199–205.

1973

1410.Муталлимов, Т. Главные образы в драмах А.Ахвердова: [Резюме] /Тахсин Муталлимов //Ученые записки Азербайджанского Государственного Университета им. С. М. Кирова. Серия языка и литературы.–1973.– №1. – С.33–34.

1411.Муталлимов, Т. Положительные образы в прозе А.Ахвердова: [Резюме] /Тахсин Муталлимов //Ученые записки Азербайджанского Государственного Университета им. С.М.Кирова. Серия языка и литературы. – 1973. – №2. – С.10.

1412.Муталлимов, Т. Трагический герой и конфликт в трагедии «Несчастный юноша» А.Ахвердова: [Резюме] /Тахсин Муталлимов //Ученые записки Азербайджанского Государственного Университета им. С.М.Кирова. Серия языка и литературы. – 1973. – №4. – С.45.

1974

1413.Муталлимов, Т. Заглавия и эпиграфы в произведениях А.Ахвердова: [Резюме] /Тахсин Муталлимов //Ученые записки Азербайджанского Государственного Университета им. С.М.Кирова. Серия языка и литературы. – 1974. – №5. – С.23 24.

1414. **Муталлимов,** Т. О трагедии «Ага Мухаммед-Шах Каджар» А.Ахвердова: [Резюме] /Тахсин Муталлимов // Ученые записки Азербайджанского Государственного Университета им. С.М.Кирова. Серия языка и литературы.–1974.– №4. – С.9–10.

1975

1415. **Муталлимов,** Т. Изобразительный и повествовательный стиль А.Ахвердова: [Резюме] /Тахсин Муталлимов //Ученые записки Азербайджанского Государственного Университета имени С.М.Кирова. Серия языка и литературы.– 1975. – №2. – С.66.

1416. **Муталлимов,** Т. О некоторых особенностях художетвенного мастерства А.Ахвердова в повести «Письма из ада»: [Резюме] /Тахсин Муталлимов //Ученые записки Азербайджанского Государственного Университета имени С.М.Кирова. Серия языка и литературы. – 1975. – №2. – С.71.

1417. **Муталлимов,** Т. Способы изображеия и повествования у А.Ахвердова: [Резюме] /Тахсин Муталлимов //Ученые записки Азербайджанского Государственного Университета имени С.М.Кирова. Серия языка и литературы. – 1975. – №2. – С.45.

1418. **Халилов, Г.** Некоторые замечания о пьесе «Пери Джаду»: [Резюме] /Г.Халилов //Ученые записки Азербайджанского Государственного Университета имени С.М.Кирова. Серия языка и литературы. – 1975. – № 3. – С.77.

1976

1419. **Касимова, Н.Ф.** Переводы детских произведений Л.Н.Толстого в дореволюционных азербайджанских учебниках/ Н.Ф.Касимова //Уч.записки /Азерб.гос.ун-та: Серия языка и литературы. – 1976. – № 6. – С.61–65.

1979

1420. Ахундова, М. О характерах рассказов А.Ахвердова /М.Ахундова //Вопросы азербайджанской литературы XX века. – Баку, 1979. – С. 220–230.

1980

1421. Гусейнова, А. Неповторимый художник слова: [А.П.Чехов в азербайджанском литературоведении]/ А.Гусейнова //Литературный Азербайджан. – 1980. – №1. – С. 126–129.

1981

1422. Тагиев, Р. На заре нашей критики / Р.Тагиев // Литературный Азербайджан. – 1981. – №10. – С.128–132.

1423. Халилов, Н. А.Ахвердиев и фольклор /Низами Халилов // Улдуз. – 1981. – №2. – С.55–56.

1424. Халилов, Н. О приемах использования пословиц и поговорок в произведениях А.Ахвердиева/ Низами Халилов //Тезисы IV республиканской научной конференции аспирантов вузов Азербайджана. – Баку, 1981. – 20–21 октября. – С.80.

1982

1425. Халилов, Н. Фольклорные мотивы в драматургии А.Ахвердиева /Низами Халилов //Пути развития азербайджанской драматургии сборник научных трудов.– Баку, 1982. – С.118–126.

1983

1426. Халилов, Н. А.Ахвердиев о народном творчестве/ Низами Халилов //Вопросы фольклористики: Научно-теоретический журнал. – Баку, 1983. – С.71–79.

1427. Халилов, Н. Воздействие фольклора на язык и стиль А.Ахвердиева /Низами Халилов //Доклад II научно-практической конференции молодых ученых по проблемам социально-экономического развития г. Баку в XI пятилетке и в перспективе. – Баку, 1983. – С.45.

1428. Халилов, Н. Использование народной литературы в творчестве А.Ахвердиева /Низами Халилов //Тезисы докладов I научной сессии лаборантов филфака АГУ имени С.М.Кирова. – Баку, 1983. – С.14.

1984

1429. Балаева, Т. Еще раз о любви: [на киностудии «Азербайджанфильм» завершена работа над фильмом «Хочу жениться» по мотивам повестей А.Ахвердова] /Т.Балаева// Молодежь Азербайджана. – 1984. – 29 марта. – С.3.

1430. Халилов, Н. Фольклорные мотивы в рассказе А.Ахвердиева «Свидетельство луны» /Низами Халилов// Доклад на 2-й научной сессии лаборантов филфака АГУ имени С.М.Кирова. – Баку, 1984. – 14 апреля.

1985

1431. Абасова, Э. Рождение художника: [об Узеире Гаджибекове, также упоминается А.Ахвердиев]/Э.Абасова// Узеир Гаджибеков: [путь жизни и творчества] /Э.Абасова.– Баку, 1985. – С.28–30.

1432. Самедова, Л. Один из самых любимых: [к истории распространения чеховского наследия в Азербайджане]/ Л.Самедова //Литературный Азербайджан. – 1985. – №1.– С.103–105.

1987

1433. Шариф, А. [о жизни и творчестве А.Ахвердиева]/ Азиз Шариф // Бомба: [рассказы] /Абдуррагим бек Ахвердов. – Баку, 1987. – С.3–6.

1990

1434. Мамедов, Г. Во имя народа: [о творчестве азербайджанского писателя А.Ахвердиева] /Г.Мамедов //Литературный Азербайджан. – 1990. – №5. – С.125–126.

1996

1435. Мелик-Аббасов, Э. Неотмеченный юбилей: [к 125–летию А.Ахвердиева]/Э.Мелик-Аббасов// Вышка.– 1996. – 17 мая.

1999

1436. Асланлы, М. Физическое воспитание в творчестве А.Ахвердова /М.Асланлы //Вестник Бакинского Университета. Серия гуманитарных наук. – 1999. – №4. – С. 90.

1437. Нагиева, М. Ирония в повести А.Ахвердова «Письма из ада» /М.Нагиева //Вестник Бакинского Университета: Серия гуманитарных наук. – 2004. – №1. – С.76.

2006

1438. Ахвердов Абдуррагим Асад бек оглы //Большая Энциклопедия: [в шестидесяти двух томах].– Москва, 2006.– Том 4. – С.292.

2007

1439. Гулиев, Г. Абдурагим бек Ахвердов (1870–1933)/ Гасан Гулиев //Азербайджанская литература: [учебник для X класса общеобразовательных школ с русским языком обучения].– Баку, 2007.– С. 55–60.

2008

1440. Габиббейли, И. Абдурагим бек Ахвердиев (1870-1933) /Иса Габиббейли //Азербайджанская литература начала XX века /Иса Габиббейли; науч. ред. К.Алиев; пер. с Азерб. М.Гусейнзаде.– Москва, 2008. – С.53–57.

2010

1441. Гасанова, М. А.Ахвердиев и национальное самосознание народа: [Резюме] / М.Гасанова // Bakı Universitetinin Xəbərləri. Humanitar elmlər seriyası. – 2010. – №2. – S.21.

1442. Гасанова, М. (Сараджлы). Обобщение и индивидуализация в трагедии А.Ахвердиева: [Резюме] //Bakı Universitetinin Xəbərləri. Humanitar elmlər seriyası.–2010.–№3. – S.33.

2015

1443. Гусейнзаде, Р. «Письма из ада» глазами калмыцкого режиссера: [на сцене Азербайджанского Государственного Театра юного зрителя в Баку 9-11 октября с успехом прошли гастроли Национального драматического театра им. Б. Басангова] /Р.Гусейнзаде //Каспiй.–2015.– 13 октября. – С. 12.

2016

1444. Абдуррагим бек Ахвердов (1870–1933) //Литературно-художественные истоки Азербайджанского мультикультурализма /Сост. М.Нагисойлу, Ф.Алекперли, А.Багиров, И.Гулиев. – Баку, 2016. – С.195–196.

2017

1445. Багиров, А. Знатный карабахский интеллигент: [Абдуррагим бек Ахвердиев] /Абузар Багиров //İRS Наследие. – 2017. – №6 (90). – С.4–7.

2018

1446. Аббасова, Р. Памяти Узеира Гаджибейли посвящается: Великая миссия творца: [о работе в журнале «Молла Насреддин» У.Гаджибекова и А.Ахвердиева] /Рая Аббасова// Каспий. – 2018. – 24 ноября. – С.14–15.

1447. Мустафа, Н. Подробности преступления, совершенного армянским правительством против дипломатического представителя Абдуррагим бека Ахвердиева: [Резюме]/ Мустафа Назим //Труды Института Истории НАН Азербайджана. Материалы международной научной конференции «Азербайджанская народная Республика: яркая страница истории государственности Азербайджана». Специальный выпуск. – 2018. – № 74, 75, 76. – С. 403.

1448. Саламоглу, Т. Отражение религиозного мировоззрения в эстетике прозы национального просвещения: [на материале рассказа А.Ахвердиева «Отец и сын»: резюме]/ Тейяр Саламоглу //Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Xəbərləri. Humanitar elmlər seriyası. – 2018. – №1. – S. 57.

1449. Сараджлы, М. (Гасанова). Концепция героя в драматургии А. Ахвердова: [Резюме] /М.Сараджлы //Вестник Бакинского Университета. Серия гуманитарных наук.–2018.– № 3. – С.31.

1450. Худавердиева, Т. Поучительный урок отечественной истории: К 100–летию мартовских событий 1918 года и к юбилею образования АДР 28 мая 1918 года: [о развитии печати в Азербайджане и участие лучших представителей азербайджанской интеллигенции, в том числе и А.Ахвердиева]/ Тамилла Худавердиева //Каспий.– 2018. – 11 августа. – С.8–9.

2019

1451. Агаев, А. Ашики: [выступления в театре Тагиева карабахских ашиков, а также «Татарский свадебный пир в песнях» из драмы А.Ахвердиева] /Ахмед бек Агаев; сост., авт. предисл. и коммент. В. Гулиев; ред. Ш. Гасанова //Где же наша интеллигенция?: Подборка избранных статей из газеты «Каспий» /Ахмед бек Агаев. – Баку, 2019. – С.42–43.

2020

1452. О проведении 150-летнего юбилея Абдуррагим бека Ахвердиева: Распоряжение Президента Азербайджанской Республики, 31 января 2020 года //Бакинский рабочий.– 2020. – 1 февраля. – С.1.

***

1453. Мелик-Аббасов, Т. Пути отцов – дороги сыновей: Тофик Мелик-Аббасов с большой теплотой вспоминает своего деда Абдуррагим бека Ахвердиева: [интервью с внуком Абдуррагим бека Ахвердиева] /Тофик Мелик-Аббасов; интервью вела Афет Ислам //Каспiй. – 2020. – 11 апреля. – С.14.

Авторефераты и диссертации

1946

1454. Шариф, А. Драматургия А.Ахвердиева: Диссертация на соискание ученой степени кандидата филологических наук /Азиз Шариф; Азербайджанский Государственный Университет имени С.М.Кирова.–Баку,1946.–186 с.

1956

1455. Алиева, А.А. Русская драматургия на Азербайджанской сцене: Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата искусствоведения /А.А.Алиева; Государственный Институт Театрального искусства имени А.В.Луначарского. – Баку, 1956. – 17 с.

Из содерж.: [о роли А.Ахвердова в постановке национальной драматургии (М.Ф.Ахундова, Н.Нариманова, Везирова) на русском языке. – С.4–7.]

1456. Шариф, А. Жизнь и творчество Джалила Мамедкулизаде: [первый период. 1866–1906 гг.]: Диссертация на соискание ученой степени доктора филологических наук /Азиз Шариф; Азербайджанский Государственный Университет имени С.М.Кирова.– Москва, 1956. – 533 с.

В диссертации освещено творческое содружество А.Ахвердова и Дж.Мамедкулизаде.

1457. Шариф, А. Жизнь и творчество Джалила Мамедкулизаде: Освещено творческое содружество А.Ахвердова и Дж.Мамедкулизаде: [первый период. 1866–1906 гг.]: Автореферат диссертации на соискание ученой степени доктора филологических наук /Азиз Шариф; Азербайджанский государственный университет имени С.М.Кирова.–Баку, 1956. – 35 с.

1962

1458. Агаларова, Х. Проза А.П.Чехова и А.Ахвердова/ Хадиджа Агаларова: Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата филологических наук; Азербайджанский Государственный Университет имени С.М.Кирова; науч.рук. акад.: М.А.Дадашзаде. – Баку, 1962. – 24 с.

1966

1459. Кязимов, Г.Ш. Язык драматургии А.Ахвердиева: (по пъесе «Разоренное гнездо»): Автореферат диссертации, представленной на соискание ученой степени кандидата филологических наук; науч.рук.: проф. А.М.Демирчизаде/ Г.Ш.Кязимов; Азербайджанский Государственный Педагогический Институт имени В.И.Ленина. – Баку, 1966. – 35 с.

1972

1460. Бехбудов, А.С. Атеизм Абдуррагим бека Ахвердова: Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата философских наук /А.С.Бехбудов; Азербайджанский Ордена Трудового Знамени Государственный Университете имени С.М.Кирова. – Баку, 1972. – 29 с.

1975

1461. Муталлимов, Т. Мастерство А.Ахвердова: 10.01.03. – литература народов СССР (азербайджанская литература: Автореферат диссертации, представленной на соискание ученой степени доктора филологических наук /Тахсин Муталлимов Муталлим оглы; Азербайджанский Ордена Трудового Красного Знамени Государственный Университет имени С.М.Кирова.– Баку, 1975. – 123 с. (диссертация написана на азерб. языке).

1978

1462. Касимова, Н. Переводы произведений и традиции Л.Н.Толстого в Азербайджанской детской литературе

(1880–1920 гг.): Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата филологическиййх наук /Нигяр Касимова; Азербайджанский ордена Трудового Красного Знамени Государственный Педагогический Институт имени В. И. Ленина. – Баку, 1978. – 27 с.

Из содерж: ***Во второй главе «Переводы детских рассказов Л.Н.Толстого на азербайджанский язык»:*** (рассказывается о переводческой деятельности А.Ахвердова и др. – С.13–15).

1981

1463. Мамедов, Х. Просветительско-реалистическое литературное движение в Азербайджане конца XIX–начала XX века: Автореферат на соискание ученой степени доктора филологических наук /Хейрулла Мамедов; Азербайджанский ордена Трудового Красного Знамени Государственный Университет имени С.М.Кирова. Филологический факультет.– Баку, 1981. – 52 с.

Из содерж.: ***В третьей главе «Развитие литературных жанров: темы и проблемы»***: (рассказывается о трагедиях А.Ахвердова. – С.32– 34).

1983

1464. Мамедов, Афлатун Юнус оглы. Проблемы развития азербайджанской художественной прозы конца XIX – начала XX вв.: Диссертация на соискание ученой степени доктора филологических наук: 10.01.03 /Афлатун Юнус оглы Мамедов. – Баку, 1983. – 348 с.

О сатирических рассказах А.Ахвердова. (С. 5–11, 20–21).

1465. Мамедов, Афлатун Юнус оглы. Проблемы развития азербайджанской художественной прозы конца XIX – начала XX вв.: Автореф.дис. на соиск.учен.степ.д-ра филол. наук. (10.01.03). –Баку. –1983. –56 с.

1466. Халилов, Низами. Абдуррагим бек Ахвердиев и фольклор: Диссертация на соискание ученой степени кан-

дидата филологических наук: 10.01.03 /Низами Халилов.– Баку, 1983. – 188 с.

1467. Халилов, Н. Абдуррагим бек Ахвердиев и фольклор: Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата филологических наук /Низами Халилов; Азербайджанский ордена Трудового Красного Знамени Государственный Педагогический институт имени В.И.Ленина. – Баку, 1983. – 26 с.

1987

1468. Гасанов, Т. Историческая трагедия «Ага Магомет шах Каджар» Абдуррагим бек Ахвердиева: Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата филолгических наук/ Телман Гасанов Гасан оглы; Азербайджанский ордена Трудового Красного Знамени Государственный Университет имени С.М.Кирова. – Баку, 1987. – 24 с.

1992

1469. Мамедов, Г. Трагедия Абдуррагим бек Ахвердиева «Разоренное гнездо» и ее место в истории азербайджанской драматургии: Автореферат дис. на соиск. учен. степ. к.филол.наук /Гусейн Исмаил оглы Мамедов; АН Азербайджана, Ин-т литературы им.Низами.–Баку, 1992.–24 с.

1470. Фейзуллаева, А. Азербайджанские писатели XIX–начала XX вв. и русская литературно-общественная среда: (роль контактных связей в историческом развитии национальной литературы): Диссертация на соискание ученой степени доктора филологических наук /Аида Фейзуллаева; Академия Наук Азербайджана Институт Литературы имени Низами; науч.консультант: засл.деятель науки А.А.Гаджиев.– Баку, 1992. – 324 с.

Из содерж.: **Глава 2**. ***Историко-литературное проявление европейско-русских рецепций в идейно-художественном сознании Азербайджанских писателей***: (рассказы-

вается о творчестве Абдуррагим бек Ахвердова.–С.88, 92, 104–107, 115). – **Глава 3**. ***Азербайджанская просветительская литература и русская литературно-общественная мысль*****:** (рассказывается о пъесах и рассказах А.Ахвердова.–С.120–122, 130–134, 140–142, 161–163, 170–180).**–Глава 4.** ***Генезис и динамика жанра, проблема художественного восприятия*****:** (рассказывается о повести «Шейх Шабан», «Письма из ада» А.Ахвердова и о произведении Гоголя “Ревизор”, который перевёл на азербайджанский язык в связи с 50-летием со дня рождения Гоголя. [С.224–229; 289–297]

1994

1471. Фейзуллаева, А. Азербайджанские писатели XIX-начала XX вв. и русская литературно-общественная среда: роль контактных связей в историческом развитии национальной литературы: автореферат дис. ... д-ра филолог. наук: 10.01.03, 10.01.01 /Аида Фейзуллаев; Институт Литературы им. Низами АН Азербайджана.– Баку, 1994.– 63 с.

1998

1472. Агамирова, Т. Творчество Абдуррагим бек Ахвердиева и проблема русско-азербайджанских литературных взаимоотношений: Диссертация на соискание ученой степени кандидата филологических наук /Тамилла Агамирова Гидаят кызы; Министерство Народного Образования Азербайджанской Республики, БГУ имени М.Э.Расулзаде.–Баку, 1998. – 140 с.

1473. Агамирова, Т. Творчество Абдуррагим бек Ахвердиева и проблема русско-азербайджанских литературных взаимоотношений: Автореферат дис.. канд.филол.наук: (10.01.03; 10.01.01).-Ваку, 1998.-19 с.

2002

1474. Иманова, Р. Н. Везиров в его связях с русской литературой: Диссертация на соискание ученой степени кан-

дидата филологических наук /Рена Иманова Сади кызы; Министерство Образования Азербайджанской Республики Бакинский Государственный Университет; науч.рук.: А.Дж.Гаджиев. – Баку, 2002. – 135 с.

Из содерж.: Глава 1. *Творчество Наджафбека Везирова и русская литература*: (о творческой деятельности А.Ахвердова. – С.14–19).

1475. Иманова, Р. Н. Везиров в его связях с русской литературой /Рена Иманова Сади кызы; Автореферат дис.. канд.филол.наук: (10.01.03; 10.01.01). – Ваку, 2002. – 26 с.

1476. Халилова, С. Переводческая деятельность Азиза Шарифа: Диссертация на соискание ученой степени кандидата филологических наук /Севиндж Халилова; Министерство Образования Азербайджанской Республики; Бакинский Славянский Университет; науч. рук.: проф. Р.М.Новрузов.– Баку, 2002. – 129 с.

Из содерж.: Глава 1. *Научно-теоретическая и переводческая деятельность Азиза Шарифа*: (рассказывается о пъесах А.Ахвердова в переводе Азиза Шарифа на русский язык. – С.25–42).

1477. Халилова, С. Переводческая деятельность Азиза Шарифа: Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата филологических наук /Севиндж Халилова; Министерство Образования Азербайджанской Республики; Бакинский Славянский Университет. – Баку, 2002. – 22 с.

2005

1478. Ибрагимова, Т. Проблемы перевода и исследования произведений Н.В.Гоголя в Азербайджане: диссертация представленная на соискание ученой степени кандидата филологических наук /Телли Ибрагимова; Министерство Образования Азербайджанской Республики; Бакинский Славянский Университет; науч.рук.: проф. М.К.Коджаев.– Баку, 2005. – 134 с.

Из содерж.: **Глава 1.** ***Изучение и освоение творческого наследия Н.В.Гоголя в Азербайджане:*** (о влиянии Гоголя на азербайджанских классиков, в том числе и А.Ахвердова. – С.65).

1479. Ибрагимова, Т. Проблемы перевода и исследования произведений Н.В.Гоголя в Азербайджане /Телли Ибрагимова: Автореферат дис.. канд.филол.наук: (10.01.03; 10.01.01). – Ваку, 2005. – 18 с.

2007

1480. Юсифова, Х. Темы и мотивы литературы в творчестве азербайджанских писателей начала XX века (Дж.Мамедкулизаде и Г.Джавид): диссертация представленная на соискание ученой степени кандидата филологических наук/ Хадиджа Юсифова Рамиз гызы; Бакинский Славянский Университет; науч.рук.: проф. М.К.Коджаев.– Баку, 2007.–131 с.

Из содерж.: Глава 3. ***Темы и мотивы русской лите-ратуры в творчестве Г.Джавида*****:** (о роли романтизма в творчестве А.Ахвердова. – С.73–75).

1481. Юсифова, Х. Темы и мотивы литературы в творчестве азербайджанских писателей начала XX века (Дж.Мамедкулизаде и Г.Джавид) /Хадиджа Юсифова Рамиз гызы; Автореферат дис.. канд.филол.наук: (10.01.03; 10.01.01). – Ваку, 2007. – 21 с.

2011

1482. Алиева, Н. Азербайджано-грузинские культурные связи (вторая половина XX – начало XXI веков): Диссертация на соискание ученой степени доктора философии по истории: 07.00.02 /Алиева Нигяр Азер кызы; НАН, Азерб. Ин-т. Истории. – Баку, 2011. – 179 с.

Из содерж.: Глава 1. ***Взаимоотношения между Азербайджаном и Грузией в области культуры в советское время:*** (грузинская тематика в творчестве А.Ахвердова, об

исторической драме «Ага Мухаммед-хан Каджар», одним из героев которой является Ираклий II. – С.15–16).

1483. Алиева, Н. Азербайджано-грузинские культурные связи (вторая половина XX – начало XXI веков):Автореферат диссертации на соискание ученой степени доктора философии по истории: 07.00.02/ Алиева Нигяр Азер кызы; М-во. Образования Азерб. Респ., БГУ. – Баку, 2011. – 29 с.

2013

1484. Керимова, С. Русско-азербайджанские литературные взаимосвязи конца XX – начала XXI веков: Диссертация на соискание ученой степени доктора философии по филологии/ Самая Керимова Алифхан гызы; Бакинский Славянский Университет; науч.рук. проф.: Б.С.Мусаева.–Баку, 2013.– 147 с.

Из содерж.: **В главе 1.1:** ***Литературные и культурные контакты России и Азербайджана в XIX веке*****:** (о пъесе А.Ахвердова «Разоренное гнездо». – С.29, 50).

1485. Керимова, С. Русско-азербайджанские литературные взаимосвязи конца XX – начала XXI веков: Автореф. дис. д-ра филос. по филол. наукам: 5718.01; 5716.01; Бакинский Славянский Университет.–Баку, 2013.– 37 с.

V HİSSƏ
DİGƏR XARİCİ DİLLƏRDƏ

Milli Kitabxananın xarici ədəbiyyat fondunda Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev ilə bağlı digər xarici dillərdə olan kitablar

İngilis dilində

1977

1486. Azerbaijan prose. An anthology /Edt. M. Ibragimov; compiled I. Shikhuly, I. Melikzade. – Moscow: Progress Publishers, 1977. – 376 p.

Kitabın 49-51-ci səhifəsində yazıçının "Bomba" hekayəsi verilib.

2006

1487. Azerbaijan prose. Anthology. – Baku: Araz, 2006. – 423 p.

Kitabın 36-38-ci səhifəsində yazıçının "Bomba" hekayəsi verilib.

2015

1488. Abdurrahim bey Hagverdiyev, writer, 1870–1933/ Ministry of Culture and Tourism Republic of Azerbaijan; consulting V. Bahmanli; publishing M. Khan; trans. K. Nasibova; editor N. Jabbarli, J. Huseynov; design T. Farzi; art V. Saftarov. – Baku: Khan, 2015. – 36 p.

1489. Shamil, Sadig. Azerbaijani literature /Sadig Shamil; Author of preface I. Habibbayli; consulting A. Garayev; publishing M. Khan; trans. K. Nasibova; edt. N. Jabbarli, J.

Huseynov; design T. Farzi; Ministry of Culture and Tourism Republic of Azerbaijan. – Baku: Khan, 2015. – 235 p.

Kitabın 94-103-cü səhifəsində ədibin həyat və yaradıcılığı haqqında məlumat var.

2016

1490. **Abdurrahim bay Haqverdiyev (1870–1933)** //Literary sources of azerbaijani multiculturalism /Edt. K. Abdulla; contr. prof. M. Naghisoylu, prof. F. Alakbarli, A. Baghirov; rev. prof. T. Karimli, N. Qasimzada. – Baku: Baku International Multiculturalism Centre, 2016. – P.197–198.

1491. **Extract from the Play "Very Good"**/Abdurrahim bay Haqverdiyev //Literary sources of azerbaijani multiculturalism/ Edt. K. Abdulla; contr. prof. M. Naghisoylu, prof. F. Alakbarli, A. Baghirov; rev. prof. T. Karimli, N. Qasimzada. – Baku: Baku International Multiculturalism Centre, 2016. – P.198–199.

2018

1492. **Short stories from Azerbaijan:** [in one volume]/ Trans. N. Agayeva; edited A. Thompson Ahmadova. – Masthead, 2018. – 384 p.

Kitabın 11-14-cü səhifəsində yazıçının "Bomba" hekayəsi verilib.

Türk dilində

1990

1493. **Azerbaycan tiyatro eserleri antolojisi** /Haz.dr. Z. Makas. – Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1990. – 571 s.

Kitabın 148-177-ci səhifəsində ədibin "Dağılan tifaq" faciəsi verilib.

1991

1494. **Azerbaycan çağdaş hikaye antolojisi** /Haz. dr. Z. Makas. – Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1991. – 729 s.

Kitabın 12-23-cü səhifəsində ədibin “Mirzə Səfər” hekayəsi verilib.

1993

1495. Başlangıcından günümüze kadar Türkiye dışındakı türk edebiyatları antalojisi /Önsöz. Sağlar, D. Fikri; kapak. M. Haluk Güçlü; T. C. Kültür Bakanlığı; Azerbaycan türk edebiyatı: Nesir-nazım Ankara: Kültür Bakanlığı, 1993. – 4. Cild . – 418 s.

Kitabın 194-201-ci səhifəsində ədibin “Dağılan tifaq”, “Bəxtsiz cavan”, “Ağa Məhəmməd Şah Qacar”, “Xortdanın cəhənnəm məktubları”, “Bomba”, “Marallarım”, “Müsəlmanlarda teatr” əsərlərindən parçalar verilib.

2017

1496. Hakverdiyev, Abdurrahim bey. Avcı Kasım /Terc. N. Kumlay; edt. E. Elmas; Azerbaycan Cumhuriyeti Kültür Bakanlığı. – İstanbul: Zengin, 2017. – 232 s.

1497. Hakverdiyev, Abdurrahim bey. Hortlağın cehennem mektupları /Terc. N. Kumlay; edt. M. Kekilli; Azerbaycan Cumhuriyeti Kültür Bakanlığı. – İstanbul: Zengin, 2017. – 232 s.

2018

1498. Hakverdiyev, Abdurrahim bey. Avcı Kasım: [hikaye] /Çev. Y. Şen; Azerbaycan Cumhuriyeti Kültür Bakanlığı. – İstanbul: Zengin, 2018. – 12 s.

Fransız dilində

1974

1499. La prose Azerbaidjanaise. Anthologie /Red. M. Ibrahimov. – Moscou: Editions du Progres, 1974. – 448 f.

Kitabın 70–73-cü səhifəsində ədibin “Bomba” hekayəsi verilib.

Bolqar dilində

1980

1500. Азербайджански разкази. [Сборник] /Съств. Д. Станкова. – София: Народна Култура, 1980. – 189 с.

Kitabın 13–15-ci səhifəsində yazıçının “Bomba” adlı hekayəsi var.

Ukrayna dilində

2013

1501. Габіббейлі, І. Азербайджанська література початку XX століття /Ред. Е. Мадатлі; перекл. В. Біннатова.–Киев: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2013. – 170 с.

Kitabın 51–54-cü səhifəsində Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin həyat və yaradıcılığı haqqında məlumat verilib.

İndoneziya dilində

2020

1502. Hagverdiyev, Abdurrahim Bey. Kumpulan cerita pendek Abdurrahim bey Hagverdiyev terjemahan dalam bahasa Indonesia/ Mahasiswa-mahasiswi Azerbaijan yang belajar di Indonesia. – Indonesia, 2020. – 16 p.

Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev dünya kitabxanalarında

ABŞ Konqres Kitabxanası (www.loc.gov)

1938

1503. Haqverdiyev, Əbdürrəhim. Pyeslər və hekayələr/ Əbdürrəhim Haqverdiyev.– Bakı: Azərnəşr, 1938. – 115 s.

1960

1504. Haqverdiyev, Əbdürrəhim. Marallarım /Əbdürrəhim Haqverdiyev. – Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1960. – 108 s.

1969

1505. Haqverdiyev, Əbdürrəhim. Xortdanın cəhənnəm məktubları /Əbdürrəhim Haqverdiyev.–Bakı: Gənclik,1969. –144 s.

1977

1506. Haqverdiyev, Əbdürrəhim. Mirzə Səfər. Hekayələr/ Əbdürrəhim Haqverdiyev. – Bakı: Gənclik, 1977.–40 s.

Rusiya Milli Kitabxanası (www.nlr.ru)

1948

1507. Məmmədov, Kamran. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: [həyat və yaradıcılığı: 1948-ci ildə Bakıda oxunmuş mühazirə]/ Kamran Məmmədov. – Bakı: Azərb. SSR Siyasi və elmi bilikləri intişar etdirən cəmiyyəti, 19 s.

1950

1508. Ахвердов, Абдурагим. Избранное /Абдурагим Ахвердов.–Москва: Художественная литература, 1950.–326 с.

1509. Məmmədov, Kamran. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev]/ Kamran Məmmədov. – Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1950. – 184 s.

1960

1510. Ахвердов, Абдуррагим бек. Мои олени/ Абдуррагим бек Ахвердов . – Баку: Детюниздат, 1960. – 111 с.

1987

1511. Ахвердов, Абдурагим. Старый тарист. [Рассказы: для мл. шк. возраста] /Абдуррагим бек Ахвердов.–Баку: Гянжлик, 1987. – 11 с.

Rusiya Dövlət Kitabxanası (www.rsl.ru)

1950

1512. Ахвердов, Абдурагим. Избранное. – Москва: Художественная литература, 1950. – 326 с.

1981

1513. Haqverdiyev, Əbdürrəhim bəy Əsəd bəy oğlu. Xortdanın cəhənnəm məktubları /Əbdürrəhim bəy Əsəd bəy oğlu Haqverdiyev. – Bakı: Gənclik, 1981. – 151 s.

1982

1514. Избранные произведения /Дж. Мамедкулизаде, А. Ахвердиев/ Сост. К. Мамедов. – Баку: Гянжлик, 1982.– 371 с.

1983

1515. Халилов, Низами. Абдуррагим бек Ахвердиев и фольклор: Диссертация на соискание ученой степени кандидата филологических наук: 10.01.03. – Баку, 1983. – 188 с.

1985

1516. Ахвердов, Абдурагим. Избранные произведения/ Абдурагим Ахвердов; Сост. К. Мамедов. – Баку: Маариф, 1987. – 179 с.

1517. Ахвердов, Абдурагим. Охотник Касум: [Рассказы]/ Абдурагим Ахвердов. – Баку: Гянжлик, 1985. – 15 с.

Belarus Milli Kitabxanası (www.nlb.by)

1959

1518. Мамедов, К. Д. Абдуррагим бек Ахвердов /К.Д.Мамедов. – Баку: Детюниздат, 1959. – 196 с.

1962

1519. Агаларова, Х. А. Проза А. П. Чехова и проза А. Ахвердова: Автореф. дисс. на соискание учен. степени кандидата филолог. наук. – Баку: Азерб. Гос. Ун-т им. С. М. Кирова, 1962. –24 с.

1520. Ахвердов, А. Зубная боль /А. Ахвердов.–Баку: Детюниздат, 1962. – 35 с.

1521. Ахвердов, А. Разоренное гнездо /А. Ахвердов; Пер. А. Шарифа. – Баку: Детюниздат, 1962. – 60 с.

1964

1522. Ахвердов, А. Мирза Сафар: [Рассказы] /А. Ахвердов.– Баку: Азернешр, 1964. – 74 с.

1967

1523. Ахвердов, А. Луна – свидетельница: [Рассказы] /А. Ахвердов; Сост. К. Мамедов. – Баку: Гянжлик, 1967. – 128 с.

1972

1524. Бехбудов, А. С. Атеизм Абдуррагим бека Ахвердова: (625): Автореф. дис. на соискание учен. степени канд. филос. наук.– Баку: Азерб. Гос. Ун-т им. С. М. Кирова, 1972.– 29 с.

1975

1525. Муталлимов, Т. М. Мастерство А. Ахвердова: (10.01.03): Автореф. дис. на соиск. учен. степени д-ра филол. наук. – Баку: Азерб. Гос. Ун-т им. С. М. Кирова, 1975.– 123 с.

1986

1526. Ахвердов, А. Луна – свидетельница: [Рассказы] /А. Ахвердов; Сост. К. Мамедов. – Баку: Гянжлик, 1986. – 101 с.

1987

1527. Ахвердов,А. Бомба: [Рассказы] /А. Ахвердов;– Баку: Гянжлик, 1987. – 85 с.

Moldav Milli Kitabxanası (www.bnrm.md)

1964

1528. Ахвердов,А.Мирза Сафар:[Рассказы]/А. Ахвердов– Баку: Азернешр, 1964. – 74 с.

Gürcüstan Parlament

Milli Kitabxanası (www. nplg.gov.ge)

1950

1529. Ахвердов, А. Избранное /А. Ахвердов. – Москва: Художественная литература, 1950. – 326 с.

1983

1530. Избранные произведения /Дж. Мамедкулизаде, А. Ахвердиев; сост. К. Мамедов. – Баку: Гянжлик, 1983. – 371 с.

Türkiyə Milli Kitabxanası (www. mkutup.gov.tr)

2005

1531. Məmmədov, K. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev /Haz. K. Məmmədov. – Bakı: Lider, 2005. – 501 s.

2017

1532. Hakverdiyev, Abdurrahim. Hortlağın cehennem mektupları /Abdurrahim Hakverdiyev.–İstanbul: Zengin yayıncılıq, 2017. – 232 s.

Britaniya Kitabxanası (www.bl.uk)

1962

1533. Ахвердов, А. Зубная боль /А. Ахвердов.–Баку: Детюниздат, 1962. – 35 с.

1973

1534. Haqverdiyev, Əbdürrəhim bəy. Ovçu Qasım: [Hekayələr] /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev. – Bakı: Gənclik, 1973. – 15 s.

1981

1535. Haqverdiyev, Əbdürrəhim bəy Əsəd bəy oğlu. Xortdanın cəhənnəm məktubları /Əbdürrəhim bəy Əsəd bəy oğlu Haqverdiyev. – Bakı: Gənclik, 1981. – 151 s.

Estoniya Milli Kitabxanası (www. ester.ee)

1950

1536. Ахвердов, Абдурагим. Избранное /Абдурагим Ахвердов.–Москва: Художественная литература, 1950. – 326 с.

Serbiya Milli Kitabxanası (www.nb.rs)

1960

1537. Ахвердов, Абдуррагим бек. Мои олени/ Абдуррагим бек Ахвердов. – Баку: Детюниздат, 1960. – 111 с

İsveç Milli Kitabxanası (www.kb.se)

1977

1538. Haqverdiyev, Əbdürrəhim. Mirzə Səfər: [Hekayələr]/ Əbdürrəhim Haqverdiyev. – Bakı: Gənclik, 1977. – 40 s.

Koreya Milli Kitabxanası (www.nl.go.kr)

1987

1539. Ахвердов, А. Бомба: [Рассказы] /А. Ахвердов.– Баку: Гянжлик, 1987. – 85 с.

Tatarıstan Milli Kitabxanası (kitabhane.tatarstan.ru)

1950

1540. Ахвердов, Абдурагим. Избранное /Абдурагим Ахвердов. – Москва: Художественная литература, 1950.– 326 с.

1959

1541. Мамедов, К. Д. Абдуррагим бек Ахвердов /К. Д. Мамедов. – Баку: Детюниздат, 1959. – 196 с.

Çexiya Milli Kitabxanası (en.nkp.cz)

1962

1542. Ахвердов, А. Разоренное гнездо /А. Ахвердов; Пер. А. Шарифа. – Баку: Детюниздат, 1962. – 60 с.

Özbəkistan Milli Kitabxanası (www. natlib.uz)

1960

1543. Ахвердов, Абдуррагим бек. Мои олени/ Абдуррагим бек Ахвердов. – Баку: Детюниздат, 1960. – 111 с.

1962

1544. Ахвердов, А. Зубная боль /А.Ахвердов.–Баку: Детюниздат, 1962. – 35 с.

1545. Ахвердов, А. Разоренное гнездо /А. Ахвердов; Пер. А.Шарифа. – Баку: Детюниздат, 1962. – 60 с.

1967

1546. Ахвердов, А. Луна – свидетельница: [Рассказы] /А. Ахвердов; Сост. К. Мамедов. – Баку: Гянжлик, 1967. – 128 с.

1983

1547. Избранные произведения /Дж. Мамедкулизаде, А. Ахвердиев /Сост. К. Мамедов.– Баку: Гянжлик, 1983. – 371 с.

1987

1548. Ахвердов, Абдурагим. Старый тарист: [Рассказы: для мл. шк. возраста]/Абдурагим Ахвердов.– Баку: Гянжлик, 1987. – 11 с.

Avstriya Milli Kitabxanası (www.onb.ac.at)

1962

1549. Ахвердов, А. Зубная боль /А.Ахвердов.–Баку: Детюниздат, 1962. – 35с.

Almaniya Milli Kitabxanası (www.dnb.de)

1950

1550. Məmmədov, Kamran. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev/ Kamran Məmmədov. – Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1950. – 184 s.

Latviya Milli Kitabxanası (www.lnb.lv)

1986

1551. Ахвердов, А. Луна – свидетельница: [Рассказы] /А. Ахвердов; Сост. К. Мамедов. – Баку: Гянжлик, 1986. – 101 с.

Polşa Milli Kitabxanası (www.bn.org.pl)

1983

1552. Халилов, Низами. Абдуррагим бек Ахвердиев и фольклор: Диссертация на соискание ученой степени кандидата филологических наук: 10.01.03. – Баку, 1983. – 188 с.

Danimarka Milli Kitabxanası (www.kb.dk)

1981

1553. Haqverdiyev, Əbdürrəhim bəy Əsəd bəy oğlu. Xortdanın cəhənnəm məktubları /Əbdürrəhim bəy Əsəd bəy oğlu Haqverdiyev. – Bakı: Gənclik, 1981. – 151 s.

Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev dünya universitet kitabxanalarında

Beinecke Rare Book and Manuscript Library at Yale University (New Haven, CT) (https://orbis.library.yale.edu)

2005

1554. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev /Haz. K. Məmmədov. – Bakı: Lider, 2005. – 501 s.

Jacob-und-Wilhelm-Grimm-Zentrum at Humboldt University (Berlin, Germany) (https://hu-berlin.hosted.exlibrisgroup.com)

1977

1555. Haqverdiyev, Əbdürrəhim. Mirzə Səfər: [Hekayələr]/ Əbdürrəhim Haqverdiyev. – Bakı: Gənclik, 1977. – 40 s.

1981

1556. Haqverdiyev, Əbdürrəhim bəy Əsəd bəy oğlu. Xortdanın cəhənnəm məktubları /Əbdürrəhim bəy Əsəd bəy oğlu Haqverdiyev. – Bakı: Gənclik, 1981. – 151 s.

Butler Library at Columbia University (New York, NY) (https://clio.columbia.edu)

1977

1557. Haqverdiyev, Əbdürrəhim. Mirzə Səfər. [Hekayələr] / Əbdürrəhim Haqverdiyev. – Bakı: Gənclik, 1977. – 40 s.

Chancellor Green Library at Princeton University (Princeton, NJ) (https://library.princeton.edu)

1950

1558. Ахвердов, Абдурагим. Избранное /Абдурагим Ахвердов.–Москва: Художественная литература, 1950. – 326 с.

Harold B. Lee Library at Brigham Young University (Provo, UT) (https://search.lib.byu.edu)

1981

1559. Haqverdiyev, Əbdürrəhim bəy Əsəd bəy oğlu. Xortdanın cəhənnəm məktubları /Əbdürrəhim bəy Əsəd bəy oğlu Haqverdiyev. – Bakı: Gənclik, 1981. – 151 s.

Doe Memorial Library at the University of California–Berkeley (Berkeley, CA) (http://eds.b.ebscohost.com)

1950

1560. Məmmədov, Kamran. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev/ Kamran Məmmədov. – Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1950. – 184 s.

La Sorbonne Reading Room at the University of Paris (Paris,France) (http://encore.biu.sorbonne.fr)

1987

1561. Ахвердов, А. Бомба: [Рассказы] /А. Ахвердов.– Баку: Гянжлик, 1987. – 85 с.

The Joe & Rika Mansueto Library at the University of Chicago (Chicago, IL) (https://catalog.lib.uchicago.edu)

1983

1562. Избранные произведения /Дж. Мамедкулизаде, А. Ахвердиев/ Сост. К. Мамедов.–Баку: Гянжлик, 1983. – 371 с.

Heidelberg University Library (Heidelberg, Baden–Württemberg, Germany) (https://www.uni-heidelberg.de)

1950

1563. Kamran, Məmmədov. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev/ Məmmədov Kamran. – Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1950. – 184 s.

Lehigh University Library
(https://asa.lib.lehigh.edu)
1983

1564. **Избранные произведения** /Дж. Мамедкулизаде, А. Ахвердиев /Сост. К. Мамедов. – Баку: Гянжлик, 1983.– 371 с.

Baylor Libraries
(https://baylor.summon.serialssolutions.com)
1938

1565. **Haqverdiyev, Əbdürrəhim.** Pyeslər və hekayələr/ Əbdürrəhim Haqverdiyev.– Bakı: Azərnəşr, 1938. – 115 s.

1981

1566. **Haqverdiyev, Əbdürrəhim bəy Əsəd bəy oğlu.** Xortdanın cəhənnəm məktubları /Əbdürrəhim bəy Əsəd bəy oğlu Haqverdiyev. – Bakı: Gənclik, 1981. – 151 s.

Binghamton University
(https://bingprimo.hosted.exlibrisgroup.com)
1960

1567. **Ахвердов, Абдуррагим бек.** Мои олени/ Абдуррагим бек Ахвердов.– Баку: Детюниздат, 1960. – 111 с.

BYU Library
(https://search.lib.byu.edu)
1962

1568. **Агаларова, Х. А.** Проза А. П. Чехова и проза А. Ахвердова: Автореф. дисс. На соискание учен. степени кандитата филол. наук. – Баку: Азерб. Гос. Ун-т им. С. М. Кирова, 1962. – 24 с.

Columbia University Library (https://clio.columbia.edu)

1950

1569. Ахвердов, Абдурагим. Избранное /Абдурагим Ахвердов.–Москва: Художественная литература, 1950. – 326 с.

George Washington University (https://wrlc–gwu.primo.exlibrisgroup.com)

1980

1570. Азербайджански разкази. [Сборник] /Съств. Д. Станкова. – София: Народна Култура, 1980. – 189 с.

Princeton University Library (https://library.princeton.edu)

1960

1571. Haqverdiyev, Əbdürrəhim. Marallarım /Əbdürrəhim Haqverdiyev. – Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1960. – 108 s.

Stanford Libraries (http://library.stanford.edu)

1950

1572. Məmmədov Kamran. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev/ Məmmədov Kamran.– Bakı: Uşaqgəncnəşr, 1950. – 184 s.

1964

1573. Ахвердов, А. Мирза Сафар.[Рассказы]/А. Ахвердов . – Баку: Азернешр, 1964. – 74 с.

1981

1574. Haqverdiyev, Əbdürrəhim bəy Əsəd bəy oğlu. Xortdanın cəhənnəm məktubları /Əbdürrəhim bəy Əsəd bəy oğlu Haqverdiyev. – Bakı: Gənclik, 1981. – 151 s.

1987

1575. Ахвердов, Абдурагим. Старый тарист. [Рассказы: для мл. шк. возраста] /Абдурагим Ахвердов.–Баку: Гянжлик, 1987. –11 с.

Yale University Library (http://search.library.yale.edu)

1960

1576. Ахвердов, Абдуррагим бек. Мои олени/ Абдуррагим бек Ахвердов.– Баку: Детюниздат, 1960. – 111 с.

Əlavələr

Əlavə 1

Arxiv materialları

AMEA Məhəmməd Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutu

Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyası yanında Respublika Əlyazmalar fondu, Ə.Haqverdiyevin arxivi, inv.№3638.

1577. Haqverdiyev Əbdürrəhim bəy. "Mozalan bəyin səyahətnaməsi" əsərinin ədibə məxsus hissəsinin 6 dəftər – 46 vərəqdən ibarət əlyazması (fond 9, s.v. 22).

1578. Haqverdiyev Əbdürrəhim bəy. Ağa Məhəmməd şah Qacar (pyes): [Avtoqraf]. – h.1325/m.1907-ci il. – 48 vərəq.–B-1227/2850. (köhnə: 7631).

1579. Haqverdiyev Əbdürrəhim bəy. Ağa Məhəmməd şah Qacar (pyes): [Avtoqraf]. – h.1325/m.1907-ci il.– 50 vərəq.– B-976/2599. (köhnə: 29).

1580. Haqverdiyev Əbdürrəhim bəy. Ağac kölgəsində (İki pərdəli pyes): [Avtoqraf].– h.1340/m.1921-ci il. – 22 vərəq. – B-1032/2655 (köhnə: 228) .

1581. Haqverdiyev Əbdürrəhim bəy. Xəyalat: [Avtoqraf]. – h.1329– 1330/m.1911-ci il. – 13 vərəq.–B-894/2517. (köhnə: 32).

1582. Haqverdiyev Əbdürrəhim bəy. Xortdanın cəhənnəm məktubları (azərbaycanca). Bakı, 1930.–Fond–21, saxlama vahidi 731, 24 vərəq.

1583. Haqverdiyev Əbdürrəhim bəy. Qoca tarzən: [Avtoqraf]. – h.1341/m.1922-ci il. – 12 vərəq. – B-1026/2649 (köhnə: 218).

1584. Haqverdiyev Əbdürrəhim bəy. Təmə, yaxud bəxtsiz cavan: [3 məclis, 5 pərdə.– 42 vərəq].– B-953/2576 (köhnə: 166).

1585. Haqverdiyev Əbdürrəhim bəy. Yeyərsən qaz ətini, görərsən ləzətini: [Avtoqraf]. – Peterburq, h.1310/m.1892-ci il.– 26 vərəq. – B-945/2568

Azərbaycan Dövlət Mərkəzi Ədəbiyyat və İncəsənət Arxivi

1586. "Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin dramaturgiyası" namizədlik dissertasiyasına M.C.Cafarovun verdiyi rəy// F.255 op 4/1676

1587. Отзыв М.Х.Векилова о работе Азиза Шарифа// Ə.Haqverdiyevin dramaturgiyası// F.225 op 4/1673.

1588. Шариф, А. Жизнь и творчество Абдуррагима Ахвердова// ф.255. оп 4/20

Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutu

1589. Haqverdiyev, Ə. "Tərcümeyi-halım" [əlyazma].–Nizami adına Ədəbiyyat İnistitunun əlyazmalar şöbəsi. – Inv.6070.

Əlavə 2.

Elektron resurslar

1590. Bomba; Mirzə Səfər; Şikayət və b. hekayələr [səs yazısı] /Oxuyur Z. Ağahüseynqızı. – Bakı: AzKC 2 saylı TİM– in səsyazma studiyası, 2002. – 1 ак. – (Danışan kitabxana silsiləsindən). – “Avrasiya” Fondunun maliyyə dəstəyilə hazırlanmışdır.

1591. Seçilmiş əsərləri [Elektron resurs]. – Elektron mətn. – Bakı: İnnovativ Tədris Mənbələri (İTM) QSC, 2012. – 1 el. opt. disk (CD– ROM): portr.; 12 sm. – (Nizami layihəsi). – (qutuda).

1592. Şəbih: hekayə [səs yazısı] /oxuyur Z. Ağahüseynqızı. – Bakı: AzKC 2 saylı TİM– in səsyazma studiyası, 2002. – 1 ак. – (Danışan kitabxana silsiləsindən). – “Avrasiya” Fondunun maliyyə dəstəyilə hazırlanmışdır.

Əlavə 3.

Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin səhnələşdirilmiş əsərlərinin afişa və proqramları

1593. Haqverdiyev,Ə "Bəxtsiz cavan". Azərbaycan Şura Hökuməti Teatrı. – 1920-ci il. – İnv.№ 2982. – Size (KB): 2 476KB.

1594. Haqverdiyev,Ə "Pəri Cadu". Hökümət Teatrı.– 1922.01.26 – ci il. – İnv.№ 2448

1595. Ə.Haqverdiyev,Ə "Köhnə dudman". Dövlət Dram Teatrı. –1927– ci il. – İnv. № 3522. – Size (KB): 2398 KB.

1596. Haqverdiyev,Ə "Köhnə dudman". Azərbaycan Dövlət Dram Teatrı. – 1950.06.10-11. – İnv. № 2236. – Size (KB): 3 280 KB

1597. Haqverdiyev,Ə "Dağılan tifaq". Azərbaycan Dövlət Dram Teatrı. – 1950. – İnv.№ 2989. – Size (KB): 2154 KB.

1598. Haqverdiyev,Ə "Pəri Cadu". Azərbaycan Dövlət Dram Teatrı. – 1957. – İnv.№ 2960. – Size (KB): 1876 KB

1599. Haqverdiyev,Ə "Pəri Cadu". Azərbaycan Dövlət Gənc Tamaşaçılar Teatrı. – 2019. [86-cı mövsüm]

1600. Haqverdiyev,Ə "Dağılan tifaq" (Dağılan yuva). Dağıstan Cümhuriyyeti Dövlət Bakanlığı. – 2019.03.02

1601. Haqverdiyev,Ə "Kimdir müqəssir?". Ağdam Dövlət Dram Teatrı. – 2019.12.4–10

1960

1602. Bakı teatrlarında yaxın günlərdə tamaşa edin: [İzomaterial]: anons: Ə.Haqverdiyev "Pəri cadu"// M. Əzizbəyov adına Azərbaycan Dram Teatrı; Azərb. SSR, Mədəniyyət Nazirliyi, İncəsənət işləri idarəsi, Bakı teatr-tamaşa müəssisələri kassaları

birliyi: [afişa]. – Bakı, 1960. – 2№-li mətbəə. 1 v. – afişa: rəngli.

1603. **Pəri cadu**: [İzomaterial]: 5 pərdə, 7 şəkildə drama/ Ə.Haqverdiyev: quruluş və rej. Ələsgər Şərifov //M. Əzizbəyov adına Azərbaycan Dövlət Akademik Dram teatrı: [afişa]. – Bakı, 1960. – 2 №-li mətbəə 1 v. – afişa: rəngli.

1961

1604. **C.Cabbarlı adına Mədəniyyət evində Nuxa xalq teatrı kollektivinin tamaşası:** [İzomaterial]: "Bəxtsiz cavan" 5 pərdəli faciə /Ə.Haqverdiyev: quruluşçu rejissor M.K.Hacıoğlu: [afişa] //Azərb. SSR, Mədəniyyət Nazirliyi. – Bakı, 1961. – 2№-li mətbəə. – 1 v. afişa: rəngli.

1605. **Dağılan tifaq** [İzomaterial]: 5 pərdəli faciə: Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev /Mədəniyyət müəssisələrinə ümumittifaq baxışı münasibətilə Mədəniyyət sarayı Azərbaycan dram kollektivinin ifasında ilk tamaşa; quruluşçu rej. M. Kazımov; tamaşanı idarə edir S. Əliyev //Azərb. neft və kimya sənayesi fəhlələri həmkarlar ittifaqının respublika komitəsi, 30 may 1961-ci il: [afişa]. – Bakı, 1961. – 2№-li mətbəə. – 1 v. – afişa: rəngli

1606. **M.Əzizbəyov adına Azərbaycan Dövlət Akademik Dram teatrı: "Pəri cadu":** [İzomaterial]: 5 pərdə, 7 şəkildə drama /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev; baş rejissor Mehdi Məmmədov: [afişa] /Azərb. SSR, Mədəniyyət Nazirliyi. – Bakı, 1961. – 2№-li mətbəə. – 1 v. – afişa: rəngli.

1607. **M.Əzizbəyov adına Azərbaycan Dövlət Akademik Dram teatrı: "Pəri cadu":** [İzomaterial]**:** 5 pərdə, 7 şəkildə drama /Ə.Haqverdiyev; quruluş. rej. Ə. Şərifov: [afişa].– Bakı, 1961. – 2№-li. – mətbəə. – 1 v. – afişa: rəngli.

1608. **Pəri cadu (gündüz):** 5 pərdə 7 şəkildə drama /Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev //M. Əzizbəyov adına Azərbaycan Dövlət Akademik Dram teatrı: 1961-ci il 23 mart, 26 mart: [afişa]. – Bakı, 1961. – 2№-li mətbəə. – 1 v. – afişa: rəngli.

1609. **Pəri cadu (gündüz):** 5 pərdə, 7 şəkildə /Ə.Haqverdiyev //M. Əzizbəyov adına Azərbaycan Dövlət Akademik Dram

Teatrı: 1961-ci il 15 mart – 20 mart: [afişa]. – Bakı, 1961. – 2№-li mətbəə. – 1 v. – afişa: rəngli.

1610. Pəri cadu: [İzomaterial]: 5 pərdə, 7 şəkildə drama/ Ə. Haqverdiyev; baş rejissor M. Məmmədov //M. Əzizbəyov adına Azərbaycan Dövlət Akademik Dram Teatrı. – 1961-ci il 25 yanvar – 29 yanvar: [afişa]. – Bakı, 1961. – 2№-li mətbəə. – 1 v. – afişa: rəngli

1611. Pəri cadu: [İzomaterial]: 5 pərdə, 7 şəkildə drama /Ə. Haqverdiyev; qur. rej. Ə.Şərifov //M. Əzizbəyov adına Azərbaycan Dövlət Akademik Dram teatrı. – 9 aprel gündüz – 10 aprel axşam 1961-ci il: [afişa]. – Bakı, 1961. – 2№-li mətbəə. – 1 v. – afişa: rəngli.

1612. Pəri cadu: [İzomaterial]: 5 pərdə, 7 şəkildə drama: Ə.B. Haqverdiyev; baş rej. Mehdi Məmmədov //M. Əzizbəyov adına Azərbaycan Dövlət Akademik Dram teatrı: 3 mart axşam, 5 mart gündüz: [afişa]. – Bakı, 1961. – 2№-li mətbəə. – 1 v. – afişa: rəngli

1963

1613. Bəxtsiz cavan: [İzomaterial]: 4 pərdəli faciə /Ə.B. Haqverdiyev; quruluş. rej. M.Mehman /Əli Bayramlı şəhər Xalq teatrı: [afişa]. – Bakı, 1963. – Bakı Komissarı adına mətbəə. – 1 v. – afişa: rəngli

1614. Bəxtsiz cavan: [İzomaterial]: 4 pərdəli faciə /Ə.B. Haqverdiyev; quruluşçu. rej. Kərim Həsənov //M.Qorki adına Azərbaycan Dövlət Gənc Tamaşaçılar Teatrı: [afişa].–Bakı, 1963. – Bakı Komissarı adına mətbəə. – 1 v. afişa: rəngli.

1615. Bəxtsiz cavan: [İzomaterial]: 4 pərdəli faciə/ Ə.B.Haqverdiyev; quruluş. rej. M. Mehman //M.Qorki adına Azərbaycan Dövlət Gənc Tamaşaçılar Teatrı. – 22 dekabr 1963– cü il: [afişa]. – Bakı, 1963. – 26 Bakı Komissarı adına mətbəə. – 1 v. afişa: rəngli

1964

1616. Dağılan tifaq: [İzomaterial]: 5 pərdəli faciə. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev: Azərbaycan dram kollektivinin tamaşası/ Quruluşçu rej. Rauf Quliyev; Sabir adına Mədəniyyət Evi: [afişa]. – Bakı, 1964. – 26 Bakı Komissarı adına mətbəə. – 1 v. afişa: rəngli.

VI HİSSƏ
KÖMƏKÇİ GÖSTƏRİCİLƏR

Əsərlərinin əlifba göstəricisi
Kitablarının adlar göstəricisi

A
Ac həriflər 5, 21, 87
Ağa Məhəmməd şah Qacar 7, 10, 11
Ağac kölgəsində 12, 13, 14

B
Bəxtsiz cavan 15, 56
Bomba 88

D
Dağılan tifaq 1, 16, 31, 34
Diş ağrısı 60

Ə
Ədalət qapıları 17
Əsərləri 41

H
Hekayələr 40, 42, 47, 48, 51, 68, 83, 85
Hekayələr və tərcümələr 43

X
Xəyalat 6, 22, 50
Xortdanın cəhənnəm məktubları 29, 35, 44, 52, 58, 61, 63, 72, 75, 1505, 1513, 1535, 1553, 1556, 1559, 1566, 1574

İ

İki hekayət: Ata və oğul; Ayın şahidliyi..... 3
XX əsr Azərbaycan nəsri 78

K

Kimdir müqəssir 4
Köhnə dudman 23, 24

Q

Qadınlar bayramı 8 mart 28
Qoca tarzən 45, 49, 62, 71, 76, 1548, 1575

M

Marallarım 25, 26, 36, 38, 57, 64, 79, 1504, 1571
Millət dostları 2
Mirzə Fətəli Axundov 27
Mirzə Səfər 46, 70, 1506, 1538, 1555, 1557
Molla Nəsrəddin" jurnalında səyahətnamələr 82
Mozalanbəyin səyahətnaməsi 59

O

Ovçu Qasım 67, 74, 86

P

Padşahın məhəbbəti 8, 9
Pəri cadu 89
Pyeslər və hekayələr 39, 1503, 1565

S

Seçilmiş əsərləri 32, 53, 54, 65, 66, 69, 73, 77, 80, 81, 1514, 1516, 1530, 1547, 1562, 1564
Seçmə hekayələr 84

Ş

Şeyx Şəban 18, 33, 55
Şəbih 30, 37

V
Vaveyla 19, 20

Əlyazmalarının əlifba göstəricisi

Ağa Məhəmməd şah Qacar ….. 91, 92
Ağac kölgəsində ….. 94
Xəyalat ….. 93
Qoca tarzən …. 95
Təmə, yaxud bəxtsiz cavan 96
Yeyərsən qaz ətini, görərsən ləzətini ….. 90

Bədii əsərlərinin əlifba göstəricisi
Hekayələrinin adlar göstəricisi

A
Acından təbib 25, 26, 32, 36, 38, 41, 42, 43, 54, 57, 64, 66, 73, 77, 79, 81, 84, 85, 88,156, 176, 284
Ata və oğul 41, 54, 66, 68, 73, 81, 84, 85, 88, 135, 136, 235, 251, 252,
Ayın şahidliyi 41, 54, 66, 73, 81, 84, 85, 88, 137, 253, 261, 293
B
Bomba 25, 26, 32, 36, 38, 39, 41, 43, 46, 47, 48, 54,57, 62, 66, 68, 69, 70, 71, 73, 74, 77, 81, 83, 84, 85, 88, 140, 172, 174, 208, 239, 240, 264, 290
Bu gün 161, 255, 282

C
Cəhənnəm 29, 32, 41, 52, 63, 72, 75,
Cəhənnəm məktubları 41, 139, 237, 265

Ç
Çeşmək 25, 26, 32, 36, 38, 41, 43, 54, 57, 62, 66, 68, 70, 71, 73, 77, 81, 84, 85, 88, 262

D

Dəccalabad (Dəcəlabad)..... 25, 26, 32, 36, 38, 41, 54, 57, 64, 66, 73, 78, 79, 81, 84, 85, 88, 147, 152, 236, 247, 268

Dəmir yolunda 174

Diş ağrısı 25, 26, 32, 36, 38, 41, 42, 46, 54, 57, 66, 68, 73, 81, 84, 85, 88, 173, 177, 181, 193

F

Felyeton 138, 151, 266

Fərman və Gövhərtac 69, 77

Hacıleylək 67, 71, 77, 85, 88, 190, 225, 251

Haqq mövcud 25, 26, 32, 36, 38, 41, 43, 54, 57, 60, 66, 81, 84, 85, 88,

Həmşəri pasportu (Həmşəri basburtu) 25, 26, 32, 36, 38, 41, 54, 57, 64, 66, 73, 78, 81,84,85,162,236,256, 283

X

Xortdanın cəhənnəm məktubları 54, 66, 68, 81, 203, 213, 224, 267

İ

İanə 40, 41, 54, 66, 71, 81, 84, 85, 88, 214

İki alma 83

İt oyunu 25, 26, 32, 36, 38, 41, 54, 57, 66, 81, 84, 85, 174

K

Kapitalizm ilə mübarizə 198, 199

Kapitalizmlə mübarizə 40, 41, 46, 54, 66, 71, 73, 81, 85, 198, 199

Keçmiş günlər 25, 26, 36, 38, 41, 54, 57, 66, 73, 81, 84, 85, 166, 258, 269

Keçmiş oyunlar 32

Koroğlu 54, 66, 81, 84, 85, 196, 198

Q

Qaban 41, 43, 46, 54, 66, 73, 77, 81, 84, 85, 184, 191, 192
Qəmərin şahidliyi 136, 138
Qəndil 40, 41, 46, 54, 66, 68, 71, 81, 84, 85, 169, 188
Qiraət 25, 26, 32, 36, 38, 41, 54, 57, 62, 64, 66, 70, 73, 77, 78, 79, 81, 84, 85, 88, 153, 175, 236, 270
Qisas 40, 41, 54, 66, 81, 84, 85
Qoca tarzən 40, 41, 43, 46, 47, 48, 54, 55, 62, 65, 66, 68, 69, 71, 73, 77, 80, 81, 84, 85, 88, 125, 170, 185, 197, 234, 1511
Qoca zəng çalan 201
Qriqori Maksimiç 171
Qurban 40
Quzu 83

M

Marallarım 54, 66, 73, 78, 81, 84, 85, 88
Marallarım: [Acından təbib] – bax: Acından təbib
Marallarım: [Dəcəlabad] –bax: Dəcəlabad
Marallarım: [Keçən günlər] – bax: Keçmiş günlər
Marallarım: [Qiraət] –bax: Qiraət
Marallarım: [Qış məsələsi] 167, 259, 271
Marallarım:[Müqəddimə əvəzinə]- bax: Müqəddimə əvəzinə
Marallarım: [Mütrüb dəftəri] - bax: Mütrüb dəftəri
Marallarım: [Pir] – bax: Pir
Marallarım: [Seyidlər ocağı] – bax: Seyidlər ocağı
Marallarım: [Şəbih] - bax: Şəbih
Marallarım: [Şikayət] - bax: Şikayət
Marallarım: [Tənqid] 158, 286
Marallarım: [Yaşılbaş sona] –bax: Yaşılbaş sona
Marallarım: Müqəddimə əvəzinə - bax: Müqəddimə əvəzinə
Mirzə Səfər 40, 41, 46, 47, 48, 54, 55, 62, 66, 68, 69, 70, 71, 73, 77, 81, 84, 85, 88, 182, 186, 195, 210, 222, 223, 226, 227, 228, 229, 230, 231,238, 245, 246, 252, 261, 290

Mozalanbəyin səyahətnaməsi 66, 68, 73, 81, 85, 88, 241, 242, 243, 144, 145, 278, 279, 280
Müqəddimə əvəzinə 66, 79, 81, 84, 148, 236, 248, 272
Müsibət 40, 41, 46, 54, 66, 81, 84, 85, 88, 189
Mütrüb dəftəri 25, 26, 32, 36, 38, 39, 41, 54, 57, 64, 66, 73, 78, 79, 81, 84, 85, 88, 149, 222, 236, 249, 273

O

Odabaşının hekayəsi 29, 32, 41, 42, 52, 63, 72, 75, 83, 219, 220, 221, 232, 291
Ovçu Qasım 40, 41, 43, 54, 66, 67, 69, 71, 73, 74, 77, 81, 84, 85, 88, 190, 225, 251, 1517

P

Pir 25, 26, 32, 36, 37, 38, 41, 47, 48, 51, 54, 57, 60, 61, 64, 66, 69, 73, 77, 79, 81, 84, 85, 88, 157, 178, 180, 181, 200, 218, 224, 285, 287, 292
Pristav və oğru 40, 41, 51, 54, 66, 81, 84, 85

R

Röya 41, 54, 66, 73, 81, 84, 85, 163

S

Saqqallı uşaq 83
Sarı toyuq 40, 41, 54, 66, 68, 81, 84, 85
Seyidlər ocağı 25, 26, 32, 36, 37, 38, 41, 46, 51, 54, 57, 61, 62, 66, 73, 81, 84, 85, 168, 211, 260, 274
Sərçə 67, 71, 77, 85, 88, 190, 225, 251
Səyahət 146, 281,
Söhbət 40, 41, 54, 66, 73, 81, 84, 85, 88, 187
Süleyman əfəndi 244

Ş

Şair 165

Şeyx Şəban 32, 39, 42, 46, 54, 55, 66, 69, 73, 77, 78, 81, 84, 85, 88, 160, 175, 179, 183, 197, 200, 202, 204, 206, 207, 208, 209, 212, 215, 216, 217, 236, 252, 254, 261, 263
Şəbeh 25, 26, 32, 36, 37, 38, 41, 51, 54, 57, 61, 64, 66, 69, 73, 77, 79, 81, 84, 85, 88, 155, 180, 191, 192, 275, 294
Şikayət 25, 26, 32, 36, 38, 41, 51, 54, 57, 61, 64, 66, 73, 79, 81, 84, 85, 88, 150, 155, 205, 250, 275, 276

T
Teatr və musiqi 85, 88
Tənqid 25, 26, 32, 36, 38, 41, 54, 57, 64, 66, 73, 79, 81, 84, 85, 88, 222
Təsəttür-nisvana dair 159, 288

U
Uca dağ başında 25, 26, 32, 36, 37, 38, 39, 41, 54, 57, 62, 66, 73, 81, 84, 85
Uşaqlar üçün hekayət 233

Y
Yaşasın millət 164, 257, 289
Yaşılbaş sona 41, 54, 64, 66, 73, 79, 81, 84, 85, 88, 154, 277
Yeni təbabət 40, 41, 54, 60, 62, 66, 73, 81, 84, 85

Pyeslərinin adlar göstəricisi

A
Ac həriflər 53, 65, 80, 87
Ağa Məhəmməd şah Qacar 32, 53, 65, 80, 87, 131, 132
Ağac kölgəsində 32, 53, 65, 69, 80

B
Baba yurdunda 32, 65, 80, 87

Bəxtsiz cavan 32, 53, 65, 69, 77, 80, 87, 101, 102, 103, 104, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121

Ç

Çox gözəl 53, 65, 80, 111, 133

D

Dağılan tifaq 32, 39, 53, 65, 69, 77, 80, 87, 99, 100, 102, 105, 107, 109, 110, 122, 126, 127, 128, 129, 130, 132, 134

Daşçı 65, 80

Ə

Ədalət qapıları 32, 53, 65, 80, 87

X

Xəyalat 32, 39, 53, 65, 80, 87, 194

K

Kamran 65, 80, 123

Kimdir müqəssir 53, 65, 80,

Köhnə dudman 32, 53, 65, 80

Q

Qadınlar bayramı 32, 53, 65, 69, 80

Qırmızı qarı 65, 80, 124, 125

M

Məşədi Qulam qiraət öyrənir 65, 80

Millət dostları 53, 65, 80, 97

Mirzə Fətəli Axundov (Xəyalət) 25

Mirzə Fətəli Axundov 106

P

Padşahın məhəbbəti 53, 80

Pəri cadu 32, 53, 65, 69, 80, 87

S
Sağsağan 53, 65, 80
Səhnə qurbanı 65, 80, 98, 108

V
Vaveyla 53, 65, 80

Y
Yeyərsən qaz ətini, görərsən ləzzətini 53, 65, 80, 87, 132
Yoldaş Koroğlu 53, 65, 80

Dövri mətbuatda və məcmuələrdə dərc olunmuş məqalələrinin əlifba göstəricisi

A
Abbas Mirzə Şərifzadə haqqında 66, 81
Artistlik sənəti haqqında 66, 81
Azərbaycanda xalq tamaşaları və dini dramlar 325
Azərbaycanda teatr 54, 66, 81
Azərbaycanı Tədqiq və Tətəbbö Cəmiyyətinin illik iclası 311

B
Beş il 54, 66, 81, 308, 337
Bizim yabılığımız 66, 81, 295, 337

C
Coğrafiya elmindən 296, 339

D
Danışır dostların-müasirlərin 331

Ə
Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev Mirzə Cəlil haqqında 345
Ədəbi dilimiz haqqında 66, 81, 320, 338
Əziz Şərifə 66, 81

F
Fabrik əməlləri 307, 335, 341

G
Görkəmli ədib 328

H
Hüseyn Mamayevə 66, 81

İ
İki il 54, 66, 81, 299, 305, 329
İki ildir 327, 342
İrəvandan 298, 340

K
Keçən günlərdən 66, 81, 318

Q
"Qəndil" İnqilab xatiratımdan 313
Qrişa Avetyana 66
"Qruziya" qəzetinə 66, 81
Qurbanəli Şərifova 66, 81

L
"Lakma" operasının türk dilində oynanılması 309

M
M.F.Axundovun həyat və fəaliyyəti 54, 66, 81
Maksim Qorkinin həyat və yaradıcılığı 54, 66, 81, 314, 334
Məqsədimiz 302
Mənim də sözüm 317
Mənim həyatım 332
Mərhum Hacı Molla Ruhullanın şəhadətinə dair 300
Mirzə Fətəli Axundovun faciəsi 315, 322

Mirzə Fətəli və ərəb əlifbası 54, 66, 81, 316, 323
Mirzə Fətəlinin faciəsi 54, 66, 81, 312
Molla Nəsrəddin haqqında xatiratım 66, 81,319, 321, 333, 337
Müxtəsər tərcümeyi-halım 66, 81
Müsəlmanlarda teatr 66, 81, 303, 304

N

Naloq ustaları 306, 336, 343
Nəcəf bəy Vəzirova 66, 81

P

"Pəri cadu" haqqında qeydlər 66, 81, 324

T

Teatr və musiqi – "Göbəyin ağ dələmə" 301, 344
Təcəttüri – nisvana dair 66, 81
Tənqidə tənqid 66, 81, 297
Tərcümeyi-halım 81, 326

U

Unudulmaz sözlər 330

V

Vətəndaşlar, Parlamentin üzvləri 346

Y

Yeni əlifba və Axundov 310

Tərcümə etdiyi əsərlərin əlifba göstəricisi
Kitabların adlar göstəricisi

Bolşeviklər / M.Alekseyev..... 349
Dəhşətli gecə / A.P.Çexov 353
İzergil qarı və qeyri-hekayələr / M.Qorki 354

Qazmaçılar / E.Zolya 352
Qəzavat / S.V.Lanskoy 350
Nağıllar / H.X.Andersen..... 355, 356
Pepo / Q.Sundukyan 351
Tətil etdi / C.London..... 348
Yəhudilər / Y.N.Çirikov 347

Dövri mətbuatda və məcmuələrdə çap olunmuş tərcümələrinin adlar göstəricisi

Arxip baba və Lyonka / V.Qorki 43
Bülbül / H.Andersen 43
Çelkaş / V.Qorki 354
Dəhşətli gecə / A.Çexov 353
İncə sənət məhsulu / A.Çexov 353
İntiqam / A.Çexov 353
İzergil qarı / V.Qorki 354
İzergil qarı və qeyri-hekayələr / V.Qorki 43
Kontrabas romanı / A.Çexov..... 353
Qoca zəng çalan /V.Q. Korolenko 358
Qerşuni, Q. Mənim qaçmağım / Q.Qerşuni..... 357, 359
Qisas alan / A.Çexov 353
Qürbətdə / A.Çexov 353
Makar Çudra Arxip baba və Lyonka / V.Qorki 354
Nadinc uşaq / A.Çexov 353
Nalim / A.Çexov 353
Padşahın təzə libası / H.Andersen 43
Sirr / A.Çexov 353
Şadlıq / A.Çexov 43, 353
Şir və Xurşud / A.Çexov 353
Tsss / A.Çexov 353
Uzun dil / A.Çexov 353

Haqverdiyev haqqında yazan müəlliflərin əlifba göstəricisi

A
Abasov H. 750, 1029
Abbaslı B. 910, 912
Abbaslı T. 1017, 1028, 1113
Abbasov A. 889
Abbasov E. 899
Abbasov Ə. 414
Abbasov H. 689, 719
Abbasov İ. 61
Abbasova A. 1114
Abdulla B. 944
Abdulla K. 1032
Abdullayev A. 763
Abdullayev C. 937
Abdullayev H. 646
Abdullayev K. 647
Abdullayeva A. 951
Abdullayeva S. 1018
Abdullayeva T. 381
Ağalarov S. 444
Ağalarova X. 690, 720, 1173, 1568
Ağamalı oğlu 499
Ağamirzəyeva V. 86
Ağasiyev F. 909
Ağayev Ə. 364, 594
Ağayev G. 83
Ağayev İ. 801
Ağayev M. 815
Ağayev Ş. 734
Ağayev Y. 368
Ağazadə K. 383
Axundov M. 411

Axundov N. 663, 671
Axundova M. 842
Axundzadə S.B. 459
Alışbəyli R. 89
Alışova M. 1030
Alışova N. ….. 382
Alpeyev V. 883
Aranlı M. 573, 574
Araslı H. 550, 568, 595
Arif M. 532, 572, 583, 606, 610, 627, 691, 764, 802, 848
Aslan K. 401
Aslan M. 390
Aslan V. 952
Aslanbəyli E. 84
Aslanlı M.İ. 902
Aslanov Ə. 30, 35, 37
Aslanov M. 53, 54
Aşırlı A. 953
Atakişi R. 994

B

Babayev 68
Babayev A. 692, 868
Babayev B. 381, 1059, 1090
Babayev N. 584, 628
Babayev R. 57, 62, 67, 74, 86
Babayeva Ə. 47
Babayeva G. 1116
Babazadə B. 1183, 1185
Bağırlı A. 381, 1091
Bağırov Ə. 693, 1032
Bağırov M. 635, 636, 694
Bakıxanova F. 78
Baqdasarov 500

Bayramoğlu A. 375, 381, 945
Bayramov A. 987, 1020
Behbudqızı S. 963
Behbudov Ə. 765, 803, 1175
Bədəlbəyli Ə. 766
Bəkirqızı (İsayeva) P. 954
Bəkirqızı P. 1117
Bəktaşi İ. 885
Bəşirova X.B. 372
Burcəliyev A 1092

C

Cabarov E. 84
Cabbarlı C. 461, 462
Cahangirov İ. 388, 530
Camalov K. 1042, 1118
Cavadov A. 767
Cavid R. 1093
Cəbrayıloğlu E. 995
Cəfər C. 393
Cəfərli Y. 1010
Cəfərov A. 86
Cəfərov B. 53
Cəfərov C. 369, 379, 390, 392, 395, 397, 575, 629, 681, 682
Cəfərov F. 402
Cəfərov İ. 1060
Cəfərov M.C. 611, 622, 751, 758, 768, 804, 816, 823, 830, 833, 835, 837, 843, 849, 852, 854, 863, 869, 873
Cəfərov S. 664
Cəfərov Z. 1061
Cəfərova Q. 385
Cəfərova M. …... 382
Cəlil. 501

Cəlilov E. 77
Cəlilova T. 67, 68

Ç

Çəmənli M. 83, 946, 1119, 1120, 1121
Çəmənzəminli Y.V. 542, 685, 1122
Çingizoğlu Ə. 1011

D

Dadaşov A. 903, 904, 922, 923, 930, 988
Dadaşova Z. 86
Dadaşzadə M.A. 665
Dağıstanlı İ. 696, 1124
Dəmirçizadə Ə. 947
Dəmirli D. 769
Dilbazi M. 901
Dünyaminqızı Q. 1031

E

Eminquey. 1125
Eminov A. 1043

Ə

Ə. 450, 451
Əbülhəsən. 33
Əfəndiyev H. 553, 554, 607, 608, 700, 713, 721, 727, 771
Əfəndiyev İ. 44
Əfəndiyev N. 507
Əfəndiyev T. 932
Əfəndizadə M 420
Əhmədalılar T. 997, 1012
Əhmədov B. 971, 979
Əhmədov C. 745
Əhmədov Ə. 55, 665

Əhmədov F. 370
Əhmədov Q. 1062
Əhmədov N. 772
Əhmədov T. 896, 1021
Əhmədova A. 909
Əhmədova G. 1191, 1192
Əhmədova L. 384
Əhmədova S. 1133, 1134
Əkbərov Ə. 754
Ələkbərov A. 69
Ələkbərov F. 1032
Əli Ə. 939
Əli N. 536
Əli S. 85
Əlimirzəyev X. 844, 955
Əlioğlu M. 637, 638, 643, 701, 773, 956, 957, 958, 1063
Əlişanoğlu T. 935
Əliyev İ. 38
Əliyev Q. 774
Əliyev M. 4, 409, 410, 855, 1034
Əliyev Z. 1135
Əliyeva A. ….. 383, 1136, 1137
Əliyeva K. 1095
Əlizadə S. 1096
Əmirli Ə. 1138, 1139
Əmirova M. 399
Ənbiya oğlu Ə. 917
Əsgərli Z. 381, 921, 934
Əsgərzadə L. 381
Əyyubov R. 391
Əziz Ş. 508, 509, 5210, 511, 512, 513, 514
Əziz. 562
Əzizbəyli H. 482
Əzizov Ə. 775

F

Fərruxzadə E. 74, 86

G

Güləliyev Ə. 80, 81

H

H.Q. 434, 435, 436, 437, 438, 488
Hacılar F. 1140
Hacımusalı O. 989
Hacıyev A. 805
Hacıyev B. 1179
Hacıyev C. 596
Hacıyev D. 808
Hacıyev İ. 402
Hacıyeva A. 381
Hacıyeva S. 777
Harun. 515
Heydərova K. 999, 1204
Həbibbəyli İ. 381, 892
Həmidə. 1000
Həmidova H. 778
Həsənli B. 909
Həsənov A. 4
Həsənov B. 1097
Həsənov O. 545, 546, 612, 683
Həsənova (Saraclı) M. 378, 966, 967
Həsənzadə G. 51, 365
Həşimov Ə. 728
Həyatova S. 1044
Hidayətzadə İ. 624
Hümmətov N. 547
Hüseyn M. 531
Hüseyn S. 555
Hüseynoğlu S. 910, 912, 918, 926

Hüseynoğlu T. 937
Hüseynov A. 76
Hüseynov F. 874
Hüseynov R. 388, 909, 911
Hüseynov S. 396, 649, 779
Hüseynov Y. 1205
Hüseynova Ç. 1001
Hüseynova K. 968
Hüseynova Q. 1002
Hüseynova S. 65, 66, 372
Həbibbəyli İ. 892

X
Xələfov A. 401
Xəlil. 516
Xəlilli Q. 894
Xəlilov Ə. 393
Xəlilov H. 856
Xəlilov N. 831, 864, 1065
Xəlilzadə F. 969, 980, 990
Xəndan C. (Hacıyev) 569, 583, 613, 614, 633, 650, 651, 652, 684, 702, 703, 722, 1143
Xəyal S. 385
Xudiyev N. 897, 991

İ
İbadoğlu Ə. 704, 806
İbrahimov Ə. 563
İbrahimov M. 665
İbrahimov S. 402
İbrahimova A. 940
İbrahimova T. 992
İdrisoğlu A. 1144
İlyasov Ə. 492

İmaməliyeva L. 1022
İmamverdi qızı X. 674
İmanov Ə. 909
İsaqoğlu V. 1045
İsayeva P. 1182, 1184, 1199, 1200
İsfahanlı İ. 857
İsmayıl Z. 1145
İsmayıllı S. 970
İsmayılov H. 858
İsmayılov M. 483
İsmayılova A. 392
İsmayılova İ. 865
İsrafilov H. 845
İsrafilov İ. 959, 372, 1046
İzzətoğlu O. 376

J

Jarov A. 368
Joze. 517

K

Kamal R. 1023, 1066, 1067, 1098
Kamilov S. 78
Kamran M. 43
Kazımov A. 972
Kazımov Q. 374, 729, 730, 735, 736, 746, 1174
Kazımov R. 366, 1171
Kazımov T. 50, 747
Kazımova R. 630
Kazımzadə A. 919
Kəndli Q. 685
Kərimli K. 1068
Kərimov H. 714
Kərimov İ. 369, 379, 394, 396, 731, 737,
755, 759, 893, 949, 950

Kərimova N. 850
Kirmanşahin (Mir Seyfəddin). 518

Q

Qafarlı S. 52
Qafqazlı-Quliyeva N. 381
Qapon A. 883
Qaraca B. 1013, 1047, 1048
Qaraxanoğlu M. 1036
Qaraoğlu F. 1049
Qarayev Y. 367, 723, 724, 738, 739, 740, 851, 1024
Qarayeva G. 87, 88, 1070, 1071
Qasım R. 89
Qasımova E. 381, 756, 1149
Qasımzadə F. 572, 639, 644, 659, 705, 715, 741, 809, 898
Qavrilova V. 365
Qəhrəmanov Ə. 402
Qəmbərova Q. 86
Qəmbərova Ş. ….. 383
Qərib Ə. 29
Qəribli İ. 1099
Qiyasbəyli E. 371, 871, 1180, 1181
Qocayev S. 725
Qocayeva G. 373, 381, 1150, 1177, 1178
Qubadova M. 1101, 1102
Quliyev F. 55
Quliyev İ. 73, 1032
Quliyev M. 75, 394, 526
Quliyev N 667
Quliyev S. 396
Quliyev V. 1052
Quliyeva A. 385, 944, 1151
Quliyeva X. 913
Qurbanov A. 1100
Qurbanov V. 909, 911

L
Lotfduxt V. 1190

M
Mahmudbəyov Ə.. 376
Mahmudov E. 883
Maqsudov İ. 706
Mamayev H.M. 597
Maşallahqızı M. 403
Mehdi H. 388, 576
Mehdiyev C. 865
Məcidov V. 883
Məcnunbəyov C. 45
Məhərrəmova A. 87, 88
Məhərrəmova T. 981,1103, 1152
Məmməd C. 412
Məmməd M.C 644
Məmmədli A. ..... 1003, 1153, 1195 ,1196
Məmmədli Q. 395, 397, 398
Məmmədli N.B. 374, 1154
Məmmədli R. 895
Məmmədli Ş. 900
Məmmədov A. 403, 742, 838
Məmmədov Ə. (Saraclı) 75, 361, 390, 780, 846, 866, 867
Məmmədov H. 890, 886, 887
Məmmədov X. 78, 760, 839, 878, 905, 1004
Məmmədov K. 56, 59, 65, 66, 69, 73, 77, 80, 81, 363, 364, 365, 368, 598, 599, 600, 615, 616, 617, 618, 619, 625, 626, 631, 632, 640, 645, 653, 654, 660, 676, 677, 678, 685, 707, 708, 716, 781, 782, 807, 834, 853, 879, 888, 910, 914, 927, 920, 931, 1104, 1005, 1172, 1554, 1560, 1562, 1563, 1564, 1572
Məmmədov Q. 577, 753, 1155
Məmmədov M 375, 394, 548, 726, 748, 757, 757, 880

Məmmədov R. 1197, 1198
Məmmədov S. 431
Məmmədov V.R. 973, 1188, 1189
Məmmədov Y. 57, 58, 60
Məmmədova D. 82, 938, 941
Məmmədova M 377
Məmmədova R. 79
Məmmədova S. 63, 69, 70, 75, 368
Məmmədzadə Ü. 494
Mərdanov M 391
Məsud Ə. 732
Mir Abbas 423
Mir Cəlal 32, 41, 363, 556, 557, 570, 571, 578, 586, 587, 593, 601, 761, 783, 810, 817, 818, 824, 859, 872, 928, 1072, 1073, 1157, 1158
Mirəhmədov Ə. 397, 398, 602, 603, 921
Mirməmməd G. 1014, 1105
Mirzəliyev M. 1106
Mirzəyev X. 883
Mirzəyev M. 54
Mirzəyev R. 889
Mirzəyeva V. 366
Mişiyev A. 784
Muradov M. 634
Musayev S. 785, 786
Mustafa N. 1074, 1075
Mustafayev C. 891
Mustafayev T. 1186, 1187
Mustafayeva A. 1053
Mustafayeva X. 982
Mükərrəmoğlu M. 1160
Mümtaz S. 82
Mütəllimov T. 370, 378, 762, 787, 788, 789, 811, 812, 813, 819,820, 821, 825, 826, 827, 828, 829, 832, 1176

N
Nadir Z. 1076
Nağısoylu M..... 1032
Nağıyeva M. 929
Namaz M. 71
Namazova S. 1107
Nazim Ə. 539, 544
Nəbiyev V. 881
Nəcəfov R. 520, 558
Nəcəfova C. 77
Nəcəfova M. 790
Nəcəfova Z. 371
Nəcəfzadə Ə. 385
Nəhmətova K. 1006
Nəsirov H. 65, 66
Nəsirzadə M. 495
Nəzmi Ə. 604
Nizamiqızı R. 374, 378
Novruzov T. 884

O
Orucəli H. 367
Osmanoğlu M. 1038, 1162

P
P. 440, 446, 453
Paşayev M. 687
Paşayeva A. 378, 974, 975, 983, 984, 985
Pənah G. 1015

R
Rava 441
Razi H. 679
Rəfili M. 566, 572, 588

Rəfizadə S. 986
Rəhimli İ. 932, 933, 942, 1007, 1016, 1039, 1054, 1055, 1077
Rəhimov N. 85
Rəhimov S. 389, 791
Rəhman S. 31
Rəis X. 1078
Ruhulla S. 549, 589, 860
Rzaquluzadə M. 40, 567, 579,
Rzayev Ə. 861
Rzayev S 668
Rzayev Y. 1025

S
S.A. 521
Sadıq Ə. 40, 580
Sadıq H. 469
Sadıqov E.M. 936
Sadıqova S. 1056, 1203
Salahov S. 709
Salamoğlu T. 1057, 1079, 1080, 1081
Saləddin Ə. 792, 793, 794
Salmanov A. 795
Saqoğlu İ. 1058
Sara 976
Sarabski H. 387, 862, 1164
Saraclı M.Q. (Həsənova). 82, 371, 373,1082
Sarıyeva İ. 1108
Səfərəliyeva E. 86
Səfərov C. 399, 661
Səfərov F. 367, 379
Səfərov H. 711
Səfiyeva V. 1201, 1202
Səmədov A. 965
Səmədova S. 86

Səmədzadə H. 41, 540
Seyidağa 442
Seyidov T. 710
Seyidzadə T. 1109
Sidqi R. 1165
Simurğ. 559
Sultanlı Ə. 560, 733
Sultanlı V. 937, 943
Sultanov A. 28
Süleymanova A. 1008, 1040

Ş

Şahdağlı T. 977
Şahsabahlı Ə. 527
Şaiq A. 620, 717, 822, 840
Şamıoğlu Ş. (Musayev Ş.) 978, 1009, 1166
Şaqinyan M. 582
Şatikov S. 68, 71
Şərif Ə. 787, 836, 875, 882, 1058, 1170
Şərif H 361
Şərifov A. 400, 529
Şərifov Q. 82
Şərifzadə Q. 425
Şıxəmirova R. 56
Şükürova G. 906, 993, 1206, 1207

T

Tağıyev Ə. 718
Tağızadə S. 841
Tahirov Ə. 496
Tahirov K. ….. 382, 384
Tahirova S. 62
Tahirzadə Ə. 377
Talıblı B. 470
Talıbzadə K. 373, 749, 1026

Tapdıq G. 962
Təhmasib A. 814
Təhmasib R. 1027
Tofiq A. 609

Ü

Ürfizadə S. 407

V

Vahabova M. 1083, 1084
Vahabova S. 381
Vahid M. 381, 1085, 1086, 1167
Valehoğlu F. 1168
Vəlixanov N. 798
Vəliyev Ə. 46, 799
Vəliyev M. 641
Vəliyeva M. 944
Volovik A. 78
Vurğun S. 665

Y

Yəhyazadə S.M. 621
Yusifoğlu R. 915

Z

Zamanov A. 53, 54, 642, 656, 657, 662, 669, 670, 680, 688, 712, 800, 847
Zamanov Ş. 392
Zəkiyeva A. 1088, 1111
Zeynallı H. Ə. 561
Zeynalova M. 73
Zeynalova S. 1193, 1194
Zöhrabov R. 946
Zülfiyyə İ. 1169
Zümrüd. 1041

ВСПОМАГАТЕЛЬНЫЕ УКАЗАТЕЛИ

Алфавитный указатель произведений

Алфавитный указатель книг

Б

Бомба ….. 1223, 1527, 1539, 1561

В

Великая реформа ….. 1209

Ж

Жизнь и деятельность Мирзы Фатали Ахундова …..1210

З

Зубная боль ….. 1216, 1520, 1533, 1544, 1549

И

Избранное ….. 1212, 1508, 1512, 1529, 1536, 1540, 1558, 1569
Избранные сочинения ….. 1211, 1514

Л

Луна-свидетельница ….. 1219, 1222, 1523, 1526, 1546, 1551

М

Мирза Сафар ….. 1218, 1522, 1528, 1573
Мои олени ….. 1214, 1510, 1537, 1543, 1567, 1576

П

Письма из ада ….. 1215, 1221
Под тенью дерева и Ворота справедливости ….. 1208

Р
Разоренное гнездо …..1217, 1521, 1542, 1545
Рассказы ….. 1213, 1220, 1224

Алфавитный указатель художественных произведений и статей

А
А.Ахвердов об Александринском театре ….. 1243
Ад ….. 1211, 1212
Азер ….. 1226, 1227
Аист ….. 1218

Б
Благодеяние ….. 1212, 1213, 1218, 1220, 1223
Бомба ….. 1211, 1212, 1213, 1214, 1216, 1223, 1234, 1237
Борьба с капитализмом ….. 1219, 1222

В
Великая реформа ….. 1240
Вечная истина ….. 1211, 1212, 1213, 1214, 1218, 1223, 1228
Вместо предисловия ….. 1211, 1212, 1213, 1214, 1223
Воробей ….. 1218
Вступление ….. 1211

Г
Горе ….. 1212, 1213, 1218, 1223

Ж
Жалоба ….. 1211, 1212. 1213, 1214, 1223, 1239
Жизнь и деятельность М.Ф.Ахундова ….. 1241

З
Зубная боль ….. 1211, 1212, 1213, 1214, 1216, 1220, 1223, 1233

И

Из рассказов охотника Касима ….. 1218
История с собакой ….. 1212, 1213, 1214, 1223

К

Кабан ….. 1219, 1222
Курица ….. 1219, 1222

Л

Лекарь поневоле ….. 1211, 1212, 1213, 1214, 1218, 1223,
Луна – свидетельница ….. 1219, 1222
Люстра ….. 1219, 1222

М

Месть ….. 1219, 1222
Минувшие дни ….. 1214, 1219, 1222
Мирза Сафар ….. 1212, 1213, 1218, 1220, 1223, 1235
Мои маралы ….. 1213, 1223, 1239
Мои овцы ….. 1212
Мои олени ….. 1211, 1215, 1218
Мютрубская тетрад ….. 1214

Н

На высокой горе ….. 1211, 1212, 1213, 1214, 1216, 1223, 1232
Несчастный юноша ….. 1212
Новая медицина ….. 1219, 1222

О

Отец и сын ….. 1219, 1222
Отрывок из пьесы «Очень хорошо» ….. 1238
Охотник Касим ….. 1212, 1218
Очки …. 1211, 1212, 1213, 1214, 1218, 1220, 1223, 1239

П

Паспорт иностранца ….. 1214
Персидский паспорт ….. 1219, 1222

Пир ….. 1211, 1212, 1218, 1229
Письма из ада ….. 1211, 1212, 1215
Представление ….. 1211, 1212, 1213, 1214, 1223, 1230
Пристав и вор ….. 1219, 1222

Р

Разговор ….. 1219, 1222
Разоренное гнездо ….. 1212
Рассказ одабаши ….. 1211
Рассказ привратника ….. 1212, 1214
Рецензия ….. 1212, 1214

С

Свидетельство о рождении ….. 1219, 1222
Святая могила ….. 1211, 1212, 1213, 1214, 1218, 1223, 1229, 1231
Святое место ….. 1213, 1214, 1223, 1233, 1239
Старый музыкант ….. 1212, 1213, 1218, 1220, 1223

Т

Тюркский театр в Азербайджане ….. 1242, 1244

У

Ученье ….. 1219, 1222

Ф

Фантазия ….. 1212

Ч

Чтение ….. 1214

Ш

Шабахи ….. 1225
Шейх Шабан ….. 1211, 1215, 1236

Алфавитный указатель авторов

А

А.А. 1255
Абасов Г. ….. 1384
Абасова Э. ….. 1431
Аббасова Р. ….. 1446
Агаев А. ….. 1451
Агаев Ш.С. ….. 1379
Агаева Х. ….. 1351
Агаларова Х. ….. 1358, 1359, 1360, 1367, 1368, 1373, 1458
Агамирова Т. …… 1472, 1473
Азиз ….. 1302
Азизбекова П. ….. 1374
Алекперли Ф. …..1444
Алиев Ильхам ….. 1452
Алиев К. ….. 1440
Алиева А. ….. 1246, 1252, 1355, 1455
Алиева Н. ….. 1482, 1483
Ариф М. ….. 1334, 1385
Асланлы М. ….. 1436
Афет Ислам ….. 1453
Ах-ов. ….. 1314
Ахундов М. ….. 1277
Ахундова М. ….. 1420

Б

Багиров А. ….. 1361,1444, 1445
Бадалбейли А. ….. 1388
Балаева Т. ….. 1429
Бехбудов А.С. ….. 1460
Брагинский И.С. ….. 1250

В
Велиев М. ….. 1362

Г
Габиббейли И. ….. 1440
Гаджтбеков Уз. ….. 1325
Гасанов Т. ….. 1468
Гасанова М. (Сараджлы). ….. 1442, 1449
Гасанова М. ….. 1441
Гасанова Ш. …. 1451
Гашимов А. ….. 1375
Гулиев А.Н. ….. 1383
Гулиев В. ….. 1451
Гулиев Г. ….. 1439
Гулиев И. ….. 1444
Гурвич Е. ….. 1326
Гусейн М. ….. 1326
Гусейнзаде Р. ….. 1443
Гусейнов И.А. ….. 1374
Гусейнова А. ….. 1421
Гюрджи. ….. 1267

Д
Давтян М. ….. 1326
Дадашзаде М.А. ….. 1458
Демирчизаде А.М. ….. 1459
Джабарлы Дж. ….. 1325, 1326
Джавид Г. ….. 1325
Джафаров Д. 1248, 1335, 1346
Джафарова А. ….. 1249
Джуварлинский М. ….. 1326

З
Заманов А. …... 1356
Зелинский К. ….. 1354

И

Ибрагимова Т. ….. 1478, 1479
Иманова Р. ….. 1474, 1475
Искендерова З. ….. 1390

К

Карабаглы З. ….. 1391
Касимов К. ….. 1251
Касимова Н. …… 1419, 1462
Керимова С. ….. 1484, 1485
Кочарлинский Ф. ….. 1245
Крачковский. ….. 1324, 1376
Кулиев Т. ….. 1251
Курбанов Ш. 1249, 1250, 1374
Курбанов Ш. ….. 1374
Кязимов Г.Ш. ….. 1377, 1380, 1381, 1459

Л

Левецкая В. ….. 1252

М

М.Т. ….. 1257
Мамедов Х. ….. 1463
Мамедов А. ….. 1392, 1464, 1465
Мамедов Г. ….. 1434, 1469
Мамедов Дж. ….. 1350
Мамедов К. ….. 1247, 1343, 1345, 1347, 1352, 1370
Мамедов М. ….. 1371
Мамедов Х. ….. 1382
Мануцян ….. 1326
Мейльман М. ….. 1357
Мелик-Аббасов Т. ….. 1453
Мелик-Аббасов Э. ….. 1435
Меликов Р.Б. ….. 1264

Мехти Г. ….. 1336
Мир Джалал. ….. 1337, 1363, 1393
Мовлаева С.А. 1253
Мустафа Н. ….. 1447
Муталлимов Т. ….. 1394, 1395, 1404, 1405, 1406, 1407, 1408, 1410, 1411, 1412, 1413, 1414, 1415, 1416, 1417, 1461

Н
Н.Г. ….. 1309
Нагиева М. ….. 1437
Нагисойлу М. ….. 1444
Назарли И. ….. 1326
Назим А. ….. 1326
Нурджаханоглы А. ….. 1398

П
Павлов П. ….. 1340
Панов ….. 1326
Посетитель. ….. 1306

Р
Рафили М. ….. 1326, 1339
Рза Р. ….. 1326
Рустам С. ….. 1326

С
Сабри А. ….. 1399
Саламоглу Т. ….. 1448
Саледдин А. ….. 1400
Самедова Л ….. 1432
Сарабский А.Г. …. 1383
Сарабский Г. ….. 1332
Сафаров Р. ….. 1401
Султанов, Э. ….. 1312

Т

Тагиев Р. ….. 1422

Ф

Фейзуллаева А. ….. 1470, 1471

Х

Халилов Г. ….. 1418
Халилов Н. ….. 1423, 1424, 1425, 1426, 1427, 1428, 1430, 1466, 1467
Халилова С. ….. 1476, 1477
Хандан Дж. ….. 1364
Худавердиева Т. ….. 1450

Ч

Чернышев Ф. ….. 1402

Ш

Шагинян М. ….. 1338
Шамсизаде М. ….. 1365
Шариф А. ….. 1328, 1329, 1330, 1331, 1333, 1341, 1348, 1353, 1366, 1372, 1378, 1409, 1433, 1454, 1456, 1457
Шахбази Т. ….. 1326

Э

Э.С. ….. 1313
Эстет. ….. 1317
Эфендиев И. ….. 1349

Ю

Юсифова Х. ….. 1480, 1481

Я

Яхья-заде С.М. ….. 1344

Алфавитный указатель переводчиков

Алиева А. ….. 1219, 1222
Калякина Т. ….. 1224
Шариф А. ….. 1211, 1212, 1213, 1214, 1215, 1216,
1217,1223, 1224, 1228, 1229, 1230, 1232, 1239
Шихзаманова Дж. ….. 1214, 1236, 1247

Digər xarici dillərdə nəşr edilmiş əsərlərinin adlar göstəricisi

İngilis dilində

Bomba 1486, 1487, 1492
Very Good 1491

Türk dilində

Ağa Məhəmməd Şah Qacar 1495
Avcı Kasım..... 1498
Bəxtsiz cavan 1495
Bomba..... 1495
Dağılan tifaq 1493, 1495
Xortdanın cəhənnəm məktubları..... 1495, 1497, 1532
Marallarım..... 1495
Mirzə Səfər 1494
Müsəlmanlarda teatr 1495

Fransız dilində

Bomba..... 1499

Bolqar dilində

Bomba 1500

İndoneziya dilində

Kumpulan cerita pendek Abdurrahim bey Hagverdiyev terjemahan dalam bahasa Indonesia 1502

Digər dillərdə yazan müəlliflərin əlifba göstəricisi

Abdulla K. 1490, 1491
Ahmadova A.T. 1492
Alakbarli F. 1490, 1491
Baghirov A. 1490, 1491
Bahmanli V. 1488
Біннатова В. ….. 1501
Elmas E. 1496
Farzi T. ..... 1488 , 1489
Garayev A. 1489
Haluk Güçlü M. 1495
Huseynov J. ..... 1488 , 1489
Ibragimov M. 1486, 1499
Jabbarli N. 1488, 1489
Karimli T. 1490, 1491
Kekilli M. 1496
Khan M. 1488, 1489
Габіббейлі І. 1501, 1489, 1501
Qasimzada N. 1490, 1491
Мадатлі Е. 1501
Makas Z. 1493, 1494
Melikzade İ.. 1486
Naghisoylu M. 1490, 1491
Sadig Shamil 1489
Saftarov V. 1488
Sağlar D. Fikri 1495
Shikhuly İ. 1486
Станков D. 1500, 1570

Tərcüməçilərin əlifba göstəricisi

Agayeva N. 1492
Kumlay N. 1496, 1497
Nasibova K. 1488, 1489
Şen Y. 1498

Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin səhnələşdirilmiş əsərlərinin afişa və proqramlarının adlar göstəricisi

Bəxtsiz cavan 1593, 1604, 1613, 1614, 1615
Dağılan tifaq 1597, 1600, 1605, 1616
Kimdir müqəssir 1601
Köhnə dudman 1595, 1596
Pəri Cadu 1594, 1598, 1599, 1602, 1603, 1606,
1607, 1608, 1609, 1610,1611, 1612

MÜNDƏRİCAT

"Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin 150 illik yubileyinin qeyd edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı 5
Распоряжение Президента Азербайджанской Республики «О проведении 150-летнего юбилея Абдуррагим бека Ахвердиева» 7
Göstərici haqqında 9
Об указателе 11
İsa Həbibbəyli. Tənqidi realist ədəbiyyatda fərqli sima: Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev 13
Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin həyat və yaradıcılığının əsas tarixləri 30
Основные даты жизни и творчества Абдуррагим бека Ахвердиева 40
Görkəmli şəxsiyyətlər Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev haqqında 50
Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin müdrik fikirləri 56

I Hissə: Əsərləri
Kitabları 58
Əlyazmaları 79
Dövri mətbuatda və məcmuələrdə dərc olunmuş bədii əsərləri. Dram əsərləri 80
Hekayə, felyeton və povestləri 86
Elmi və publisistik məqalələri 106
Tərcümələri
Kitablar 113
Dövri mətbuatda və məcmuələrdə çap olunan tərcümələri 115

II Hissə: Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin həyat və yaradıcılığı haqqında
Kitablar 116
Kitablarda haqqında olan materiallar 126
Dövri mətbuatda və məcmuələrdə dərc edilmiş məqalələr 131

III Hissə: Dissertasiya və avtoreferatlar 215

IV Hissə: Rus dilində
Произведения
Книги 224
Произведения, опубликованные в периодической печати
Художественные произведения 230
Статьи 232
Литература о жизни и творчестве
Книги 233
Статьи опубликованные в сборниках в периодической печати 235
Авторефераты и диссертации 260

V Hissə: Digər xarici dillərdə
Milli Kitabxananın xarici ədəbiyyat fondunda Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev ilə bağlı digər xarici dillərdə olan kitablar
İngilis dilində 268
Türk dilində 269
Fransız dilində.. 270
Bolqar dilində 271
Ukrayna dilində 271
İndoneziya dilində 271
Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev dünya itabxanalarında
ABŞ Konqres Kitabxanası 272
Rusiya Milli Kitabxanası 272
Rusiya Dövlət Kitabxanası 273

Belarus Milli Kitabxanası 274
Moldav Milli Kitabxanası... 275
Gürcüstan Parlament Milli Kitabxanası.................................... 275
Türkiyə Milli Kitabxanası... 275
Britaniya Kitabxanası 275
Estoniya Milli Kitabxanası 276
Serbiya Milli Kitabxanası 276
İsveç Milli Kitabxanası 276
Koreya Milli Kitabxanası.. 276
Tatarıstan Milli Kitabxanası 276
Çexiya Milli Kitabxanası 277
Özbəkistan Milli Kitabxanası 277
Avstriya Milli Kitabxanası 277
Almaniya Milli Kitabxanası 278
Latviya Milli Kitabxanası 278
Polşa Milli Kitabxanası 278
Danimarka Milli Kitabxanası 278
Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev dünya universitet kitabxanalarında
Beinecke Rare Book and Manuscript Library at Yale University 279
Jacob-und-Wilhelm-Grimm-Zentrum at Humboldt University.. 279
Butler Library at Columbia University 279
Chancellor Green Library at Princeton University................... 279
Harold B. Lee Library at Brigham Young University............. 280
Doe Memorial Library at the University of California-Berkeley 280
La Sorbonne Reading Room at the University of Paris 280
The Joe & Rika Mansueto Library at the University of Chicago 280
Heidelberg University Library 280
Lehigh University Library 281
Baylor Libraries 281
Binghamton University.. 281

BYU Library 281
Columbia University Library 282
George Washington University 282
Princeton University Library. 282
Stanford Libraries 282
Yale University Library 283
Əlavələr.
Əlavə 1. Arxiv materialları
AMEA Məhəmməd Füzuli adına Əlyazmalar İnstitutu
Azərbaycan Elmlər Akademiyası yanında Respublika Əlyazmalar fondu, Ə.Haqverdiyevin arxivi, inv.№3638 284
Azərbaycan Dövlət Mərkəzi Ədəbiyyat və İncəsənət Arxivi 285
Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutu 285
Əlavə 2. Elektron resurslar 286
Əlavə 3. Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin səhnələşdirilmiş əsərlərinin afişa və proqramları 287

VI Hissə: Köməkçi göstəricilər
Əsərlərinin əlifba göstəricisi. 291
Müəlliflərin əlifba göstəricisi 303
Алфавитный указатель произведений 318
Алфавитный указатель авторов 322
Digər xarici dillərdə nəşr edilmiş əsərlərinin adlar göstəricisi 328
Digər dillərdə yazan müəlliflərin əlifba göstəricisi 329
Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin səhnələşdirilmiş əsərlərinin afişa və proqramlarının adlar göstəricisi 330

Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev

Biblioqrafiya

Çapa imzalanmışdır: 25.12.2020
Sifariş: № 46
Tirajı 300
Pulsuz

Dizayner: ***Mətanət Əliqızı***

Formatı 60x90 1/16. Həcmi 21 ç.v. Sifariş №73.
“Zərdabi-Nəşr” MMC Nəşriyyat Poliqrafiya müəssisəsi
☎ iş (012) 498-79-62, mob. (050; 070) 344 76 01
e-mail: zerdabi_em@mail.ru